

KOLMAPÄEV, 25. NOVEMBER 2009

ISTUNGI JUHATAJA: JERZY BUZEK

president

1. Osaistungjärgu avamine

(Istung algas kell 9.05.)

2. Esitatud dokumendid (vt protokoll)

3. Rakendusmeetmed (kodukorra artikkel 88) (vt protokoll)

4. Lennuettevõtja pankroti korral reisijatele makstav hüvitis (esitatud resolutsiooni ettepanekud) (vt protokoll)

5. „Made in” (päritolumärgistus) (esitatud resolutsiooni ettepanekud) (vt protokoll)

6. Euroopa Ülemkogu 10.-11. detsembri 2009. aasta kohtumise ettevalmistamine (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on nõukogu ja komisjoni avaldused Euroopa Ülemkogu 10. ja 11. detsembri 2009. aasta kohtumise ettevalmistamise kohta.

Cecilia Malmström, nõukogu eesistuja. – (SV) Lugupeetud juhataja, härra Barroso, austatud parlamendiliikmed! On tore, et meil on võimalus pidada järgmise Euroopa Ülemkogu kohtumise eel seda arutelu. See on teatavasti Rootsi eesistumisperioodi teine tavapärane kohtumine, kuid see on ka viimane kord, kui kohtumist juhivad vahetuv eesistujariik.

Nagu teate, jõustub Lissaboni leping 1. detsembril, kuid vastavalt 2008. aasta detsembris Euroopa Ülemkogus vastu võetud deklaratsioonile juhivad vahetuv eesistujariik Euroopa Ülemkogu edasi kuni eesistumisperioodi lõppemiseni aasta lõpul. Kõik liikmesriigid on nüüd lepingu ratifitseerinud ja andnud oma ratifitseerimisdokumendid Roomas hoiule. Seepärast on mul väga hea meel kinnitada, et Lissaboni leping jõustub tõepoolest 1. detsembril.

Töö, mida selle saavutamiseks tehti, võttis kaua aega ja oli pingeline, nagu parlament hästi teab. Uus leping muudab ELi töömeetodeid mitmeti. Tänu sellele lepingule on meil paremad võimalused ELi ees seisvaid olulisi teemasid käsitleda ning me saame seda teha demokraatlikumalt, läbipaistvamalt ja tõhusamalt. Leping toob kaasa ka mitmesuguseid olulisi reforme, mis puudutavad teid siin parlamendis.

Eelmisel nädalal toimunud Euroopa Ülemkogu erakorralisel kohtumisel leppisid riigipead ja valitsusjuhid kokku, et Euroopa Ülemkogu eesistujaks nimetatakse Herman Van Rompuy. Ta hakkab juhtima Euroopa Ülemkogu tööd ja teeb seda alates 1. jaanuarist.

Samuti saavutati Euroopa Komisjoni presidendi heakskiidul kokkulepe Catherine Ashtonini nimetamise kohta uueks välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgeks esindajaks. Lepingu kohaselt hakkab Catherine Ashton oma ametikohuseid, sealhulgas Euroopa Komisjoni asepresidendi omasid, täitma 1. detsembril. Nii nagu Euroopa Parlament võtab seisukoha kõikide liikmete suhtes, toimub teil mõistagi ka proua Ashtonini kuulamine. Minu teada tutvustab ta ennast peagi väliskomisjonile ja vastab küsimustele.

Lisaks saavutati Euroopa Ülemkogus kokkulepe Pierre de Boissieu nimetamise kohta nõukogu peasekretäriks.

Ettevalmistustöö Lissaboni lepingu jõustumiseks on jätkunud nii, nagu eesistujariik oktoobris oma eduaruandes Euroopa Ülemkogu jaoks ette nägi. Et kehtestada Lissaboni lepingut täielikult, võetakse 1. detsembril vastu palju otsuseid, näiteks nõukogu läbivaadatud kodukorra ja Euroopa Ülemkogu kodukorra kohta. Euroopa Ülemkogu kohtumisel detsembris tutvustame uut aruannet, milles võetakse kokku nende küsimuste olukord, millega me Lissaboni lepingu rakendamise ja praktilise kohaldamise asjus tegelnud

oleme. Need hõlmavad ka Euroopa välisteenistuse teemat. Lisaks sisaldab aruanne tegevuskava töö jätkumise kohta nimetatud valdkonnas.

Euroopa Ülemkogu kohtumisel detsembris käsitletakse peamiselt majandus- ja finantsteemasid. Kriisi mõju, eriti mõju tööturule, on tunda veel väga pikka aega. Samas on oluline ka see, et võtaksime pikaajalise seisukoha ja lahendaksime nii keskpikad kui ka pikaajalised olulised probleemid.

Euroopa Liit, liikmesriigid ja Euroopa keskpangad on võtnud arvukalt meetmeid, näiteks koostanud pankade tagatisprogrammid ja Euroopa majanduse elavdamise kava. Need meetmed on aidanud märkimisväärselt suurendada finantsstabiilsust ja vähendada kriisi mõju majanduskasvule ja tööhõivele.

Majanduse tulevikuväljavaated näivad olevat paremad, kuid siiski on veel suuri ohte. Seega ei ole veel kätte jõudnud aeg toetusmeetmed lõpetada. Me algatasime nõukogus arutelu selle üle, kuidas neid konkreetseid kriisimeetmeid järk-järgult lõpetada ja millal see peaks algama. Euroopa Ülemkogu vaatab üle töö, mida nõukogu on väljumisstrateegiate küsimuses teinud. Samuti jälgime ELi majanduse elavdamise kava.

Mis puudutab finantsturge, siis heameelt valmistab asjaolu, et finantsturu olukord on märkimisväärselt paranenud. Finantssektori vajadus toetusmeetmete järele on vähenenud. Seetõttu tuleb meil koostada strateegiad selle kohta, kuidas nende meetmete võtmise saaks sujuvalt ja kooskõlastatult lõpetada. Oluline on aga toonitada, et praegu on veel liiga vara, et hakata finantsvaldkonna toetusmeetmeid üldiselt järk-järgult lõpetama.

Eesistujariik Rootsi püüab saavutada kokkuleppe paljude juhtpõhimõtete suhtes, mis puudutavad toetusmeetmete järkjärgulise lõpetamise ajastust, kooskõlastamist ja järjestust.

Nüüd lähen ma edasi finantsjärelevalve juurde. Üldiselt ollakse nõus, et ELis on vaja suurendada ja tõhustada finantsjärelevalve alast koostööd, arvestades eriti finantskriisis saadud kogemusi.

20. oktoobril võtsid ELi rahandusministrid majandus- ja rahandusküsimuste nõukogus vastu ettepaneku Süsteemsete Riskide Nõukogu töö ülesehituse ja eesmärgi kohta. Seejärel sai eesistujariik volituse alustada läbirääkimisi Euroopa Parlamendiga, mida me ka tegime.

Mis puudutab kolme väikeametit, siis eesistujariik soovib neid ameteid ja seega ka kogu järelevalvepaketti käsitleva üldise lähenemisviisi jätta järgmisel majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu kohtumisel 2. detsembril, et saaksime detsembris ülemkogule sellest ülevaate anda.

See, et meil on struktuur paigas, on oluline kogu finantsteenuste sektori, Euroopast väljapoole jääva maailma ja meie kodanike jaoks. Pakett hõlmab nõuet koostada kava, mida hakatakse iga kolme aasta järel läbi vaatama. Siis saame kõrvaldada kõik kitsaskohad, mis takistavad nõuetekohast toimimist või vähendavad tõhusust.

ELi praegune majanduskasvu ja tööhõivet käsitlev strateegia – Lissaboni strateegia – lõpeb järgmisel aastal. Seetõttu tuleb ELil leppida kokku uues strateegias, millega on võimalik edendada ideed pikaajalisest majanduskasvust ja heaolust. See on järgmistel kuudel kõige olulisem teema ja tulevase eesistujariigi Hispaania üks esmatähtsaid eesmärke.

Majandus- ja finantskriis on tekitanud surve kiireks tegutsemiseks, et vähendada kriisi mõju majanduskasvule ja tööturule. Samal ajal on muutunud nähtavamaks meie riikide majanduse struktuurilised nõrkused ja pikaajalised probleemid.

Euroopa konkurentsivõime säilitamine ja tugevdamine üleilmsel turul, kliimamuutuse vastu võitlemine ning rahvastiku vananemise tagajärgedega kaasnevate probleemide lahendamine on Euroopa Liidu ja tema liikmesriikide jaoks keerulised ülesanded nii keskpikas kui ka pikas perspektiivis. Nende ülesannete lahendamine nõuab järgmiseks kümneks aastaks ühiseid ja kooskõlastatud lahendusi, ühist visiooni ja tugevdatud Euroopa reformikava.

Visioon kätkeb seda, kuidas muuta probleemid võimalusteks. See kätkeb seda, kuidas realiseerida täielikult siseturu võimalused ning kasutada ära väliskaubanduse ja avatuse eelised. See kätkeb seda, kuidas tunda ära võimalusi, mida hõlmab Euroopa muutmine ökotõhusaks või aruka keskkonnapoliitikaga majanduseks ning suure tööhõivemääraga tööturu, jätkusuutliku riigi rahanduse ja sotsiaalse ühtekuuluvuse loomine.

Rootsi eesistumisperioodil viiakse läbi ELi säästva arengu strateegia teine järelhindamine. Edu on saavutatud paljudes valdkondades. Siiski on mitu valdkonda, kus on tuvastatud mittedäästvaid suundumusi. Need valdkonnad hõlmavad loodusvarade nõudluse kiiret suurenemist, bioloogilise mitmekesisuse vähenemist, transpordisektori energiatarbimise kasvu ja vaesuse püsimist maailmas.

Me tõstatasime küsimuse, kuidas me saame jälgida ja järgida strateegiat paremini ja tõhusamalt ning kuidas me saame sealhulgas kasutada ära kooskõlastamise häid omadusi, mis tulenevad koostoitest teiste ELi strateegiatega, näiteks Lissaboni strateegiaga.

Euroopa Ülemkogu kohtumisel arutatakse ka ELi integreeritud merenduspoliitikat. Komisjon esitas hiljuti oma eduaruande. Euroopa Ülemkogu tutvub aruandega ja esitab oma arvamuse selle olulise sektoriülese töö tulevase suuna kohta. Sellega seoses soovin tuua esile meie seisukoha jätkusuutliku majanduskasvu ning ökotõhusa töö ja innovatsiooni kohta.

Nüüd lähen ma Euroopa Ülemkogu kohtumise teise väga olulise punkti juurde. See on vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala käsitleva uue viieaastase tööprogrammi vastuvõtmine. Stockholmi programm peaks asendama praegu kehtivat Haagi programmi, mis võeti vastu 2004. aastal.

Stockholmi programmiga tahetakse saavutada turvalisem ja avatum Euroopa, kus kaitstakse isikute õigusi. See programm on nõukogus ning nõukogu ja Euroopa Parlamendi vahel aset leidnud tiheda suhtluse ja arutelude tulemus. Väärtusliku panuse on selle heaks andnud ka riikide parlamendid, kodanikuühiskond, ELi institutsioonid ning mitmesugused agentuurid ja ametid.

Minu Rootsi kolleegid, justiitsminister Beatrice Ask ja migratsiooniminister Tobias Billström olid eile siin ja tutvustasid Stockholmi programmi väga pikal arutelul. Seetõttu ei hakka ma nende sõnu kordama, vaid kasutaksin võimalust toonitada, et Stockholmi programmis keskendutakse konkreetsetele meetmetele, mis toovad kodanike igapäevaelu lisaväärtust. See hõlmab koostööd väljaspool ELi. Turvalisem ja avatum Euroopa eeldab tõelist partnerlust meie partnerriikidega.

Edasine töö selles valdkonnas peaks põhinema tasakaalul ohutuma ja turvalisema Euroopa loomise nimel võetavate meetmete ja isikute kaitse nimel võetavate meetmete vahel.

Tehtud eesmärgikindel töö ja meie tulevased töömeetodid, mis Euroopa Parlamendi jaoks tähendavad sagedasemat kaasotsustamist, peaksid aitama meil luua tegevuskava, mis suudab nende suurte ülesannetega paremini toime tulla.

Mis puudutab kliimamuutust, siis samal ajal, kui peetakse Euroopa Ülemkogu kohtumine, toimuvad Kopenhaagenis teadagi ka kliimaläbirääkimised. Need teemad on olulised nii Euroopa jaoks kui ka kogu meie planeedi tuleviku jaoks. Kaks nädalat tagasi seisis peaminister Fredrik Reinfeldt Brüsselis Euroopa Parlamendi ees ja tutvustas Euroopa Ülemkogu oktoobrikuise kohtumise tulemusi, sealhulgas tähtsamaid punkte ELi seisukohas tulevase Kopenhaageni konverentsi eel. Nüüd on väga oluline, et me selgitaksime jätkuvalt oma partneritele üle maailma, kui tähtsaks me seda peame, ning et me annaksime tõuke läbirääkimiste jätkamiseks. Eesistujariik Rootsi annab selles töös enda poolt kõik.

Järgmisel kuul analüüsib Euroopa Ülemkogu samal ajal toimuvate läbirääkimiste olukorda, et võtta vastu otsused, mis võimaldavad meil Kopenhaagenis eduka tulemuse saavutada.

Nagu ikka, võib Euroopa Ülemkogu kohtumisel kerkida esile hulk välispoliitilisi küsimusi, kuid praegu on veel veidi vara öelda, missugused need võiksid olla.

Eesistujariigi Rootsi esmatähtsad eesmärgid on olnud reageerida kliimamuutusest tulenevatele nõuetele ja kindlustada ELi liidrikohta säilimine enne Kopenhaageni läbirääkimisi, samas kui meil püsib kohustus tegelda majandus- ja finantskriisiga. Viimasel tippkohtumisel on just need teemad kõige olulisemad.

José Manuel Barroso, komisjoni president. – Lugupeetud juhataja! Me oleme palju kordi arutanud, missuguseid suurepäraseid võimalusi Lissaboni leping Euroopa Liidule pakub, ja seepärast lubage mul veel kord väljendada rahulolu sellega, et kui me järgmisel korral kohtume, on Lissaboni leping juba jõustunud. Ning kui leping on jõustunud, on aeg liikuda veelgi otsustavamalt edasi ja hakata institutsiooniliste teemade asemel arutama poliitilisi küsimusi ja tulemusi kodanike jaoks.

Eelmisel nädalal aset leidnud ametissenimetamised – Herman Van Rompuy nimetamine Euroopa Ülemkogu eesistujaks ning Catherine Ashton nimetamine kõrgeks esindajaks ja komisjoni asepresidendiks – on esimesed sammud Lissaboni lepingu täieliku rakendamise poole. Ma tean, et nii eesistuja Van Rompuy kui ka kõrge esindaja ja asepresident parunevad innukalt asuda Lissaboni lepingut ellu viima.

Herman Van Rompuy ametissenimetamine oli riigipeade ja valitsusjuhtide üksmeelne otsus. See on otsus, mille üle on mul hea meel ja mida ma isiklikult väga toetan. Herman Van Rompuy on Belgia peaministrina teeninud ära väga suure austuse. Temas kehastuvad nii Belgiale loomumane euroopalikkus – meie liidu

asutajaliikmena on see riik olnud alati Euroopa projekti esirinnas – kui ka isiklikud oskused üksmeelt kujundada. Need on kaks kõige väärtuslikumat omadust, mis Euroopa Ülemkogu eesistujal peavad olema.

Ma ootan huviga, et saaksin temaga tandemina töötada ja ühineda temaga siin Euroopa Ülemkogu käsitlevatel täiskogu aruteludel. Ehkki iga institutsioon peab oma töös austama oma ja teiste institutsioonide pädevust, on oluline, et me töötaksime kõik koos ühise Euroopa heaolu nimel.

Ma olen ülimalt uhke ja õnnelik, et Catherine Ashton on määratud esimeseks asepresidendist kõrgeks esindajaks. Ma toetasin tema ametissenimetamist ja kiitsin selle Euroopa Ülemkogu kohtumisel heaks, nagu asutamislepingud ette näevad. Me kõik teame teda inimesena, kellel on olemas nii poliitilised oskused kui ka suunataju, et asuda täitma esimese kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendi keerulisi ülesandeid. Ma võin teile kinnitada oma kogemuste põhjal tema kui komisjoni liikmega, et ta on Euroopa projektile sügavalt pühendunud.

Nagu ma eile ütlesin, on kõik komisjoni kandidaadid nüüd üles seatud. Ma olen eriti rahul sellega, et ühe nädala jooksul oli võimalik kolmekordistada naissoost kandidaatide arvu ja suurendada seda kolmelt üheksale. Seega on komisjoni järgmises koosseisus üheksa naissoost liiget, mida on ühe võrra rohkem kui praeguses koosseisus, ning ma soovin veel kord tänada kõiki teid, kes te toetasite mind selle raske ülesande täitmisel, et saada vähemasti mõistlik – mitte ideaalne, vaid mõistlik – arv naisi komisjoni järgmisse koosseisu.

Ma lähen nüüd edasi vastutusalade määramise juurde. Mul on au kinnitada Euroopa Parlamendile, et ma teen seda täielikus kooskõlas prioriteetidega, mis on kindlaks määratud poliitilistes eesmärkides, mida ma teile tutvustasin ja mille te parlamendis oma hääletusega heaks kiitsite, ning samuti pean ma kinni kõikidest lubadustest, mida ma parlamendile selle kohta andsin. Siis saab parlament korraldada otsustavad kuulamised ja hääletada järgmist kolleegiumi jaanuaris.

Järgmisel kuul annab Euroopa Ülemkogu meile esimese märkimisväärse võimaluse näidata, et me oleme nüüd keskendunud poliitilisele sisule, näidata, et see muudab olukorda. Ma soovin väga lühidalt käsitleda kolme põhiteemat, mis edaspidi enim kajastust leiavad.

Esiteks kliimamuutus. Euroopa Ülemkogu kohtumine nädal enne Kopenhaageni tippkohtumise lõppu on kahtlemata hästi ajastatud. Euroopa Liit on näidanud ennast kliimamuutust puudutavate meetmete võtmisel teerajajana. Me olime esimesed, kes tõendasid, et heitkoguste piiramise ja heitkogustega kauplemise süsteem toimib. Me olime esimesed, kes esitasid siduva range eesmärgi heitkoguste vähendamiseks. Me oleme teerajajana näidanud, kuidas arenenud riigid saavad midagi tõeliselt ära teha, et rahastada kliimamuutusega kaasneva arengumaade kulusid.

Kopenhaageni konverentsi ettevalmistusaeg hakkab lõpule jõudma ja seega surve suureneb. Me peame olema jätkuvalt üksmeelsed, keskenduma maailma heitkoguste vähendamise ühisele eesmärgile ja eraldama vajalikud vahendid. See on meie ülesanne. Meil tuleb selgelt välja öelda, et see ei saa olla üksnes Euroopa ülesanne – meil on vaja, et ka teised tugeva majandusega riigid aitaksid edasipüüdlike eesmärkide saavutamisele omalt poolt kaasa.

Millised peaksid olema Euroopa Ülemkogu põhisõnumid? Esiteks see, et me soovime saavutada Kopenhaagenis edasipüüdliku ja tähendusriikka kokkuleppe, mis toetab eeskätt 2 °C eesmärki. See on oluline. Vahel näeme me poliitikuid ja diplomaate läbirääkimisi pidamas. Nemad saavad läbirääkimisi pidada, meie saame seda teha üksteisega, kuid me ei saa pidada läbirääkimisi teadusega. Me ei saa pidada läbirääkimisi loodusteaduse põhimõtete vastu. Me ei saa pidada läbirääkimisi teadusliku nõuande kõrvalejätmiseks ja meil tuleb saavutada vähemasti kokkulepe, mis vastaks 2 °C eesmärgile. Seega tuleb meil arenenud riikide jaoks seada tõelised ja tõhusad heitkoguste vähendamise eesmärgid ning arengumaadele ja eriti tärkava majandusega kiiresti kasvavatele riikidele määrata kindlaks olulised meetmed. Need peavad olema kõikehõlmavad ja sisaldama kõiki Bali teekaardi teemasid.

Teiseks, isegi kui Kopenhaagenis ei ole veel võimalik uut lepingut sõlmida, tuleb seal saavutada toimiv kokkulepe, mis põhineks kõikide asjaosaliste tegelikel kohustustel, mille täitmisele kõik suuremad osalejad kaasa aitavad ja mida toetatakse kõrgeimal poliitilisel tasandil. Me vajame selget, lihtsat poliitilist dokumenti, mis näitab, et me hakkame kliimamuutusest rääkimise asemel sellega ka midagi päriselt ette võtma. Selles peab olema sõnaselgelt kirjas, et see muudetakse võimalikult kiiresti iseseisvaks lepinguks.

Kokkulepe peab olema üksikasjalik. See tähendab igaihe jaoks konkreetseid arve heitkoguste vähendamise kohta ning üksikasjalikku rahastamiskava, mis aitaks arengumaadel töötada välja nii leevendusprogrammid kui ka kohaneda kliimamuutusega. Eriti oluline on kiiresti rahastama hakata.

Ja viimaseks usun ma, et keskse tähtsusega on liidrite osalemine, sest need rasked otsused tuleb teha valitsuse kõrgeimal tasandil. Mul oli hea meel kuulda, et pärast peaminister Rasmusseni kutse saamist on juba vähemalt 65 valitsusjuhil ja riigipeal kavas Kopenhaageni konverentsil osaleda. Ka mina olen seal kohal.

Teine keskne teema on vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala käsitlev Stockholmi programm. Inimesed tahavad elada Euroopa Liidus, mis on edukas ja rahumeelne ning kus austatakse nende õigusi ja kaitstakse nende turvalisust. Nad tahavad, et neil oleks võimalik vabalt reisida ning asuda ajutiselt või püsivalt elama mõnda teise Euroopa riiki, et õppida, töötada, luua perekond, asutada ettevõtte või pidada pensionipõlve.

Viimase kümne aasta jooksul oleme läbinud pika tee. Kontrolli kaotamine Schengeni ala sisepiiridel võimaldab 25 riigi rohkem kui 400 miljonil kodanikul sõita ilma piirikontrollita Pürenee poolsaarelt Balti riikidesse ja Kreekast Soome.

Nüüd annab Lissaboni leping meile uue võimaluse edasi liikuda. Me kõik teame, et Lissaboni leping toob ühed suuremad muudatused kaasa just seoses vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva alaga. Lepingu järgi hakkab selle poliitikavaldkonna kohta täielikult kehtima meie tavapärase kord. Selles täpsustatakse, milliseid meetmeid saab võtta, ja eelkõige laiendatakse sellega demokraatlikku raamistikku Euroopa Parlamendi täieliku kaasamise kaudu.

Stockholmi programm, mis tugineb suuresti komisjoni tööle ja ettepanekutele, on nende muudatuste elluviimise põhihoob. See peaks tagama raamistiku kõikehõlmavale ja tõhusale tegevusprogrammile, mis toob meie kodanikele kaasa tõelised muutused ja kasu.

Euroopa Ülemkogu kohtumisel heakskiidu saanud programmis nähakse ette justiits- ja siseasjade valdkonna prioriteedid tulevateks aastateks ja näidatakse, kuidas neid ellu viiakse. Põhiõiguste tõhusam austamine, parem juurdepääs kohtutele, otsustavam tegevus organiseeritud kuritegevuse, inimkaubanduse ja terrorismi vastu ning rände tõhusam juhtimine on valdkonnad, kus peaks Stockholmi programmiga kehtestatama terve hulga uusi meetmeid. Need valdkonnad nõuavad ka rangemat suhtumist meie kolmandatest riikidest koostööpartneritesse – seda püüan ma veendunult saavutada, kui me teeme oma üleilmsete huvide suurendamise nimel koostööd.

Ja viimaseks tuleb meil jätkuvalt keskenduda majanduskriisi käsitlemisele. Euroopa Liidu tegevus on viimaste aastate jooksul väga kaalukas olnud. Nüüd tuleb meil säilitada kindel eesmärk ja keskendumisvõime. Meil tuleb ka edaspidi hoolikalt jälgida oma elavdamismeetmeid, eriti sellepärast, et töötus kasvab ikka veel. Meie põhieesmärk peab olema jätkuvalt inimesi tööl hoida ja aidata töö kaotanuil tööle naasta.

Lisaks tuleb meil hakata koostama kriisijärgset tegevuskava, et kasutada ära uusi majanduskasvu allikaid ja otsida uusi töövõimalusi. Tegevuskava kirjeldasime üldjoontes 2020. aasta strateegias, mida puudutab komisjoni eile avaldatud konsultatsioonidokument. Ma ootan juba huviga parlamendiliikmete mõtteid selle kohta, et saaksime lisada teie seisukohad lõppdokumenti.

Euroopa Ülemkogul seisab ees ka katsumus seoses püüdega jõuda edasi finantsjärelevalve paketiga. Ma tean, et Euroopa Parlament jagab seda eesmärki, ja ma palun teil tungivalt teha nõukoguga koostööd, et me saaksime paketi 2010. aasta keskpaigaks lõplikult vastu võtta ja et tõhusad uued ametid oleksid enne 2010. aasta lõppu valmis tööle hakkama.

Lõpetuseks ütlen, et kliimamuutus, vabadus-, turvalisus- ja õigusküsimused ning vastus majandus- ja finantskriisile on kolm valdkonda, mis mõjutavad kodanike elu iga päev ja kus Euroopa Ülemkogu saab näidata, et Lissaboni leping on tõepoolest avanud uue peatüki Euroopa projekti ajaloos.

Sisukate tulemuste saavutamiseks on meil vaja teha koostööd – koostööd komisjoni ja Euroopa Parlamendi vahel, kellele ma olen tänulik komisjoni poliitiliste püüdluste jätkuva toetamise eest nimetatud valdkondades, koostööd nõukogu eesistujariigi Rootsiga, kellele ma soovin tõepoolest avaldada kiitust suure töö eest, ja koostööd meie Taani sõpradega Kopenhaageni konverentsiks valmistumisel.

Kasutagem ära kõik meie ees seisvad võimalused. Tehkem koostööd ühise Euroopa heaolu nimel. Komisjon on valmis ja ka mina ise olen valmis uuteks ülesanneteks. Ma olen kindel, et Euroopa Parlament, kes saab uue lepinguga suuremad volitused, näitab üles vastutus- ja kohusetunnet kodanike Euroopa ees.

Joseph Daul, fraktsiooni PPE nimel. – (FR) Lugupeetud juhataja, daamid ja härrad! Siin me siis viimaks oleme.

Valitsusjuhid ja riigipead valisid Herman Van Rompuy Euroopa Ülemkogu esimeseks eesistujaks ja Catherine Ashton kõrgeks esindajaks. Aitäh Fredrik Reinfeldtile, viimasele peaministrile, kes juhib Euroopa

Ülemkogu vahetuva eesistujana. Aitäh, et te aitasite saavutada üksmeele nende kahe isiku suhtes, kes kannavad seda rasket koormat ja täidavad Lissaboni lepinguga loodud uusi ülesandeid.

Täna soovin ma siin parlamendis avaldada kiitust eesistuja Van Rompuyale, kes oma esimeses avalduses ütles, et ülemkogu kuvand kujuneb vastavalt selle tulemustele, ja kes pooldab tegutsemist samm-sammult. Just nimelt selle meetodi kaudu – mida ma nimetaksin Jean Monnet' meetodiks ja mis kujutab endast tegutsemist tõhusalt, kuid ilma poliitilise poosita – seab ka Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsioon oma suunda. Just see meetod on aidanud meil jõuda eilsetest konfliktidest tänaste vahetusteni. Selle meetodi abil oleme kaotanud pika ooteaja Schengeni ala piiridel ning jõudnud ujuvatest vahetuskurssidest stabiilse euronile. Tänu Euroopa järkjärgulisele lõimumisele on tõepoolest saavutatud märkimisväärne edu ja seda ei saa keegi eitada.

Daamid ja härrad, ma soovin teid hoiatada pealiskaudse kriitika eest, mida me oleme viimastel päevadel kuulnud. Ma pean silmas iseäranis neid inimesi, kes vaid teravmeelse märkuse pärast on ennast vastutustundetute avaldustega häbistanud.

Nagu kõik teised, toidavad ka fraktsiooni PPE liikmed oma unistusi, kuid erinevus meie ja teiste vahel on see, et meie püüame neid unistusi ka ellu viia. Me tegime seda nii Euroopa lõimumise, taasühendamise kui ka Lissaboni lepingu puhul, mis hoolimata oma ebatäiuslikkusest viib meid õiges suunas edasi. Daamid ja härrad, eurooplased ootavad just seda, mitte üksnes kõmulisi ja lühiajalisi avaldusi.

Me oleme veendunud, et eesistuja Van Rompuy asub oma ülesannet täitma sama kindlameelselt ja samasuguse tahtejõuga, nagu ta on oma riigis näidanud, sest need on omadused, mida kroonib edu ja mida kõik tunnustavad. Eesistuja Van Rompuy on fraktsiooni PPE täielik poolehoid ja ma pakun talle meie toetust selle kahtlemata väga raske ülesande täitmisel.

Tõepoolest, ma ootan, et nõukogu areneks. Ma ootan, et ta muutuks läbipaistvamaks institutsiooniks ja et ta teeks veel tihedamat koostööd Euroopa Parlamendi ja komisjoniga. Ma ootan, et ministrid lõpetaksid partnerite üle saavutatud riiklike võitude avaliku kuulutamise, kui nad Brüsselist koju tagasi jõuavad, ja et nad lõpetaksid Euroopa süüdistamise kõiges, mis läheb valesti. Viimaseks ootan ma, et nõukogu lõpetaks oma seisukoha muutmise vastavalt sellele, kes parasjagu eesistujariik on. Mina ja fraktsioon PPE ootame seda kõike ülemkogu esimeselt alaliselt eesistujalt. Proua Malmström, see ei käi teie kohta, sest teie riik määras teid juba volinikuks. Teil ei ole seega enam valikut – te peate Euroopast rääkima.

Ma avaldan fraktsiooni PPE nimel kiitust ka Catherine Ashtonile, kes on uus kõrge esindaja ja Barroso I Euroopa Komisjoni asepresident. Me avaldame heameelt tema ametissenimetamise üle ja kuulame hoolikalt tema vastuseid meie küsimustele järgmise aasta jaanuaris toimuval volinike kuulamisel. Alles selle protsessi lõpus õnnistatakse teda lõplikult Barroso II komisjoni asepresidendi kohustustega.

Austatud juhataja, daamid ja härrad! Mul on hea meel, et aeg, mil me pidime esitama küsimusi isikute kohta, on möödas ja et me saame lõpuks minna rahuliku südamega sisuliste küsimuste juurde. Me teame, et detsembris on Euroopa Ülemkogus valdavaks kaks olulist teemat. Esimene neist puudutab majanduskasvu taastumist, mis ei saa toimuda ilma tööhõive taastumiseta. Selle suhtes ootame Euroopa Ülemkogult konkreetseid meetmeid.

Teine teema on kliimamuutus. Kõik teavad, et ülemkogu kohtumine leiab aset samal ajal kui Kopenhaageni tippkohtumine, mille tulemuseks peaks lisaks poliitilistele eesmärkidele olema ka mõõdetavad kohustused. See on oluline. Esimene Lissaboni lepingu järgi toimuv Euroopa Ülemkogu peab võimaldama Euroopal täita oma rolli täielikult. Seetõttu loodan ma, et ta saab kasutada kogu oma mõjuvõimu ja kehtestada oma seisukoha kindlameelselt kui varem.

Martin Schulz, fraktsiooni S&D nimel. – (DE) Lugupeetud juhataja, head kolleegid – nii need, kes on kohal, kui ka need, kes ei ole. Viimastel päevadel pärast Euroopa Ülemkogu kohtumist oleme rääkinud palju inimestest ja ametikohtadest. Taas kord on minu tähelepanekud suunatud teile, lugupeetud komisjoni president. Meie jaoks on oluline arutada inimeste ja ametikohtade üle. Mis puudutab ametikohti, siis meie fraktsioonil oli üks selge eesmärk. Me ütlesime, et suuruselt teise parlamendifraktsioonina soovime me, et tähtsuselt teise ametikoha komisjonis ehk komisjoni asepresidendina tegutseva kõrge esindaja ametikoha saaks meie fraktsiooni kandidaat. Sest meie arvates peaks komisjon, mis ei ole neutraalne organisatsioon, vaid poliitiline organ, kajastama Euroopa Parlamendi tegelikku olukorda. Me saavutasime selle, mille nimel võitlesime. Ma tean, et ka teie võitlesite selle nimel, ja selle eest soovin ma teid siiralt tänada, hoolimata kriitikast, mida te minult tavaliselt siin parlamendis kuulete.

See on hea märk, sest näitab, et te võtate tõsiselt meie, sotsiaaldemokraatide taotlusi, mida me siin parlamendis esitame. Meil on ju veel veidi maad minna, enne kui jõuame komisjoni asjus lõpliku otsuseni. Me loodame ka seda, et vastutusalad, mille te igale volinikule määrate, kajastavad nende ees seisvaid sisulisi küsimusi ja ülesandeid. Minu arvates on see palju olulisem kui arutelu ametikohtade ja inimeste üle.

Mõistagi on meil hea meel, et Cathy Ashton hakkab nüüd kõrge esindaja ametikohuseid täitma. Härra Van Rompuy kohta on juba piisavalt öeldud ja ma nõustun eelkõnelejatega. Sellest palju olulisem on aga küsimus, missuguseid ülesandeid need inimesed täitma hakkavad. Ma usun, et Euroopa kodanikke ei huvita kuigi palju see, kuidas härra Van Rompuy ja proua Ashton valiti. Oluline on küsimus, kuidas me saame vähendada töötust, mis on praegu Euroopa suurenemas, mitte vähenemas. Inimesi huvitab see, kas me saame tõepoolest veel kliimamuutust ära hoida ja kas Kopenhaagenis saavutatakse edu või mitte. Sellest siiski ei piisa. Minu arvates ei räägi me kliimamuutusest piisavalt. Me ei räägi piisavalt näiteks sellest, et kliimamuutusest ülesaamine ja tööstuse keskkonnahoidlikku tehnoloogiasse investeerimine hõlmab tohutuid võimalusi töökohti luua, et roheline tehnoloogia kujutab endast tulevikuprojekti ning et tööstuspoliitika ja keskkonnakaitse ei välista üksteist, vaid neid on võimalik üksteisega ühendada.

Ideed, mida te siin komisjoni ülesehituse kohta esitasite, osutavad õiges suunas. Täpselt samamoodi tuleb leida õiged lahendused ka Kopenhaagenis, õiged vastused üleilmsele tervishoiupoliitika küsimusele ja küsimusele, kas Euroopa peaks näitama üles solidaarsust sureva mandriga nagu Aafrika ning võitlema aidsi vastu ja eraldama tuleviku tarbeks vahendeid. Kas Euroopa energiajulgeoleku probleemi saab lahendada rahumeelselt? Või ähvardab meid gaasi, nafta ja teiste toorainete ostmise tõttu tekkivate konfliktide võimendumine Euroopa piiridel? Selles seisneb Euroopa Liidu kõrge esindaja töö. Euroopa poliitika põhieesmärk on finantsturgude kontrolli alla saamine, sest on tõesti häbiväärne, et ajal, mil Euroopa maksumaksjad peavad jätkuvalt kinni maksma kriisiga kaasnenud kulusid, on kasiino taas avatud ja mängurid üle maailma asunud jälle tegutsema. Sellepärast ei vaja me vaidlust ametikohtade jagamise üle, vaid selgeid reegleid Euroopa Liidu finantsturgudele. See on palju olulisem.

(Aplaus)

Seepärast ma ütlen, et jah, Herman Van Rompuy ja Cathy Ashton on valitud, kuid nüüd tuleb neil hakata oma tööd tegema ja samuti tuleb paika saada komisjoni uus koosseis. Seega soovin lõpetuseks korrata oma tähelepanekuid härra Barrosole. Meie, sotsiaaldemokraadid, arutasime oma mõtteid teiega. Üks meie palveid on meie heameeleks rahuldatud – see puudutab kõrge esindaja ametikohta. Me eeldame, et komisjoni keskkonna-, sotsiaal- ja finantspoliitika struktuur vastab sellele, mida sotsiaaldemokraadid teilt paluvad. Loodetavasti juhiwad neid valdkondi sotsiaaldemokraatidest volinikud ja siis on kõik hästi.

Guy Verhofstadt, *fraktsiooni ALDE nimel*. – Lugupeetud juhataja! Ma ei hakka taas rääkima eelmisel nädalal toimunud ametissenimetamistest. Lubage mul vaid öelda, et oli nii häid kui ka halbu uudiseid. Halb uudis oli see, et eesistuja toolile ei istunud liberaal, kuid hea uudis oli see, et ta on belglane. Nagu Euroopa Komisjoni president ütles, on Belgia tegelikult riik, mis on üldiselt üksmeelne, eriti aga Euroopa asjade ja Euroopa tuleviku suhtes.

Niisiis, härra Barroso, me loodame nüüd, et meil on võimalikult pea olemas uus komisjoni koosseis. Ma loodan, et seal on palju liberaalidest volinikke – mõned inimesed ütlevad, et neid on liiga palju, kuid minu jaoks oleks hea, kui neid oleks 50%. Ma arvan, et kui liberaalidest volinikke on ligikaudu kolmandik, on ka see hea näitaja. Igal juhul on mul hea meel, et kaheksast komisjoniliikme kandidaadina üles seatud liberaalist neli on naised, nii et komisjoni liberaalidest liikmete seas valitseb sooline tasakaal.

Mis puudutab prioriteete, siis järgmisteks päevadeks ja nädalateks on neid kolm peamist. Esimene on Kopenhaagen. Meil tuleb sellest teha edulugu. Ma arvan, et meil on veel kaks lahendamata küsimust: kuidas käsitleda arengumaade muresid ja kuidas saavutada leping, mis oleks õiguslikult siduv, sest see on kõige olulisem teema. See, milline on lepingu sisu, on küll oluline, kuid minu arvates on veel olulisem selle õiguslikult siduv olemus.

Teine punkt on Stockholmi programm. Meie fraktsiooni jaoks on selles kõige olulisemaks küsimuseks tasakaal turvalisuse ja vabaduse vahel. Ilmselt tuleb meil oma kodanikke kaitsta terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse eest, kuid võib-olla oleme pärast 11. septembri terrorirünnakuid pööranud turvalisusele ja kaitsele liialt palju tähelepanu. Ma arvan, et Stockholmi programmi ja ka teie eesistumise filosoofia abil peaks hakkama taas rohkem tähelepanu pöörama põhiõiguste austamisele ja ühiskonna suuremale avatusele. Ma arvan, et see on suur eesmärk ja Stockholmi programmi peamine ülesanne. Meie, fraktsiooni ALDE arvates on see edasipüüdlikum kui Tampere ja Haagi programm, kuid mis veelgi olulisem, selles käsitletakse rohkem

inimeste põhiõigusi. Turvalisuse kaitsmine ja korraldamine on hea, kuid seda tuleb teha tasakaalustatult, austades sealjuures põhiõigusi.

Nagu komisjoni president ütles, puudutab järgmiste päevade kolmas suur ülesanne finantsjärelevalvet. Härra Barroso, minu arvates saab järjest selgemaks, et lõppude lõpuks vajame me ühtset Euroopa finantsjärelevalvajat. Me vajame riigiüleste finantsinstitutsioonide jaoks head järelevalveorganit, mis ühendaks omavahel mikro- ja makrotasandi järelevalve ning seostaks selle võimalikult tihedalt Euroopa Keskpangaga – miks ka mitte? – ja mõistagi ka sellega, mis toimub komisjonis.

Nüüd on oluline, et nõukogu ei kahandaks esitatud ettepanekuid. Praegu kardan ma just seda. Meie parlamendis tegutseme selle nimel, et esitataks rohkem ja põhjalikumaid ettepanekuid, kuid minu arvates on praegu nõukogul kiusatus minna vastupidises suunas. Seepärast on ülimalt vajalik, et komisjon ja Euroopa Parlament mõistaksid üksteist selles küsimuses hästi, sealhulgas edastaksid nõukogule järgmise sõnumi: tegemist on kaasotsustamismenetlusega, nii et kui komisjon esitab ettepanekud ja kui nõukogu esitab ettepanekud, mis on väiksema kaaluga kui komisjoni ettepanekud, siis parlamendis see läbi ei lähe. Meie läheme vastupidises suunas.

Ma arvan, et enamik parlamendiliikmetest pooldab liikumist ühtse järelevalvaja poole. Just seda vajame me tulevikus ning ma arvan, et see on meie tähtis sõnum teile ja teie peaksite selle edastama eesistujariigile, sest kindlasti toimub selle üle põhjalik arutelu 10. ja 11. detsembril, kui toimub järgmine Euroopa Ülemkogu kohtumine.

Rebecca Harms, fraktsiooni Verts/ALE nimel. – (DE) Lugupeetud juhataja, austatud komisjoni president! Te mõistate, et Euroopa Parlamendi fraktsiooni liidrina olen ma eriti rahul sellega, et meil, naistel, õnnestus muuta naised Euroopa Liidu tipus nähtavamaks. Meie jaoks on aga oluline ka see, et naisi ei võetaks arvesse mitte üksnes arvu pärast. Te võite kindlad olla, et me aitame teil anda neile naistele komisjonis mõjukad ametikohad. Me ei soovi üksnes tühje žeste.

Avalikkuses on palju räägitud tippametikohtadele asuvatest inimestest – Herman Van Rompuy ja paruness Ashtonist. Euroopa Parlamendi liikmed tunnevad paruness Ashtonit paremini kui Herman Van Rompuyd. Meil on võimalus neid kuulamistel veel paremini tundma õppida. Ma soovitan teil teha Herman Van Rompuyale ettepanek tulla ise parlamenti fraktsioonidega kohtuma, et me saaksime temast rohkem teada. Kõik ütlevad, et belglased on tema üle väga uhked. Miks ta ei võiks osaleda vabatahtlikult arutelus parlamendi fraktsioonidega, et me õpiksime tema ametiaja alguses üksteist paremini tundma?

See oli minu tagasivaade eelmisele nädalale. Järgmine tippkohtumine on peagi käes. Martin Schulz, minu arvates ei räägi me Kopenhaagenist liiga vähe. Me teeme oma aruteludest liiga vähe loogilisi järeldusi. Parlament hääletab sel nädalal resolutsiooni, mis hõlmab kõike, mis oleks Kopenhaageni kohtumise jaoks õige, kui usaldada ÜROd ja teadlasi. Aja jooksul on eurooplased nendest soovitustest järjest enam eemaldunud. Minu hinnangul on selle keskseks põhjuseks asjaolu, et keskkonnakaitset peetakse koormaks ega nähta järjepidevas keskkonnapoliitikas peituvaid võimalusi.

Järgmise kohtumise teine päevakorrapunkt on Lissaboni strateegia. Selle strateegia üks pikaajalisi ülesandeid on olnud säästva arengu edendamine, kuid me ei ole suutnud seda saavutada. Lissaboni strateegia eri alustalasid on alati hinnatud erinevalt. Keskkonda, sotsiaalset õiglust ja säästvust on alati vanemate ja minu arvates aegunud prioriteetide kõrval, mis seonduvad tööstus-, majandus- ja isegi teadusuuringute poliitikaga, vähem tähtsaks peetud. Kui teil on järgmisel tippkohtumisel kavas otsustada, et me võtame kevadel vastu läbivaadatud Lissaboni strateegia, siis pole meil aega analüüsida selle minu meelest läbikukkunud strateegia nõrkusi. Miks me sattusime niisugusesse laastavasse majanduskriisi? Miks on meil Euroopa Liidus nii palju sotsiaal- ja tööturuprobleeme? Meie arvates ei ole kuigi hea mõte valmistada ette Lissaboni strateegia ja vaadata see läbi ilma hoolika järelemõtlemiseta, enesekriitikata ja tõelise aruteluta, mida on nõudnud näiteks ametiühingud ja ühing Social Platform, sest Lissaboni strateegia on väga oluline meie kõigi ja ka Euroopa Liidu tulevikuväljavaadete jaoks.

Lõpetuseks soovin ma puudutada Stockholmi programmi. Nagu paljud niisugused suured programmid, näib see olevat hea asi – seda öeldakse programmi kohta pidevalt ja seda näivad arvavat ka inimesed üldiselt. Minu fraktsioonile on aga jäänud mulje, et vabadus ja turvalisus ei ole seal tasakaalus. Me ei nõustu niisuguse suundumusega ja me toome selle esile SWIFT-süsteemi näitel. SWIFTi küsimuse väljajätmine päevakorrast oli suur viga. Härra Barroso, te üritate selle esialgse SWIFT-lepinguga Euroopa Parlamendist mööda minna, jättes tähelepanuta mure andmekaitse pärast. See kinnitab, et vabaduse ja turvalisuse küsimused on praegu tasakaalust väljas.

Timothy Kirkhope, fraktsiooni ECR nimel. – Lugupeetud juhataja! Kõigepealt lubage mul härra Van Rompuyele ja paruness Ashtonile nende uuel ametikohal kõike head soovida. Ma loodan, et nad suudavad luua nendel ametikohtadel eeskju, mis jääb püsima.

Kui Euroopa Ülemkogu saab poolalalise eesistuja, peab see olema inimene, kes püüab liikmesriikide üksmeelt, kui see on võimalik ja soovitatav, saavutada tagasihoidlikult, kuid praktiliselt. Kui me saame välispoliitika jaoks suuremate õigustega kõrge esindaja, peaks ta eelkõige tegema liikmesriikidega tihedat koostööd ühiste, jagatud eesmärkidega valdkondade koordineerimisel.

Need ametikohad peaksid andma võimaluse kaotada igaveseks painajaliku kujutluse järjest tsentraliseeritumast ja bürokraatlikumast Euroopa välis- ja julgeolekupoliitikast ning asendada selle meie liikmesriikide koostöötahtele tugineva poliitikaga.

Praegu volinikuametit pidava paruness Ashton'i ametissenimetamine valmistas president Barrosole tõenäoliselt eriti suurt rõõmu, ehkki see ei tohi võimaldada komisjonil saavutada suuremat mõjuvõimu Euroopa demokraatlike institutsioonide arvelt.

Kuid Euroopa Liidul, mis on olnud terve kümnendi koormatud oma institutsioonide küsimusega, tuleb asuda nüüd uuesti tegutsema. Sageli öeldakse, et meie liikmesriikide kodanikud ei mõista Euroopat, ja kui nad seda teeksid, oleks Euroopa palju populaarsem. Sealjuures jäetakse aga tähelepanuta üks oluline punkt. Meie kodanikud mõistavad Euroopa liigset enesesse süüvimist väga hästi. Nad ei mõista seda, miks pühendatakse nii palju aega, vaeva ja vahendeid institutsioonilistele toimingutele ja nii vähe poliitilistele tulemustele, mis võiksid tegelikult nende ellu muudatusi tuua.

Meie kodanikud näevad, et meie majandus on kriisis, et tööhõive suureneb, et ettevõtjatel on järjest raskem tekitada majanduskasvu, et kliimamuutus süveneb ning et maailma teised osad muutuvad üha enam ja üha otsustavamalt konkurentsivõimeliseks.

Kui nad aga pöörduvad Euroopa poole, leiavad nad eest liidu, mis on kulutanud aastaid vaidlusele institutsioonide üle. Miks peaksid nad huvituma kvalifitseeritud hääletenamusega hääletuse üksikasjadest, kui nad on töökoha kaotanud? Miks peaksid nad huvituma kaasotsustamismenetluse üksikasjadest, kui nende lapsi ootab ees niisugune ebakindel tulevik?

Ma loodan, et eelmisel nädalal ametisse nimetatud isikud tõmbavad sellele aastatepikkusele enesesse vaatamisele joone alla. Euroopa Liit peab nüüd edasi liikuma ja keskenduma sisulisele tööle, mis vajab tegemist: paindliku ja konkurentsivõimelise majanduse ülesehitamisele, tugeva üleilmse kauplemissüsteemi loomisele ning eelkõige tõeliselt tõhusa kliimamuutust käsitleva kokkuleppe tegemisele lähinädalate jooksul.

Ma pean tunnistama, et eesistujariigi Rootsi esindaja ja president Barroso sõnad on selle suhtes lootustandvad. Loodame, et sellele järgneb nüüd praktiline tegevus teistes valdkondades, mis on meie kodanike jaoks olulised.

(Sõnavõtja nõustus vastama sinise kaardi küsimusele kodukorra artikli 149 lõike 8 alusel.)

John Bufton (EFD). – Lugupeetud juhataja! Pärast härra Kirkhope'i ilusaid sõnu meie praeguse olukorra kohta soovin ma küsida temalt järgmist: kas te olete seisukohal, et jätsite britid ilma rahvahääletusest, mida David Cameron lubas Ühendkuningriigis korraldada? Te olete nüüd siin ilma igasuguse mandaadita ja lõpptulemusena ei olnud Ühendkuningriigi ega enamiku Euroopa osade elanikel võimalust oma arvamust Lissaboni lepingu kohta avaldada.

David Cameronil peaks olema häbi. Mis puudutab Euroopa Parlamendi konservatiive, siis nemad vajutavad hääletusel ainult rohelist nuppu, öeldes iga kord „jah”. Nemad pooldavad Euroopa Liitu. Ma arvan, et nüüd on kätte jõudnud aeg üles tunnistada ja öelda inimestele kodumaal, millises olukorras te tegelikult olete.

Timothy Kirkhope (ECR). – Lugupeetud juhataja! Mul on väga kahju, et Ühendkuningriigi sisepoliitika näib olevat täna hommikuseks põhiteemaks saanud. Ma soovin selgesti välja öelda, et ma ei häbene midagi, mida konservatiivide partei liider on öelnud või teinud, ja eriti selge on meile kõigile see, mida me alati oleme öelnud – kui Lissaboni lepingut ei oleks ratifitseeritud, oleksime me soovinud, et Briti rahva käest oleks selle kohta arvamust küsitud. Ma arvan, et meie niisugune seisukoht on kodanike suhtes austusväärne.

Ma arvan, et need, kes räägivad Euroopaga seoses ebareaalsetest eesmärkidest, kes räägivad äärmuslikult ja põlgavalt, ei tee midagi nende inimeste heaks, kellest ma oma kõnes rääkisin – kodanike heaks, ja mitte ainult Euroopa, vaid ka minu kodumaa kodanike heaks, kes soovivad heaolu ning kindlustunnet oma elu ja tuleviku

suhtes. See institutsiooniline enesessesüüvimine toimub nende inimeste puhul täpselt samamoodi nagu ükskõik millise Euroopa institutsiooni puhul.

Lothar Bisky, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (DE) Lugupeetud juhataja! Ma soovin fraktsiooni GUE/NGL nimel avaldada heameelt kahe kandidaadi üle. Meile valmistab heameelt eeskätt asjaolu, et üks valitutest on naine. Me loodame, et kõrgete ametite kandidaadid ei keskendu mitte ainult sisuliselt oma vastutusalale, vaid kujundavad välja ka koostöövalmiduse Euroopa Parlamendi suhtes.

Me ootame, et nõukogu käsitleks põhjalikumalt kriisi tagajärjel esile kerkinud sotsiaalseid probleeme ja teeks õigeid järeldusi. Pankuritele on siiani makstud miljardeid, kuid tavalisi inimesi pole peaaegu üldse aidatud. Martin Schulzil oli õigus, kui ta ütles, et kasiino on jälle avatud, kuid samal ajal vaesus, eriti laste vaesus suureneb.

Kriisi tagajärjel on kogu Euroopas kadunud neli miljonit töökohta. Komisjoni teadetel võib see arv järgmise aasta jooksul suureneda seitsme miljonini. Me teame, et niisugused prognoosid on sageli väiksemad kui tegelikud arvud. Näiteks Saksamaal töötab poolteist miljonit inimest lühiajatööl. Seda ei tohi alatahtsustada.

Kasvav tööpuudus ja vaesus on esimesed märgid järjest suuremast võimaluste ebavõrdsusest, mis avaldab suurt mõju haridusvõimalustele. Meil tuleb arutada ka seda teemat. Tekib küsimus, kas riigipead ja valitsusjuhid leiavad kriisist pääsemise viisi, milles on Euroopa integratsiooni idee ühendatud sotsiaalsete edusammudega ja mis puudutab Euroopa kodanikke tõeliselt. Majanduse elavdamise kavades ette nähtud väljumisstrateegiate ja eelarve kohustusliku konsolideerimise asemel on vaja poliitikat muuta. Ma soovin selle kohta teha vaid kolm märkust. Esiteks ootame me, et ülemkogu avaldaks oma seisukoha, mis puudutab ebaõnnestunud Lissaboni strateegia asendamiseks välja töötatud 2020. aasta strateegia kavasid. Innovatsioon ja teadmised, tõrjutuse vastu võitlemine, keskkonnahoidliku majanduse strateegiad, digitaalne Euroopa – märksõnade loeteluna pole see paha. Me vajame aga kiiresti konkreetseid ettepanekuid, milles kirjeldatakse, kuidas seda kõike ellu viiakse.

Teiseks peab ülemkogu seadma endale lõpuks eesmärgiks finantsturgude range järelevalve süsteemi kehtestamise. Mul on palju õigustatud küsimusi selle kohta, kuidas saab ülemkogu viia selle kooskõlla kehtivate lepingutega, sest mõningatel juhtudel ei ole piirangute kehtestamine kapitali ja maksete vabale liikumisele lubatud või soovitud. Meil on väga huvitav näha, kuidas ta selle saavutab.

Kolmandaks soovin ma veel kord rõhutada, et pärast Kopenhaageni tippkohtumist peab ülemkogu edastama selge sõnumi, et meil on vaja siduvat kokkulepet kliimamuutuse kohta. Vabatahtlikud kohustused ei ole aidanud soovitud eesmärki saavutada.

Nigel Farage, *fraktsiooni EFD nimel.* – Lugupeetud juhataja! Te olete kõik täna hommikul väga lõõdud. Ma arvasin, et see on ülev ja uhke hetk! See võttis teil aega kaheksa ja pool aastat, mis oli täis heidutamist, valesid, demokraatlike rahvahääletuste eiramist. Teil kulus kaheksa ja pool aastat, et suruda see leping läbi, ja 1. detsembril on see teil olemas.

Kõige selle looja Giscard soovis mõistagi, et sellest põhiseaduslikust lepingust saaks Euroopa Liidu jaoks kõlav üleilmne hää, kuid mulle näib, et juhid on kõik koos julguse kaotanud. Nad on otsustanud, et soovivad maailmaareenil eksponeerida ennast, mitte kedagi Euroopa Liidust, ja seega nimetati ametisse paar poliitilist kääbust.

Kissingeri küsimus, kellele Euroopas helistada, ei ole veel vastust saanud, ega ju? Ma arvan, et vastuseks saab olla vaid „härja Barrosole“, sest tema on ainus, kellest maailmas kunagi midagi kuulnud on, ja tema on tõenäoliselt see, kes nende ametikohtade arvelt palju võitis. Pole siis ime, et te täna hommikul nii rõõmus näite.

Meil on siis uus Euroopa eesistuja Herman Van Rompuy. Ei ole just lihtne hääldada, eks ole? Ma ei kujuta ette, et tema pärast võiks Pekingis või Washingtonis liiklus seiskuda. Ma kardan, et isegi Brüsselis ei tunta teda ära. Ja siiski hakkab ta saama palka, mis on suurem kui Obamal. See ütleb teile kõike selle Euroopa poliitilise klassi ja selle kohta, kuidas nad iseenda eest hoolitsevad.

Tema on aga vähemasti valitud poliitik, mitte nagu paruness Cathy Ashton, kes on tõepoolest tänapäevase poliitilise klassi ehe esindaja. Mõne külje pealt on ta ideaalne, eks ole? Tal ei ole kunagi olnud korralikku töökohta ja teda pole elus kunagi kuhugi valitud. Seega ma arvan, et ta on niisuguse Euroopa Liidu jaoks ideaalne.

(President palus sõnavõtjal oma mõte kokku võtta.)

Teda ei ole kunagi kuhugi valitud ja keegi ei tea, kes ta on! Isegi peaminister rääkis paruness Ashdownist, mitte Ashtonist. Ma pean silmas seda, et keegi ei ole temast midagi kuulnud. Teda teatakse veelgi vähem kui Herman Van Rompuyd! See nõuab teatavaid jõupingutusi, eks ole?

Ta on jõudnud tippu, jätmata maha mingeidki jälgi. Ta on osa sellest demokraatijärgsest ajastust. Ta sõlmis hea abielutehingu – ta abiellus Tony Blairi nõuandja, sõbra ja toetajaga ning pääses lordidekotta. Kui ta oli lordidekojas, anti talle üks suur ülesanne. See ülesanne oli suruda Lissaboni leping lordidekojas läbi ja seda tehes teeselda, et see on ELi põhiseadusest täiesti erinev. Ta oskab hästi oma emotsioone varjata ja ta nurjas lordidekojas jõuliselt igasugused katsed võimaldada Briti rahvale referendumit.

Ja siin ta on – ta ei ole kunagi kandideerinud riigiametisse, tal ei ole kunagi olnud korralikku töökohta, ja nüüd saab ta ELi ühte tippametisse. Tema ametissenimetamine on Suurbritannia jaoks häbistav.

(Vahelehiite saalist)

Jah, aga erinevalt temast on mind vähemasti valitud! Teda ei ole valitud ja inimestel ei ole õigust teda ka ametist maha võtta.

Aga kuulake edasi. On midagi veel tõsisemat kui eelöeldu. Cathy Ashton oli tuumarelvastuse vastase organisatsiooni Campaign for Nuclear Disarmament (CND) aktiivne liige. Tegelikult oli ta organisatsiooni varahoidja ajal, mil CND võttis vastu suuri annetusi ja keeldus avalikustamast nende allikat. On teada, et need annetused pärinesid Will Howardi nimeliselt inimeselt, kes oli Suurbritannia kommunistliku partei liige. Kas paruness Ashton eitab seda, et kui ta oli varahoidja, võttis ta raha vastu organisatsioonidelt, mis olid lääneliku kapitalismi ja demokraatia vastased? Seda tuleb talt küsida.

Kas me oleme tõepoolest rahul, et inimene, kes vastutab meie välis- ja julgeolekupoliitika eest, oli mõni aasta tagasi niisuguse organisatsiooni nagu CND aktivist? Kui me seda tõepoolest arvame, siis on ausalt öeldes vaja meie mõistust kontrollida! Ma arvan, et ta ei ole piisavalt sobiv inimene selle töö jaoks. Tal puuduvad kogemused. Ta peab nendele küsimustele vastama. Kas ta võttis raha vastu lääne vaenlastelt? Sellele küsimusele tuleb vastata.

Niisiis on meil meie kaks kääbust. Meil on süütuilmeline juht, kes juhib teisi samasuguseid, kuid ma ei ole selle üle õnnelik, sest nad püüavad läbi suruda poliitilist liitu, ja kuigi meie liidrid on praegu saavutanud prestiiži rahvusvahelisel areenil, on nad kõik reetnud oma demokraatlikke riike. Euroopa riik on siin. Me saame Lissaboni lepingu pärast endale hulganisti uusi õigusakte ja minu arvates ei ole küsimustki selles, kas Ühendkuningriigis tuleb korraldada täielik, vaba ja õiglane rahvahääletus, et otsustada, kas me jääme liitu või mitte. Ma loodan, et me hääletame lahkumise poolt, ja palvetan selle eest, kuid igal juhul tuleb lihtsalt inimestelt küsida.

(Sõnavõtja nõustus vastama sinise kaardi küsimusele kodukorra artikli 149 lõike 8 alusel.)

Juhataja. – Ma soovin öelda mõne sõna härra Farage'ile. Ma oleksin väga tänulik, kui õhkkond oleks veidi rahulikum, sest mõningate sõnade ja väljenditega ei ole alati lihtne nõustuda.

Edit Herczog (S&D). – Lugupeetud juhataja! Härra Farage ütles, et inimesed, kes eelmisel nädalal valiti, ei ole sellised, kelle pärast liiklus seiskuks. Just sellepärast me nad valisimegi – me tahtsime valida inimesed, kes muudaksid liikluse sujuvaks kõigi Euroopa kodanike jaoks, et nad saaksid parema elu, ja just seda nad hakkavadki tegema.

Herman Van Rompuy ja Cathy Ashton on olemas inimeste jaoks ning 480 miljonit eurooplast mõistavad seda peagi. Ma arvan, et see on tähtis. Me peame nende eest välja astuma. Me peame kaitsma nende au. Ja härra Farage, ma soovin tsiteerida teile üht Ungari kõnekäändu. On hea, et te olete siin, sest kui ahv ronib puu otsa, on lihtsam tema taguotsa näha!

Nigel Farage (EFD). – Lugupeetud juhataja! Kogu lugupidamise juures kardan ma, et austatud parlamendiliige on asjast täiesti valesti aru saanud, sest ta ütles kahel korral „inimesed, kelle me eelmisel nädalal valisime”. Neid ei valitud, just seda ma tahangi öelda. Ja mis on paruness Ashtonil puhul oluline – teda ei ole kunagi elus riigiametisse valitud. Ta asub tohutult mõjuvõimsale ametikohale ning Euroopa – ei Suurbritannia ega teiste riikide – elanikel ei ole õigust temalt aru pärida ega teda ametist kõrvaldada. See ongi põhimõtteliselt see, mis kogu Euroopa Liidus valesti on. Kõiges on bürokraatia vastandatud demokraatiale. Asjad on väga-väga valesti läinud.

Kuid kas ma võin pöörduda tagasi ja esitada teile küsimuse, lugupeetud president? Paistis, et te vihjasite, nagu ma oleksin öelnud midagi sobimatut või koguni valet. Kas te võite öelda, mis see oli? Ma soovin teada.

Juhataja. – See, kuidas te kirjeldasite nende inimeste valimist, kes on Euroopa Liidu jaoks nii olulised, ja see, mida te ütlesite kogu sellega seonduva kohta, on minu arvates kogu olukorda arvestades täiesti sobimatu.

(Protestihüüded)

Kolleegid, see on minu arvamus.

Nigel Farage (EFD). – Lugupeetud president, kui teid presidendiks valiti, ütlesite te, et tegutsete neutraalse presidendina ja tagate, et kõikidele arutelus osalejatele antakse võimalus arvamust avaldada. Kui te kritiseerite mind minu sõnavõtu poliitilise sisu pärast, siis te ei tee oma tööd neutraalse juhatajana.

Andreas Mølzer (NI). – (DE) Lugupeetud juhataja! Pärast kogu seda elevust vajame me ehk veidi rohkem asjalikkust. Energianäljas tärkava majandusega riigid ja energiat raiskavad tööstusriigid ei olnud veel valmis Kyoto protokolligi rakendama. Seetõttu kahtlen ma, kas pärast Kopenhaageni konverentsi midagi muutub. Küsitav on ka lubadega kauplemise süsteemi eesmärk ning samal ajal, kui sellele kulutatakse miljoneid, tüsistatakse niisuguseid tõelisi alternatiive nagu taastuvenergia vaid pisku andmisega. Kindlasti ei tohiks olukord jõuda selleni, et tuumaelektrijaamu propageeritakse Kyoto protokolliga sobiva lahendusena.

Teine kiiret lahendust nõudev kriitiline teema – teisisõnu võistlus toetuse pärast ebastabiilsele autotootjale Opelile – on sama aktuaalne. Tellimuste vähenemise märke ei võetud piisavalt tõsiselt ning tõenäoliselt aitas ka EL oma määruste tulvaga kaasa kunagi õitseva ettevõtte hääbumisele. Me peame sellest õppima, et tulevikus tuleb kindlaks määrata kavandatavad ja prognoositavad põhitingimused, mida saab kohaldada kõikidele tööstusharudele, ning kuni meil ei ole paigas täielikult väljatöötatud kontseptsioone, on vastutustundetu mätta probleemi sisse miljardeid eurosid Euroopa maksumaksja raha. Vähemasti tuleb tagada, et see raha ei läheks USAsse. Lisaks tuleb kehtestada tagasimaksmise eeskirjad.

Kui midagi muud mitte, siis eelseisval kohtumisel peaks suudetama kindlaks määrata alused „läbipaistvat” Euroopa kodanikku käsitleva algatuse lõpuleviimiseks. Stockholmi programmiga saavad inimesed vähem õigusi, mitte rohkem, sest neil puudub kontroll andmete kasutamise üle. Ei ole ühtki märki, et reisijate jälgimine lõpeks, lahendamata on vastuoluline andmekaitse teema ja kui me kavatseme kehtestada Euroopa varjupaigasüsteemi, siis minu arvates tuleb meil kohaldada kõige rangemaid kriteeriume, niisuguseid, nagu Taanis kasutatakse.

Cecilia Malmström, nõukogu eesistuja. – (SV) Lugupeetud juhataja! Ma soovin fraktsioonide juhte tänada väga innustavate sõnavõttude eest. Ülekaalukas osa parlamendiliikmetest, ehkki mitte kõik, näivad sarnaselt eesistujariigi Rootsiiga olevat rahul, et me suutsime edukalt nimetada ametisse Herman Van Rompuy ja Catherine Ashton. Nad mõlemad aitavad Euroopa Liidus kaasa sidususele, stabiilsusele ja suuremale koostööle, mis on vajalik, kui me tahame, et suudaksime käsitleda olulisemaid ülesandeid kui need, mida käsitletakse kuuekuuliste eesistumisperiodide jooksul. Ma arvan, et see on väga hea.

Nagu Martin Schulz ütles, saavad nad nüüd, kui nad on ametisse nimetatud, keskenduda oma ülesannetele, ja meie võime selle arutelu seljataha jätta. Võib-olla saab siis, kui Lissaboni leping lõpuks 1. detsembril jõustub, ka Briti sisepoliitilised arutelud siit saalist välja jätta. EL vajab tänapäevaseid põhinorme ja Lissaboni leping annab need meile. Me oleme paremini valmis lahendama endi ees seisvaid suuri probleeme.

Euroopa Ülemkogu kohtumise eel on meil kolm peamist küsimust, milles eesistujariik Rootsi püüab koos teie ja komisjoniga edasi jõuda. Üks neist on kliimaküsimus, mille puhul teeme me kõik endast oleneva, et saavutada edasipüüdlik, ajakava sisaldav poliitiline kokkulepe, et see muutuks lõpuks õiguslikult siduvaks. Me peame Kopenhaageni tulemuse ja sellega, mis pärastpoole tuleb, elama edasi pikka aega ning meil tuleb muuta järk-järgult oma ühiskonnad keskkonna suhtes arukamaks.

Mis puudutab majandusküsimusi, siis ehkki finantsturgude olukord näib olevat parem, seisame me paljudes riikides silmitsi suure töötusega ning see iseloomustab meie majandust veel palju aastaid.

Mis puudutab härra Verhofstadti küsimust järelevalve kohta, siis mul on hea meel, et me teeme kõigest hoolimata selles küsimuses edusamme. Finantsjärelevalve probleemiks on meil seni olnud asjaolu, et selles keskendutakse liiga palju üksikutele ettevõtetele ja liiga vähe finantssüsteemile kui tervikule. Koostöö eri järelevalveasutuste vahel ei ole samuti toiminud. Uute Euroopa järelevalveametite loomisega suudame selle probleemi lahendada. Neil on olemas ülevaade valdkonnast ja koostöö nende vahel on tõhusam. Lisaks peavad ametid mõistagi andma aru nõukogule ja Euroopa Parlamendile. Selle küsimuse muid üksikasju

arutatakse 2. detsembril majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu kohtumisel ning ma loodan, et seal saavutame me veelgi rohkem edu.

Lõpetuseks räägin Stockholmi programmist. See on väga oluline otsus, millega meil tuleb samuti pikka aega edasi elada ja tänu millele saab Euroopa Parlament tulevikus suure mõjuvõimu. Nagu paljud teist ütlesid, seisneb see lahenduste otsimises meie ees seisvale piiriülese kuritegevuse, inimkaubanduse ja terrorismiohu probleemile ning selle kõige tasakaalustamises kodanikukeskse poliitikaga, millega tagatakse eraelu puutumatuse austamine.

Ma loodan, et me suudame välja töötada pikaajalise programmi ja käsitleda neid küsimusi Stockholmi programmi raames. Need kolm küsimust ja paljud teised on olnud eesistujariigi Rootsi prioriteedid ning mul on hea meel näha, et me suudame nendega arvatavasti detsembris edukalt lõpule jõuda. Suur tänu! Ma võtan sõna mõistagi veel ka selle arutelu lõpus.

José Manuel Barroso, komisjoni president. – Lugupeetud juhataja! Enne toodi esile konkreetne küsimus SWIFTi kohta ja ma soovin selgitada sellega seotud seisukohta, sest pean seda väga oluliseks. See puudutab ka Stockholmi programmi.

SWIFT-programm on liikmesriikide jaoks terrorismivastases võitluses tõepoolest väga väärtuslik vahend. See on võimaldanud liikmesriikide ametiasutustel võidelda terrorirünnakute vastu Euroopas. Me ei räägi teoreetilistest juhtumitest. Me räägime konkreetsetest juhtumitest.

Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide lepingu eelnõu, mis on praegu arutlusel, kujutab endast vahelepingut, mis kestab maksimaalselt kaksteist kuud. Seda on vaja selleks, et kehtiv leping pärast andmebaasi väljaviimist Ameerika Ühendriikidest õiguslikul viisil asendada.

Kui vaheleping võetakse vastu enne 1. detsembrit ja õiguslikku alust muudetakse, hoitakse sellega ära julgeolekualaste puuduste ja tõsise ebakõla tekkimine Euroopa Liidu ja USA selle valdkonna suhetes.

Viimasel Euroopa Liidu ja president Obama kohtumisel oli president Obama esimeseks teemaks terrorismivastane võitlus USA ja Euroopa vahel. Ta nimetas meie konkreetset Euroopa riigid, kellel õnnestus hiljuti tänu meievahelisele selle valdkonna koostööle terrorirünnakud ära hoida.

Ma võin teile esitada mõned andmed, kui soovite. Terroristide rahastamise jälgimise programmi raames on Euroopa valitsustele edastatud praeguseni rohkem kui 5450 juhtumit ja selle aasta jaanuarist septembrini on Euroopa riikidele antud üle saja uue vihje.

Ma võin tuua teile konkreetseid näited. See teave on olnud suureks abiks Euroopa valitsustele, kui nad uurisid Al Qaeda juhitud vandenõud Ühendkuningriigi ja USA vaheliste Atlandi-üleste lendude ründamise kohta.

2009. aasta septembri keskel mõisteti süüdi kolm isikut, kellest igaühele määrati vähemalt 30 aasta pikkune vangistus. 2009. aasta alguses kasutati nimetatud süsteemi selleks, et teha kindlaks ühe Euroopas asunud ja väidetava lennukirünnaku kavandamises osalenud Al Qaeda liikme finantstegevus. See teave edastati Euroopa ja Lähis-Ida riikide valitsustele.

2007. aasta suvel kasutati sama süsteemi selleks, et teha kindlaks Islamidžihaadi Liidu ühe Saksamaal asuva liikme finantstegevus. Selle teabega aidati kaasa uurimisele, mis puudutas Islamidžihaadi Liidu liikmeid, kes plaanisid Saksamaal teatud objekte rünnata, ning lõpuks ka nende vahistamisele. Lõpuks tunnistasid nad ennast nimetatud tegevuses osalemises süüdi.

Seega on see süsteem juba päästnud palju elusid Euroopas ja ka mujal. Me räägime ülimalt tõsisest teemast. Ma olen igati nõus, et terrorismivastases võitluses tuleb täielikult austada põhiõigusi ja meie avatud, vaba ühiskonna tagatise. Meie, eurooplased, olime maailmas esimesed, kes ütlesid president Bushile, et tal tuleb Guantánamo sulgeda, ja me jääme selle juurde. Samal ajal tuleb meil jääda ühtseks ja kindlaks võitlusele terrorismi vastu.

Just sellepärast soovin ma teile kinnitada, et me esitame teile uue Lissaboni lepingu alusel uue mandaadi, mis on ette nähtud just selle teema käsitlemiseks ja mille raames saab Euroopa Parlament omaale täielikud õigused.

Seega esitame me 2010. aasta alguses Lissaboni lepingule vastava uue aluse, mis annab mõistagi Euroopa Parlamendile õiguse nimetatud küsimuses tegutseda, sest me soovime, et ka parlament asuks selle tegevuse eesliinil, millega võideldakse terrorismi vastu ja julgeoleku eest, austades sealjuures loomulikult meie põhiõigusi ja õiguslikke tagatise.

Et nii paljud teist võtsid sõna soolise tasakaalu teemal – ma tänan teid märkuste eest –, mis on väga oluline nii mulle, komisjonile kui ka teistele Euroopa institutsioonidele, siis lubage mul lõpetuseks ära märkida, et täna peetakse kümnnendat korda *rahvusvahelist naistevastase vägivalla kaotamise* päeva. Ma arvan, et ka sellel teemal tuleb meil Euroopas midagi ette võtta. Kahjuks on Euroopas veel palju juhtumeid, kus naisi ründavad nende meesoost kaaslased või endised kaaslased. Ma soovin kasutada võimalust ja näidata meie kindlat tahet tegelda selle olulise probleemiga, mida esineb ka meie Euroopa ühiskonnas.

Mario Mauro (PPE). - (IT) Lugupeetud juhataja, head kolleegid! Rahvusvaheline ajakirjandus kasutas uue Euroopa Liidu ajastu avamise puhul toimunud ametissenimetamiste kommenteerimisel sageli niisuguseid väljendeid nagu „kandidaadid, kes ei sobi ametikohale” või „ebarahuldavad kandidaadid”.

Mina soovin üldisest arvamusest kõrvale kalduda. Härra Verhofstadt ei ole kunagi öelnud midagi õigemat kui see, et olenevalt vaatajast võib klaas olla kas pooltäis või pooltühi. Seepärast ma mõtlengi, millise põhimõtte alusel ülemkogu need kaks isikut valis. Ma arvan, et see oli ühendusele tuginev põhimõte, ja ma püüan selgitada, mida ma sellega mõtlen. Ametist lahkuv komisjoniliikme valimine Euroopa välisministri rolli edastab selge sõnumi, et tahetakse ellu viia ühenduse välispoliitikat, mitte niisugust välispoliitikat, milles järgitakse mõne konkreetse riigi põhimõtteid. Mis minusse puutub, siis mulle ei olnud uudiseks see, et proua Ashton on britt, vaid see, et ta on komisjonist. Teisisõnu asub ta välisasjades ühenduse seisukohale, mis ei ole seotud ühegi konkreetse riigi seisukohaga.

Mis puudutab Belgia peaministri nimetamist kandidaadiks, siis see on seatud kahtluse alla tema ja tuntumate isikute võrdlusega. Ma usun, et me ei oota Euroopa Ülemkogu eesistujalt, kes jääb ametisse kaheks ja pooleks aastaks, et ta karjuks kõvemini kui teised või et ta kehtestaks end rohkem kui teised, vaid et ta veenaks teisi rääkima ühel häälel. Sellepärast arvan, et härra Van Rompuy esitamine kandidaadiks oli hea otsus.

Me peame lähtuma ühenduse seisukohast, sest kui me tõepoolest soovime Euroopat üles ehitada, on õige valida need isikud nimetatud kriteeriumide alusel. Me saame vaadelda selle valiku tõhusust ja tulemuslikkust siis, kui näeme neid tegutsemas, kuid ma kutsun kõiki toetama veendunult nende tööd, sest vastasel korral oleme tõesti oma parimad võimalused elus käest lasknud.

ISTUNGI JUHATAJA: GIANNI PITTELLA

asepresident

Juan Fernando López Aguilar (S&D). - (ES) Lugupeetud juhataja! Ma võtsin eile täiskogus sõna, et rõhutada, kui oluline on Stockholmi programm, mis on 10. detsembril Euroopa Ülemkogu päevakorras. Ma võtsin sõna ka selleks, et juhtida tähelepanu programmi sisule, ja eriti selleks, et kutsuda üles andma suurim parlamentaarne toetus raportile, mis valmis kolme parlamendikomisjoni koostöös. Ma pean siinjuures silmas õiguskomisjoni, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ning põhiseaduskomisjoni. Seepärast rääkisin ma eile, kui oluline on luua kodanike Euroopa ja ka turg.

Ma arvan, et nüüd on kätte jõudnud õige hetk rõhutada selle küsimuse tähtsust lähtuvalt põhiseaduslikust seisukohast, mis on 10. ja 11. detsembril toimuva Euroopa Ülemkogu kohtumise päevakorras. Lõppude lõpuks saab parlament tänu Lissaboni lepingule tugevamaks.

Parlament saab oluliselt tugevamaks just vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala küsimuses, kui töötatakse välja tegevuskava, mis on kavas vastu võtta Hispaania eesistumisperioodil, sest niisugune koostöö on vajalik Euroopa Liidu lepingu artikli 17 ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 295 järgi. Nimetatud artiklites kutsutakse meid üles tegema institutsioonidevahelist koostööd ja nõutakse meilt institutsioonidevahelise koostöö suhtes kokkuleppe saavutamist, et arendada ühiselt Lissaboni lepingu rakendamise strateegiat. Lisaks tuleb meil seda tehes kinni pidada põhimõtetest, mis puudutavad suurimat võimalikku läbipaistvust, subsidiaarsust ja koostööd riikide parlamentidega. Viimased osalevad seepärast ka Lissaboni tegevuskava väljatöötamises.

See tähendab, et meil tuleb palju rohkem tööd teha. Meie elu see lihtsamaks ei muuda. Vastupidi, see muutub palju keerulisemaks. Samuti oleme me sunnitud läbi viima hindamise, et kogemustest õppida. Sellega tahetakse tagada, et me järgime Euroopa mudelit ja põhiõigusi. Euroopa Parlament peab hakkama rohkem osalema ka andmekaitsega seonduvas. Ma pean silmas järelmeetmeid seoses SWIFT-lepinguga, millele täna varem viidati ning mis on meie ja USA kahepoolsete suhete kontekstis väga oluline.

Kõige enam aga hakkab Euroopa Parlament osalema Euroopa institutsioonilise struktuuri ametite tegevustulemuste analüüsis ja järelmeetmete võtmises. Ma pean silmas Europolit, Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiametit, Eurojusti ja Frontexit.

Kõigil neil põhjustel soovin ma, et Euroopa Ülemkogu päevakorras oleks kajastatud, kui oluline on kohustus tegutseda koos Euroopa Parlamendiga ja teha temaga koostööd, pidades silmas eriti selle tegevuskava ettevalmistust ja järelemeetmeid, mis tulevasel kuuekuulisel Hispaania eesistumisperioodil vastu võetakse.

Alexander Graf Lambsdorff (ALDE). – (DE) Lugupeetud juhataja! Me saime sellega hakkama – Lissaboni leping jõustus. Ma soovin tänada Cecilia Malmströmi, eesistujariiki Rootsit ja kogu meeskonda, kes tegi väga tublit tööd. See on suur saavutus.

Sellega seoses soovin ma lühidalt rääkida kahest punktist, mis on tänase arutelu teemaks. Esimene punkt puudutab ülemkogu eesistujat. President Barroso, te ütlesite äsja, et soovite Herman Van Rompuyga tandemina töötada. Ma arvan, et see on väga hea mõte. See on õige, et teil tuleb teha ülemkoguga koostööd. On siiski üks asi, mille ma soovin selgelt välja öelda: ülemkogu eesistuja ei anna aru Euroopa Parlamendile ega ühelegi teisele parlamendile. See tähendab, et teie olete komisjoni presidendina õiguspärane demokraatlik institutsioon ja Euroopa õiguspärane demokraatlik president. Sellepärast töötage minugipoolest tandemina, kuid palun tehke nii, et teie istute eespool ja juhite ratast.

Minu teine mõte puudutab seda, et nõukogu esindaja sõnul asub Cathy Ashton 1. detsembril 2009. aastal täitma kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendi ametikohuseid. Esiteks on see vaid üks amet – kõrge esindaja ja komisjoni asepresident – ja teiseks ei saa ta ametikohuseid asuda täitma enne parlamendi heakskiidu saamist. Alates 1. detsembrist on Barroso esimene komisjon õiguslikus mõttes eikellegimaal Nice'i lepingu lõppemise ja Lissaboni lepingu kehtivuse alguse vahel. Cathy Ashton asub ametikohuseid täielikult täitma alles pärast parlamendi heakskiidu saamist 2010. aasta jaanuari lõpus.

Ja lõpetuseks mõni sõna Euroopa Parlamendi arutelukultuuri kohta. Meil tuleb vaid kuulata härra Farage'it. Kui tema ja tema erakond peaks kunagi Ühendkuningriigi valitsusse saama, hakkavad britid kõrgelt hindama Euroopa Liidu asutamisevabadust, sest suur osa neist kolib Prantsusmaale, Saksamaale, Hispaaniasse ja Itaaliasse ning ka Portugali, härra Barroso.

Jill Evans (Verts/ALE). – Lugupeetud juhataja! Ülemkogu kohtumine leiab aset vähem kui kaks nädalat pärast Lissaboni lepingu jõustumist ning nagu minister ütles, oleme selleni jõudmiseks pidanud läbi käima pika ja raske tee. Paljud meist on aga seisukohal, et me oleme jäänud ilma olulisest võimalusest. Puudu on ikka veel üks lüli, mis on ELi ja Euroopa rahva suhetes hädatarvilik demokraatlik osis, nimelt riigisisene või piirkondlik haldustasand.

Paljud valijad leiavad, et Euroopa on kaugemal kui kunagi varem, ja meil tuleb selle küsimusega kiiresti tegelda. Mitte kõigil meist ei olnud rahvahääletust ega võimalust öelda oma seisukoht Euroopa edasise arengu kohta, kuid samas leiavad kogu ELis aset muudatused, mis mõjutavad otseselt meie tööd, kui me seisame vastamisi eesolevate probleemidega, ja kõiki neid poliitilisi küsimusi, mida juba nimetati – tööhõivet, sotsiaalseid õigusi, majanduslikku reguleerimist, võitlust terrorismi vastu, rahu ja õiglust –, ning ma olen uhke, et saan kõnelda muu seas organisatsiooni Campaign for Nuclear Disarmament Walesi haru juhina.

Olulisima proovikivini meie ajaloos – Kopenhaageni tippkohtumiseni – on jäänud mõned nädalad. Kuni 80% leevendus- ja kohanemismeetmetest viiakse ellu kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Paljud piirkondlikud valitsused, näiteks Walesi valitsus, on olnud võitluses kliimamuutuse vastu põhjapanevate meetmete vastuvõtmise eestvedajad. Just seal viiakse ellu igasugused rahvusvahelised lepingud. Seega tuleb meil vaadata liikmesriikide tasandist edasi, Euroopa rahvaste poole.

Pühapäeval, 13. detsembril toimub rohkem kui 150s Kataloonia omavalitsuses rahvahääletus eraldumise kohta Hispaaniast. Kuidas EL sellele reageerib? Kas see teema on ülemkogu päevakorras? Ma kahtlen selles, ehkki ta peaks olema. Euroopa on muutumas ning ma loodan, et uus eesistuja mõistab seda ja reageerib sellele.

Peter van Dalen (ECR). – (NL) Kõigepealt soovin ma eesistujariigile Rootsile viimaste kuude jõupingutuste eest tunnustust avaldada. Erilist kiitust väärib viis, kuidas ta lahendas härra Van Rompuy ja paruness Ashtoni ametissenimetamise Rubiku kuubiku.

Ma olen nende nimetamisega väga rahul, sest härra Van Rompuy juba ütles, et tema isiklikud seisukohad on täiesti ebaolulised. Tema sõnad on tunnistuseks tema tarkusest ja heast intuitsioonist. Ma avaldan härra Van Rompuyele kiitust tema eurorealistliku suhtumise eest ja tuletan seda talle ka tulevikus meelde, olenemata sellest, kas meeldetuletus on ootuspärane või vajalik või mitte.

Kahjuks olen ma kuulnud ka hukkamõistvaid avaldusi nendelt, kes kardavad, et ülemkogu esimesel alalisel eesistujal ei ole selleks tööks piisavalt asjatundlikkust. Ilmselt on mõned inimesed oodanud mingisugust

Euroopa supermeest. Mina kindlasti nendega nõus ei ole ja härra Van Rompuy esimesed avaldused on mu kahtlused hajutanud. Ta ei ole kunagi öelnud, et soovib niisuguseks Euroopa supermeheks saada.

Lugupeetud juhataja! Eelseisval ülemkogu kohtumisel peavad Euroopa valitsused oma Kopenhaageni strateegia üksikasjad paika saama, et oleks võimalik saavutada parim võimalik tulemus. Ma soovin härra Van Rompuyale tema tehnilisel ametikohal ja nõukogu eesistujale härra Reinfeldtile selle väga olulise ülesande täitmisel palju edu. Lisaks soovin ma meile kõigile häid ja eeskätt tulevikku suunatud tulemusi.

Takis Hadjigeorgiou (GUE/NGL). – (EL) Lugupeetud juhataja! Järgmisel ülemkogu kohtumisel seisab ees oluline küsimus – laienemise küsimus. Kui me räägime laienemisest, siis mõistame, et Türgi teema moodustab suure osa sellest arutelust. Meie, nii Küpros kui ka minu partei – ma soovin selle siin Euroopa Parlamendi ees selgelt välja öelda – toetame täielikult Türgi liitumist Euroopa Liiduga. Me ei väsi aga kordamast, et liitumine ei saa aset leida, kui Türgi ei suuda täita samamoodi nagu kõik teised liitunud riigid kõiki kohustusi, mille ta on Küprose ja Euroopa Liidu ees võtnud.

Küprosel toimuvad peagi kahe liidri kõnelused ja kui kokkulepe saavutatakse, sümboliseerib see võitu kogu Euroopa Liidu jaoks. See võit julgustab Euroopa Liitu asuma oma kohale tänapäevases maailmas. Samas tuleb meil rääkida asjadest nii, nagu need tegelikkuses on, ja tegelikkuses okupeerib Türgi poolt Küprost 40 000 sõdurist koosneva väega, et väidetavalt kaitsta Küprose 80 000 türklast. See tähendab, et kaks Türgi sõdurit valvab iga Küprose türklase maja. Ma ei tea, et ühtegi Euroopa Parlamendi liiget niimoodi turvataks. Seega räägime me Küprose türklaste isoleerimisest ning meie pooldame avalikult seda, et okupatsiooniväed lõpetaksid Küprose türklaste isoleerimise.

Lõpetuseks soovin ma märkida, et toetades küll Türgi liitumist, ei saa Küpros olla nõus energiapeatüki avamisega seni, kui Türgi ei täida oma kohustusi Euroopa Liidu ja Küprose ees ja kuni ta ei ole kaotanud tõkkeid, mida ta on seadnud Küprose Vabariigi püüdlustele oma majanduspiirkonda laiendada.

Zoltán Balczó (NI). – (HU) Hiljuti tehti Lissaboni lepingust kinnipidamiseks kaks olulist ametikohti puudutavat otsust. Euroopa Liidul on nüüd alaline eesistuja ja välispoliitika kõrge esindaja. Kas need ametikohti puudutavad otsused edastavad meile olulise sõnumi? Nad teevad seda tõepoolest. Me räägime siin istungisaalis palju tasakaalust komisjoni, nõukogu ja Euroopa Parlamendi vahel. Minu arvates ei ole aga olukord tasakaalus, sest ELi valitsusel – komisjonil – on õigusaktide algatamise monopol. Mõnel juhul tegutseb ta peaaegu nagu kohtunik. Tema kontrollib suurt osa võimu, kui meie siin parlamendis varustame selle demokraatia kummitempliga. Lissaboni lepingus ei ole alalise eesistuja kohustusi täpsustatud. Need sõltuvad ilmselt sellest, kui karismaatiline ja otsusekindel ametisse asuv inimene on. Seda võib tõlgendada otsusest, et võim ja kontroll peaksid jääma – teie sõnul – komisjonile, kes esindab ühiseid riigiüleseid huve. Meie aga ütleme, et need on jäänud impeeriumi juhi kätte, kes kontrollib tsentraliseeritult 500 miljoni inimese elu.

Teiselt poolt oleks samuti väga tähtis tagada meie otsustav tegutsemine, kui asjasse puutub meie otsene ülesanne – kui me räägime kliimakonverentsist. See kätkeb aga otsustava sammu astumist USA vastu. Ma olen üsna kindel, et president Barroso läks asja saalist välja sellepärast, et teha üks telefonikõne selles küsimuses.

Marietta Giannakou (PPE). – (EL) Lugupeetud juhataja! See, et Lissaboni leping lõpuks jõustus, on oluline. Muidugi on Euroopa kodanikud vaadanud kümme aastat, kuidas Euroopa Liidul ei õnnestu leida viisi, mis aitaks tagada institutsioonide tõhusa töö pärast kaheteistkümne uue liikmesriigi ühinemist. Nüüd on aga olud muutunud. Meil on ülemkogu eesistuja – kõik inimesed kinnitavad meile, et ta on isik, kes püüab saavutada üksmeele ja kokkuleppe – ning meil on ka välispoliitika kõrge esindaja.

Eelnevad kommentaarid selle kohta, kas nad on sobivad kandidaadid võrreldes nendega, kelle nimesid varem juttudes välja pakuti, või võrreldes nendega, kes on niisugustes küsimustes oletatavasti asjatundlikumad, ei ole olulised. Tähtis on see, kuidas lepingut kohaldatakse. Koostöö Euroopa Komisjoni ja Euroopa Parlamendi vahel on siinjuures väga oluline. Parlamendi rolli küll tugevdati, kuid selleks, et seda olemuslikult tugevdataks ja et Euroopa kodanikud seda tunneksid, tuleb Euroopa Komisjonil tõstatada kiiresti vastavaid küsimusi, arvestades, et tal on Euroopa Ülemkogus algatusõigus.

Ülemkogu töötab eeldatavasti kiiremini, võttes arvesse, et ta ei tööta enam liikmesriikide eesistujate juhtimisel nagu varem, ning valitsustel ei ole enam võimalik ülemkogu kohtumistega manipuleerida, et väita, et kõik hea tuleb valitsustelt ning kõik halb ja ärritav Brüsselist.

Detsembrikuisel ülemkogu kohtumisel käsitletakse ilmselgelt laienemise küsimusi, kuid ei minister ega komisjoni president ei rääkinud meile ühestki nendega seonduvast üksikasjast, nad tegid seda vaid üldsõnaliselt.

Kindel on see, et laienemine Lääne-Balkani riikidesse ja Türgi vastavalt Euroopa Komisjoni ettepanekutele on tekitanud palju kahtlusi ja küsimusi, olenemata eesmärgist integreerida need riigid Euroopa Liitu.

Catherine Trautmann (S&D). – (FR) Lugupeetud juhataja, austatud volinik! Neljapäeval nimetas Euroopa Liit Herman Van Rompuy ülemkogu esimeseks alaliseks eesistujaks ja Catherine Ashton Euroopa diplomaatia eest vastutajaks. Head kolleegid, ma soovisin tulla tagasi arutelu juurde, mis on meie institutsioonides aset leidnud alates hetkest, mil nende ametissenimetamine teatavaks tehti.

Minu arvates on nimede ja ülesannete kõrval keskne teema hoopis riigid. Lubage mul selgitada, mida ma silmas pean. Me näeme toimumas midagi, mis võiks kujutada endast suurimat luupainajat nende jaoks, kes löid Euroopa Ühenduse ideaali ja kelle unelmaks oli liit. Toona usuti, et liidu juured on riigi õiguspärasuses ja tema tulevik seisneb riikide omakasupüüdlikkuse ületamises. Pinge kahe vastuolulise poole vahel, mis võib vahel olla piinarikas, tekitab sageli omapäraseid mehhanisme, kuid eelkõige teenib ta maailmas ainulaadse poliitilise käsituse huve.

Lugupeetud kolleegid! Euroopa, mis piirduks üksnes valitsustevahelise töö saavutustes seisneva ühendusega, oleks luupainajalik. Nagu me praegu näeme, on tulemuseks kahtlused asjatundlikkuses, õiguspärasuse puudumise eeldamine ja pinge poliitiliste ühenduste vahel.

Nagu te juba taipasite, ei taha ma oma sõnavõtuga hakata uuesti kellegi üle kohut mõistma pelgalt kavatsuste pärast. Ma eelistan tuletada teile meelde meie, Euroopa Parlamendi liikmete õigusi ja kohustusi. Meie kohustus on seada kahtluse alla mõistetamatu kauplemine, mis neid Lissaboni lepingust tulenevatesse ametitesse nimetamisi ümbritseb. Meie tulevane kohustus on sundida ülemkogu lõpetama niisugune ebademokraatlik, arhailine ametissenimetamise meetod, mis toetab mõtet, et Euroopa varjab enda ülesehitamisel ennast inimeste eest.

Meie kohustus on kasutada kogu oma uut parlamentaarset eesõigust, millega me saame mõjutada poliitikat ja mis tuleneb meile Lissaboni lepinguga tagatud uutest volitustest.

Parlament peab nõrgenenud komisjoni ja tugevnenud valitsustevahelise keskuse vahel muutuma institutsiooniliseks tasakaalupunktiks. Sellega seoses loodan ma, et komisjoni asepresident peab osalema Euroopa Parlamendi kuulamistel samamoodi nagu teised volinikud. Tõepoolest, meil on õigus neid läbi viia, see õigus on antud meile asutamislepingutega. Samuti toetan ma proua Harmsi ettepanekut korraldada uue eesistuja kohtumine kõikide fraktsioonidega.

Meie kohustus on anda tuge Euroopa lõimumisele, mis on praegu väga halvas seisus. Keegi ei saa mõistlikult soovida, et härra Van Rompuy ja proua Ashton neile usaldatud ülesannetes ebaõnnestuksid, ja eriti soovin ma edu proua Ashtonile, sest olen uhke, et kõrge esindaja ametikohale nimetati naine.

Marielle De Sarnez (ALDE). – (FR) Lugupeetud juhataja! Kõigepealt soovin ma tänada eesistujariiki Rootsit selle eest, et ta lõpetab aasta lõpul eesistumisperioodi oma parimate saavutustega. See on hea sõnum nii komisjoni kui ka meie parlamendi jaoks.

Siiski soovin ma tuua esile mõningad mõtted. Esimene on ametissenimetamiste küsimus. Minu jaoks ei ole kaheldav mitte inimeste, vaid menetluse küsimus. Ma loodan, et see oli viimane kord, kui ametissenimetamine toimus niisugusel viisil. Eurooplased ootavad aruteludes läbipaistvust, demokraatiat ja selgust, kuid see, mida nad said, oli selgusetus ja viimase minuti läbirääkimised Euroopa Ülemkogu suletud uste taga. See ei tohi enam korduda ja ma usun, et Euroopa Parlament peaks pakkuma tulevikuks välja uue korra ja uued reeglid.

Mis puudutab kliimamuutust, siis ma soovin, et Euroopa Liit räägiks ühel häälel ja tegutseks pärast Kopenhaageni konverentsi ühtselt, olenemata sellest, millised on konverentsi tulemused. Liikugem edasi! Seadkem endale sihiks kasvuhoonegaaside tegelik 30%-line vähendamine! Kui ma ütlen „tegelik“, siis see tähendab, et ühel päeval tuleb meil lõpuks tõstatada erandite ja heitkogustega kauplemise küsimus. Liikugem edasi ja võtkem endale taas ranged finantskohustused arengumaade ees. Me võlgname seda neile.

Lõpetuseks tuleb meil seoses majandusliku ja sotsiaalse olukorraga püüda kehtestada uus majandusmudel, milles on esikohal tööhõive, sotsiaalne areng ja pikaajalisus ehk teisiti öeldes jätkusuutlikkus kõigis võimalikes variantides. Seepärast vajame me järelevalvet ja reguleerimist, poliitikat, mis soosib rohkem väikesi ja keskmise suurusega ettevõtteid, ning ühtset hoiakut maksusüsteemi suhtes, milles eelistatakse pikaajalisust lühiajalisusele.

Gerald Häfner (Verts/ALE). – (DE) Lugupeetud juhataja, head kolleegid! Missugune on meie olukord praegu, enne kõnealust tippkohtumist Euroopas? Mõnest sõnavõtust jäi mulje, nagu oleks kõik korras, kui meil oleks

vaid piisavalt sotsiaaldemokraatidest ja liberaalidest – jah, härra Schulz – volinikke. Minu arvates on see ekslik. Kõik saab korda siis, kui me lepime kokku Euroopa olulistes ülesannetes.

Kakskümmend aastat tagasi langetasime me Euroopas raudse eesriide ja minu jaoks on märkimisväärne asjaolu, et seda tegid inimesed – kodanikud, mitte relvajõud, valitsused ega salateenistused. Ma usun, et ka tulevikus saame me Euroopat ehitada üles üksnes koos kodanikega.

Teiseks tuleb lõhkuda veel müüre, sealhulgas neid, mis on meie peas. Paljud inimesed näiteks arvavad ikka veel, et me saame vastandada vabadust ja julgeolekut, ehkki me teame, et vabadus on vaid siis tõeline, kui me kaitseme seda. See kaitsmine ei tohi aga toimuda põhiõiguste arvelt ega tuua kaasa jälitusriigi loomist, võttes arvesse SWIFTi ja teiste teemade näiteid.

Paljud inimesed usuvad ka seda, et Euroopat ja demokraatiat on võimalik vastandada. Samas saab pikas plaanis olla edukas vaid demokraatlik Euroopa. Paljud inimesed arvavad, et keskkond ja majandus on vastandlikud nähtused, kuid pikaajalist heaolu saab tagada vaid keskkonnateadliku majanduse loomise kaudu.

Lõpetuseks soovin ma öelda üht. Peagi võetakse vastu Stockholmi programm ja kui me ei tee selles kõike võimalikku, olenemata sellega kaasnevatest kuludest – paljud inimesed on valmis kulutama sadu miljoneid pankade väljaostmisele, kuid koonerdavad kliima arvelt –, kui me ei tegutse kiiresti ja järjekindlalt, siis juhtub inimkonnaga sama mis minugagi praegu. Aeg saab otsa.

Roberts Zile (ECR). – (LV) Täna teid, juhataja. Eelmisel nädalal koges Euroopa ühiskond kaht sündmust. Jalgpallihuvilised nägid, kuidas kohtunik valis välja meeskonna, kes osaleb maailmameistrivõistluste finaalmängudel, kuid ühiskond tervikuna ei näinud või ei mõistnud, kuidas ja miks valisid teatud vahekohtunikud välja meistrid Euroopa ametikohti täitma. Ja ikkagi, kui küsida, kellele Valge Maja või Kremli esindaja tulevikus helistab, on vastuseks, et ta helistab endiselt nendele isikutele, kellele varemgi. Mis puudutab detsembrikuise ülemkogu meetmeid, siis võttes arvesse majandus-, finants- ja tööhõiveolusid, kutsun ma eesistujariiki Rootsit üles pidama meeles Balti riikide sellealast olukorda, mis on hästi teada. Arvestades neisse riikidesse tehtud jõulisi investeeringuid, on nad nüüd sunnitud meeleheitlikult kinni hoidma omavääringu ja euro jäigast ja investorile soodsast vahetuskursist. Tegelikult tähendab see nende majanduse devalveerumist, nii et Baltimaade inimesed jõuavad tööpuuduse poolest esikohale ja nende demograafiline olukord muutub murettekitavaks. Missugusest Euroopa solidaarsusest saame me kodanikele rääkida, kui nende sotsiaalne ja majanduslik olukord jääb lõpuks Euroopa keskmisest veel rohkem maha, kui see oli enne Euroopa Liiduga ühinemist?

Andrey Kovatchev (PPE). – (BG) Lissaboni lepingu jõustumine peaks tooma kaasa suurema läbipaistvuse, demokraatia ja tõhususe otsuste tegemisel. Nagu me aga teame, ei käi tõhusus ja demokraatia alati käsikäes, eriti kui puudub kooskõla institutsioonide ja kodanikevaheliste suhete vahel. Kahtlemata oleks demokraatlikum leida sobiv viis kaasata Euroopa kodanikud Euroopa Ülemkogu eesistuja valimisse, nii et Euroopa Liit tuleks tõepoolest kodanikele lähemale. Ma arvan, et see on meie tulevikuülesanne. Hoolimata kõigest soovin ma ülemkogu eesistujaks ja kõrgeks esindajaks nimetatud isikutele edu.

Mis puudutab Euroopa Ülemkogu kohtumist 10. ja 11. detsembril, loodan ma siiralt, et seal võetakse vastu kõikehõlmav programm Lissaboni lepinguga seotud institutsiooniliste küsimuste kohta. Ma pean silmas Euroopa välisteenistust. Meile tuleb anda selge ülevaade selle koosseisust, õiguslikust seisundist ja volitustest. Sellega seoses hääletab Euroopa Parlament oma seisukohta Elmar Broki raporti suhtes. Ma ootan ülemkogult ka üksikasjalikku selgitust kriisist väljumiseks kavandatud ja kohaldatavate kooskõlastatud strateegiate tulemuste, sealhulgas igasuguse majandus- ja finantsmeetmete paketi kohta. Ma soovin teada eriti seda, missugune on ülemkogu seisukoht tulevaste Euroopa finantsjärelevalveasutuste suhtes, mis peaksid edaspidi aitama vähendada praeguse kriisi tegeliku põhjuse, finantsalaste väärtegade riski.

Teine oluline punkt, mille kohta ma soovin kuulda ülemkogu otsust, puudutab näiteks Lissaboni strateegia järgset terviklikku strateegiat, mis, nagu me kuulsime, tahetakse vastu võtta 2010. aasta märtsis. Ma loodan, et parlament hakkab selles strateegias aktiivset osa täitma. Strateegia keskmes peavad olema Euroopa kodanikud. Töökohtade loomine investeeringute, teadusuuringute, innovatsiooni, keskkonnahoidliku tehnoloogia ja ökotõhususe kaudu peab olema tegur, mis aitab kaasa jätkusuutlikule majandusarengule, mitte vastupidi. Mis puudutab Stockholmi strateegiat, siis ma soovin, et Schengeni ala laiendataks niipea kui võimalik, et see hõlmaks mõistagi ka Bulgaariat ja Rumeeniat. Täna teid ja soovin kohtumisel edu.

Glenis Willmott (S&D). – Lugupeetud juhataja! Kõigepealt soovin öelda, et mul on hea meel härra Van Rompuy nimetamise üle uude ametisse ja ma olen eriti uhke selle üle, et meie esimene kõrge esindaja on niisugune väga võimekas ja andekas briti naine nagu Cathy Ashton.

Mis puudutab ülemkogu kohtumist detsembris, siis sel nädalal olime tunnistajaks ilma kahjulikule mõjule Inglismaa loodeosas Cumbrias, mida tabasid rasked üleujutused, kuid ilm ei tekitanud ootamatut viletsust mitte ainult Euroopas. Halb ilm põhjustab ka teistsuguseid seninägematuid inimtragöödiad kogu meie planeedil.

Eitamine on kerge valik, kuid ma ei läinud poliitikasse selleks, et võidelda kergete valikute eest. Ma ei taha, et minu lapsed või lapselapsed küsiks minult, miks ma midagi ei teinud. Minu piirkonna konservatiivide esindaja on Roger Helmer, kes nimetab inimeste põhjustatud kliimamuutust müüdiks. Hoolimata sellest, et tooride liidri David Cameroni väitel on nende partei keskkonnateadlik, ohustab Helmer konservatiivide keskkonnapoliitikat ja näitab selle ebausaldusväärsust.

Meil tuleb tegutseda, kuid üksinda kliimamuutuse vastu võidelda ei saa. Me vajame meetmeid kõikidel tasanditel, sealhulgas tuleb meil endi tekitatavat süsinikdioksiidi hulka vähendada vähemalt 2%. Ma toetan niisuguseid inimesi nagu meie peaminister, kes lubas 2050. aastaks vähendada süsinikdioksiidi heitkogust 80%. Ühendkuningriigi leiboristidest valitsus soovib saavutada kaugeleulatuvat, tõhusa ja õiglase kokkuleppe ning toetada vaeseimaid riike heitkoguste vähendamisel ja kliimamuutusega kohanemisel.

Igasugused kokkuleppelised vahendid, mis seoses kliimamuutusega eraldatakse, peavad lisanduma olemasolevale arenguabile ega tohi pärineda kinnitatud eelarvetest. Igasugune Kopenhaagenis saavutatav rahastamiskokkulepe peab käsitlema konkreetset kliimamuutuse mõju arengumaadele ega tohi asendada teisi väärtuslikke abivoogusid. Praegu näib tähelepanu keskmes olevat lühiajaline kiire rahastamine, kuid meil on vaja ka pikaajalisi kohustusi. Kas härra Barroso saab tagada, et ta seab 2012. aasta järgsed finantskohustused ükskõik missuguse Kopenhaagenis saavutatava kokkuleppe prioriteediks?

Diana Wallis (ALDE). – Lugupeetud juhataja! Me seisame uue ajastu lävel ja vahest peaksime endale esitama kolm küsimust: kes?, kuidas? ja mida?. Küsimusele „kes?“ eelmisel nädalal juba enam-vähem vastati ja keegi ei saaks olla sellega rohkem rahul kui mina. Nädal tagasi alustasime komisjoni koosseisus kolme naisega, kuid lõpetame üheksaga.

Ma võin otsustajatele öelda, et Euroopa Parlamendi ülikonnas ja lipsus naissoost liikmed küll taandusid praegu, kuid nad on tagasi viie aasta pärast, kui ametissenimetamise kord ei parane. Palun, kas meil järgmisel korral võiks olla nii, et iga liikmesriik nimetab ühe nais- ja ühe meeskandidaadi, et me ei peaks jälle viimasel minutil kiirustama.

Ma soovin rääkida ka küsimusest „kuidas?“. Protsess oli läbipaistmatu. Siin öeldi, et me peame mõtlema nüüd Lissaboni lepingu praktilisele mõjule. Muutkem läbipaistvus meie kolme institutsiooni märksõnaks ning meie omavaheliste suhete ja avalikkusega avameelse suhtlemise põhimõtteks. Läbipaistvus peab olema tulevikus juhtpõhimõte.

Küsimus „mida?“ tähendab kodanike seadmist tähelepanu keskmesse. Uus Stockholmi programm on hea algus, see on palju kodanikukeskem kui selle eelkäijad, kuid meil tuleb jätkuvalt kaitsta oma kodanike õigusi, tagades neile turvalisuse, kuid kindlustades samal ajal neile lihtsama igapäevaelu kogu Euroopas.

Miroslaw Piotrowski (ECR). – (PL) Lugupeetud juhataja! Tulevasel Euroopa Ülemkogu kohtumisel on endiselt valdavaks teemaks hiljutine ülemkogu eesistuja ja ELi diplomaatia juhi valimine. Paljude jaoks oli lisaks nende konkreetsete isikute valimisele üllatav ka asjaolu, et nende ülesanded ei ole selgelt kindlaks määratud. Pikka aega on meile räägitud, et uus Lissaboni leping muudab ELi töö paremaks, kuid nüüd, mil see kehtima hakkab, näib, et see tekitab konflikte ametikohtade küsimustes. Kumbki nendest kandidaatidest ei ole esitanud oma tegevuskava, vastupidi näiteks härra Barrosole, kes tegi seda enne komisjoni presidendi valimisi.

Me liigume katsetappi, kus palju sõltub uute liidrite isikuomadustest ja kujutlusvõimest. Me võime vaid loota, et kui nad käsitlevad niisuguseid küsimusi nagu komisjoni ülesannete ümberjaotamine ja looduse tsüklilised muutused, mis ei olene kuigi palju inimtegevusest, siis tegelevad nad ka ELi kodanike konkreetsete probleemide lahendamisega, näiteks majanduskriisiga, ELi vaeseimate piirkondade abistamisega ja terrorismivastase võitlusega.

Gunnar Hökmark (PPE). – Lugupeetud juhataja! Ma arvan, et pärast Lissaboni lepingu reaalsuseks saamist, Euroopa Ülemkogu kohtumist eelmisel nädalal ja volinike ametissenimetamist on aeg määrata kindlaks uued eesmärgid ja näha meie ees seisvaid uusi ülesandeid.

Üks neist on ilmselge – töö pärast Koppenhaageni konverentsi on sama keeruline, kui ta oli enne seda. See on jätkuvalt Euroopa Liidu ja ka uue komisjoni üks põhiülesandeid. Meil tuleb aga võtta arvesse ka asjaolu, et aeg on jätta seljataha vanad arusaamad Ida- ja Lääne-Euroopast või vanast ja uuest Euroopast ning mõelda, et on vaid üks Euroopa.

Samuti on nüüd, pärast Lissaboni lepingu arutelusid jõudnud kätte aeg otsida uut tõuget laienemisele.

Horvaatia ja Island – ma soovin, et nad võistleksid 28. liituja koha pärast. Arvesse tuleb võtta aga ka Lääne-Balkani riike ja mõistagi läbirääkimisi Türgiga. Need on teemad, mida meil tuleb nüüd käsitleda ja mis aitavad muuta Euroopa Liidu tugevamaks selles uues maailmas, kus me peame olema tugevad ning tegutsema ideede ja väärtuste eestvedajatena.

Kuid samuti on meil nüüd vaja uut tegevuskava sotsiaalse Euroopa jaoks – ma pean silmas töökohti, innovatsiooni ja heaolu – ja ainus viis, kuidas seda saavutada, on tagada, et pärast kriisi saame me konkurentsivõimeliseks ja juhtivaks majanduseks.

Ma soovin veel rõhutada komisjoni uue koosseisu ülesannet kindlustada, et ei oleks proteksionismi, et väikesi ja keskmise suurusega ettevõtteid oleks kogu Euroopas lihtne asutada ja et neil oleks lihtne areneda ja tegutseda ning et me saaksime tagada paindliku Euroopa majanduse. See on oluline ning ma ütlen komisjoni presidendile ja kõikidele volinikele, et sotsiaalse Euroopa saavutamiseks tuleb meil tagada konkurentsivõimeline Euroopa majandus.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D). – (HU) Lugupeetud juhataja, proua Wallström! Lissaboni lepingu ratifitseerimine on nüüd läbi ning riigipead ja valitsusjuhid valisid volinik Catherine Ashton ELi esimeseks välisministriks, ehkki see ei ole tema ameti ametlik nimetus.

Järgmine ülesanne on nüüd luua Euroopa Liidu välisteenistus. Selle teenistuse loomisel on minu arvates oluline silmas pidada üht – ning ma palun eesistujariigil Rootsil ja konkreetselt Cecilia Malmströmil kanda hoolt selle eest, et välisteenistuses pöörataks sellele tähelepanu –, nimelt seda, et välissuhete ja laienemise peadirektooraatides on uute liikmesriikide esindajate osakaal ülimalt väike. Kui liikmesriikidele antakse riiklikud kvoodid, tuleb silmas pidada, et nendes kahes peadirektooraadis on uued liikmesriigid vaevu esindatud. Seega ei tohi olla mingisugust diskrimineerimist, sest selleks, et välisteenistus oleks inimeste silmis usaldusväärne, tuleb proportsionaalsusele tähelepanu pöörata. On väga oluline, et välisteenistuses rakendataks seda proportsionaalsust ja võrdset kohtlemist. See on meie kõigi huvides.

Ma kutsun Euroopa Komisjoni ja ka nõukogu üles seda küsimust tähelepanelikult käsitlema. Euroopa Liidu 143 välisesindusest vaid üht juhib uuest liikmesriigist pärit diplomaat. See fakt räägib iseenda eest.

Charles Goerens (ALDE). – (FR) Lugupeetud juhataja! See, mida ma ütlen, ei puuduta nõukogu eesistujariiki Rootsit, kes on olnud suurepärase eesistuja ja kellele ma soovin selle eest kiitust avaldada, vaid minu märkused puudutavad konkreetsemalt kogu Euroopa Ülemkogu kolleegiumi.

Mida kõike ei ole tehtud Lissaboni lepingu päästmise nimel! Me oleme aastaid võidelnud selle eest, et muuta Euroopa läbipaistvamaks, tõhusamaks, nähtavamaks ja kodanikulähedasemaks.

Meie arvates ei oleks Euroopa Ülemkogu erakorralisel kohtumisel 19. novembril 2009 Lissaboni lepingu vaimsust reedetud, kui ülemkogu eesistuja ja kõrge esindaja oleks nimetatud alles pärast uue lepingu sõlmimist. Me võitlesime selle lepingu nimel kümme aastat, kuid ülemkogu ei tahtnud oodata kümmet päeva, et jõustada uusi sätteid, mis seostuvad isikute nimetamisega nendele kahele ametikohale.

Lissaboni lepingut, mille eest me nii väga võitlesime, ega selle vaimsust ei oleks reedetud, kui eesistuja ametikoht oleks usaldatud Jean-Claude Junckerile, kes on väljapaistvate kogemuste ja teadmistega ustav eurooplane, hea õpetaja ja Euroopa entusiast. Nii paljude heade omadustega inimest võib harva kohata. Meile ei ole veel selgitatud, kuidas takistasid tema laimatud omadused tema ametissenimetamist, nagu see tõepoolest näib olevat. Ma ei ole ainus, kes soovib, et seda küsimust selgitataks.

Euroopa Ülemkogu korralisest kohtumisest erakorralise kohtumiseni – ka eelmisel neljapäeval toimunud kohtumisel – ei suudetud varjata lõhet valitsustevahelise koostöö vaimsuse ja ühenduse toimimisviisi vahel. Ma ei ole ainus, kes asjade niisuguse seisu hukka mõistab. Isegi pärast Iirimaa rahvahääletust uskusid paljud inimesed, et Euroopale avanesid uued väljavaated, täpselt samamoodi nagu paljud inimesed avaldasid kahetsust Euroopa Parlamendi selle ametiaja üsna väheveenva alguse üle.

Kokkuvõttes soovin öelda vaid seda, et mul jääb üle üksnes loota, et ametissenimetatud eesistuja, kelle isikuomadused ja poliitilised oskused on hästi teada, suudab võimalikult kiiresti anda Euroopale uue tõuke, mida see hädasti vajab.

Simon Busuttil (PPE). – (MT) Mõnikord oleme me nii süvenenud oma igapäevatöösse, et ei suuda täielikult mõista ajaloolisi hetki, mis meist mööda lähevad. Lissaboni lepingu jõustumine on üks selline ajalooline hetk, mida meie lapsed ja tulevased põlvkonnad lõpuks uurivad ja õpivad. Niisugustel puhkudel peame me aga mõtisklema ka ajaloolise hetke tähenduse üle. Ma soovin esitada kaks lühikest tähelepanekut.

Esiteks näeme me tänu lepingule viimaks seda, et minu arvates mõttetud arutelud Euroopa institutsioonide ja Euroopa Liidu põhiseaduse teemal lõpevad. Selle asemel oleme nüüd paremas olukorras, et käsitleda Euroopa tegelikke probleeme, näiteks majanduse olukorda, tööhõivet, kliimamuutust ja sisserännet. Need on küsimused, millega meie valijad soovivad näha meid tegelemas.

Minu teine tähelepanek puudutab parlamendi rolli. See on viimane kord, kui Euroopa Parlament tuleb täiskogu istungile kokku seniste volituste alusel. Euroopa Parlament sündis viiskümmend aastat tagasi ja selle liikmeid määrasid ametisse riikide parlamendid. Nüüd jagab Euroopa Parlament ministrite nõukoguga õigust otsustada ning õigusakte koostada ja välja anda. Ma usun, et selle tulemuseks on Euroopa Liidu õigusaktid, mis kajastavad meie kodanike huve paremini. Euroopa Parlament on seadnud endale eesmärgiks kaitsta meie vastuvõetavates õigusaktides kodanike huve.

Ma ennustan, et nõukogu, mille kohtumine järgmisel nädalal aset leiab, pöörab tähelepanu selle ajaloolise hetke tähendusele ja et koos teeme me tööd selle nimel, et endi ees seisvad probleemid lahendada.

Jörg Leichtfried (S&D). – (DE) Lugupeetud juhataja, head kolleegid! Nii minu, meie kõigi kui ka kogu Euroopa Liidu jaoks on tulevikus üks selge eelisvaldkond ja selleks on tööturg. Meil tuleb pöörata palju rohkem tähelepanu uute töökohtade loomisele ja olemasolevate säilitamisele. See väga oluline valdkond võib avada ukse edukasse ja jätkusuutlikusse Euroopasse ning minu arvates on see viimastel kuudel tõsiselt hooletusse jäetud. Me peame teadma, et vähene tööpuudus avaldab head mõju paljudele valdkondadele. Me peame olema veendunud, et asetame hoova õigesti.

Lisaks ei saa ma aru paljudest siin parlamendis sõna võtnutest, kes kurdavad, et mõningad Euroopa poliitikud ei olnud enne valimist maailmakuulsad. Miks nad peaksid kuulsad olema? Me peaksime eurooplastena olema piisavalt enesekindlad, et öelda, kes meile meeldib ja kes on meie arvates sobiv, ning seejärel valima need inimesed, mitte otsustama selle järgi, kas teised inimesed on neist varem midagi kuulnud või mitte või kas nad sobivad meie rahvusvahelistele partneritele. Igasugune muu suhtumine oleks naeruväärne, täpselt sama naeruväärne nagu paljud sõnavõetud paljudelt kõnelejatelt, kes, kui nad üleüldse siin kohal on, ennast värviliste lippude taha peidavad.

Tunne Kelam (PPE). – Lugupeetud juhataja! Lissaboni lepingu jõustumise ootus on hea algus advendiajale.

See ei ole aga vaid Jumala and. Me peame ühiselt pingutama, et oma Euroopa projektile väärtust lisada. Eelkõige on nüüd tee avatud ühisele Euroopa poliitikale paljudes valdkondades. Enam ei ole vormilisi ettekäandeid nendest hoidumiseks. Nüüd tuleb nõukogul hakata ellu viima jõulist ühist välis- ja julgeolekupoliitikat ning energiapoliitikat, mis võiks muutuda meie partnerite jaoks tõeliselt usaldusväärseks. Üks kiireloomulisemaid ülesandeid on ühtse energiaturu loomise lõpuleviimine, üleeuroopaliste energiavarustussüsteemide ja hoidlate väljatöötamine ning energiaalase solidaarsuse klausli rakendamine.

Teine probleem tuleneb majanduskriisist. Tegelikult on investeeringute järsu vähenemise ja töötuse suurenemise tagajärjel kannatanud enim euroalast väljapoole jäävad riigid. Võrreldes euroala liikmesriikidega on nad ebasoodsamas konkurentsiolukorras ja seetõttu muutunud ka haavatavamaks. Seepärast on ilmselgelt vaja ajutisi ELi meetmeid, näiteks täiendavaid laenuvõimalusi, et toetada VKEsid ning energia- ja infrastruktuuriprojekte. Lisaks võiks ajutiselt riikliku kaasrahastamise nõudeid vähendades parandada juurdepääsu Euroopa vahenditele.

Lugupeetud juhataja! Nagu teate, teeb minu kodumaa Eesti otsusekindlaid pingutusi, et liituda 2011. aastal euroalaga. Eesti välisvõlg on üks väiksemaid ja tal on õnnestunud eelarvepuudujääk kontrolli alla saada. Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni ja volinik Almunia hiljuti avaldatud tunnustus Eestile tema püüdluste eest on julgustav märk, et me oleme õigel teel.

Zoran Thaler (S&D). – (SL) Detsembris käsitletakse Euroopa Ülemkogu kohtumisel väga olulisi küsimusi. See on esimene ülemkogu kohtumine pärast Lissaboni lepingu ratifitseerimist ja minu kolleegid siin parlamendis rääkisid juba sellest, millised on käsitletavat teemad.

Ma soovin isiklikult juhtida teie tähelepanu ühele väga olulisele küsimusele, millest mõnikord kiputakse mööda vaatama, kuid mis puudutab Euroopa ja Euroopa Liidu kui terviku stabiilsust: see on endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi küsimus.

See riik on viimased neli aastat olnud kandidaatriik, viimased 18 aastat on tal olnud sama hästi kui külmutatud konflikt Kreekaga, kes on tema lõunanaaber ja Euroopa Liidu pikaajaline liige. Seega võib öelda, et meil on Euroopa südames külmutatud konflikt.

Käesolev aasta on endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi jaoks väga edukas olnud. 2009. aastal tegi riik tublisti edusamme. Ta sai Euroopa Komisjonilt heakskiitva aruande, milles soovitati nõukogul lubada alustada läbirääkimisi täisliikmeks saamise üle. 20. detsembril kaotatakse riigi suhtes viisanõue ja veidi aega tagasi toimusid ka valimised Kreekas.

Ma kutsun ühelt poolt nõukogu ja komisjoni ning teiselt poolt liikmesriike üles toetama peaminister Papandreou ja peaminister Gruevskit, kes on kaks väga südikat meest, et nad leiaksid lõpuks konfliktile lahenduse ja et endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik saaks ühineda suure Euroopa perega.

Andrzej Grzyb (PPE). – (PL) Lugupeetud juhataja! 11. ja 12. detsembril toimuva Euroopa Ülemkogu kohtumisega võetakse kokku Rootsi viljakas eesistumisperiood. Ma soovin avaldada ministrile ja kogu valitsusele kiitust selle eest, et nad viisid lõpule väga keerulise ratifitseerimisprotsessi. Nüüd hakatakse Lissaboni lepingut ka rakendama. Lepinguga luuakse sellised uued institutsioonid nagu Euroopa Ülemkogu eesistuja ja välispoliitika kõrge esindaja. Me teame, et isikute nimetamine nendesse ametitesse on tekitanud vaidlusi ja vastuolusid, kaasa arvatud siin saalis.

Me soovime kandidaatidele kõike head, kuid me tahame öelda ka seda, et tõeliseks proovikiviks kujuneb muu hulgas idapoliitika kvaliteet ja Euroopa välisteestuse loomine. Me peame aga kahetsusväärseks, et meeskonnas ei ole ühtegi Kesk- ja Ida-Euroopa esindajat. Ma arvan, et uus ülesannete ümberjaotamine aitaks tulevikus kindlasti seda nõuet täita.

Kopenhaageni kliimamuutustealasel tippkohtumisel tuleb muu hulgas heaks kiita Euroopa Liidu väljapakutud edasipüüdlid eesmärgid. Ka see on eelseisva ülemkogu päevakorras. Samuti on päevakorras Stockholmi programm, mis on oluline turvalisuse ja kodanike seisukohalt, ning Lissaboni lepingu uued sätted. Lisaks hõlmab see kõike majanduskriisiga seonduvat.

Me ootame Lissaboni lepingu kehtestamisest eeskätt seda, et EL muutuks tõhusamaks, et ta suudaks ellu viia edasist laienemist ja et ta oleks nii kodanikele kui ka liikmesriikidele kasulik. Me ootame, et Lissaboni leping annaks uue tõuke ühisturule ning sealjuures kaoks lõhe poliitilise ja majandusliku lõimumise vahel. Me soovime, et Euroopa Komisjoni uue koosseisu ametissenimetamisel võetaks arvesse Euroopa Parlamenti ja tema õigusi, aga rakendataks ka riikide parlamentide uut rolli, säilitades sealjuures subsidiaarsuse põhimõtte, ning me soovime kuulda arutelu selle üle, kuidas arendada Euroopat edasi pärast Lissaboni. Lissaboni lepingu praktiline rakendamine tähendab seda, et solidaarsust ja energiapoliitikat tunnistatakse küsimustena, mida reguleeritakse ka kehtivate õigusaktidega, näiteks määrusega gaasivarustuskindluse kohta.

Ivari Padar (S&D). – (ET) Härra president! Esmalt soovin rääkida eelmisel nädalal nimetatud kõrgetest ametiisikutest. Mõned eelkõnelejad on kritiseerinud nii presidendi kui ka kõrge esindaja isikuid, mida pean täiesti ebakohaseks. Kunagi pole keegi rahul, kuid isiklikult näen mõlema esindaja nimetamist positiivselt, kuna on leitud tasakaal kõigi huvide vahel: väikeriigid-suurriigid, mehed-naised, erinevad poliitilised poolused.

Võib-olla ainsana jäi mul isiklikult kripeldama, et mõni esindaja uutest liikmesriikidest ei saanud ühele neist kohtadest, kuid ehk siis järgmine kord on see võimalik. Igal juhul soovin tänada kõiki kandidaate enda regioonist, eriti Eesti presidenti Toomas Hendrik Ilvest ja Läti endist presidenti Vaira Vīķe-Freibergat. Arvan aga, et praegu tuleks edasi minna sisulise tööga ja lõpetada see isikutega tegelemine.

Teise olulise punktina soovin rääkida majanduskriisiga tegelemisest, mida peangi antud ülemkogu tähtsaimaks teemaks. Euroopa kodanikud ootavad, et tegeldaks tööpuuduse probleemidega, finantsjärelevalve paketiga. Siinkohal on väga oluline, missugune ja kui teovõimas on uus komisjon. Seda ka minu koduriigi Eesti jaoks, sest meie jaoks on kõige selgem eesmärk uue majanduskasvu saavutamiseks saada euroala täieõiguslikuks liikmeks, millele oleme väga lähedal, kuna suure tõenäosusega täidame Maastrichti kriteeriumid. Tänan.

Alojz Peterle (PPE). – (SL) Mul on hea meel, et esimene ülemkogu kohtumine, mis toimub Lissaboni lepingu eeskirjade kohaselt, on peagi käes. Ma soovin esimesele ülemkogu eesistujale Herman Van Rompuyele edu. Meil on väga sarnased vaated selle kohta, et me peaksime tegutsema üheskoos, kuid võtma sealjuures arvesse oma mitmekesisust.

Uus institutsiooniline kord võeti vastu selleks, et muuta meie otsuste tegemine kodanikulähedasemaks ning lihtsamaks, demokraatlikumaks, läbipaistvamaks ja tõhusamaks. Sellega seoses oleme palju kuulnud räägitavat võimsast Euroopast. Siinjuures tuleb aga vastata olulisele küsimusele: missugust võimsuse kontseptsiooni me peaksime arendama või millistele alustele me saame rajada võimsa Euroopa? Euroopa Liidu võimsus ja senine edu tulenevad Euroopa asutajate kahest põhiideest: esiteks inimväärikuse austamisest ja teiseks koostööst. See tähendab, et oma huvide kaitsmise nimel tegutsedes peaksime võtma arvesse ka teisi, olgu need üksikisikud, rahvad, vähemused või riigid.

Me peame praegu kogu tõsiduse juures endalt taas küsima, mida tähendab inimväärikuse austamine ja mida tähendab inimeste asetamine meie huvide keskmesse. See küsimus on seotud tihedalt Stockholmi programmiga. Paljud teist on juhtinud tähelepanu põhivabadustele ja vajadusele neid kaitsta, kuid meie arvamused selle kohta, kust inimõigused tegelikult algavad, on üsna erinevad. Ma loodan, et me saame kokku leppida vähemalt selles, et inimõigused saab inimene veel enne, kui talle antakse vastava riigi kodakondsus.

Ma olen samal arvamusel nendega, kes usuvad kindlalt, et Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 1 peaks inimese kohta kehtima kogu tema elu, sünnist surmani. Eriti tuleb meil kaitsta neid, kes ise ennast kaitsta ei saa. Enne inimeste vabaduste kaitsmist tuleb meil kaitsta nende elu.

Mul oli hea meel kuulda paljusid teist kasutamas väljendeid „tegutseda ühiselt” ja „teha koostööd”. Euroopa võimsus seisneb ühistes püüdlustes, olenemata sellest, kas me räägime humanitaarsest või valitsustevahelisest tegutsemisviisist. Meil võivad ees seista järjest suuremad probleemid, mis nõuavad meilt ühise poliitilise tahte ülesnäitamist, kuid samas ei tähenda suurem koostöö meie identiteedi kaotamist.

Göran Färm (S&D). – (SV) Lugupeetud juhataja! Me kuuleme kriitikat, et kaks üsna tundmatut poliitikut nimetati ELi tippametitesse. Ma arvan, et niisugune kriitika on ebaõiglane. Vähemalt meie siin parlamendis oleme proua Ashtonit õppinud tundma suurepärase liidrina. Selle kriitikaga tuleb aga tegelda, sest paljud järeldavad sellest, et liikmesriigid soovivad näha ELi üksnes valitsustevahelise koostöö organina, mitte eraldi poliitilise üksusena, mille ülesanne on leida ühiseid lahendusi suurtele probleemidele, mis on seotud näiteks majanduskasvu, töökohtade, rahu ja keskkonnaga. Kui see oleks tõsi, oleks see liit täiesti mõttetu.

Seda silmas pidades teeb muret, et komisjonil ja nõukogul on olnud nii raske üles näidata võimet tegelda ELi ühe olulisema siseprobleemiga, nimelt ELi pikaajalise eelarve reformimisega. Meil tuleb praegu tagada vajalikud vahendid, mida siseturule investeerida. Kõne all on transport ja energiainfrastruktuur. Meil tuleb eraldada vajalikud vahendid, et saaksime kindlustada selle, mida me ütleme uues Lissaboni strateegias, pidades silmas 2020. aastat. Meil tuleb kliimamuutusega võitlemise vahendite küsimus lahendada vähemasti teatud ulatuses ELi eelarve kaudu ja me peame valmistuma tulevaseks laienemiseks.

Seetõttu on minu küsimus eesistujariigile ja komisjonile järgmine: millal me näeme sisulisi ettepanekuid vahekokkuvõtte kohta, mis mõjutab käesoleva finantsperspektiivi järelejäanud kolme aasta eelarve olematuid varusid, sest selle finantsperspektiivi kehtivate ülemmäärade järgi ei ole nende probleemide lahendamiseks, millega ei kannata 2013. aasta lõpuni oodata, võimalik midagi mõistlikku ette võtta, ning millal me näeme ettepanekut koostada pikaajalise eelarvereformi suunised?

Seán Kelly (PPE). – (GA) Lugupeetud juhataja! Ma soovin lirimaa nimel öelda paar sõna selle sündmuse kohta, mis on Euroopa Liidu jaoks ajalooline.

– Lissaboni lepingu jõustumine, eriti 67% iirlaste poolthääle tulemusel, aitab Euroopa Liidus kõikide enesehinnangut parandada. Ma arvan, et see näitab kodanike suurt toetust tööle, mida Euroopa projekti asjaosalised on nii paljude aastate vältel teinud.

Kahjuks on eesistuja ja kõrge esindaja ametissenimetamine toonud kaasa palju halvustavat kriitikat, mis minu arvates on mõnevõrra ebaõiglane.

Kui inimesed nimetatakse ametisse, peaks neile andma kõigepealt veidi sisseelamisaega ja neid tuleks hinnata töötulemuste, mitte eelarvamuste järgi, mis puudutavad nende võimet seda tööd teha.

Herman Van Rompuy kohta on öeldud, et ta on üksmeele looja ning tõhus läbirääkija, justkui oleksid need halvad omadused. Need on praegusel ajal väga olulised omadused. Mida me tahame? Kas presidendi tüüpi juhti, kes kõnnib uhkeldavalt maailmaareenil ja tekitab segadust? Kas hävitajat, tülitakitajat? Ei, me vajame tublit, tõhusat, mõistlikku juhti ja ma arvan, et selle me ka saime. Ma soovin talle edu.

Paruness Ashton kohta on öeldud, et teda pole kunagi ametisse valitud, ning see on ka tõsi, kuid see ei näita mitte mingil viisil tema väärtust isiku või tubli poliitikuna. Ma nägin teda esimest korda tegutsemas siis, kui

ma siia tulin, ma esitasin talle konkreetset küsimuse kaubanduslepingu kohta Lõuna-Koreaga ja ma arvan, et ta täitis oma osa hästi.

Ma leian, et mõned härra Farage'i tänased märkused olid kahjuks liiast, kuid nüüd hakkab mulle selgeks saama, et härra Farage on nagu kauamängiv plaat. Ta kordab kogu aeg samu poliitilisi avaldusi, mis pärinevad Suurbritannia ülemvõimu aegadest, kui rahvad üksteisega võitlesid. Need ajad on möödas. Euroopa Liit on parim rahuprotsess, mida kunagi nähtud. Ta on seda ka tulevikus ja meie, parlamendiliikmed, peame tegema kõvasti tööd, et just nii see nüüdsest alates olekski.

Diogo Feio (PPE). – (PT) Lugupeetud juhataja! See on oluline arutelu, sest ma usun, et see on viimane, mil me vahetame mõtteid nimede teemal. Tegelikult on aeg pöörata uus lehekülg, arutada poliitikat ja Euroopa Liidu ees seisvaid ülesandeid. Ma soovin ühe niisuguse ülesande esile tuua – see on kriisi lahendamine. See on üks neid küsimusi, mille suhtes Euroopa poliitilised institutsioonid on kõige enam üksmeelel.

On aeg avaldada nõukogule ja eriti eesistujariigile Rootsile kiitust huvi ülesnäitamise eest. On aeg avaldada kiitust komisjonile ja tema presidendile, kes on alati väga muretsenud kriisi lahendamise pärast, ja tuua esile, et parlament ise on erikomisjoni luues näidanud suurt valmisolekut seda küsimust arutada.

Samas on ka aeg, mil on tekkinud lahknevused poliitiliste liidrite sõnade ja nii riikliku kui ka Euroopa tasandi keskpankade juhtide sõnade vahel.

Kõigepealt peame olema ettevaatlikud kriisi lõpu suhtes. Praegu ei ole õige aeg riikide majanduse ja ettevõtete toetamise meetmeid lõpetada. Samas on praegu õige aeg teha tulevikuplaane. Keskpankade juhid on hoiatanud valitsusi, et need peaksid koostama igakülgse kava eelarvepuudujäägi vähendamiseks.

Ajad muutuvad. Keskpankade juhid näitasid ka mitmele valitsusele saadetud sõnumis oma vastuseisu mõningatele meetmetele, näiteks sellistele, millega tahetakse makse vähendada. Mul on kahju, et Portugali valitsus ei kavatse makse vähendada. Eesmärk peab olema konkurentsivõime suurendamine ning selle idee sõnum peab olema selge: suurem konkurentsivõime, rohkem stiimuleid, majanduskasvu ja toetust ettevõtetele ning rohkem majanduskasvu ja töökohti toetavat Euroopat.

János Áder (PPE). – (HU) Lugupeetud juhataja! Kopenhaageni konverents on Euroopa Ülemkogu kohtumise päevakorras neljas punkt. On kaks vastuolulist aspekti, mis takistavad Euroopa Liidul selles küsimuses ühist seisukohta saavutada. Üks neist puudutab süsinikdioksiidi kvootide müümist pärast 2012. aastat. Komisjon ja mõned vanad ELi liikmesriigid tahavad keelata kvootide müügi pärast 2012. aastat. Samas üheksa riiki – Tšehhi, Poola, Ungari, Rumeenia, kolm Balti riiki, Slovakkia ja Bulgaaria – soovivad tungivalt kvootide müüki jätkata ka pärast 2012. aastat.

Nimetatud riigid, sealhulgas Ungari, on Kyoto protokolli kohustusi täitnud, täitmata jätnud või ka neid ületanud. Ungari, kelle kohustus oli vähendada 8%, on suutnud vähendada 23%. Just seepärast peab Ungari komisjoni seisukohta täiesti vastuvõetamatuks ja nõuab võimalikult kindlameelselt luba müüa oma süsinikdioksiidi kvote ka pärast 2012. aastat. Samuti kutsun ma kolleege Bulgaariast, Poolast, Tšehhist, Slovakiast ja Balti riikidest olenemata nende erakondlikust kuuluvusest üles jääma sama kindlameelselt oma seisukoha juurde.

Othmar Karas (PPE). – (DE) Lugupeetud juhataja, head kolleegid! Kõigepealt soovin ma õnnitleda siiralt teid, proua Malmström, selle eest, et te läksite parlamendist valitsusse ja valitsusest Euroopa Komisjoni. Ma soovin teile kõike parimat.

Meil on viimane Nice'i lepingu kohane kohtumine ja me räägime esimesest Lissaboni lepingu kohasest kohtumisest. See kiire hüpe, muutus ja uus peatükk peab olema esimesel tippkohtumisel märgatav. Euroopa on muutunud. Arutelu institutsioonide teemal on läbi, nagu loodetavasti ka personali teemal. Me läheme üle uutes raamides toimuvale poliitikakujundamisele. Kodanike õigusi ja parlamente tugevdatakse, samuti tugevdatakse Euroopa Liidu ja institutsioonide tegutsemisvõimet ning meile, kolmele institutsioonile, antakse õigused, mis muudavad meie jaoks oma kontinendi esindamise maailmas lihtsamaks.

Paberile võib kirjutada ükskõik mida. See aga, kas me suudame veenda inimesi, et meil on olemas poliitiline tahe tegutseda, seada uusi eesmärke ja kaasata kodanikke projektidesse, sõltub kõikidest järgmiste nädalate kohtumistest. Ma loodan, et tippkohtumisel luuakse uus dünaamika, uus vastutus ja palju tõsisem suhtumine eri teemade käsitlemisse. Viimaste päevade jooksul oleme näinud, et otsitakse väikseimat ühist nimetajat: natsionaliseerimist ja politiseerimist. Lissaboni leping kujutab endast aga hoopis tungivat üleskutset euroopastumisele ja poliitikakujundamisele.

Sellepärast loodangi, et me teame, mida me sotsiaalse turumajanduse mudeliga teeme. Kuidas me lahendame finants- ja majanduskriisi? Me ei saa seda teha kehtivate õiguste kaitsmise, vaid üldiste lahenduste otsimise kaudu. Samuti loodan ma, et me vaatame oma eelarve läbi. Oluline on teada, kui palju on meil vahendeid, mida meetmetele kulutada. Sellel kohtumisel tuleb anda komisjonile ülesanne vaadata eelarve läbi. Meil tuleb arutada mitmesuguseid teemasid tõsiselt, ausalt ja avameelselt ning seada endale uued eesmärgid. Ma soovin teile kõike parimat.

Jean-Pierre Audy (PPE). – (FR) Lugupeetud juhataja, austatud volinik! Me peaksime olema täna õnnelikud, sest oleme saanud üle institutsioonilistest probleemidest. Meil on Lissaboni leping, meil on võrdsus, meil on inimesed, ja siiski – kuidas ma selgitan teile seda, missugust rahutust ma tunnen?

Täna ei ole siin peaaegu tühjas saalis elu, me osaleme pettumust valmistavas arutelus Euroopa Ülemkogu kohtumise ettevalmistamise teemal. Ma ei suuda selgitada, miks ma tunnen vahetuva eesistujariigi juhtimisel toimuva viimase Euroopa Ülemkogu kohtumise ettevalmistamise suhtes rahutust.

Kui erinev on see rõõmust, mida tundsid 2004. aastal inimesed endistest kommunistlikest riikidest, mis liiduga ühinesid! Kui erinev on see Berliini müüri langemise kahekümnenda aastapäeva pidustustest! Jah, me teame, et lahendus ei ole liikmesriikide käes. Lahendus on inimeste käes, Euroopa Parlamendi käes.

Seega vaatan ma komisjoni poole, kes ei tohiks olla erapoolik, vaid kes peaks looma poliitilise liidu Euroopa Parlamendiga, et rahvaste ühendus annaks meile võimaluse unistada sellest, mida me Euroopa Liidult soovime – rahvaste liitu.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Lugupeetud juhataja! Ma nõustun enamikuga eelkõnelejatest, et Lissaboni leping tähistab uut ajaloolist etappi Euroopa lõimumises. Kuid inimesed – kogu Euroopa kodanikud – ei ole alati ülevas meeleolus, kui nad sellele mõtlevad. Paljud kardavad, et Lissaboni leping võib Euroopa tsentralismi suurendada.

Paljud kardavad, et väikestel ELi liikmesriikidel, näiteks minu kodumaal Austrias, on nüüd väiksem kaal, sest suuremad liikmesriigid saavad uue hääletuskorra järgi otsustada kõige üle. Inimestele on jäänud ka mulje, et töötajate valimisel Euroopa Liidu tippametitesse lähtuti nõrgimast ja väikseimast ühisest nimetajast. Sellega ei ütle nad midagi halba härra Van Rompuy ja paruness Ashton'i isikuomaduste kohta. Kuid inimesed mõistsid, et selles protsessis ei olnud demokraatlikku valimist.

Kui me soovime aidata kaasa sellele, et Euroopa Liidu tulevik oleks viljakas, peame meie, parlamendiliikmed, nõudma rohkem demokraatiat, sealhulgas inimeste valimisel tippametitesse.

Rachida Dati (PPE). – (FR) Lugupeetud juhataja, austatud nõukogu eesistuja, austatud volinik, daamid ja härrad! Euroopa Liidu majandus pöördus 2009. aasta kolmandas kvartalis tõusuteele, mistõttu me võime uskuda, et halvim on möödas.

Murettekitav olukord, mida põhjustab töötuse kiire kasv, püsib siiski ja seetõttu peame olema endiselt väga ettevaatlikud. Pealegi tõdes komisjon 23. novembri aruandes, et finantskriisi tagajärjel kadus 2008. aasta teisest kvartalist 2009. aasta keskpaigani üle nelja miljoni töökoha.

On väga tähtis, et järgmisel Euroopa Ülemkogu kohtumisel arutataks 2010. aasta järgse Lissaboni strateegia raames töötuse teemat. See strateegia peab kindlasti sisaldama julgeid eesmärgi ja uuenduslikke meetmeid.

Ma usun, et nüüdsest alates tuleb arutelus keskenduda Lissaboni strateegia kohandamisele praeguse segase perioodiga. Meie kaaskodanikud ootavad, et Euroopa pakuks lahendusi tööhõivekriisile – me näeme seda kohapeal iga päev. Ärgem valmistagem neile pettumust.

Minu tähelepanekud ja pettumus on sarnased kolleeg Audy omadega, sest ma seisan vastamisi peaaegu tühja saaliga ja meie Euroopa kaaskodanike ülimalt murettekitava olukorraga.

Aldo Patriciello (PPE). – (IT) Lugupeetud juhataja, head kolleegid! Kõigepealt soovin ma tänada eesistujariiki Rootsit nendel kuudel tehtud suurte jõupingutuste eest, mis on muu hulgas aidanud jõuda Lissaboni lepingu vastuvõtmiseni.

Pärast kümme aastat kestnud institutsioonilist ummikseisu saab Euroopa Liit lõpuks kaasotsustamismenetluse tugevdamise kaudu jätkata oma majanduskasvu kurssi, mis mõnda aega tagasi ootamatult katkes.

Jättes kõrvale arutelu valitud isikute omaduste teemal, on viimastel päevadel toimunud ametissenimetamised näidanud kindlasti seda, et kõnealune kord on kaugel läbipaistvuse põhimõttest ja vastutusest kodanike ees,

mida Euroopa Liit toetab. Euroopa Parlament peab edaspidi tagama oma suurema osaluse läbirääkimistes, mida ei saa ega tohi riigid nõukogus salaja läbi viia.

Viimaseks loodan, et saame 2009. aasta lõpetada edasipüüdliku kokkuleppe saavutamise Kopenhaageni konverentsil. Euroopa Liit peab seal rääkima ühel häälel, et avaldada oma seisukoht kliimamuutuse suhtes.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Lugupeetud juhataja! Eesistujariigi Rootsi kõige olulisem eesmärk oli Lissaboni leping, mis avab Euroopale uued võimalused. Meil on vaja kehtestada tegevuskava selle rakendamiseks. Vabade ametikohtade täitmine on alles algus. Teiseks on meil vaja võtta vastu majanduse elavdamise kava. Meil tuleb mees pidada, et lisaks pankadele tuleb abistada ka tavalisi inimesi, eriti töötuse vähendamise valdkonnas. Kolmandaks tegeleme me kliimamuutuse vastase võitluse strateegiaga ja see on hea. Me otsustame, mida selles valdkonnas ette võtta, kuid pidagem seoses rahalise abiga ka meeles, et kõige olulisem on võitlus kriisiga. Neljandaks märgin ära Stockholm programmi, mis tähendab turvalisemat ja avatumat Euroopat, vabaduste Euroopat – vaid siis on see ühine Euroopa. Siinjuures on hädavajalik saavutada teatud tasakaal nende oluliste väärtuste vahel. Lõpetuseks nimetan Läänemere piirkonna arendamist, mis nõuab piirkonna liikmesriikidelt suuremat koostööd, ja Rootsi on teinud selles valdkonnas juba väga palju.

Petru Constantin Luhan (PPE). – (RO) Ma soovin kõigepealt eesistujariigile Rootsi avaldada kiitust selle eest, kuidas ta tegi ettevalmistusi Lissaboni lepingu ülevõtmiseks. Eesistujariigi Rootsi programmi see esmatähtis eesmärk on edukalt täidetud. Ma arvan, et detsembris peab ülemkogu püüdma leida lahendused kahele Euroopa ees seisvale probleemile: majanduskriisile ja kliimamuutusele.

Praegu tuleb taastada finantsturgude usaldusväärsus. Selleks on vaja luua kriisi ohjamiseks ja sarnaste kriiside ärahoidmiseks ette nähtud järelevalvesüsteem. Kliimamuutuse küsimuses arvan, et keskkonnakaitsemeetmete koostamine ei tohi mõjutada teist laadi meetmeid ega Euroopa vahendite eraldamist niisugustele valdkondadele nagu regionaalareng.

Cecilia Malmström, nõukogu eesistuja. – (SV) Lugupeetud juhataja! Ma vastan mõnele lühikesele küsimusele. Siin esitati küsimus Türgi kohta. Mõistagi oleme me rahul, et Euroopaga lõimumine on jätkuvalt Türgi põhieesmärk. Läbirääkimised Türgiga edenevad, võib-olla küll mitte nii kiiresti, kui meile meeldiks, kuid edusamme siiski tehakse ja me loodame, et saame keskkonnapeatüki avada järgmise aasta lõpul.

Mõistagi toetame Türgi ja Küprose läbirääkimisi selle üle, kuidas leida lahendusi saare jagamisel. Selle protsessi eest vastutab kumbki pool, samuti annab abi ÜRO, kuid seda toetab loomulikult ka EL ning ma käisin hiljuti Küprosel, et vestelda kõnealuse küsimusega seotud isikutega, sest lahenduse peatne leidmine oleks suurepärane. Täna pärastlõunal toimub ka arutelu välisminister Carl Bildtiga Türgit ja teisi kandidaatriike puudutava laienemise teemal ning parlamendiliikmetel on võimalus esitada selle ja teiste teemade kohta küsimusi.

Ma räägin lühidalt Läänemere strateegiast. Ma soovin Euroopa Parlamenti veel kord tänada eesistujariigile Rootsi selles valdkonnas avaldatud toetuse eest. Läänemere strateegia idee sündis mõistagi siin parlamendis, seega oleme me ülimalt rahul, et see on nüüd valmis ja paigas. Strateegia on väga oluline tegur meie võimes lahendada selle piirkonna keskkonnaprobleeme, kuid ka muu hulgas heaolu, innovatsiooni ja turvalisuse nimel tehtava koostöö suurendamises.

Euroopa välisteenistus on üks suuremaid ja olulisemaid Lissaboni lepinguga kaasnevaid muudatusi. Oktoobrikuisel kohtumisel kiitis Euroopa Ülemkogu teenistuse üldise raamistiku heaks. Proua Ashton jätkab nüüd koos Euroopa Parlamendiga tööd selles vallas ja esitab lõpliku ettepaneku hiljemalt järgmise aasta aprilliks. Välisteenistust hakatakse tööle rakendama mõistagi järk-järgult ning on oluline, et see toimuks asjatundlikult ja konstruktiivselt. Euroopa Parlamendil on võimalik arutada selle tulevase struktuuri üle.

Göran Färm, mis puudutab eelarve läbivaatamist, siis ma jagan täielikult teie seisukohta, et nüüd, kui meil hakkab nädala pärast kehtima Lissaboni leping, mis hõlmab Euroopa Liidu jaoks uusi tänapäevaseid põhieeskirju, vajame me ka tänapäevast eelarvet, mis vastaks lahendamist vajavatele probleemidele. Ma loodan, et komisjoni uus koosseis suudab esitada niisuguse ettepaneku võimalikult kiiresti. Ma arvan, et president Barroso mainis seda ka eile infotunni ajal.

Kaheksa aastat pärast Laekeni kohtumist oleme me nüüd uue lepingu ootuses. See on ajalooline hetk, Euroopa Liidu uue ajastu algus. Mul on väga hea meel, et Rootsi sai eesistujariigina osaleda selle kehtestamisel. Me saame nüüd jätta institutsioonilised küsimused teatud määral seljataha ja keskenduda olulistele poliitilistele küsimustele, mille pärast Euroopa kodanikud – sest need on muidugi Euroopa kodanikud, kelle nimel me kõik võitleme – mures on.

Paljusid neid teemasid arutatakse detsembrikuisel Euroopa Ülemkogu kohtumisel. Mis puudutab kliimamuutust, mis on meie põlvkonna põhiprobleem, siis Euroopa Ülemkogu kohtumine leiab aset samal ajal kui Kopenhaageni kliimakohtumine ning see annab meile võimaluse kohandada vajaduse korral oma seisukohti läbirääkimistel Kopenhaagenis.

Seoses finantskriiside ja majanduskriisiga saame võtta kasutusele mitu vahendit ning koostada pikaajalised suunised, mille abil muuta Euroopa taas konkurentsivõimeliseks, et tagada heaolu ja sotsiaalne ühtekuuluvus, kuid mis veelgi olulisem – et mõelda uue Lissaboni strateegia peale, mis võib pikas ja keskpikas perspektiivis olla Euroopale nimetatud küsimustes väga kasulik.

Viimaseks tagab Stockholmi programm Euroopa kodanike ohutuse ja turvalisuse ning selle programmi kehtestamine on väga oluline. Kõik need teemad on päevakajalised ka pärast ülemkogu kohtumist ja kõik need teemad eeldavad väga tihedat koostööd Euroopa Parlamendiga. Peaminister Reinfeldt on detsembris parlamendi istungil, teeb ülevaate kohtumise tulemustest ja esitab üldise kokkuvõtte Rootsi eesistumisperioodist. Suur tänu väga hea ja edasiviiva arutelu eest.

Margot Wallström, komisjoni asepresident. – Lugupeetud juhataja! Päeval, mil meie rõõmustame selle üle, et komisjoni järgmises koosseisus on nähtavasti vähemalt üheksa naist – ma pean seda võiduks meie kõigile, kes me visalt selle eest võitlesime –, kuulsime me hommikustest uudistest, et eelmisel aastal sai ainuüksi Prantsusmaal 156 naist surma koduvägivalla tagajärjel. Et täna on rahvusvaheline naistevastase vägivalla kaotamise päev, siis peaks see panema meid peatuma ja mõtlema ning loodetavasti tulevikus ka tegutsema nii Euroopa kui ka maailma tasandil. Võib-olla peaksime seda esile tooma ka teistel tänastel kohtumistel.

See on suur samm edasi. See ütleb palju ka volinike ametissenimetamise edasise korra kohta, mis peaks olema avatum. Ma loodan, et tulevikus esitavad liikmesriigid ja valitsused kandidaadina nii mehe kui ka naise. Minu arvates on see suurepärane mõte.

Lubage mul selgitada ka uue kõrge esindaja ja ülemkogu uue eesistuja ametissenimetamist. Cathy Ashton esitati komisjoniliikme kandidaadiks Ühendkuningriigi valitsuse täieliku usalduse alusel. Kui ma õigesti mäletan, siis aasta tagasi andis talle siin parlamendis ülekaalukas enamus 538 poolthäälega oma toetuse. Nagu me paljudelt teist kuulsime, on ta teinud parlamendiga tihedat koostööd ja alati taotlenud parlamendi osalemist mitmesugustes küsimustes. 27 riigipead ja valitsusjuhti nimetasid ta ametisse ühehäälselt, nii et minu arvates on tal kõik õigused seda tööd teha ja teenida ära Euroopa Liidu välispartnerite austus. Mulle meeldis siin väljatoodud metafoor, et selle asemel, et meil oleks inimene, kes peataks liikluse või mõjuks punase fooritulena, on meil osav operaator, keegi, kes muudab liikluse sujuvaks või aitab Euroopa Liidus võtta otsused vastu demokraatlikult ja heatahtlikult. Ma olen õppinud teda tundma kui väga head kolleegi ja ma ütleksin, et ta on ka väga veendunud eurooplane. See on tõepoolest oluline lähtepunkt.

Me juba kuulsime siin arutelus häid tähelepanekuid. Ma arvan, et see arutelu oli viljakas ja edasiviiv, ning ma tänan kõikide sõnavõtude eest. Lubage mul vastata Göran Färmi otsesele küsimusele eelarve läbivaatamise kohta. Ma võin vaid korrata seda, mida komisjoni president juba ütles, nimelt et see küsimus antakse edasi komisjoni uuele koosseisule. Sest esiteks sisaldab uus Lissaboni leping sätteid, mis nõuavad uut institutsioonilist korraldust, ja niisiis on see ka hea alus eelarvet käsitlevate otsuste jaoks. Teiseks peab komisjoni uus koosseis otsustama, missugused on poliitilised eelisküsimused, ja eraldama eelarvevahendeid nende kohaselt. Ma ütleksin, et niisugune kord on komisjoni järgmise koosseisu jaoks midagi uut, kuid samas ka hea võimalus. See antakse Cecilia Malmströmile edasi meie kõikide soovidega. Komisjon võib vaid öelda, et ettepanek eelarve läbivaatamise kohta tuleb järgmise aasta alguses ning see on komisjoni järgmise koosseisu kiireloomuline ülesanne.

Ma soovin öelda vaid üht Stockholmi programmi kohta. Stockholmi programmi vastuvõtmine toimub samal ajal, kui jõustub Lissaboni leping, millega antakse Euroopa Parlamendile määrav roll meetmete väljatöötamises. See suurendab veelgi justiits- ja siseküsimuste valdkonnas vastu võetavate oluliste otsuste demokraatlikku õiguspärasust. See on hea sõnum Euroopa kodanikele ja ka kõikidele ELi institutsioonidele.

Mis puudutab kliimamuutust, siis nagu ma kuulsin, olete te ühisel seisukohal, et Euroopa Liit peab selles valdkonnas olema innukas nii Kopenhaagenis kui ka üldiselt edaspidises tegevuses.

Veel kord suur tänu arutelu eest! Meil on nüüd uue Lissaboni lepinguna dokument, mis aitab meil käsitleda kõiki siin tõstatatud olulisi küsimusi – kliimamuutust, võitlust finantskriisiga ning selle sotsiaalseid ja muid tagajärgi – ning mõistagi tagada endile tulevikus demokraatlik Euroopa Liit.

Juhataja. – Sellega on arutelu lõppenud.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 149)

João Ferreira (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Euroopa Ülemkogu järgmise kohtumise eesmärk on panna alus tulevasele majanduskasvu ja töökohti käsitlevale Lissaboni strateegiale. Seda tehakse ajal, mil töötus on Euroopas seninägematult suureks kasvamas ning majandus on languses ja sügavasse kriisi vajunud. Nüüd, kaheksa aasta möödudes, peame me vaatama tõele näkku – seatud eesmärkide saavutamine on täielikult ebaõnnestunud. Selle ebaõnnestumise põhjused seisnevad milleski, mis peagi pärast strateegia kasutuselevõtmist näitas ennast selle tõelise olemusena: töösuhete vähesem reguleerimine ja sellest tulenevalt töö väärtuse langus, sotsiaalsete õiguste kahjustamine, oluliste avalike teenuste vähendamine, kesksete majandussektorite erastamine ja liberaliseerimine ning avaliku elu valdkondades turu esikohale seadmine. Töötajatel ja teistel inimestel on igati põhjust loota, et sellest tegevuskavast eemaldutakse, et toimub oluline kursimuutus. See muutus nõuab muu hulgas hariduse tunnustamist õigusena, mitte teenuse või suvalise turusektorina, teadmiste ja kultuurile juurdepääsu demokratiseerimist, töö ja töötajate õiguste väärtustamist, tootmissektorite ning mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete kaitsmist, kvaliteetseid avalikke teenuseid kõigile ning rikkuse õiglasemat jaotamist.

András Gyürk (PPE), kirjalikult. – (HU) Lugupeetud juhataja, head kolleegid! Euroopa Ülemkogu eelseisval kohtumisel oodatakse liikmesriikidelt, et nad lepiksid kokku Kopenhaageni kliimakonverentsil esitatavates aluspõhimõtetes. Minu arvates on tähtis, et saastekvootide ja arengumaadele antava rahalise toetuse küsimustega ei tõrjutaks kõrvale energiatõhususe teemat. Teisiti öeldes kaldub Euroopa Liit seda kergesti saavutatavat eesmärki unustama. Põhjus, miks see oleks eriti kahjulik, on asjaolu, et mõningates Euroopa piirkondades on heitkoguste vähendamine energiatõhususe kaudu odavam kui teiste lahenduste kaudu. Eelöeldust võib teha kaks järeldust. Esiteks peab Euroopa Liit püüdma uue keskkonnakaitsekava vastuvõtmise teel tagada energiatõhususe standardite üleilmset ühtlustamist. Teiseks tuleb energiatõhususe toetusi ELi tulevases pikaajalises eelarves rohkem tähtsustada, pöörates sealjuures eriti tähelepanu endiste sotsialistlike riikide ülesehitusprogrammide väljatöötamisele, sest nimetatud valdkonnas on võimalik üsna väikeste rahaliste kuludega tublisti säästa.

Marian-Jean Marinescu (PPE), kirjalikult. – (RO) Stockholmi programmi põhiteema on kodanike Euroopa ülesehitamine. Minu jaoks tähendab see, et nüüdsest peavad Euroopa institutsioonid koos liikmesriikidega liikuma edasi, et kaotada ära ELi-sisesed piirid, sest kodanikud satuvad haldus- ja õiguslikele tõketele, mis näivad takistavat neid kasutamast oma õigusi elada ja töötada vabalt valitud liikmesriigis. Just seepärast tuleb Stockholmi programmiga muuta see põhiteema reaalsuseks ning selle raames tuleb esitada selgelt piiritletud vahendid, et hõlbustada juurdepääsu ühenduse tööturule kõikide ELi töötajate jaoks, sest see on Euroopa kodakondsuse oluline tunnus.

Peale selle toob praegune majanduskriis veelgi rohkem esile vajaduse edendada vaba liikumise õiguse täielikku kasutamist. Liikuvuse parandamine ELis vabadusel, õigustel ja kohustustel rajaneval ühisel alal hõlmab Schengeni ala tugevdamist ja sellest tulenevalt vajadust laiendada seda võimalikult kiiresti ülejäänud liikmesriikidele. Lisaks hõlmab see ka ELi välispiiride head juhtimist, mida tuleb teha nii ühtlaselt kui võimalik.

Sirpa Pietikäinen (PPE), kirjalikult. – (FI) Lugupeetud juhataja, austatud nõukogu ja komisjoni esindajad, head kolleegid! Ma soovin tänada eesistujariiki Rootsit justitiis- ja siseküsimuste uue töökava koostamise eest.

Stockholmi programmi abil on Euroopa Liidul võimalus parandada kõikide ELi kodanike igapäevaelu. Turvalisus, heaolu ja võrdsus saavutatakse tänu sellele, et eri poliitikavaldkondades ja koostatavates õigusaktides peetakse kinni õigusriigi, solidaarsuse ja mittediskrimineerimise põhimõttest.

Ma soovin, et senisest tunduvalt rohkem pöörataks tähelepanu sisserändajate, vähemuste ja ühel või teisel põhjusel diskrimineerimise all kannatavate inimeste igapäevaelu parandamisele. Tegemist ei ole väheolulise nähtusega. Uue Eurobaromeetri uuringu järgi ütles iga kuues eurooplane, et teda on viimase viie aasta jooksul diskrimineeritud.

Sellega seoses tahaksingi rõhutada, kui oluline on praegu nõukogus arutatav direktiiv diskrimineerimise keelustamise kohta kaupade ja teenuste pakkumisel. Kahjuks on selle direktiivi käsitlemine olnud nõukogus väga aeglane ja see on kohanud mõne liikmesriigi märkimisväärset vastuseisu. Euroopa Liidu väärtused seisnevad inimõiguste ja inimestevahelise võrdsuse põhimõtte austamises. Neid põhimõtteid tuleb täielikult rakendada ka kogu Euroopas kehtivates õigusaktides.

(Istung katkestati kell 11.40.)

(Kell 11.45 kuni 12.05 osalesid liikmed LUXi filmiauhinna määramisel.)

(Istung jätkus kell 12.05.)

ISTUNGI JUHATAJA: JERZY BUZEK

president

7. Hääletused

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on hääletamine.

(Hääletuse tulemused ja muud üksikasjad: vt protokoll)

7.1. 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: nõukogu (A7-0047/2009, Søren Bo Søndergaard) (hääletus)

– Enne hääletust:

Nicole Sinclair (EFD). – Austatud juhataja, ma võtan sõna artikli 173 alusel, et juhtida tähelepanu kodukorra artiklile 2. Tsiteerin: „Euroopa Parlamendi liige on oma ülesannete täitmisel sõltumatu.” Täna hommikul arutelul nõukogu ja komisjoni avalduste teemal ütlesite te, austatud juhataja, et härra Farage'i märkused olid vastuvõetamatud. Euroopa Parlamendi uue liikmena paluksin ma teil seoses artikliga 2 selgitada, kas Euroopa Parlamendi liikmel on õigus oma arvamusi ilma tsensuurita väljendada või mitte.

Juhataja. – Teie loal kohtun ma härra Farage'iga, et sel teemal sõbralikult mõtteid vahetada. See on minu ettepanek. Suur tänu!

Martin Schulz (S&D). – (DE) Austatud juhataja, ka mina osalesin täna hommikul arutelul. Mulle ei jäänud muljet, et te oleksite olnud ebaõiglane või oma ametiseisundit mingilgi moel kuritarvitanud. Vastupidi...

(Lärm)

Vastupidi – ma ütlesin, et te kuulsite suure kannatlikkuse ja austusega, kui selle niinimetatud fraktsiooni esimees demonstreeris meile, et ta on elukutseline laimaja. Just selline oli härra Farage'i sõnavõtu sisu.

(Aplaus)

Søren Bo Søndergaard, raportöör. – Lugupeetud juhataja, ma tahaksin taotleda nõukogu 2007. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmiseks nimelist hääletust. Minu arvates peaks nõukogu nägema, kui laialdane on Euroopa Parlamendi toetus meie nõudmisele, et nõukogu teeks järgmise heakskiidu andmise menetluse ajal Euroopa Parlamendi ja tema pädevate komisjonidega rohkem koostööd.

7.2. Rehvide märgistamine seoses kütusesäästlikkusega (A7-0076/2009, Ivo Belet) (hääletus)

– Enne hääletust:

Ivo Belet, raportöör. – Austatud juhataja! Ma teen lühidalt. Sooviksin tunnustada eesistujariiki Rootsit suurepärase koostöö eest. Ma arvan, et saavutatud kokkulepe on niihästi kõrgelennuline kui ka realistlik. See sunnib meid otsustama kütusesäästlikkuse, madala mürataseme ja muidugi ka ohutuse kasuks. Ma tänan ka komisjoni ning variraportööre Matthias Grootet ja Jorgo Chatzimarkakist nende hea töö eest.

7.3. Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmine: Belgia – tekstiilitööstus ja Iirimaa – Dell (A7-0044/2009, Reimer Böge) (hääletus)

7.4. Euroopa Parlamendi kodukorra kohandamine Lissaboni lepinguga (A7-0043/2009, David Martin) (hääletus)

– Enne hääletust:

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Austatud juhataja, minu masin ei tööta, kuid see ei ole peamine, mida ma tahtsin öelda.

See raport sisaldas muudatusettepanekut 86, mis võeti tagasi. Minu kodukorda puudutav märkus on seotud kodukorra artikli 24 lõikega 2. Nagu mul on olnud au teile paljude kolleegide nimel selgitada, näeb see artikkel ette, et fraktsioonilise kuuluvuseta parlamendiliikmed määravad endi seast esimeeste konverentsi koosolekutele ühe parlamendiliikme. Pärast blokeerimist juhtkonna poolt ei ole seda kohustust juulikuust saati täidetud.

Muudatusettepanekus 86 kavandati selle sätte muutmist nii, et teil oleks õigus otsustada, millised fraktsioonilise kuuluvuseta parlamendiliikmete esindajad peaksid esimeeste konverentsi koosolekutel osalema. Lugupeetud president, see on täiesti häbiväärne – ja see on veel tagasihoidlikult öeldud. Kõik meie kolleegid arvavad nii. Tundub, et meie oleme ainsad, kes ei saa ise oma esindajat esimeeste konverentsi koosolekutele valida.

Lugupeetud president, ma loodan, et teil on otsusekindlust keelduda sellest võimalusest, mida teile pakuvad sotsiaaldemokraatide fraktsioon ning Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsioon, kuhu te kuulute.

Juhataja. – Ma saan aru, mida te mõtlete. Kas raportöör tahaks midagi selle kohta öelda? Kas ma võiksin paluda raportöörilt kommentaari?

David Martin, raportöör. – Austatud president, me ei pea sellele palju aega kulutama, sest fraktsioonilise kuuluvuseta parlamendiliikmed ei ole seda väärt, et nende peale palju aega kulutataks. Me ei hääleta sel teemal. Kui nad vaevuksid ilmuma nendele parlamendikomisjonide koosolekutele, millest neil on õigus osa võtta, siis nad teaksid, et me ei hääleta seda küsimust täna, küll aga jaanuaris. Ma jään oma soovitus juurde, et teie, president, kutsuksite ühe *fraktsioonilise kuuluvuseta* parlamendiliikme esimeeste konverentsi koosolekutele.

7.5. Kopenhaageni kliimamuutuste konverents (hääletus)

– Enne hääletust:

Satu Hassi (Verts/ALE). – Lugupeetud juhataja, minu fraktsiooni arvates on muudatusettepanekute 43 ja 54 hääletamise järjekord selles nimekirjas valepidi.

Kui muudatusettepanek 43 vastu võetakse, ei peaks muudatusettepanek 54 kõrvale jääma, sest muudatusettepanek 54 käsitleb ka küsimusi, mida muudatusettepanek 43 ei hõlma.

Kui üks muudatusettepanek teise välistab, tuleks muudatusettepanek 54 panna hääletusele esimesena ja muudatusettepanek 43 alles pärast seda.

See on nimekirja teisel leheküljel. Ma tahtsin sellest lihtsalt teada anda, et te oleksite kursis, kui me hääletusega sinnani jõuame.

Juhataja. – Kas parlamendikomisjoni esindaja sooviks midagi selle kohta öelda? Võib-olla Jo Leinen? Kas te teete ettepaneku hääletamise järjekorda muuta? Ma pean ütlema, et see muudatus tuli ootamatult. Ühtki sellist ettepanekut pole tehtud.

Jo Leinen, keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni esimees. – (DE) Jah, austatud juhataja, proua Hassil on õigus. Me võime hääletada selles järjekorras, mille ta välja pakkus.

(Ettepanek võeti vastu.)

Markus Ferber (PPE). – (DE) Austatud juhataja, just praegu viitas tõlk artiklile 20, mitte artiklile 22. Meil on niiviisi raske mõista, mida te kavatsete. Loodan, et tõlgid tõlgivad nüüd numbreid poola keelest õigesti.

Juhataja. – Ehk oli see minu viga. Palun vabandust.

Jo Leinen (S&D). – (DE) Lugupeetud juhataja, Euroopa Parlamenti esindab Kopenhaagenis ametlik delegatsioon. Ka teie osalete selles, ja esimest korda ei ole meil vaja linnas bürood üürida. Selle asemel oleme ametlikult kohal Euroopa Liidu paviljonis. See on hea ja me oleme tänulikud. Niisiis on lõige 61 tarbetu.

Lissaboni leping tagab, et rahvusvaheliste lepingute küsimuses ei kuulata Euroopa Parlamenti mitte üksnes ära, vaid ta peab nendega ka nõustuma. See on meie jaoks uue ajastu algus ja seetõttu palume lõike 60 alusel, et meid ei jäetaks ukse taha, vaid meil võimaldataks osaleda Euroopa Liidu kooskõlastuskoosolekutel. Komisjon peab lepingu läbirääkimiste kohta teavet andes kohtlema meid samamoodi, nagu ta kohtleb nõukogu, ja me palume, et see saaks alguse juba Kyoto protokollist. See on meie palve komisjonile. Võib-olla tahaks volinik Reding sel teemal midagi öelda?

(Aplaus)

Viviane Reding, komisjoni liige. – (DE) Austatud juhataja, ma sain sellest sõnumist aru ning annan selle komisjoni presidendile ja teistele volinikele edasi.

Jeanine Hennis-Plasschaert (ALDE). – Lugupeetud juhataja, ma paluksin teil natuke tempot tõsta, sest kui me jätkame selles tempos, venib hääletamine täiskogu istungil keskööni.

7.6. Stockholmi programm (hääletus)

Alexander Graf Lambsdorff (ALDE). – (DE) Austatud juhataja! See, mille üle kolleeg Ferber õigustatult kurtis, juhtus taas. Me kuulsime kolme erinevat numbrit selle lõike kohta, mida me kohe hääletama hakkame. Ma ei tea, kas asi on selles, et numbreid ei öeldud õigesti välja või neid ei tõlgitud õigesti. Ma kuulsin numbrit 33, seejärel 30 ja siis 43, nii et asi on väga ebaselge.

Marc Tarabella (S&D). – (FR) Lugupeetud juhataja, ma võin teile kinnitada, et hääletamise tempo on väga hea. Te olete äärmiselt viisakas inimene ja me oleme teile selle eest väga tänulikud, kuid me võiksime veelgi kiiremini edasi liikuda, kui te ei tänaks pärast iga üksikut hääletust, vaid siis, kui kogu hääletamine on läbi.

Täna teid, juhataja!

Juhataja. – Täna teid selle märkuse eest.

– Enne lõike 131 muudatusettepaneku hääletust:

Carlo Casini (PPE). – (IT) Austatud juhataja, teemaks on lõike 131 suuline muudatusettepanek, mille suhtes ma olen kahe teise raportööri, härra López Aguilari ja härra Berlingueriga ühel meelel.

Praeguses tekstis öeldakse nii: „kutsub nõukogu, komisjoni ja liikmesriike hindama ja läbi vaatama uimasteid käsitlevaid kehtivaid rahvusvahelisi, Euroopa ja riiklikke õigusakte ning poliitikat ja edendama kahju vähendamise poliitikat, eelkõige pidades silmas ÜRO tasandi konverentse nendel teemadel”.

Selle suulise muudatusettepanekuga tahetakse lisada sõnad „ennetamise” ja „hüvitamise”, see tähendab, et õigusaktide hindamine ja läbivaatamine puudutaks „kahju vähendamise ja ennetamise ning hüvitamise poliitikat”.

(Suuline muudatusettepanek võeti vastu.)

7.7. Euroopa – Vahemere vabakaubanduspiirkonna projekti hetkeseis (hääletus)

7.8. Lennuettevõtja pankroti korral reisijatele makstav hüvitis (hääletus)

7.9. „made in” (päritolumärgistus) (hääletus)

ISTUNGI JUHATAJA: MIGUEL ANGEL MARTÍNEZ MARTÍNEZ

asepresident

8. Selgitused hääletuse kohta

Suulised selgitused hääletuse kohta

– Raport: Søren Bo Søndergaard (A7-0047/2009)

Daniel Hannan (ECR). – Austatud juhataja, iga parlamendi esmane kohustus on nõuda täitevvõimult aru. Meie oleme siin tribuunid. Meie ja täitevvõimu, s.t komisjoni vahel peaks valitsema loominguline pinge.

Ent kui asi puudutab selliseid eelarveküsimusi, astub Euroopa Parlament – ainulaadsena kogu maailma valitud kogude seas – suurema integratsiooni huvides täitevvõimu poolele ja omaenda valijate vastu.

Euroopa Liidu eelarve kasvab iga aastal. Me saame iga aastal kontrollikojalt aruande, millest ilmneb, et kümned miljardid eurod on kaduma läinud või varastatud. Ja ometi ei tee me seda ühte asja, mida meil oleks õigus teha – peatada juurdevool, teisisõnu öelda, et me ei anna rohkem raha, kuni raamatupidamine on korda tehtud.

Me anname taas eelarvele rohelise tule kõigist selle vigadest hoolimata ja reedame seega need, kes meid siia saatsid, kes on meie valijad ja ka meie maksumaksjad, sest enamik inimesi siin Euroopa Parlamendis asub seisukohale, et Euroopa võib teha kõike, olgu õigesti või valesti, ning näeb parema meelega seda, et Brüssel teeb asju kehvasti, kui et liikmesriigid teeksid neid asjatundlikult.

– Raport: Reimer Böge (A7-0044/2009)

Miguel Portas, fraktsiooni GUE/NGL nimel. – (PT) Lugupeetud juhataja, Euroopa Ühendatud Vasakpoolsete / Põhjamaade Roheliste Vasakpoolsete liitfraktsioon hääletas selle poolt, et eraldada 24 miljonit eurot Belgias koondatud töötajate toetuseks.

Me hääletasime nii, sest oleme nende poolel, kes on hädas, kes annavad oma töövaeva ja ajud äriühingute hüvanguks ning kes lõpptulemusena tuuakse ohvriks ebaõiglasele majandussüsteemile ja kontrollimatule kasumijahile, millel on hävitavad sotsiaalsed tagajärjed.

Nüüd tuleks hinnata kohanemisfondi rolli.

2009. aastal võeti võimalikust 500 miljonist eurost kasutusele vaid 37 miljonit eurot. See fond ei täida eesmärki, milleks ta loodi.

Teiseks, töötute otsese toetamise asemel toetatakse sellest fondist liikmesriikide tööhõivesüsteeme. Et need süsteemid on väga erinevad, taastoodab see fond ilmselget ebavõrdsust meie jaotussüsteemide vahel.

Portugalis antakse töötule selle fondi kaudu 500 eurot toetust. Iirimaa töötud saavad selle fondi kaudu 6000 eurot toetust.

Kolmandaks näitab Delli juhtum, kuidas on võimalik üheaegselt toetada Irimaal koondatud töötajaid ja neid koondanud rahvusvahelist kontserni, mis saab praegu teist liiki riiklikke vahendeid Poolas.

Dellile anti raha uue tehase rajamiseks Poolas, kui ta oli USA turgudel oma tegevust laiendamas. Selle aasta kolmandas kvartalis teatas Dell, et on USAs teeninud 337 miljonit dollarit kasumit.

Seega tuleb Globaliseerumisega Kohanemise Fondi kõiki aspekte hoolikalt hinnata.

Daniel Hannan (ECR). – Austatud juhataja, ma olen seda varem mitu korda öelnud ja ütlen kahtlemata veelgi: olenemata oma asutajate motiividest on Euroopa Liit ammu lakanud olemast ideoloogiline projekt ja muutunud raha väljapressimise institutsiooniks, mille abil väljaspool süsteemi olevatelt inimestelt saadud raha jaotatakse süsteemi sees olevatele inimestele. Sellest me täna räägimegi – teatud eelistatud äriühingutele antud pististest.

Jätkem praegu kõrvale Dellile Irimaal antud toetuse kahtlane ajastus – toetusest teatati kaheldava menetlusliku korrektsusega vahetult enne Iiri rahvahääletust Euroopa põhiseaduse ehk Lissaboni lepingu üle. Vaadagem asja laiemalt. Me oleme seda selles maailmajaos varem juba teinud – 1970ndatel läksime konkurentsivõimetute tööstusharude toetamise teed ja sellel olid katastroofilised tagajärjed. Me teame, kuhu see tee viib. See viib stagnatsiooni, inflatsiooni ja lõpuks kollektiivse pankrotini. Me ei tohiks teist korda sama viga teha.

Syed Kamall (ECR). – Lugupeetud juhataja, oli huvitav lugeda esimest lauset, kus öeldakse, et fond on loodud selleks, et anda täiendavat toetust töötajatele, kes kannatavad maailmakaubanduses toimunud oluliste struktuurimuutuste tõttu.

Kuid kas maailmakaubanduses ei toimu mitte pidevalt olulisi struktuurimuutusi? Minu valimisringkonnas Londonis oli tekstiiliettevõtteid, kes reageerisid üleilmastumisele ja valmistasid selleks nii, et viisid mõned

oma tegevusharud allhanke korras vaesematesse riikidesse, luues sellega arengumaades töökohti, ent jätsid Londonisse, Euroopa Liitu, suurt väärtust loovad töökohad, mis on seotud uurimis- ja arendustegevuse ning turundusega.

Kui need ettevõtted suudavad reageerida, miks me siis maksame hüvitist ebaefektiivsetele tekstiili- ja IT-ettevõtetele, kes peidavad pea liiva sisse ja loodavad, et üleilmastumine kaob ära?

Kahtlemata tuleks see raha tagastada maksumaksjatele, et nad saaksid seda kulutada oma äranägemise järgi. Kindlasti on valitsustel nüüd aeg keskenduda õigete tingimuste loomisele, nii et kui ühed töökohad kaovad, siis tekib ettevõtjaid, kes loovad uusi töökohti.

– Raport: David Martin (A7-0043/2009)

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Austatud juhataja, ma tulen tagasi võimu reaalse kuritarvitamise juurde, mis peaaegu oleks toime pandud ja mille ettekäändeks toodi kodukorra muutmine eesmärgiga kohandada seda Lissaboni lepingu tingimustega. Ma räägin muudatusettepanekust 86, millega juhtkond oleks andnud iseendale õiguse määrata fraktsioonilise kuuluvusega parlamendiliikmete esindaja esimeeste konverentsi koosolekutele.

On täiesti skandaalne, et meie esindaja määramist, mis oleks pidanud toimuma nagu kõigis Euroopa Parlamendi organites kas üksmeelse otsusega või üksmeele puudumisel valimiste teel, ei ole siiani toimunud nende ametnike teadliku tegutsemise tõttu, kes on selle vastu.

Lisaks on murettekitav, kui need ametnikud võivad enda poolele fraktsioonid, kes on meie suhtes vaenulikud ja kes ilmselgelt ei peaks väljendama *de facto* ega *de jure* arvamust meie esindaja määramise kohta. Kui seda otsust veel arutama hakatakse, siis me vaidlustame selle Euroopa Kohtus.

– Resolutsiooni ettepanek (B7-0141/2009): Kopenhaageni kliimamuutustealase tippkohtumise ettevalmistamine

Marisa Matias, fraktsiooni GUE/NGL nimel. – (PT) Lugupeetud juhataja! Et tagada võitluses kliimamuutuse vastu tõelised ja siduvad tulemused, tuleb kinni pidada neljast põhimõttest, millele ma tahaksin tähelepanu juhtida. Need pandi täna siin ka hääletusele.

Esimene on see, et me peame jõudma õiguslikult siduval kokkuleppele.

Teiseks tuleb kehtestada ranged poliitilised eesmärgid, sealhulgas heitkoguste vähendamise eesmärgid. Me peame selles valdkonnas paika panema kaugeleulatuvad sihid. Ma arvan, et oleksime võinud minna täna kokkulepitust kaugemale.

Kolmandaks tuleb tagada kliimamuutuse probleemiga tegelemiseks vajalikud avaliku sektori vahendid.

Neljas ja minu arvates väga oluline põhimõte on see, et sõlmida tuleks ülemaailmne, mitte pelgalt teatud piirkondade vaheline kokkulepe ja see tuleks saavutada demokraatlikul osalemisel põhinevas protsessis, mis hõlmab kõiki riike.

Minu arvates ei ole resolutsioon, mille me täna siin vastu võtsime, nii hea kui see, mille keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjon oli varem vastu võtnud.

Ma arvan siiski, et saavutatud tulemust ja kogu selle protsessi vältel tehtud jõupingutusi tuleks toetada, ning seega läheme Kopenhaagenisse teadmise, et Euroopa Parlament on teinud üsna head tööd. Ma loodan siiralt, et me võitleme visalt ja suudame saavutada eesmärgid, mille täna vastu võtsime.

Zigmantas Balčytis (S&D). – Austatud juhataja, ma toetasin seda resolutsiooni. Kliimamuutus on Kopenhaageni tippkohtumisel ülemaailmne poliitiline prioriteet. Tippkohtumisel ei tuleks jõuda mitte üksnes poliitiliste lubaduste, vaid ka siduvate kokkulepeteni ja nende rikkumise korral rakendatavate sanktsioonideni.

Võitlus kliimamuutuse vastu on üleilmne tegevus, milles peavad aktiivselt osalema nii arenenud riigid kui ka arengumaad. Ent jõukad riigid peavad juhtrolli enda kanda võtma. Nad peavad jõudma kokkuleppele heitkoguste vähendamise kohustuslikes eesmärkides ja leidma ka raha, et aidata arengumaadel kliimamuutusega toime tulla.

Jan Březina (PPE). – (CS) Võttes täna vastu resolutsiooni Kopenhaageni kliimamuutustealase tippkohtumise kohta, andis Euroopa Parlament selgelt märku, et omistab sellele teemale väga suurt tähtsust. See kajastub

realistlikus lähenemisviisis, mida järgides teeb Euroopa Parlament ettepaneku ühise, aga erineva vastutuse põhimõtte kohta. Selle põhimõtte järgi peavad tööstusriigid võtma enda kanda juhtrolli, samas kui arengumaad ning sellised riigid nagu Hiina, India ja Brasiilia saavad piisavat toetust tehnoloogia ja suutlikkuse arendamise kaudu. Teisalt pean ma aga ütlema, et eeldus, nagu võiks Kopenhaagenis saavutatav kokkulepe anda tõuke uue rohelise leppe algatusele, on minu arvates liiga optimistlik ja ideoloogiliselt ühekülgne. Me ei tohi silmaklappe ette panna ja lasta tööstusettevõtetal pankrotti minna, jahtides CO₂ heitkoguste vähendamise idealistlikku eesmärki. Ma ei usu, et selline ebarealistlik käsitlus oleks kogu Euroopa jaoks jätkusuutlik alternatiiv.

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Lugupeetud juhataja! Euroopa Parlamendis äsja vastu võetud raport järgib kahtlemata siin valitsevat poliitiliselt korrektset joont, ilma et keegi kindlaskujunenud dogmasid vaidlustaks.

Kuid asi, mida on tuhat korda öeldud, ei pruugi seepärast veel õige olla. Globaalsoojenemine on alati olemas olnud. Maa kliima soojenes näiteks pärast viimast jääaega ja viimati ei põhjustanud seda ju neandertallaste autod.

Keegi ei tõstata küsimusi ega vaidlusta seda, mida meile sada ja tuhat korda korrutatakse. Miks? On ilmselge, et selleks on vähemalt üks väga oluline põhjus: maailmavalitsuse tuleku ettevalmistamine. Teiseks tahetakse taas sisendada süütunnet eurooplastesse ja lääneriikidesse, keda ekslikult peetakse vastutavaks kõikide maailma hädade eest.

Austatud juhataja, ma lõpetan nüüd, sest mul ei ole õigust rääkida kuuskümmend üks sekundit. Täna, kui võtsite mind kuulda.

Daniel Hannan (ECR). – Austatud juhataja! Oma esimesel pressikonverentsil eesistujana, s.t eesistuja ametikohale määratud isikuna ütles Herman Van Rompuy, et Kopenhaageni protsess on samm meie planeedi ülemaailmse juhtimise suunas. Ma ei usu, et üksnes mulle teeb muret, kuidas need, kelle sihiks on võtta demokraatlikelt riikidelt võim ära, keskkonnakaitselisi eesmärke ära kasutavad.

Keskkonnakaitses on liiga oluline teema, et jätta sellega seotud lahenduste rakendamine ainult ühe poliitilise tiiva hooleks. Mina kui konservatiiv pean ennast looduskaitsejaks. Marx õpetas, et loodus on ressurss, mida tuleb eksploateerida. See doktriin realiseerus jöhkral moel Vastastikuse Majandusabi Nõukogu riikide tossavates tööstustes, kuid me ei ole kunagi katsetanud vaba turu lahendusi, mis seisnevad omandiõiguste laiendamises, puhta õhu ja puhta vee tagamises omandiõiguste andmise abil, selle lihtrahva jaoks traagilise situatsiooni asemel, kus nende eesmärkide saavutamist oodatakse riikidelt ja üleilmselt tehnokraatilt.

Keskkonnakaitses on tõepoolest liiga tähtis teema, et see võiks olla vasakpoolsete pärusmaa.

– Resolutsiooni ettepanek (B7-0155/2009): mitmeaastane programm (2010–2014) vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala kohta (Stockholmi programm)

Clemente Mastella (PPE). – (IT) Austatud juhataja! Resolutsioon Stockholmi programmi kohta, mida Euroopa Parlament täna hääletas, on suurepärase koostöö tulemus ja selles esitatakse täiesti uus menetluskord, mille rakendamisel ei ole meil veel kuigi palju kogemusi.

Seatud eesmärgid on tõeliselt lennukad, kuid kui me tahame Euroopat, mis on niihästi avatud kui ka turvaline, siis peame suutma leida õige tasakaalu, kusjuures ühel kaalukaasil on üha tulemuslikum koostöö võitluses kuritegevuse ja terrorismi vastu ning teisel on kindel tahe kaitsta inimeste õigust eraelu puutumatusele.

Meie eesmärk on viia ellu ühist varjupaigapoliitikat, austada põhilisi inimõigusi ja rakendada ühist sisserändepoliitikat oma piiride parema kontrollimise kaudu.

Järgmine ülesanne on rajada Euroopa õigusruum. Selle eesmärgi saavutamiseks tuleb edendada kõikvõimalikku koostööd, et levitada ühist Euroopa õiguskultuuri. Selle hulka kuuluvad näiteks ühiste otsuste ja eeskirjade vastastikune tunnustamine, välisriigi kohtuotsuse tunnustamise menetluse kaotamine ning selliste meetmete rakendamine, mille eesmärk on hõlbustada õiguskaitse kättesaadavust ja soodustada kohtunikevahetusi.

Mitmeaastane programm rõhutab Euroopa kodakondsuse kontseptsiooni, kusjuures Euroopa kodakondsust tuleks vaadelda nii, et see täiendab, mitte ei piira konkreetse riigi kodakondsust.

Ma arvan, et need eesmärgid nõuavad suuremat pühendumist kõigilt...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Lena Ek (ALDE). – (SV) Lugupeetud juhataja! Ma hääletasin täna Euroopa Liidu vabaduse, turvalisuse ja õiguse strateegia ehk Stockholmi programmi poolt, kuid kui komisjoni kaudu saabub Euroopa Parlamenti nõukogu tegelik õigusakti ettepanek, kavatsen ma õigusloome avatuse ja läbipaistvuse küsimuses olla väga range ja karm.

Eriti oluline on see varjupaigamenetluse puhul. Võimalus taotleda varjupaika on põhiõigus ja Euroopa koostöö eesmärk on müüre lammutada, mitte neid püstitada. Seepärast peavad liikmesriigid järgima pagulasseisundi konventsioonis sisalduvaid pagulase ja varjupaigataotleja määratlusi ning ma olen esitanud ka vastava muudatusettepaneku. Oma lõplikul kujul peab Stockholmi programm kaitsma selliseid Euroopa väärtusi nagu vabadus ja inimõiguste austamine. Nende väärtuste eest tasub võidelda ja seda ma kavatsengi teha.

Daniel Hannan (ECR). – (ES) Austatud juhataja, lubage mul kõigepealt tänada teid ja teie ametnikke kannatlikkuse eest hääletuste kohta selgituste andmise ajal.

– Lugupeetud juhataja! Endine Briti siseminister Willie Whitelaw ütles kord oma ametijärglasele, et siseministri töö on valitsuses kõige meeldivam, sest selles ei pea tegemist tegema ühegi välismaalasega.

Praegu ei saaks seda öelda ühegi liikmesriigi siseminister. Justiits- ja siseküsimuste valdkonnas on tegevust erakordselt palju ühtlustatud. Me oleme kõikides küsimustes alates sisserändest ja lõpetades varjupaiga pakkumise, viisade, tsiviilõiguse, kriminaalõiguse ja politsei tegevusega tegelikult omistanud Euroopa Liidule riikluse peamise tunnuse: kodanike suhtes õiguslike sunnimeetmete rakendamise monopoli, s.t kriminaalõigussüsteemi.

Millal me küll seda otsustasime teha? Kas meie valijatega üldse kunagi nõu peeti? Ma mõnan, et salaja seda ei tehtud. Mingit sellekohast vandenõud ei olnud, või kui oli, siis ehk selline, mida H. G. Wells nimetas avalikuks vandenõuks. Kuid mitte ühelgi hetkel ei olnud meil nii palju viisakust, et küsida inimestelt, kas nad tahavad olla oma õigussüsteemiga riigi kodanikud.

Philip Claeyns (NI). – (NL) Nagu paljud Euroopa kodanikud, kellele ei antud võimalust avaldada oma arvamust Lissaboni lepingu kohta, olen minagi muutunud vabaduse, turvalisuse ja õiguse vallas toimuva pärast üsna murelikuks. Üha enam varjupaiga ja sisserändega seotud õigusi antakse Euroopa Liidule ning aina rohkem asjaomaseid teemasid nihutatakse kodanike demokraatliku kontrolli alt välja. Tulemuseks on kasvav sisseränne ja kõik sellega kaasnevad probleemid.

Kui õigusi antakse ilma igasuguseid kohustusi kehtestamata – ja seegi on üks sellest resolutsioonist esile tõusvaid küsimusi –, siis annab see sisserändajatele õigustuse mitte kohandada end vastuvõtva riigi normidega. Üks näide sellest, mis mind ärritab, on lõik teema kohta, mis on sõnastatud kui „romi naiste mitmekordne diskrimineerimine“, sest selles ei mainita, et paljudel juhtudel on selline diskrimineerimine inimeste endi tekitatud. Võtke või asjaolu, et paljud romi naised ja alaealsed lapsed peavad minema...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Lugupeetud juhataja, ma palusin luba Stockholmi programmi rääkimiseks.

Austatud juhataja, nagu juba öeldi, kerkib selles raportis üles kaks murettekitavat küsimust.

Esimene neist on raporti väga selgelt sisserännet pooldav hoiak. Teine murettekitav küsimus raporti sisust ega järeldustest otseselt ei ilmne. Me saime sellest teada üksnes volinik Barrot' kavatsuste kaudu. Ma pean silmas sõnavabaduse, teadus- ja mõttevabaduse kriminaliseerimist.

Paljudes Euroopa riikides on tänapäeval inimesi, keda süüdistatakse, vahistatakse, karistatakse karmilt ja peetakse kinni lihtsalt seetõttu, et nad soovivad väljendada kriitilisi seisukohti näiteks Teise maailmasõja ajaloo, kaasaegse ajalookäsituse või sisserände kohta. Neil ei lubata seda õigust kasutada ja neile saavad osaks väga karmid karistused. Selline olukord on ülimalt murettekitav, sest see on täielikult vastuolus Euroopa vaimuga.

– **Resolutsiooni ettepanek (B7-0153/2009): lennuettevõtja pankroti korral reisijatele makstav hüvitis**

Aldo Patriciello (PPE). – (IT) Austatud juhataja, head kolleegid! Me olime paar kuud tagasi tunnistajaks mõne odavlennuettevõtja, näiteks MyAir ja Sky Europe'i äkilisele ja ootamatule kokkuvarisemisele, millele järgnes kohe nende lennuettevõtjate kõigi regulaarlendude tühistamine. See tekitas ütlemta suuri ebamugavusi tuhandetele reisijatele, kes ei saanud nõuetekohaselt broneeritud lendudele asuda. Veelgi tõsisem on aga

asjaolu, et nendelsamadel tarbijatel ei olnud võimalik saada nende lennuettevõtjate pankroti tõttu tühistatud lendude eest raha tagasi.

Seetõttu tundub just praegu eriti vajalik, et komisjon, kes on tarbijate jõukuse ja heaolu arvanud oma põhimõtete ja väärtuste hulka, võtaks kiiresti vastu asjakohased meetmed, et vältida samalaadsete Euroopa kodanikele kahjulike olukordade tekkimist tulevikus.

Eelkõige tuleb kiirendada reisipakette käsitleva direktiivi 90/314/EMÜ muutmist ja me peame varustama end...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Viimase üheksa aasta jooksul on aset leidnud 77 lennuettevõtja pankrot. See ei ole üks, kaks ega kolm ja mitte ainult eile. Viimase üheksa aasta jooksul, ma kordan. Selle tulemusena on tuhanded reisijad jäänud kaitseta võõrasse lennujaama. Nad ei ole saanud hüvitist või vähemalt õigeaegset hüvitist kulunud raha eest. Seetõttu hääletasin ma selle resolutsiooni poolt ja olen nõus, et lennundussektoris tuleb reguleerida ka see tühimik meie õigusruumis, mis täna valitseb.

Toetan ka resolutsioonis välja käidud konkreetset tähtaega. See on 1. juuli 2010, õige varsti siis, millal Euroopa Komisjonil tuleks antud probleemi lahenduseks välja tulla oma konkreetsete reaalsete ettepanekutega, et tulevikus oleks lennureisijate õigused kaitstud ka lennuette...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Zigmantas Balčytis (S&D). – Austatud juhataja, tegemist on väga olulise teemaga ja ma hääletasin selle resolutsiooni poolt, sest minu arvates peab meil olema õigusakt, mis kaitseb meie kodanikke lennuettevõtjate pankroti korral. Miljonid kodanikud kasutavad odavlennuettevõtjate teenuseid iga päev. Odavlennuettevõtjate pankrottide suur arv Euroopa Liidus alates 2000. aastast ja hiljutine Sky Europe'i juhtum on selgelt näidanud odavlennuettevõtjate tundlikkust muutuvate naftahindade ja praeguste keeruliste majandusolude suhtes.

Seda olukorda tuleb parandada ja me palume komisjonil kaaluda, millised oleksid meie reisijate jaoks kõige asjakohasemad hüvitusmeetmed.

Lara Comi (PPE). – (IT) Lugupeetud juhataja, pärast mitme lennuettevõtja tegevusloa peatamise ja kehtetuks tunnistamise hiljutisi juhtumeid on suur hulk reisijaid ja piletiomanikke kandnud märkimisväärset kahju, sest neile ei makstud mingit hüvitist.

Seetõttu oleks minu arvates vaja eraldi õigusakti, milles määratletakse parimad lahendused pankrottidest tulenevatele probleemidele, võttes arvesse nii rahalist kahju kui ka reisijate kodumaale tagasi toimetamist.

Seega on oluline panna paika pankroti korral reisijatele makstav hüvitis ning määratleda vastav rahaline ja halduslik kord. Ma viitan põhimõttele, mille kohaselt kõik samas suunas lendavad ja vabu kohti omavad lennuettevõtjad kannavad vastastikust vastutust reisijate kaitsmise eest. See võimaldaks välislennujaama jäetud reisijad kodumaale toimetada. Selles mõttes võiksid tagatisfondi või lennuettevõtjate kohustusliku kindlustuse loomise ettepanekud pakkuda usaldusväärseid lahendusi, mille puhul tuleb kaaluda ka neist tuleneda võivat hinnatõusu tarbijatele.

Hannu Takkula (ALDE). – (FI) Austatud juhataja, on väga oluline rääkida lennureisijate turvalisusest ja ennekõike hüvitise maksmisest juhul, kui lennuettevõtjad lähevad pankrotti, nagu Siiri Oviir äsja mainis. Viimase üheksa aasta jooksul on pankrotti läinud 77 lennuettevõtjat ja kuuldavasti on lennunduses praegu väga keerulised ajad.

Äge konkurents annab paljudele surmahoobi. Uueks nähtuseks on odavlennuettevõtjad, kellel tundub praegu hästi minevat ja kes teenivad suuri kasumeid. See on sundinud paljusid teisi lennuettevõtjaid ebaterve konkurentsiga kaasa minema. Nagu öeldud, on väga oluline tagada, et varasemad õnnetud juhtumid ei korduks ning et lennuettevõtjad võtaksid mingisuguse vastutuse oma reisijate eest ja maksaksid hüvitist, kui lennud pankroti tõttu tühistatakse. Et ei juhtuks...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

– Resolutsiooni ettepanek: „made in” (päritolumärgistus)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Euroopa Liit seadis endale Lissaboni tegevuskavaga eesmärgiks tugevdada ühenduse majandust. Järelikult on oluline ka tema konkurentsivõime parandamine. Oluline on aga seejuures, et turul

valitseks õiglane konkurents. See tähendab, et toimiksid selged eeskirjad kõigile tootjatele, eksportijatele ja importijatele. Toetasin antud resolutsiooni ettepanekut, sest kolmandatest riikidest Euroopa Liitu imporditud kaupade päritoluriigi märkimise kohustus on ainuõige läbipaistvuse saavutamiseks, tarbijale asjakohase teabe andmiseks ning rahvusvaheliste kaubanduseeskirjade järjepidevuse tagamiseks. Tänan.

Lara Comi (PPE). – (IT) Austatud juhataja, päritolu märkimist puudutavas arutelus ei seata sugugi ühe või mõne liikmesriigi huve esikohale, nagu mõnikord ekslikult arvatakse. Päritolu märkimine kehastab hoopis tingimuste võrdsustamist kui olulist majanduspõhimõtet.

See põhimõte on kooskõlas Lissaboni lepinguga ja selle eesmärk on tagada Euroopa konkurentsivõime rahvusvahelisel tasandil, edendades selgeid ja tasakaalustatud eeskirju meie tootmisettevõtete ja kolmandatest riikidest kaupa importivate ettevõtete jaoks.

Seega arutame me küsimusi, mis puudutavad kogu Euroopat. Seetõttu olen ma seisukohal, et on oluline jõuda päritolu märkimist käsitlevale kokkuleppele, mis on kõrgem riikide ja erakondade huvidest ning jätab ruumi tahte rajada ühtne turg konkurentsivõime ja läbipaistvuse edendamise teel.

Euroopa Parlamendile päritolu märkimist käsitleva määruse ettepaneku esitamine, nagu komisjon selle 2005. aastal sõnastas, on vajalik samm.

Lissaboni lepingule vastav Euroopa Parlamendi ja nõukogu kaasotsustamismenetlus muudab täiesti võimalikuks kiirendada selle majandusele ja Euroopa tarbijatele nii olulise määruse heakskiitmist.

Kirjalikud selgitused hääletuse kohta

– Raport: Søren Bo Søndergaard (A7-0047/2009)

Robert Atkins (ECR), kirjalikult. – Briti konservatiivid ei saanud anda heakskiitu Euroopa Liidu 2007. aasta üldeelarve täitmisele nõukogu puudutavas osas. Neljateistkümnendat aastat järjest on Euroopa Kontrollikojal olnud võimalik anda üksnes piirangutega kinnitav avaldus Euroopa Liidu raamatupidamiskontode kohta.

Audiitorite tähelepanekute kohaselt teevad ligikaudu 80% ELi tehingutest liikmesriikide asutused, kes tegutsevad ühise haldamise kokkulepete alusel. Audiitorid teatavad järjepidevalt, et ELi rahaliste vahendite kasutamise kontroll on liikmesriikides ebapiisav.

Selle püsiva probleemi lahendamiseks sõlmis nõukogu 2006. aastal institutsioonidevahelise kokkuleppe, mis kohustab liikmesriike sertifitseerima nende vastutusel olevad tehingud. Meid jahmatas teadasaamine, et praeguseks pole enamik liikmesriike oma kohustust nõuetekohaselt täitnud. Vaatamata Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahelisele traditsioonilisele „härrasmeeste kokkuleppele” ei anna me seetõttu oma heakskiitu enne, kui liikmesriigid täidavad oma kohustused institutsioonidevahelise kokkuleppe alusel.

Jean-Pierre Audy (PPE), kirjalikult. – (FR) Ma hääletasin nõukogu 2007. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise poolt, kuid rõhutan, et ei ole nõus sellega, kuidas eelarvekontrollikomisjon on antud olukorras käitunud, nimelt et raportöör Søren Bo Søndergaard on esitanud kaks omavahel vastuolus olevat raportit. Ka ei kiida ma heaks seda, et seisukohtade muutumist, nimelt 2009. aasta aprillis tehtud ettepanekut eelarve täitmisele heakskiidu andmine edasi lükata ja nüüdset ettepanekut heakskiit anda, on põhjendatud koosolekutel pärinevate väidetega, ilma et mingeid auditeid oleks läbi viidud, samas kui Euroopa Kontrollikoda ei ole esitanud ühtki tähelepanekut nõukogu tegevuse haldamise kohta. On kahetsusväärne, et Euroopa Parlamendi pädevuse selgitamiseks ei ole läbi viidud ühtki õiguslikku uurimust. Seetõttu on ebaselge ka see, milline pädevus on eelarvekontrollikomisjonil näiteks nõukogu välis- ja sõjalise tegevuse osas. Nüüd, mil me hakkame Lissaboni lepingu kohaldamise raames pidama nõukoguga läbirääkimisi poliitiliste suhete üle, on oluline tagada, et institutsioonide töö põhineks õigusnormidel.

João Ferreira (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Euroopa Parlamendi eelmise koosseisu ametiaja lõpus aprillis otsustas Euroopa Parlament lükata nõukogu 2007. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmine edasi. Selle peamine põhjus oli ühenduse eelarve kasutamise raamatupidamisarvestuse läbipaistvuse puudumine. Euroopa Parlament leidis esmajoonel seda, et on vaja suurendada ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga ning Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitikaga (ÜVJP/EJKP) seotud nõukogu kulude läbipaistvust ja tugevdada parlamentaarset kontrolli nende üle.

Täna vastu võetud raport annab nõukogu tegevusele eelarve täitmisel lõpuks heakskiidu. Raportis märgitakse nimelt, et Euroopa Parlament on saanud rahuldava vastuse aprillis vastu võetud resolutsioonis esitatud nõudmistele. Samas teeb Euroopa Parlament mõned hoiatused järgmise heakskiidu andmise menetluse

kohta. Ta kavatseb kontrollida eelkõige nõukogu edusamme seoses kõigi tema eelarveväliste kontode sulgemisega, kõikide haldusalaste otsuste avalikustamisega (kui neid kasutatakse eelarvepunktide õigusliku alusena) ja Euroopa Parlamendile iga-aastase tegevusaruande esitamisega. Kuigi nõukogu on teinud ühenduse eelarve kasutamise aruannete esitamisel väikesi edusamme, leiame, et ÜVJPGA/EJKPGA seotud kulude kohta antav teave ei ole veel kaugeltki piisav, mistõttu meil on veel kahtlusi.

– Soovituse projekt teisele lugemisele: Ivo Belet (A7-0076/2009)

Liam Aylward (ALDE), kirjalikult. – (GA) Ma hääletasin rehvide kütusesäästlikkuse märgistamist käsitleva määruse vastuvõtmise poolt. Energiatõhusus on keskkonnasäästlikkuse ja piiratud loodusvarade säilitamise seisukohalt eluliselt tähtis. Selge informatiivne märgistus aitab Euroopa tarbijatel teha tulevikus paremaid valikuid. Need valikud ei põhine üksnes maksumusel, vaid ka kütusesäästlikkusel. Sellise märgistuse teine eelis seisneb selles, et rehvide märghaardumise märgistamine suurendab liiklusohutust.

Jan Březina (PPE), kirjalikult. – (CS) Ma andsin oma poolthääle Ivo Beleti raportile, mis käsitleb rehvide kütusesäästlikkuse märgistamist ja millega kiidetakse heaks nõukogu ühine seisukoht. Et 25% kõigist CO₂ heitkogustest pärineb maanteetranspordist ja 30% sõidukite kütusekulust on seotud sõidukite rehvidega, on rehvide märgistamise kohustuse kehtestamine oluline vahend võitluses tervislikuma keskkonna eest.

Tänu Euroopa Parlamendi poolt täna vastu võetud otsusele vähenevad süsinikdioksiidi heitkogused kuni nelja miljoni tonni võrra aastas. Näitlikustamiseks võib öelda, et see tulemus on samaväärne miljoni auto kõrvaldamisega ELi teedelt. Heakskiidetud õigusaktist tulenev vaieldamatu kasu on seotud rehvide kvaliteedi parandamise ja seega nende ohutuse suurendamisega. See ei tohiks viia mingite hinnatõusudeni – ja selle eest on tarbijad kindlasti tänulikud, eriti need, kes teevad ostuotsuseid toote hinna põhjal. Minu arvates kinnitab see turu-uuringute tulemusi, mille kohaselt on tarbijad huvitatud keskkonnahoidlikumate toodete ostmisest. Tootjate jaoks seisneb heakskiidetud määruse kasulikkus minu meelest selles, et tänu ühtlustatud standarditele, mis reguleerivad rehvide tõhusust käsitleva teabe esitamist, on klientidel paremad võimalused konkureerida lisaks toote hinnale ka muude tegurite põhjal.

Maria Da Graça Carvalho (PPE), kirjalikult. – (PT) Uus rehvide märgistamist käsitlev määrus on osa ühenduse CO₂-strateegiast, millega kehtestatakse sõidukite heitkoguste vähendamise kaudu saavutatavad eesmärgid. Alates 2012. aasta novembrist märgistatakse ELis rehve vastavalt nende kütusesäästlikkusele, märghaardumisele ja veeremismürale. Veeretakistuse tõttu mõjutavad rehvid sõiduki poolt tarbitava energia kogust 20–30% ulatuses. Ohutute ja vähe müra tekitavate energiatõhusate rehvide kasutamise reguleerimisega aitame kütusekulu vähendamise kaudu leevendada keskkonnakahju ja konkurentsi kaudu suurendada tarbijate kaitset. Seetõttu väljendan ma heameelt järjekordse õigusakti vastuvõtmise üle, mis viib meid jätkusuutliku energiakasutusega Euroopale sammu võrra lähemale.

Lara Comi (PPE), kirjalikult. – (IT) Austatud juhataja, ma kiidan heaks Euroopa Parlamendi otsuse võtta lõpuks vastu määrus, mis suurendab maanteetranspordi ohutust ning keskkonnavalat ja majanduslikku tõhusust. Eesmärk on edendada ohutute, vaiksemate rehvide kasutamist. Mõne uuringu järgi on sõidukite kütusetarbimise seda osa, mis sõltub rehvide omadustest, võimalik tuntavalt (kuni 10%) vähendada.

Selles määruses kehtestatakse selge ja täpse märgistuse ning teabe andmise tõhus õiguslik raamistik, mis on kooskõlas minu eesmärkidega tarbijakaitse vallas. See võimaldab tagada läbipaistvuse ning muudab tarbijad brošüüride, reklaamlehtede ja Interneti-turunduse toel ostuvalikutest teadlikumaks.

José Manuel Fernandes (PPE), kirjalikult. – (PT) Ma olen rahul, et tänu Euroopa Parlamendi ettepanekule on meil direktiivi asemel rehvide märgistamist käsitlev määrus.

Alates 2012. aasta novembrist märgistatakse rehvid vastavalt nende kütusesäästlikkusele, märghaardumisele ja veeremismürale. Euroopa kodanikel on rohkem teavet, mis aitab neil valida õiged rehvid, et vähendada kütusekulu ja aidata kaasa väiksemale energiatarbimisele. Nii võivad nad teha keskkonnale soodsama valiku ja vähendada oma ökoloogilist jalajälge.

Lisaks suurendab märgistamine konkurentsi tootjate vahel. See märgistus on keskkonna seisukohalt kasulik. Tuleb tähele panna, et maanteetransport tekitab Euroopas 25% süsinikdioksiidi heitkogustest.

Rehvidel võib olla CO₂ heitkoguste vähendamisel suur osa, sest rehvid mõjutavad sõidukite energiatarbimist 20–30% ulatuses.

Sõiduautode puhul aitavad energiasäästlikumad rehvid säästa kütusekuludelt kuni 10%.

Seepärast hääletasin ma poolt.

Ian Hudghton (Verts/ALE), kirjalikult. – Ma hääletasin rehvide märgistamist käsitleva kompromisspaketi poolt. Euroopa Parlament käsitleb paljusid küsimusi, mis näivad väga tehnilised ja mis esmapilgul ei tundu olevat paljude inimeste jaoks poliitiliselt olulised. Rehvide märgistamine on ilmselt üks selline küsimus. Kuid lähemal uurimisel selgub, et peaaegu veerand CO₂ heitkogustest pärineb maanteetranspordist ja et rehvidel on kütusesäästlikkuses oluline roll. Kavandatav õigusakt aitab seega suuresti kaasa ELi laiematele jõupingutustele võitluses globaalsoojenemise vastu.

Nuno Melo (PPE), kirjalikult. – (PT) Ma hääletasin selle raporti poolt, sest see on kasulik kahes olulises punktis. Need on esitatava teabe kvaliteedi parandamine, mis hõlbustab keskkonnahoidlikuma valiku tegemist rehvide seast, ning sellise valiku kaudu suuremale energiatõhususele kaasa aitamine, arvestades, et rehvidest sõltub 20–30% sõidukite kogu energiatarbimisest.

Aldo Patriciello (PPE), kirjalikult. – (IT) Austatud juhataja, head kolleegid! Täna Euroopa Parlamendis heaks kiidetud ettepanek võtta vastu rehvide märgistamist käsitlev määrus on tähtis samm ohutute ja vaiksete ning kütusetarbimise minimeerimist võimaldavate rehvide turustamise poole. Eriti teretulnud on asjaolu, et direktiivi asemel on tehtud ettepanek võtta vastu määrus.

See võimaldab meil saavutada kõikide sätete võrdväärne ja vahetu kohaldamine kõikides liikmesriikides, mis tagab Euroopa rehvituru tulemuslikuma ühtlustamise. Jõupingutused, mida tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon läbirääkimistel märgistuse esitamise paindlikkuse üle tegi, toovad tarbijatele kaasa piisava kaitse ja samal ajal tagavad, et tootjaid ei koormata liigse bürokraatiaga.

Üleminekusäte, mille kohaselt enne 2012. aastat toodetud rehvid on kõnealusele määrusele vastavatest kohustustest vabastatud, on vajalik meede selleks, et tagada turul uute Euroopa eeskirjade järkjärguline kohaldamine. Seetõttu võime väljendada rahulolu saavutatud ühise seisukohaga, olles kindlad, et see vastab komisjoni esialgse ettepaneku eesmärkidele.

Silvia-Adriana Țicău (S&D), kirjalikult. – (RO) Ma hääletasin rehvide kütusesäästlikkuse märgistamist käsitleva määruse poolt. See määrus on osa energiatõhusust käsitlevate õigusaktide paketist ja aitab vähendada transpordisektorist pärinevaid saasteainete heitkoguseid. Määruse järgi peavad rehvide tarnijad kasutama märgistust ja kleebiseid, mis annavad kasutajatele teavet kütusekulu ja veeretakistuse, mürghaardumise ja välise veeremismüra kohta. Praktikas tähendab see, et märgisel näidatakse nende parameetrite kohta klass vahemikus A–G, olenevalt sellest, kuidas rehvi on klassifitseeritud. Lisaks on rehvide tarnijad kohustatud jagama märgistuse kohta oma veebilehel selgitusi ja andma autojuhile käitumissoovitusi. Need soovitused hõlmavad keskkonnasäästlikku sõidustiili, rehvirõhu korrapärast kontrollimist ja peatumisteeconna järgimist. Liikmesriigid avaldavad kõik määruse ülevõtmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid 1. novembriks 2011. Määruse sätted jõustatakse 1. novembril 2012. Transpordisektor tekitab ligikaudu 25% saasteainete heitkogustest. Kõnealune määrus aitab neid heitkoguseid vähendada.

– Report: Reimer Böge (A7-0044/2009)

Regina Bastos (PPE), kirjalikult. – (PT) Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi eesmärk on toetada töötajaid, keda maailmakaubanduses toimunud olulistest muutustest tingitud koondamised on isiklikult mõjutanud. Fondist rahastatakse tööotsingute toetamist, individuaalset ümberõpet, ettevõtluse edendamist, füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise toetamist ning erakorralist ja ajutist sissetulekute täiendamist.

Pikemas plaanis on nende meetmete eesmärk aidata sellistel töötajatel leida uus töökoht ja seda hoida.

Minu kodumaal Portugalis on Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondist abi saanud kaks korda: 2008. aastal, kui Lissaboni piirkonnas ja Alentejos koondati autotööstuses 1 549 töötajat, ning 2009. aastal, kui riigi põhja- ja keskosas koondati 49 tekstiiliettevõttes 1 504 töötajat.

Fondi tähtis roll on ilmselge. Kuid Pervenche Berès'i küsimus rõhutab, et on tekkinud olukord, mida komisjon peaks selgitama. Me peame vältima rahaliste vahendite või riigiabi eraldamist ühes liikmesriigis, kui selle tulemusena kaovad töökohad ELi teistes osades.

Ma olen niisiis nõus, et tuleb tagada Euroopa rahalise toetuse tulemuslik koordineerimine, et takistada äriühinguid töökohtade loomise ja likvideerimisega kasumit taotlemast.

Proinsias De Rossa (S&D), kirjalikult. – Ma toetan Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondist 14,8 miljoni euro eraldamist, et toetada Delli Limericki tehase 2840 töötajat, kes tehase sulgemise tõttu töö

kaotasid. Selline abi on kasulik koondatud töötajatele endile, mitte Dellile. On tõepoolest ilmnenu, et kui Dell oli sulgemas oma tootmisettevõtet Iirimaa, sai ta Łódźis uue tehase avamiseks 54,5 miljoni euro ulatuses riigiabi Poola valitsuselt. Komisjon kiitis selle riigiabi andmise heaks. Millist poliitikat komisjon oma otsusega järgis? Selle poliitikaga vabastatakse Dell kohustusest võtta arvesse oma strateegiat johtuvaid sotsiaalseid tagajärgi ja võimaldatakse äriühingutel osaleda võidujooksus, mille lõpptulemus on kahjulik kõigile, kusjuures seda võidujooksu toetatakse nii liikmesriikide kui ka ELi vahenditega. Komisjoni riigiabi- ja sotsiaalpoliitika kooskõlastamises on kiiresti selgust vaja.

Diogo Feio (PPE), kirjalikult. – (PT) Ma olen seda varemgi öelnud, et juba enne praegust finantskriisi, mis on suurendanud ja süvendanud mõningaid varasemaid nähtusi, oli üleilmastumise ja sellest tuleneva ettevõtete ümberpaigutumise ränk mõju paljude inimeste elule selgesti nähtav. Praegu valitsevast olukorrast tulenevad ainulaadsed probleemid ning erakorraline vajadus kasutada erandlikke vahendeid töötute abistamiseks ja tööturule naasmise toetamiseks saavad ilmseks, kui me lisame juba nimetatud probleemidele usalduse puudumise turgudel ja investeeringute vähenemise.

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi on sellega seoses juba mitu korda kasutatud – alati eesmärgiga leevendada mõju, mida Euroopa töötajate osalemine maailmaturul neile avaldab. Ka Reimer Böge raportis kirjeldatud juhtumid väärivad kaalumist, ehkki mõningad kahtlused seoses nende kõigi tegeliku abikõlblikkusega jäävad püsima. Seetõttu oleks parem, kui tulevikus esitataks taotlused eraldi.

Ma tahaksin korrata oma veendumust, et Euroopa Liit peab võtma meetmeid, edendamaks tugevamat, vabamat ja loovamat Euroopa turgu, kus tehakse investeeringuid ja luuakse töökohti.

José Manuel Fernandes (PPE), kirjalikult. – (PT) Ma hääletasin selle raporti poolt, sest Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond on vahend, millega reageeritakse üleilmastumise tõttu tekkinud konkreetsetele kriisidele Euroopas, ja praegust olukorda võib kirjeldada kriisina. Fondi kaudu antakse otse koondatud töötajatele individuaalset, ühekordset ja ajaliselt piiratud toetust. Väidetavalt ei tohiks selle fondi kaudu töötajate abistamisel tekkida mingit ebaproportsionaalsust nagu varem.

Lisaks toetatakse Euroopa Sotsiaalfondist Euroopa tööhõivestrategie ja liikmesriikide poliitikat, mis keskendub täieliku tööhõive, töö kvaliteedi ja tootlikkuse tagamisele, edendatakse sotsiaalset kaasatust, eelkõige puuetega inimeste pääsu tööturule, ja vähendatakse tööga seotud ebavõrdsust riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil. See fond täidab väga tähtsat otstarvet majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse tugevdamisel. Praegune olukord nõuab Euroopa Sotsiaalfondi jõulist, asjakohast ja kiiret rakendamist.

On selge, et Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondil ja Euroopa Sotsiaalfondil on erinevad, ent üksteist täiendavad eesmärgid ja üks ei asenda teist. Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kui erakorralist vahendit tuleks rahastada autonoomselt. Selle fondi kui lühiajalise meetme rahastamine Euroopa Sotsiaalfondi või mis tahes muu struktuurifondi arvelt on väga tõsine viga.

Pat the Cope Gallagher (ALDE), kirjalikult. – Mul on hea meel Euroopa Parlamendi otsuse üle kiita heaks Delli töötajatele Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondist eraldatav abi. Delli toimunud koondamised on tõsiselt mõjutanud kohalikku majandust Limerickis ja selle ümbruses. Me peame võtma kasutusele asjakohased ümberõppemeetmed, et Delli töö kaotanud inimesed võiksid lähitulevikus tööd leida. Kui Iirimaa taotlus Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondist eraldatava abi kohta saab heakskiitu, aitab see kaasa kõnealuste töötajate ümberõppele ja nende ametioskuste täiendamisele.

Sylvie Guillaume (S&D), kirjalikult. – (FR) Ma hääletasin selle poolt, et Belgiale ja Iirimaaale eraldataks Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise kaudu abi, sest minu arvates tuleb kasutada kõikvõimalikke vahendeid üleilmastumise ning majandus- ja finantskriisi ohvriteks langenud töötajate abistamiseks.

Samas tekib mul kahtlusi Euroopa poliitika sidususes, sest kõnealuse fondi kasutuselevõtmise kõrval lubab komisjon Poolal anda Dellile riigiabi tehase avamiseks Poolas, samas kui Dell sulgeb ühe tehase Iirimaa. Kuidas saavad Euroopa kodanikud sellise trikitamise lubamisel uskuda, et Euroopa Liit on neile kasulik?

Sellises olukorras võidakse hakata avaliku sektori vahendite kasutamise õiguspärasuses kahtlema ja kahetsema meie äriühingute sotsiaalse vastutuse puudumist, sest äriühingud juhivad üksnes kasumlikkusest ega hooli hävitatud töökohtadest.

Jacky Hénin (GUE/NGL), kirjalikult. – (FR) Delli kontsern oli infotehnoloogia valdkonnas lähiminevikus maailmas esimesel kohal ja praegu kolmandal kohal, Delli ligikaudne turuväärtus on 18 miljardit USA

dollarit, 2009. aasta kolmanda kvartali kasum oli 337 miljonit USA dollarit ja neljandaks kvartaliks prognoositakse veelgi suuremat kasumit...

Jah, ma olen Delli töötajate poolt!

Jah, ma loodan, et nad leiavad tööd ja saavad inimväärse elu võimalikult kiiresti tagasi!

Aga ei, ma ei aita kaasa Euroopa maksumaksjate röövimisele. Ma ei kavatse mitte mingil juhul osaleda järjekordsel põlguse ülesnäitamisel töötajate suhtes, kes on juba praegu väga raskes olukorras.

Maksma peavad süüdlased ja enne kasumi jaotamise lubamist peab Euroopa rakendama rahva vajadustele vastava tugeva tööstuspoliitika!

Alan Kelly (S&D), kirjalikult. – Täna kiitis Euroopa Parlament heaks 14 miljoni euro eraldamise Dellist koondatud 1900 töötaja koolitamiseks. Koondamise põhjus oli Delli otsus viia oma tehas Iirimaa Poolasse. Toetuse abil saab töö kaotanutele pakkuda võimalusi ümberõppeks ja kutseoskuste omandamiseks, et neil oleks võimalik uut tööd leida. See raha on pigem toetus kui armuand, sest see läheb Munsteri piirkonna kolmanda tasandi õppeasutustele ja selle arvelt makstakse Delli endiste töötajate õppemaksud. Fondi kasutuselevõtmise heakskiitmine on väga oluline näide Euroopa kavatsusest aidata Iirimaa majanduslangusest välja. Kõnealune toetus peaks aitama aeglustada tööpuuduse kasvu Munsteris ja see annab suure tõuke kohalikule majandusele, kui Delli tehastest koondatud töötajad naasevad tööturule.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), kirjalikult. – (FR) Mõeldes Iirimaa ja Belgia töötajatele kui uusliberaalse üleilmastumise ohvritele, hääletame selle raporti ja Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondist abi andmise poolt.

Kuid me mõistame jõuliselt hukka väited, nagu tuleks Euroopa töötajate sotsiaalseid ja inimlikke tragöödiad käsitleda lihtsalt kui „kohandusi”, mis on vajalikud uusliberaalse üleilmastumise tõrgeteta toimimiseks. On täiesti vastuvõetamatu, et Euroopa Liit toetab neidsamu asjaosalisi, kes vastutavad nende tragöödiate eest, ning annab neile oma poliitilise ja rahalise toetuse ümberpaigutusteks ja siirdamisteks, mille ainus eesmärk on teenida kasumit.

Texase kontserni Delli, maailma suuruselt teise telekommunikatsioonikontserni sarnaste röövkapitalistide kasumijanu ei saa rahuldada Euroopa kodanike üldistest huvidest sõltumatult. Igal juhul ei ole meie ettekujutus Euroopast selline.

Nuno Melo (PPE), kirjalikult. – (PT) EL on piirkond, kus valitseb solidaarsus, ja Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond on selle üks näide. See toetus on töötute ja üleilmastumise tagajärjel toimunud ümberpaigutuste ohvrite abistamiseks väga oluline. Üha rohkem ettevõtteid kolib oma tegevusega mujale, et kasutada ära väiksemaid tööjõukulusid paljudes riikides, eelkõige Hiinas ja Indias. Sellel on kahjulik mõju nendele riikidele, kus austatakse töötajate õigusi. Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi eesmärk on aidata töötajaid, kes on langenud ettevõtete ümberpaigutumise ohvriks, ja see fond on vajalik selleks, et aidata töötajatel leida tulevikus uut tööd. Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi on varem juba kasutatud teistes ELi riikides, eelkõige Portugalis ja Hispaanias, ning nüüd on aeg anda sellist abi Belgiale ja Iirimaaale.

Marit Paulsen, Olle Schmidt ja Cecilia Wikström (ALDE), kirjalikult. – (SV) EL on loonud õigusliku ja eelarvelise vahendi, et anda toetust neile, kes on kaotanud töö „maailmakaubanduses toimunud oluliste struktuurimuutuste tõttu, ning aidata neid uuesti tööturule integreeruda”.

Meie oleme veendunud, et vabakaubandus ja turumajandus aitavad majanduslikule arengule kaasa, ning seetõttu oleme põhimõtteliselt vastu riikidele või piirkondadele rahalise abi andmisele. Kuid finantskriis on liikmesriikide majandust väga rängalt mõjutanud ja seekordne majanduslangus on sügavam kui mis tahes surutis, mida Euroopa on alates 1930. aastast üle elanud.

Kui EL ei võta meetmeid, satuvad ELilt toetust taotlenud Belgia ja Iirimaa vastavate piirkondade töötud väga raskesse olukorda. Sotsiaalse marginaliseerumise ja püsiva tõrjutuse oht on väga suur ning seda ei saa meie kui liberaalid aktsepteerida. Me tunneme väga kaasa kõigile, keda majanduslanguse tagajärjed mõjutavad, ja pooldame meetmeid, mis aitavad inimestel majanduslangusest üle saada, näiteks koolitust. Seetõttu toetame abi andmist Belgia Ida- ja Lääne-Flandria ning Limburgi piirkonna tekstiilisektoris koondatud töötajatele ning Iirimaa Limericki, Clare'i ja Põhja-Tipperary krahvkondades ja samuti Limericki linnas arvutitootmise valdkonnas koondatud töötajatele.

Czesław Adam Siekierski (PPE), kirjalikult. – (PL) Ma toetasin Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmist, sest massilised koondamised on kahtlemata majanduskriisi üks negatiivseid tagajärgi ja vaatamata populaarsele arvamusele ei ole kriis veel kaugeltki möödas. Asjaomastes riikides töö kaotanud inimesi tuleb kindlasti aidata. Töökaotus on nende inimeste ja nende perede jaoks suur tragöödia. Seetõttu leian, et Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi roll on keerulistel kriisiaegadel eriti tähtis. Minu arvates tuleks selle fondi eelarvet tulevikus märgatavalt suurendada, nii et fond saaks vastata sotsiaalsetele vajadustele. Majanduskriisi nõuab endiselt lõivu kollektiivsete koondamiste näol, mis sageli toovad kaasa inimlikke vapustusi, sotsiaalsete probleemide kasvu ja palju muid negatiivseid nähtusi. Seetõttu peaksime minu arvates tegema kõik endast oleneva, et aidata võimalikult tulemuslikult neid, kes majanduskriisi tagajärgede tõttu kannatavad.

– **Raport: David Martin (A7-0043/2009)**

Maria Da Graça Carvalho (PPE), kirjalikult. – (PT) Ma olen rahul Lissaboni lepingu jõustumise tõttu kodukorras tehtavate muudatuste ettepanekuga. Tahaksin rõhutada üht aspekti, mis minu arvates on praegu, mil me oleme tunnistajaks läbirääkimistele uue, alates 2013. aasta jaanuarist Kyoto protokolliga asendava kokkuleppe üle, äärmiselt oluline. Lissaboni lepingust tulenevalt on rahvusvaheline võitlus kliimamuutuse vastu ELi keskkonnapoliitika üks konkreetseid eesmärke. Lissaboni lepinguga lisatakse kliimamuutusega võitlemisel rakendatavate rahvusvaheliste meetmete toetamine nende eesmärkide nimekirja, mis moodustavad ELi keskkonnapoliitika. Samuti antakse Lissaboni lepinguga Euroopale uued volitused sellistes valdkondades nagu energia, teadusuuringud ja kosmosepoliitika. Energia on nüüd ühine vastutusalala ja see sillutab teed Euroopa ühise poliitika väljatöötamisele.

Edite Estrela (S&D), kirjalikult. – (PT) Ma andsin oma poolthääle David Martini raportile, mis käsitleb Euroopa Parlamendi kodukorra kohandamist Lissaboni lepinguga, sest on vaja muuta mõningaid Euroopa Parlamendi sisemisi toimimisreegleid, arvestades Lissaboni lepingu jõustumisel kasvavaid volitusi, eriti suuremat õigusloomepädevust, mis võimaldab Euroopa Parlamendil väga mitmetes küsimustes tegelda õigusloomega võrdsetel alustel liikmesriikide valitsustega.

Diogo Feio (PPE), kirjalikult. – (PT) Muudatusettepanekud, mida me täna hääletasime, lisatakse Euroopa Parlamendi kodukorda, sest kodukord tuleb viia kooskõlla Lissaboni lepinguga, mille jõustumine 1. detsembril on välja kuulutatud. Usun, et Euroopa Parlamendi pädevuse märkimisväärne suurenemine, millega kaasnevad uued ülesanded kõikidele parlamendiliikmetele, paneb proovile Euroopa Parlamendi vastutustunde ja suutlikkuse õigusaktide ettepanekute tegemisel.

Seega võin väljendada vaid heameelt kodukorra muutmise üle, mis viib Euroopa Parlamendi töö aluslepingute sätetega paremasse kooskõlla.

Ma olen eriti rahul riikide parlamentide ja liikmesriikide algatuste suurema rolliga Euroopa loimimisel.

Loodan, et subsidiaarsuse põhimõtet, millele Euroopa seadusandja erilist tähelepanu pöörab, rakendatakse üha enam ja et seda järgivad kõik Euroopa otsustajad.

Sylvie Guillaume (S&D), kirjalikult. – (FR) Ma hääletasin Euroopa Parlamendi kodukorra muutmist käsitleva David Martini raporti poolt, sest see võimaldab meil järgida uusi reegleid, mis kaasnevad Lissaboni lepingu jõustumisega.

Muutmine hõlmab eelkõige järgmist: uute vaatlejate vastuvõtmine, kellest peaksid võimalikult kiiresti saama täieõiguslikud Euroopa Parlamendi liikmed, uute, subsidiaarsuse põhimõtte järgimise uurimist käsitlevate sätete kehtestamine seoses liikmesriikide parlamentide uue rolliga õigusloomemenetluses – selle muudatusega olen ma väga rahul, sest see aitab süvendada demokraatlikku arutelu –, ja eelkõige Euroopa Parlamendile Euroopa õigusaktide väljatöötamisel suurema rolli andmine.

Samuti selgitatakse selles dokumendis, milliseid meetmeid peaks Euroopa Parlament võtma „aluspõhimõtete rikkumisel liikmesriigi poolt“, mis on eriti positiivne Euroopa Parlamendi kui põhiõiguste kaitsja jaoks.

Ian Hudghton (Verts/ALE), kirjalikult. – Euroopa Parlamendi eelmise kodukorra artikli 36 järgi oli meil kohustus pöörata „erilist tähelepanu põhiõiguste austamisele“. Uue artikli 36 järgi peame täielikult järgima põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigusi. See on väike, ent minu arvates oluline muudatus, mis paneb kõikidele parlamendiliikmetele kohustuse kaitsta kõigi kodanike õigusi.

Nuno Melo (PPE), kirjalikult. – (PT) Lissaboni lepingu jõustumine 1. detsembril 2009 tähendab vajadust kohandada kodukorda, et viia see kooskõlla Euroopa Parlamendi uute toimimisreeglite ja volitustega.

Kodukorras tehtavate muudatustega valmistab Euroopa Parlament end ette suuremaks pädevuseks, mille Lissaboni leping talle pärast jõustumist annab, võttes arvesse 18 uue parlamendiliikme saabumist, suuremat õigusloomepädevust ja uut eelarvemenetlust. Tähtis on ka edaspidine koostöö liikmesriikide parlamentidega.

Andreas Mölzer (NI), kirjalikult. – (DE) Seda paljukiidetud demokraatia suurenemist ja liikmesriikide parlamentide tugevamat häält, mis Lissaboni lepinguga pidid kaasnema, ei paista eriti kuskilt. On vaid üksikud uued menetlused. Põhiõiguste järgimise hindamise korda ei tohi mingil juhul kuritarvitada, nii et sellest saaks poliitilise korrektsuse pealesurumise või diskrimineerimisvastase maania vahend.

Lissaboni lepingu jõustumine ei muuda demokraatia puudumist ELis. Pole just palju muutunud, kui Euroopa Parlament peab valima komisjoni presidendi valimised kaotanud, läbikukkunud poliitikute seast. Asjaolu, et Stockholm programmi surutakse läbi sellise kiiruga, et meil ei ole võimalust tõstatada andmekaitsega seotud küsimusi, näitab, kui tugev meie hääл tegelikult on. Tegelikult ei ole Lissaboni lepingust tingitud muudatused kodukorras toonud kaasa läbipaistvuse suurenemist ega liikmesriikide parlamentide tugevamat häält. Seetõttu hääletasin raporti vastu.

Nuno Teixeira (PPE), kirjalikult. – (PT) Euroopa Liit vastutab meetmete eest, mis mõjutavad meid kui kodanikke iga päev. Lissaboni leping muudab Euroopa Liidus otsuste tegemise kiiremaks, õiguspärasemaks ja demokraatlikumaks.

Euroopa Parlamendi õigusloomepädevus kasvab, sest parlament hakkab enamikus institutsioonide käsitletavates küsimustes vastutust võrdsetel alustel jagama Euroopa Ülemkoguga. Tegelikult muutub niinimetatud kaasotsustamismenetlus Lissaboni lepingu alusel reegliski ja tavapäraseks õigusloomemenetluseks.

Mina kui valitud parlamendiliige olen teadlik ülesandest, mille see muutus enesega kaasa toob.

Selle raportiga jätkatakse tööd, mis sai alguse ja viidi peaaegu lõpule Euroopa Parlamendi eelmise koosseisu ametiajal ning mille eesmärk on kohandada Euroopa Parlamendi tööd reguleerivat kodukorda uue lepinguga, mis peaks jõustuma järgmise kuu alguses.

Mõned muudatused on üksnes tehnilist laadi ja teised puudutavad uuendusi, mille rakendamiseks Euroopa Parlament on praegust võimalust kasutanud. Tervikuna on selle raporti puhul tegemist kompromissiga, mis rahuldab Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsiooni, kuhu ma kuulun, sest see hõlmab tasakaalustatud viisil selliseid küsimusi nagu subsidiaarsus ja proportsionaalsus ning tugevdab koostööd Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide vahel.

Seetõttu hääletasin ma selle raporti poolt.

Georgios Toussas (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Kreeka kommunistlik partei ei poolda muudatusettepanekuid Euroopa Parlamendi kodukorra kohandamiseks Lissaboni lepinguga ja hääletas nende vastu. Need muudatusettepanekud säilitavad Euroopa Parlamendi kodukorra tagurliku ja ebademokraatliku olemuse ning tugevdavad seda. See kodukord on vahend, mille abil lämmitatakse igasugune vastuseis kapitali poliitiliste esindajate ainuvalitsemisele.

Väide, nagu muutuks EL tänu Lissaboni lepingule demokraatlikumaks, sest selle lepinguga uuendatakse Euroopa Parlamendi rolli, on vale. Euroopa Parlament on üks osa ELi tagurlikust ülesehitusest. Ta on tõestanud oma pühendumist ELi tagurlikule poliitikale, oma toetust monopolide huvidele ja oma rolli organina, mis annab väidetava õiguspärasuse ELi rahvavaenulikule poliitikale. Euroopa Parlament ei esinda mitte rahvast, vaid kapitali huve. Rahva huvides on sellele kõigele vastu seista – teha lõpp rahvavaenulikule poliitikale, mida rakendab EL ja mida toetab Euroopa Parlament, ning lammutada ühtlustav eurokonstruktsioon.

– Resolutsiooni ettepanek (B7-0141/2009) / REV 1: Kopenhaageni kliimamuutustelase tippkohtumise ettevalmistamine

Luís Paulo Alves (S&D), kirjalikult. – (PT) Ma hääletasin selle resolutsiooni poolt. Resolutsiooni eesmärk on tagada Kopenhaagenis ambitsioonika ja õiguslikult siduva rahvusvahelise kokkuleppe sõlmimine ning ma leian, et tänu sellise kokkuleppe sõlmimisele võib tekkida uus, jätkusuutlik mudel, mis soodustab sotsiaalset ja majanduslikku kasvu, edendab keskkonnasäästliku tehnoloogia ning taastuvenergia ja energiatõhususe arengut, vähendab energiatarbimist ja võimaldab luua uusi töökohti.

Usun, et selle resolutsiooni heakskiitmine, milles rõhutatakse, et rahvusvaheline kokkulepe peaks rajanema ühise, aga erineva vastutuse põhimõttel, kusjuures arenenud riigid võtavad juhtrolli oma heitkoguste

vähendamisel ning kohustuse anda arengumaadele rahalist ja tehnilist abi, aitab kaasa teatud ülemaailmse tasakaalu saavutamisele.

Seega on väga oluline, et Euroopa Liit võtaks selles küsimuses juhtrolli, tagamaks tulevaste põlvkondade heaolu.

Dominique Baudis (PPE), kirjalikult. – (FR) Ma hääletasin Kopenhaageni tippkohtumist käsitleva resolutsiooni poolt, sest meie kui valitud parlamendiliikmete kohustus on kaitsta oma planeeti tulevaste põlvkondade jaoks. Maailma tulevik sõltub eelseisvatest kuudest. On mõeldamatu, et rahvusvaheline üldsus ei suuda jõuda kokkuleppele, mis kohustab riike mõistlikult käituma. Riigipead ja valitsusjuhid, teil lasub vastutus planeedi Maa tuleviku eest. Te peate suutma jätta oma riiklikud huvid ja lühiajalised probleemid kõrvale, sest inimkond ei saa enam aega kaotada.

Frieda Brepoels (Verts/ALE), kirjalikult. – (NL) Euroopa Parlamendi poolt täna vastu võetud resolutsiooni ühes osas rõhutatakse piirkondade ja kohalike omavalitsuste suurt tähtsust, eriti konsulteerimisel ning kliimapoliitikat käsitleva teabe levitamisel ja selle poliitika rakendamisel. Kliimamuutusega kohanemise ja selle tagajärgede leevendamise poliitikat viiakse kuni 80% ulatuses ellu piirkondlikul või kohalikul tasandil. Mitmed piirkondlikud omavalitsused juba näitavad eeskju oma otsustava suhtumisega võitlusse kliimamuutuse vastu.

Mina kui Euroopa riike ja territooriume esindava Euroopa Vabaliidu liige toetan täielikult piirkondlike omavalitsuste otsest kaasamist säästva arengu edendamisse ja tulemuslikku kliimamuutusele reageerimisse. Sellega seoses tuleb rõhutada piirkondlike omavalitsuste säästva arengu võrgustiku (nrg4SD) tööd. See võrgustik on juba seadnud sisse tihedad partnerlussuhted ÜRO Arenguprogrammiga (UNDP) ja ÜRO Keskkonnaprogrammiga (UNEP). Euroopa Vabaliidu liikmed nõuavad piirkondlike omavalitsuste sõnaselget tunnustamist Kopenhaageni kokkuleppe raames, arvestades piirkondlike omavalitsuste rolli kliimamuutusega kohanemise ja selle tagajärgede leevendamise poliitikas.

Maria Da Graça Carvalho (PPE), kirjalikult. – (PT) On väga tähtis, et Kopenhaageni kliimakonverentsi tulemusena sõlmitaks poliitiliselt siduv kokkulepe. See kokkulepe peab sisaldama tegevusalaseid sätteid, mida saab viivitamata rakendada, ja ajakava, mis võimaldab 2010. aasta jooksul töötada välja õiguslikult siduva kokkuleppe. Kokkulepe peab hõlmama kõiki konventsioonile alla kirjutanud riike ja on väga oluline, et selles toodaks selgelt välja kõik kohustused, mis puudutavad heitkoguste vähendamist või rahastamist. Kuigi ühelt poolt peaksid tööstusriigid näitama kasvuhooonegaaside heitkoguste vähendamisel eeskju, peaks oma roll olema ka majanduslikult enam arenenud arengumaadel, kes annavad oma panuse vastavalt oma kohustustele ja võimalustele. Tööstusriikide ja paremal järjel olevate areneva majandusega riikide jõupingutused peaksid olema võrreldavad. Ainult nii on võimalik vähendada moonutusi rahvusvahelises konkurents. Samuti on tähtis määratleda rahastamise struktuur, et tagada rahastamise jätkusuutlikkus keskpikas ja pikas plaanis. Rahalised vahendid peavad tulema erasektorist, CO₂-turult ning tööstusriikide ja majanduslikult rohkem arenenud arengumaade avalikust sektorist.

Nessa Childers (S&D), kirjalikult. – On väga oluline, et EL asuks Kopenhaageni tippkohtumise lähenedes aktiivselt tegutsema ja võtaks süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamisel maailmas juhtrolli. Euroopa Parlament on süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamise küsimuses juba ilmutanud suuremat edasipüüdlikkust kui liikmesriigid ning tänase resolutsiooniga tuleb rahul olla, sest selles nõutakse reaalselt rahastamist, jõulisi eesmärke vahemiku 25–40% ülemises osas kooskõlas uusimate teaduslike andmetega ning õiguslikult siduva kokkuleppe sõlmimist.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Ma jäin erapooletuks, esiteks seetõttu, et kiideti heaks muudatusettepanek 13, mille kohaselt tuumaenergia on süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamisel oluline tegur, ning teiseks seetõttu, et tagasi lükati minu fraktsiooni esitatud muudatusettepanek 3, milles arenenud riike kutsuti üles vähendama oma kasvuhooonegaaside heitkoguseid 2050. aastaks võrreldes 1990. aasta tasemega 80 ja 95% võrra. Resolutsioonis on arvukalt häid punkte, näiteks ELi kavatsus eraldada kuni 2020. aastani igal aastal 30 miljardit eurot, et vastata arengumaade vajadustele seoses kliimamuutuse mõju leevendamise ja selle tagajärgedega kohanemisega. Ma leian siiski, et tagasipöördumine tuumaenergia juurde kui vastumeede kasvuhoooneefektile ei paku lahendust kliimamuutusega võitlemisel. Vastupidi, see on ohtlik valik. Kopenhaagenis pörkuvad kolme leeri – arenenud riikide, arengumaade ja vähim arenenud riikide – ning nende valitsuste, peamiste rahvaliikumiste ja rahvaste huvid, sest kliimamuutus kahjustab märkimisväärselt jõupingutusi, mida maailmas valitseva vaesuse ja nälja vähendamiseks tehakse. Kopenhaageni tippkohtumine on tõeline proovikivi ja me peame tõusma oma ülesannete kõrgusele ning mitte laskma tööstus- ja tuumalobistidel võitu tähistada.

Jürgen Creutzmann, Nadja Hirsch, Holger Krahmer, Britta Reimers ja Alexandra Thein (ALDE), kirjalikult. – (DE) Saksamaa Vabasse Demokraatlikku Parteisse kuuluvad Euroopa Parlamendi liikmed jäid Kopenhaageni tippkohtumist käsitleva resolutsiooni hääletamisel erapooletuks järgmistel põhjustel. Resolutsioon sisaldab avaldusi kolmandates riikides võetavate kliimakaitsemeetmete rahastamise kohta, ent ei määratle rahastamise konkreetseid kriteeriume ega eesmärki. Meil ei ole võimalik seda maksumaksjatele põhjendada. Lisaks leiame, et üldine kriitika Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) aadressil on väär.

ICAO on organisatsioon, mis tegeleb lennundusküsimustega rahvusvahelisel tasandil. Nii kriitika kui ka avaldus ICAOga peetavate läbirääkimiste väidetava luhtumise kohta on vale ja sobimatu. Nõue kehtestada lennunduse jaoks CO₂-ga kauplemise süsteemi erikord on vastuolus ELi kehtivate õigusaktidega ja koormab ELi positsiooni rahvusvahelise kliimakokkuleppe üle peetavatel läbirääkimistel teostatavate nõudmistega.

Proinsias De Rossa (S&D), kirjalikult. – Kliimamuutuse mõju on juba tuntav: temperatuur tõuseb, jäämütsid ja liustikud sulavad ning äärmuslikud ilmastikunähtused muutuvad järjest sagedasemaks ja intensiivsemaks. ÜRO hinnangul olid kõik 2007. aastal esitatud erakorralise humanitaarabi palved peale ühe seotud kliimaga. Me vajame ülemaailmset energiarevolutsiooni, et võtta kasutusele jätkusuutlik majandusmudel, mis tagab, et keskkonna kvaliteet paraneks käsikäes majanduskasvu, jõukuse loomise ja tehnoloogia arenguga. Iirimaa süsinikdioksiidiheide on 17,5 tonni elaniku kohta aastas. 2050. aastaks tuleb seda kogust vähendada ühe-kahe tonnini. Ilmselt eeldab see järsku muutust energia tootmisel ja tarbimisel. Esimene samm on sõlmida Kopenhaagenis ulatuslik kokkulepe, mis seab rahvusvahelisele üldsusele vähendamiskohustused ja näeb kohustuste rikkumise korral ette rahvusvahelisel tasandil rakendatavad sanktsioonid. Rahvusvaheline üldsus peaks tõepoolest ilmutama pühendumust, mis on suurem kui finantskriisile reageerimisel nähtu. Vastus kliimamuutusele peitub tugevas rahvusvahelises juhtimises ja rahalistes kohustustes. Arengumaadele antav abi peab lisanduma ülemeremaade arenguabile, sest vastasel juhul satub ohtu aastatuhande arengueesmärkide saavutamine. Kliimamuutus eeldab tõepoolest suuremaid investeeringuid avalikus sektoris.

Marielle De Sarnez (ALDE), kirjalikult. – (FR) Euroopa Parlamendis äsja vastu võetud ühisresolutsioon edastab selge sõnumi. Euroopa Liit peab rääkima ühel häälel ja tegutsema pärast Kopenhaageni kliimakonverentsi ühtselt, olenemata sellest, millised on konverentsi tulemused. Me peame seadma sihtiks kasvuhoonegaaside heitkoguste tegeliku 30%-lise vähenemise. Kui ma ütlen „tegeliku“, siis see tähendab, et ühel päeval tuleb meil lõpuks tõstatada erandite ja heitkogustega kauplemise küsimus. Euroopa Parlament loodab, et Kopenhaageni tippkohtumine annab võimaluse näidata, et Euroopa Liit on tugev ja võtab enesele kindla rahalise kohustuse arengumaade ees, sest me oleme neile võlgu.

Anne Delvaux (PPE), kirjalikult. – (FR) Ligi 200 riiki peavad Kopenhaagenis 7.–18. detsembrini läbirääkimisi kliimamuutusega võitlemist käsitleva uue rahvusvahelise kokkuleppe, Kyoto-järgse kokkuleppe üle, mis jõustub 2013. aastal.

Hääletusele pandud resolutsioon annab Euroopa Liidule lähtealuse läbirääkimisteks. Keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni liikmena andsin ma oma panuse muudatusettepanekute kaudu, mis toetavad eelkõige kokkuleppe õiguslikult siduvat iseloomu.

Hääletamisel on minu nõudmised järgmised: jõuda ülemaailmse poliitilise kokkuleppeni, mis on ambitsioonikas ja siduv ning aitab kiiresti jõuda tõelise õigusliku lepinguni; vähendada 2020. aastaks kasvuhoonegaaside heitkoguseid 1990. aasta tasemega võrreldes 30% võrra, millele lisanduvad muude saastajate, näiteks USA ja Hiina kaugeleulatuvad, mõõdetavad, ent paindlikud kohustused, ja vähendada 2050. aastaks heitkoguseid 80% võrra, mis on kooskõlas ekspertide nõudmistega; täpsustada tööstusriikide üliolulist ühist kohustust võimaldada arengumaadele rahalist ja muud abi. Kriisilukorras on keeruline täpset summat kindlaks määrata, kuid on vaja tagada, et see vastaks vähemalt võetud kohustustele.

Läbikukkumine Kopenhaagenis oleks keskkonnavaline, poliitiline ja moraalne katastroof!

Edite Estrela (S&D), kirjalikult. – (PT) Ma hääletasin Kopenhaageni kliimamuutuste konverentsi käsitleva resolutsiooni ettepaneku poolt, sest minu arvates on selle näol tegemist hea parlamentaarse kompromissiga olulistest küsimustes, millest peaks tulevase rahvusvahelise kokkuleppe üle peetavatel läbirääkimistel lähtuma, eriti kliimamuutuse tagajärgedega kohanemise, rahastamismehhanismide ja metsade raadamisega seotud küsimustes. Tahaksin korrata, et Kopenhaagenis õiguslikult siduva, ambitsioonika, realistliku ja kõiki asjaosalisi kaasava rahvusvahelise kokkuleppe saavutamine on oluline ka sotsiaalse õigluse seisukohalt.

Jill Evans (Verts/ALE), kirjalikult. – Euroopa Parlamendi poolt vastu võetud resolutsiooni ühes osas rõhutatakse piirkondade ja kohalike omavalitsuste suurt tähtsust konsulteerimisel ning kliimapoliitikat

käsitleva teabe levitamisel ja selle poliitika elluviimisel. Kliimamuutuse tagajärgede leevendamise ja sellega kohanemise poliitikat viiakse kuni 80% ulatuses ellu piirkondlikul või kohalikul tasandil. Mitmed kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused juba näitavad eeskju oma otsustava poliitikaga kliimamuutuse vastu võitlemisel.

Meie, Euroopa riike ja territooriume esindava Euroopa Vabaliidu liikmed, toetame täielikult kohalike ja piirkondlike omavalitsuste otsest kaasamist säästva arengu edendamisse ja tulemuslikku kliimamuutusele reageerimisse. Sellega seoses tuleb rõhutada piirkondlike omavalitsuste säästva arengu võrgustiku (nrg4SD) tööd. See võrgustik on juba seadnud sisse partnerlussuhted ÜRO Arenguprogrammiga ja ÜRO Keskkonnaprogrammiga. Me nõuame niisiis piirkondlike omavalitsuste sõnaselget tunnustamist Kopenhaageni kokkuleppe raames, arvestades piirkondlike omavalitsuste tähtsat rolli kliimamuutusega kohanemise ja selle tagajärgede leevendamise poliitikas.

Diogo Feio (PPE), kirjalikult. – (PT) Nagu ma juba varem olen öelnud, on oluline võtta vastu õiguslikult siduv ülemaailmne poliitiline kliimamuutusealane kokkulepe, et Euroopa tööstus ei satuks ebasoodsasse konkurentsiolukorda. Euroopa peab seadma eesmärgiks sõlmida selline kokkulepe, mis nõuaks ühiseid jõupingutusi, mitte ainult ELi jõupingutusi.

Minu arvates ei oleks õige kasutada rahvusvaheliste finantstehingute maksu selleks, et rahastada kliimamuutusega kohanemist ja selle tagajärgede leevendamist arengumaades, sest see toimuks majanduse (arvestades eriti praegust kriisiolukorda), kaubanduse ja jõukuse loomise arvelt.

Sellise maksuga kogu ühiskonnale kaasnevaid kulusid (maksukoormuse suurenemine, mis mõjutab kõiki maksumaksjaid ja tarbijaid) ja mõju finantsturule (vajaliku likviidsuse vähenemine ning ettevõtetele ja predele suunatud krediitdivoo kahanemine) ei saa eirata.

Ma leian, et see ei oleks turu reguleerimiseks õige viis ja et oleks võimalik leida maailmamajandusele vähem kahjulikke alternatiive.

José Manuel Fernandes (PPE), kirjalikult. – (PT) Ma hääletasin selle resolutsiooni ettepaneku poolt, sest minu arvates peaks EL jätkuvalt olema kliimamuutuse vastases võitluses eeskujuks. Väärib märkimist, et EL on ületanud Kyotos vastu võetud eesmärgid.

Ma leian, et Kopenhaageni kokkulepe peaks olema siduv. Sellega seoses esitasin ma Euroopa Parlamendi resolutsiooni vastavateemalise muudatusettepaneku, nõudes, et lõplikku teksti lisataks rahvusvahelised sanktsioonid.

Minu arvates peaks kokkulepe olema ülemaailmne ja ambitsioonikas ning sisaldama selget ajakava. Kui me ei sea suuri eesmärgi, on lõpptulemuseks sümbolne akt, mis on veelgi ebaefektiivsem kui Kyoto protokoll, milles rahvusvahelised sanktsioonid on juba ette nähtud. Lootkem seega, et kokkulepe on tõhus ja sisaldab sätet läbivaatamise kohta, nii et seda saaks hõlpsasti uuendada.

Ma leian ka, et Hiinat ja Indiat ei saa täielikult vastutusest vabastada, kui neist riikidest pärineb suur osa maailma heitkogustest, samas kui meie tööstused teevad suuri jõupingutusi oma heitkoguste vähendamiseks.

Ameerika Ühendriikidel lasub tippkohtumise õnnestumise tagamisel suur vastutus. Loodan, et Ameerika Ühendriikide president Barack Obama näitab, et ta väärib Nobeli rahupreemiat, sest võitlus kliimamuutuse vastu aitab tuua rahu ja õnne kõikidele rahvastele.

Elisa Ferreira (S&D), kirjalikult. – (PT) Vastuvõetud resolutsioon on mitmes mõttes hea. Näiteks rõhutatakse resolutsioonis vajadust säilitada 2012. aasta järgsed rahvusvahelised kohustused ja viia vähendamiseesmärgid vastavusse uusimate teaduslike andmetega, nõutakse, et Ameerika ühendriigid muudaksid viimase valimiskampaania ajal lubatud eesmärgid siduvaks, toonitatakse tööstusriikide ajaloolist vastutust kasvuhoonegaaside heite eest ja vajadust edendada energiatõhusust ning tõhustada teadusuuringuid, tehnoloogiaarendust ja tutvustamistegevust.

Kuid samas omistatakse resolutsioonis suurt tähtsust niinimetatud turulahendustele ja eriti heitkogustega kauplemisele. See on põhimõtteline poliitiline ja ideoloogiline valik, mis ei aita tagada seatud vähendamiseesmärkide täitmist ja kujutab endast ka väga tõsist ohtu keskkonnanalaste eesmärkide saavutamisele. Seda kinnitab Euroopa Liidu heitkogustega kauplemise süsteemi toimimine alates 2005. aastast. Heitkogustega kauplemise eesmärk on muuta kaubaartikliks Maa võime süsinikdioksiidi ümber töötada ja seeläbi kliimat reguleerida. Selle tulemusena võib see võime, mis kindlustab meie harjumuspärase elu Maal, sattuda nendesamade ettevõtete kätte, kes rüüvetavad planeeti, selle loodusvarasid ja kliimat.

Robert Goebbels (S&D), kirjalikult. – (FR) Ma jäin kliimamuutust käsitleva resolutsiooni hääletamisel erapooletuks, sest nagu tavaliselt, demonstreerib Euroopa Parlament selles õilsaid tundeid, võtmata arvesse reaalsed olukorda. Euroopa Liit tekitab umbes 11% kogu maailma süsinikdioksiidi heitkogustest. Me ei saa anda eeskju ega maksta ka kogu ülejäänud maailma eest.

Kui mainida vaid üht selle resolutsiooni ebakõla, siis on ebaloogiline piirata liikmesriike puhta arengu mehhanismide kasutamisel, kui need on Kyoto protokollis ette nähtud, ja samal ajal küsida aastas 30 miljardit eurot arengumaade toetamiseks ilma igasuguste kriteeriumide ja eristusteta.

Sylvie Guillaume (S&D), kirjalikult. – (FR) Kliimamuutuse küsimuses on vaja kiiresti tegutseda ja mitte jätta arengumaid abituna üksi. Kliimamuutus mõjutab esmajoonel just neid, kuid neil puuduvad arenenud riikide tekitatud nähtuste mõjutamiseks sobivad vahendid! Tulevased põlvkonnad on kliimamuutuse tagajärgede ees võimetud, kui kohe ei hakata võtma ülemaailmseid meetmeid. Seetõttu on oluline, et meie valitsused näitaksid poliitilist eeskju, millega julgustaksid ka teisi riike, näiteks Ameerika Ühendriike ja Hiinat, kokkulepet sõlmima. Selle kohustuse raames peab kehtestama ka finantstehingute maksu, mida ei kasutataks mitte pangandussektori järelevalve, vaid pigem arengumaade ja maailma avalike hüvede (mille hulka kuulub ka kliima) rahastamiseks.

Ian Hudghton (Verts/ALE), kirjalikult. – Järgmisel kuul on maailma silmad pööratud Taanile. Teisel pool Põhjamerd, umbes sama suures riigis aitab Šoti valitsus kliimamuutusega seotud jõupingutustele suuresti kaasa. Kopenhaageni tippkohtumise ametlikul kodulehel öeldakse, et Šotimaa on võtnud kliima kaitsel maailmas juhtrolli. Šoti valitsuse jõupingutusi tuleb täielikult toetada ja me peame lootma, et teisedki riigid annavad järgmisel kuul üleilmsetesse püüdlustesse oma panuse.

Astrid Lulling (PPE), kirjalikult. – (FR) Ma andsin oma poolthääle sellele resolutsioonile, mis käsitleb Euroopa Liidu strateegiat seoses Kopenhaageni kliimamuutustealase tippkohtumisega, sest olen veendunud, et ulatuslik rahvusvaheline kokkulepe võib tegelikult muuta kasvuhoonegaaside heitkoguste kontrollimatu kasvu tendentsi.

Keskkonnapoliitika üldiselt ja konkreetselt kliimapoliitika annavad tõuke tehnoloogilistele uuendustele ja võivad tekitada meie ettevõtete jaoks uusi kasvuvõimalusi.

Mul on väga hea meel, et Euroopa kavandab liidrina energia- ja kliimapoliitikat, mille eesmärk on vähendada heitkoguseid 2020. aastaks 1990. aastaga võrreldes 20% võrra. Ma olen kindlalt vastu igasugustele uutele vähendamisesmärkidele, kui puudub ulatuslik rahvusvaheline kokkulepe. Ühelt poolt ei ole Euroopal, mis tekitab 11% maailma heitkogustest, piisavalt kaalu, et seda suundumust üksinda muuta, ja teisalt kardan ma energia- ja süsinikdioksiidimahukate tööstusettevõtete ümberpaigutamist.

Ainult keskpikale ja pikale perspektiivile keskenduv ulatuslik kokkulepe tagab prognoositavuse, mis on vajalik oluliste teadus- ja arendusprojektide alustamiseks ning suurte investeeringute tegemiseks, et lahutada majanduskasv alaliselt kasvuhoonegaaside heitkoguste suurenemisest.

Nuno Melo (PPE), kirjalikult. – (PT) On väga oluline, et Kopenhaageni konverentsil jõutaks ambitsioonika ja õiguslikult siduva kliimamuutust käsitleva kokkuleppeni.

Sama oluline on, et sellega tuleksid kaasa kõik, eriti Hiina, India ja Brasiilia, arvestades nende olulist majanduslikku rolli ja intensiivset tööstustegevust. Ka need riigid peavad püüdlema teiste riikidega võrreldavate ambitsioonikate eesmärkide ja sihtide poole, kuid saama selleks siiski võimalikult palju abi jõukamatelt ja arenenumatelt riikidelt. Samuti on tähtis, et USA täidaks oma osa selles väga olulises küsimuses.

Andreas Mølzer (NI), kirjalikult. – (DE) EL on liiga kaua püüdnud üksinda kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni vähendada, samas kui energianäljas tarkava turumajandusega riigid ja raiskavad tööstusriigid ei olnud valmis rakendama isegi Kyoto protokoll. Me peame ootama ja vaatama, mil määral Kopenhaageni kliimakonverents seda muudab. Seda olukorda arvestades on vaja rahastamisreegleid ja sanktsioone rikkumiste puhuks.

Et muutust tekitada, peame ümber struktureerima oma keskkonnapoliitika, nii et see ei seisneks ainult sertifikaatidega kauplemise käigus miljonite sinna ja tänna suunamises, vaid võimaldaks edendada ka arvestatavaid alternatiive, näiteks taastuvenergiat ja ELi vahenditega subsideeritava kaubaveo vähendamist Euroopas. Raport ei käsitle seda probleemi piisavalt üksikasjalikult, mistõttu ma hääletasin selle vastu.

Rovana Plumb (S&D), kirjalikult. – (RO) Ma hääletasin selle resolutsiooni poolt, sest Kopenhaagenis tuleb jõuda siduva ülemaailmse õigusliku kokkuleppeni, mille alusel nii arenenud riigid kui ka arengumaad seavad

enesele ELiga võrreldavad eesmärgid heitkoguste vähendamiseks. Me suudame tagada, et globaalsoojenemine ei ületa 2 °C, ja saavutada kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemise eesmärgi ainult siis, kui investeerime keskkonnasäästlikku tehnoloogiasse ning teadus- ja uuendustegevusse. Samuti tuleb eraldada lisavahendeid ülemaailmse kokkuleppe allkirjastanud riikide maksete arvelt, mis peegeldavad nende riikide majanduslikku arengut ja maksevõimet.

Daciana Octavia Sârbu (S&D), kirjalikult. – See resolutsioon kujutab endast selget ja realistlikku strateegiat, kuidas käsitleda põhivaldkondi, millega tegelemine on nõutav selleks, et Kopenhaagenis järgmisel kuul tulemuslik kokkulepe saavutada. Meil on tekst, milles on kõrgeleulatused sihid tasakaalustatud realistlike eesmärkidega ja milles käsitletakse keerulisi küsimusi, mis tuleb läbirääkijatel lahendada. Euroopa Parlament on kutsunud ELi läbirääkimismeeskonda ja liikmesriike üles avaldama survet meetmete võtmiseks järgmistes valdkondades: heitkogustega kauplemine, ülemaailmne CO₂-turg, kohanemise ja leevendamise rahastamise õiglane süsteem, metsad ning lennundus ja meretransport.

Euroopa Parlament on jäänud oma varasemate eesmärkide juurde, mis puudutavad heitkoguste vähendamist 2020. aastaks, ja on nüüd esitanud 2050. aastaks veelgi suuremad sihid, arvestades teadlaste uusi soovitusi. ELi valmisolekust võtta enesele selles küsimuses juhtroll võib saada võtmetegur, mis aitab kliimamuutuse vastu võitlemiseks saavutada rahvusvaheliselt siduva kokkuleppe.

Bogusław Sonik (PPE), kirjalikult. – (PL) Euroopa Parlamendi resolutsioon ELi strateegia kohta Kopenhaageni kliimamuutuste konverentsil on oluline õiguslik dokument ja kaalukas hää tippkohtumisele eelnevatel rahvusvahelistel aruteludel ja läbirääkimistel ning selle eesmärk on täiendada Euroopa Liidu seisukohta kõnealuses küsimuses. Kui Euroopa Liit tahab jääda kliimamuutusega võitlemisel liidriks, peaks ta jätkuvalt seadma endale ambitsioonikaid vähendamiseesmärgi ja täitma varem võetud vähendamiskohustused. Sel moel annaks ta raskustele vaatamata teistele riikidele eeskuju.

Euroopa Parlamendi kui ELi ainsa demokraatliku institutsiooni hää on neis aruteludes väga tähtis. Seetõttu peaks meie resolutsioon näitama õiget liikumissuunda ja selles peaks sõnastama prioriteedid, mis on tõeliselt olulised. Resolutsiooni tekst ise ei tohi olla lihtsalt nõudmiste ja soovide kogum, millel puudub alus, vaid see peaks väljendama Euroopa Liidu kodanike ühtseid ja – mis kõige tähtsam – solidaarseid seisukohti, mille aluseks on liikmesriikide ühine, aga erinev vastutus kliimamuutuse vastu võitlemise küsimuses.

Euroopa Liit kui oluline partner peab Kopenhaagenis läbirääkimistelaua taha asuma ühtse organina, kes võtab arvesse kõigi oma liikmesriikide huve. Euroopa Liit peaks ilmutama valmisolekut suurendada vähendamiseesmärgi 30%ni, tingimusel, et ka teised riigid väljendavad valmidust seada endale nii kaugeleulatuvaid vähendamiseesmärgi. Samuti tuleks meeles pidada, et EL ei ole võtnud mingeid tingimusteta kohustusi, vaid ainult tingimuslikke.

Bart Staes (Verts/ALE), kirjalikult. – (NL) Ma hääletasin selle resolutsiooni poolt, sest Euroopa Parlament kutsus ELi läbirääkijaid üles võimaldama arengumaadele võitluseks kliimamuutusega 30 miljardit eurot. Nii saadab Euroopa Parlament selge sõnumi läbirääkijatele, kes kahe nädala pärast Euroopa nimel kliimamuutust käsitleval Kopenhaageni tippkohtumisel osalevad. Siiani on nad tippkohtumisel väljaõeldava rahalise panuse osas alati ebamääraseks olnud. Nüüd aga on Euroopa Parlament teinud neile üleskutse olla tegelikelt summadest ja protsentidest rääkides konkreetsem. Seega saadetakse pall tagasi Ameerika Ühendriikide väljakupolele. Kuuldavasti on ameeriklased paika panemas süsinikdioksiidi heitkogustega seotud eesmärgi ja kavatsevad selle välja pakkuda. Resolutsioon suurendab survet president Obamale, et tulla välja konkreetsete ettepanekutega – see suurendaks veidi eduvõimalusi Kopenhaagenis.

Samuti suurendab see tõenäosust, et sellised riigid nagu Hiina, India ja Brasiilia ühineksid ülemaailmse võitlusega kliimamuutuse vastu. Nagu minu kolleegid Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsioonist, hääletasin minagi suure rõõmuga selle tugeva resolutsiooni poolt. Resolutsiooni ainus puudus seisneb selles, et kuidagi on selle sisse pugenud tuumaenergia tootmine. Kuid praegu on oluline, et komisjon ja liikmesriigid osaleksid läbirääkimistel Kopenhaagenis jõuliselt.

Konrad Szymański (ECR), kirjalikult. – (PL) Täna hääletusel ELi strateegia üle, millest lähtutakse Kopenhaageni kliimakonverentsil, võttis Euroopa Parlament vastu äärmusliku ja ebarealistliku seisukoha. Nõudes süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamise kahekordistamist ELi riikides, õõnestab Euroopa Parlament kliimapaketti, milles hiljuti suurte raskustega kokku lepitati (lõikes 33 nõutakse 40%-list vähendamist). Nõudes igal aastal 30 miljardi euro eraldamist arengumaade keskkonnasäästliku tehnoloogia tarbeks, eeldab Euroopa Parlament, et söe baasil energiat tootvad riigid nagu Poola peavad süsinikdioksiidi heitkoguste eest topelt maksma: esimest korda heitkogustega kauplemise süsteemi alusel makstava tasu vormis ja teist korda arengumaadele kliimamuutuse vastu võitlemisel antava toetuse vormis (lõikes 18 räägitakse panusest, mis

peaks moodustama vähemalt 30 miljardit eurot aastas). Nõudes, et liikmesriikide poolt arengumaade keskkonnasäästliku tehnoloogia jaoks antava panuse arvutamine peab põhinema süsinikdioksiidi heitkogustel ja SKP-l, on Euroopa Parlament jätnud tähelepanuta selliste kulude kandmise suutlikkuse kriteeriumi. See tähendaks, et Poola peab järgmise kümne aasta jooksul kulutama 40 miljardit eurot (see on muudatusettepanekute 31 ja 27 tagasilükkamise tagajärg). Eeltoodu tõttu hääletas Poola delegatsioon ainsana Kopenhaageni kliimamuutuste konverentsiga seotud ELi strateegiat (COP 15) käsitleva resolutsiooni kui terviku vastu.

Georgios Toussas (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Kasvanud oht keskkonnale ja tervisele ning eriti ohtlik kliimamuutus koos planeedi ülekuumenemisega on tingitud kapitalistlikule kasumile orienteeritud tööstuslikust arengust ning maa, õhu, energia ja vee muutmise kaubaartikliteks. Neid probleeme ei saa asjakohaselt lahendada kapitalistlikud juhid, s.t nendesamade probleemide tekkimises süüdi olevad inimesed.

Kopenhaageni tippkohtumisele eelnevat aega iseloomustab imperialistide omavaheliste vastuolude suurenemine. Ettepanekutega elujõulise loodushoidliku majanduse ja süsinikuvaese majanduskasvu kohta püüab EL sillutada teed Euroopat ühtlustavate monopolide veelgi suuremateks investeeringuteks ja samal ajal „reostuse vahetamise” abil vastata kapitaliga spekulatsioonide ootustele.

Et kavandada ja rakendada arenguteed, mis aitab tasakaalustada inimese ja looduse suhet ning rahuldada rahva vajadusi, tuleb lõpuks loobuda kapitalistlikest suhetest tootmises. Kreeka kommunistlik partei hääletas Euroopa Parlamendi resolutsiooni vastu. Meie partei teeb ettepaneku rahuldada rahva vajadused vastavalt meie riigis toodetavale jõukusele. Selle eesmärgi saavutamise poliitilisteks eeldusteks on põhiliste tootmisvahendite riigistamine ja majanduse tsentraalne planeerimine, mille üle teostavad kontrolli rahvas ja tööliklass, teiste sõnadega – rahva võim ja rahvamajandus.

Thomas Ulmer (PPE), kirjalikult. – (DE) Ma hääletasin selle resolutsiooni ettepaneku vastu, sest see määrab juba ette, et EL eraldab algusest peale suuri rahasummasid, ootamata ära teiste partnerite seisukohti. Mul ei ole võimalik oma valijatele nende raha sellist kasutamist põhjendada. Kliimakaitse on vajalik eesmärk, kuid paanika õhutamise enne kliimamuutust käsitlevat Kopenhaageni tippkohtumist on häbiväärne ega ole kooskõlas teaduslike faktidega.

– Resolutsiooni ettepanek (B7-0155/2009): mitmeaastane programm (2010–2014) vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala kohta (Stockholmi programm)

Luís Paulo Alves (S&D), kirjalikult. – (PT) Ma hääletasin selle resolutsiooni poolt, sest see käsitleb prioriteete sellistes olulistes valdkondades nagu vabadus, turvalisus ja õigus, eelkõige seoses sisserändajate vastuvõtmise ja integreerimise tingimustega, võitlusega diskrimineerimise, eriti seksuaalse sättumuse põhjal diskrimineerimise vastu, õiguskaitse kättesaadavusega ning võitlusega korruptsiooni ja vägivalga vastu.

Võitlus diskrimineerimise vastu on väga oluline, olgu tegemist diskrimineerimisega soo, seksuaalse sättumuse, vanuse, puude, usutunnistuse, nahavärvuse, päritolu ja rahvusliku või etnilise päritolu alusel. Samuti on vaja võidelda rassismi, antisemitismi, ksenofoobia, homofobia ja vägivalga vastu.

Lisaks tuleb kõikidele ELi kodanikele ja nende pereliikmetele tagada liikumisvabadus.

Lõpetuseks tuleb tagada ka kodanike kaitse terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse eest ning nendele väga aktuaalsetele ohtudele vastu astumiseks tuleks tugevdada õiguslikku raamistikku, arvestades nende ülemaailmsed mõõdet.

Charalampos Angourakis (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Kreeka kommunistlik partei on Stockholmi programmile kategooriliselt vastu, nagu ta vastandus ka eelmiste programmidele, mille eesmärk oli arendada eksitava nimetusega vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala. Vaatamata ELi demagoogilistele avaldustele on selle programmi eesmärk liikmesriikide õigusakte ühtlustada või ühetaoliseks teha, et saavutada ELi rahvavaenuliku poliitika ühtne kohaldamine ning tugevdada olemasolevaid ja luua uusi mehhanisme tagakiusamiseks ja represseerimiseks ELi tasandil terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse ettekäändel.

Stockholmi programmi peamiste eesmärkide hulgas on kommunismivastase hüsteeria edasine õhutamise ELis. Seda tehakse täie hooga juba praegu ja selle kulminatsiooniks on kommunismi ajalooliselt ebatäpne ja vastuvõetamatu võrdsustamine natsionaalsotsialismiga. ELi vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala ning selle rakendamiseks mõeldud programmid ei ole rahva huvides. Vastupidi, need moodustavad kogumi meetmetest, mis lämmatavad individuaalseid ja sotsiaalseid õigusi ning demokraatlikke vabadusi, tugevdavad autoritaarsust ja repressioone töötajate, sisserändajate ja põgenike vastu ning kindlustavad poliitilist süsteemi

ja monopolide suveräänsust. Nende eesmärk on rünnata töölisklassi ja rahvaliidumisi, olles eeltingimuseks kapitali jõhkrale rünnakule töötavate klasside ja rahva tööhõive ning sotsiaalsete õiguste vastu.

Vilija Blinkevičiūtė (S&D), kirjalikult. – (LT) Ma leian, et laste õiguste kaitse on Stockholmi programmi üks väga olulisi tahke. Tahaksin juhtida tähelepanu asjaolule, et viimastel aastatel on üha rohkem muret tekitanud laste vastu suunatud vägivald, sealhulgas laste seksuaalne ärakasutamine, lastega seotud seksiturism, lastega kaubitsemine ja laste töö. Arvestades, et laste õiguste kaitse kuulub Euroopa Liidu (ELi) sotsiaalsete prioriteetide hulka, kutsun ma nõukogu ja komisjoni üles pühendama rohkem tähelepanu kõige haavatavamate ühiskonnaliikmete õiguste kaitsele.

Laste õigused on osa inimõigustest, mida EL ja liikmesriigid on kohustunud täitma kooskõlas Euroopa inimõiguste konventsiooni ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) lapse õiguste konventsiooniga. EL peab rohkem pingutama, et laste olukorda Euroopas ja kogu maailmas parandada, nii et ta saaks laste õiguste edendamist ja kaitset nõuetekohaselt tagada. Tahaksin rõhutada, et üksnes kooskõlastatud ja ühisel tegevusel põhinev strateegia aitaks kaasa sellele, et liikmesriigid järgivad ÜRO lapse õiguste konventsiooni põhimõtteid kogu Euroopa Liidus ja väljaspool seda. Et laste õigusi nõuetekohaselt tagada, teen ettepaneku võtta kõikides ELi liikmesriikides vastu kohustuslikud standardid. Kahjuks ei ole laste õigused veel kõikjal tagatud. Niisiis kutsun ma seoses Stockholmi programmi rakendamisega nõukogu ja komisjoni üles võtma konkreetseid meetmeid, et tagada laste õiguste nõuetekohane kaitse.

Carlo Casini (PPE), kirjalikult. – (IT) Austatud juhataja, ma hääletasin selle resolutsiooni poolt, sest see näitab õiget teed Euroopa ühtsuse tugevdamiseks põhiväärtuste alusel, mis moodustavadki Euroopa identiteedi.

Me ei tohi end petta, arvates, et niinimetatud ühistes väärtustes oleks võimalik kokkuleppele jõuda. Ent me võime siiski loota, et mõistuse häält appi võttes suudavad eri poliitilised asjaosalised lähemalt uurida, mis on Euroopa ühtsuse eesmärki arvestades õige ja õiglane.

Selge vahetegemine ühelt poolt liikumisvabaduse ja mittediskrimineerimise põhimõtte ning teiselt poolt perekonna kui abielul rajaneva loomuliku koosluse väärtuse vahel viis selle lõike sõnastamiseni, mis toetab liikmesriikide autonoomsust perekonnaõiguse valdkonnas ning kõigi inimeste diskrimineerimise keeldu.

Need, kes sarnaselt minuga täielikult toetavad võrdse kohtlemise põhimõtet, pooldades sündinud ja veel sündimata laste võrdõiguslikkust, toetavad kahtlemata erineva seksuaalse sättumusega inimeste mittediskrimineerimise põhimõtet, kuid nad ei saa nõustuda abielu või perekonna käsituse lammutamise. See käsitlus, mille tähtsust tunnustatakse inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklis 16, on oluline põlvkondade järgnevuse ja heteroseksuaalsete paaride hariduspotentsiaali seisukohalt.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Ma hääletasin selle ettepaneku vastu mitmel põhjusel ja peamised neist on loetletud alljärgnevalt. Sisuliselt on selle ettepaneku aluseks turvalisuse ja hirmu filosoofia ning seda põhiõiguste ja -vabaduste arvelt. Kuid just nende õiguste kaitsmine ja järgimine õigusriigi põhimõtete alusel tagab turvalisuse. Ettepanek tugevdab ja edendab Euroopa kindluse käsitust, mille kohaselt sisserändajaid koheldakse võimalike terroristide ja kurjategijatena ning heal juhul nõustatakse nende olemasoluga sõltuvalt ELi tööturu vajadustest, ilma et neid nähtaks võrdsete õigustega inimestena.

See ettepanek soodustab võikaid massilisi väljasaatmisi ega tugevda varjupaigaõigust, sillutab teed ELi aktiivsele tegutsemisele väljaspool ELi piire asuvates põgenikelaagrites ja ebaõiglaste lepingute pealesurumist kolmandatele riikidele, ent jääb ükskõikseks inimõiguste kaitsmise suhtes. Ehkki paljutki võiks veel välja tuua, märgin lõpetuseks, et selle resolutsiooniga tahetakse juurutada poliitika, mille alusel mitmekordistub nende ametiasutuste arv, kes jälgivad, koguvad ja vahetavad kodanike isikuandmeid, riivates kodanike kollektiivset ja isiklikku väärikust ning trampides jalge alla sõnavabaduse. See resolutsioon on suunatud ühiskonnale, millel on ainult vaenlased ja kus igaüks on kahtlusalune. Me ei taha sellist ühiskonda.

Anna Maria Corazza Bildt (PPE), kirjalikult. – (SV) Meie arvates on oluline tagada, et naiste suhtes ei kasutataks vägivalda ja nad ei satuks seksikaubanduse ohvriks. Samuti on enesestmõistetav, et me peame austama inimõigusi ja järgima põgenikke käsitlevaid rahvusvahelisi konventsioone. Meie kui ELi kodanike jaoks endastmõistetav selline stabiilne õigussüsteem, mille järgi kõik on seaduse ees võrdsed, nagu ka asjaolu, et me võime olla kindlad selles, kuidas ametiasutused suhtuvad eraelu puutumatusesse.

Paljud selle resolutsiooni ettepaneku 144 lõikest ja Euroopa Parlamendi resolutsiooni kohta esitatud 78 muudatusettepanekust väärivad kahtlemata toetust. Resolutsioon ja selle muudatusettepanekud sisaldavad ka mitmeid lõikeid, mis on juba hõlmatud varasemate programmide ja ka Lissaboni lepinguga, näiteks inimõigusi, diskrimineerimist ja eraelu puutumatust käsitlevaid lõikeid. Me otsustasime hääletada mitmete

muudatusettepanekute vastu, et lõpptulemusena võetaks vastu resolutsioon, mis on veelgi tugevam küsimustes, mida varasemad programmid ja lepingud ei hõlma. Kuigi vastuvõetud resolutsioon sisaldab lõikeid, mida ei oleks pidanud sellele lisama, hääletasime siiski resolutsiooni poolt, sest selle positiivsed küljed kaaluvad negatiivsed kaugelt üles. Olulisem on saata selge sõnum selle kohta, et Euroopa Parlament toetab Stockholmi programmi.

Marije Cornelissen ja Bas Eickhout (Verts/ALE), kirjalikult. – (NL) Iseenesest on see Euroopa Parlamendi resolutsioon, milles nõutakse kodanike teenistuses olevat vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala, edumeelne resolutsioon, mis paneb piiri ministrite nõukogu soovile lubada kodanike isikuandmeid vabalt vahetada. Samuti tagab see resolutsioon pagulaste ja sisserändajate kaitse.

Selle resolutsiooniga astutakse samm lähemale edumeelsele Euroopa rändealasele õigusloomele. Mõned olulised muudatusettepanekud on otsustava tähtsusega, sealhulgas need, mis puudutavad tagasisaatmise lubamatuse põhimõtte kehtestamist, Frontexi rolli piiramist (Frontex ei hakka tegelema sisserändajate ümberasustamisega kolmandatesse riikidesse), positiivset suhtumist ebaseaduslike sisserändajate „kollektiivsesse” seadustamisse ja kinnitust, et turvalisus peaks teenima vabaduse huve. Ebaseadusliku sisserände vastu võitlemist käsitlevad lõiked annavad võimalusi eri tõlgendusteks, ehkki repressiivseks neid minu arvates pidada ei saa. Mul on väga kahju, et diskrimineerimisvastaste lõigete osas on seda resolutsiooni lahjendatud.

Anne Delvaux (PPE), kirjalikult. – (FR) Seni on vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala mõningate aspektide puhul areng olnud aeglane, arvestades, et õigus ELis vabalt liikuda ja elada on nüüd antud enam kui 500 miljonile inimesele. Seda olukorda on vaja hallata ja täna vastu võetud Euroopa Parlamendi resolutsioon aitab sellele kaasa.

Mul on selle resolutsiooni üle hea meel, sest see puudutab peamiselt kodanikke ja haakub minu prioriteetidega, milleks on Euroopa, kus valitseb õigus ja õiglus (põhiõiguste kaitse ja võitlus diskrimineerimise kõigi vormide vastu), Euroopa, mis kaitseb kõike, kuid ei käitu seejuures „suure vennana” (Europoli ning politsei- ja õiguslase koostöö tugevdamine kriminaalasjades nii operatiivkoostöö tasandil kui ka haldusküsimustes, liikmesriikide politsei- ja infoteenistuste koostöö tõhustamine, vastastikuse tunnustamise põhimõttel rajaneva Euroopa kriminaalõiguse ala loomine, isikuandmete kaitse), Euroopa, mis on varjupaiga- ja sisserändeküsimustes ühtne, vastutustundlik ja õiglane, lähtudes tõelisest solidaarsusest kõikide liikmesriikide vahel, ning võitlus inimkaubanduse ja inimeste seksuaalse ja majandusliku ärakasutamise vastu.

Järgmine etapp: Euroopa Ülemkogu 9. ja 10. detsembril 2009!

Edite Estrela (S&D), kirjalikult. – (PT) Ma hääletasin Stockholmi programmi käsitleva Euroopa Parlamendi resolutsiooni ettepaneku poolt, sest minu arvates panevad selles sisalduvad ettepanekud selgelt ja täpselt paika lähiaastate prioriteetid seoses Euroopa õigusloomega vabaduse, turvalisuse ja õiguse valdkondades, arvestades Lissaboni lepingu kohaldamist.

On väga oluline saavutada parem tasakaal ühelt poolt kodanike turvalisuse ja teiselt poolt nende isiklike õiguste kaitse vahel. Sellega seoses tahaksin rõhutada, kui tähtis on samasooliste paaride vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamine ELis, Euroopa küberkuritegude kohtu asutamine ja kinnipeetavatele uusi õigusi võimaldavate meetmete vastuvõtmine.

Diogo Feio (PPE), kirjalikult. – (PT) Euroopa Parlamendis on tavaks propageerida lahkarmumusi tekitavaid küsimusi, mis väljuvad Euroopa Liidu pädevusest, lisades need üldisemaid teemasid käsitlevatesse tekstidesse, mis tavaliselt eeldavad laialdast toetust. Ma pean taas kord taunima selle salaliku meetodi kasutamist, sest see seab Euroopa Parlamendi halba valgusesse ning suurendab lõhet Euroopa Parlamendi liikmete ja valijate vahel.

Õnneks kuuluvad perekonnaõigusega seotud küsimused liikmesriikide pädevusse ning kui Euroopa Parlament püüab äärmuslikke eesmärke edendades neis küsimustes jõuga ühist arusaama saavutada, siis on see täiesti õigustatud ja käsitatav jõhkra rünnakuna subsidiaarsuse põhimõtte vastu.

Vaid neljas liikmesriigis lubatud samasooliste inimeste liitude tunnustamist Euroopa Parlamendi poolt ei või teistele liikmesriikidele peale suruda ning selline tegevus kujutab endast tahumatut katset mõjutada seadusandjaid ja liikmesriikide avalikku arvamust. See väärrib kõige karmimat hukkamõistu.

Põhiõiguste harta vastuvõtmisel kardeti, et seda võidakse tulevikus hakata kuritarvitama ja et see läheb vastuollu liikmesriikide õigusega. Praegune olukord kinnitab, et need ennustused pidasid paika.

Carlo Fidanza (PPE), kirjalikult. – (IT) See resolutsioon kinnitab mõningaid olulisi põhimõtteid: ühist vastutust ebaseadusliku sissetuleku vastu võitlemise, varjupaigataotlejate jaotamise ja välismaalastest kinni peetavate kodumaale tagasi saatmise eest. Teisalt tundub mulle, et vähemuste, eelkõige romi vähemuse õiguste austamisele viitav resolutsiooni osa on väga puudulik ja selle puhul on poliitilise korrektsusega liial mindud. Dokumendis vaadatakse täiesti mööda romi kogukondade eluviisi halvenemisest teatud riikides, näiteks Itaalias, kusjuures selle põhjuseks ei ole mitte integratsioonipoliitika puudumine, vaid hoopis teadlik otsus eirata igasuguseid tsiviliseeritud elu reegleid.

Resolutsioonis ei taunita ebaseaduslikku tegevust (vargusi, kotinäppamisi, tüütavat kerjamist ja alaealiste prostitutsiooni), mida üha enam seostatakse ebaseaduslike romi asundustega Itaalia suurlinnade eeslinnades ja mujal. Ei mainita – isegi mitte resolutsiooni alaealiste kaitset käsitlevas osas – vajadust kaitsta neidsamu lapsi orjastamise eest mõnede romi perepeade poolt. Ei mainita isegi seda, kuidas tuleks tegelikult kohaldada direktiivi 2004/38/EÜ, mis reguleerib nende ühenduse kodanike väljasaatmist, kes pärast kolmekuulist viibimist ELi liikmesriigis ei suuda tõendada teatud summas sissetulekute olemasolu. Integratsiooni eelduseks on reeglite järgimine ja romi vähemused ei ole sellest põhimõttest vabastatud.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Euroopa Parlamendi enamus kiitis heaks komisjoni poolt nn Stockholmi programmi kohta esitatud ettepaneku põhisuunad. See ettepanek kujutab endast võimsat rünnakut liikmesriikide suveräänsuse niisuguse olulise teguri vastu nagu õigusemõistmine. Kasvav ühistegevus politsei- ja õiguskooostöö raames ning salateenistuste koostöö, samuti sisejulgeoleku strateegia ja ELi-sisese andmete vahetamise uute meetmete väljatöötamine – seda kõike tehakse kõigi ELi liikmesriikide elanike õiguste, vabaduste ja tagatiste arvelt.

Ühise rändepoliitika väljatöötamisega, mis põhineb sissetulekute liigitamisel nende soovitatavuse järgi, ja Frontexi ülimalt repressiivses vormis kasutamisega rikutakse sissetulekute õigusi ja eiratakse paljudes riikides aset leidvaid inimlikke tragöödiad.

Inimeste järelevalve ja jälgimise kasvav kasutamine on murettekitav. Samuti teeb mulle muret ärahoidmise ja kontrollimise eesmärgil profiili loomine, mille aluseks on andmekavemeetodid ja üldine andmete kogumine, sõltumata sellest, kas kodanikud on süütu või süüdi. Lisaks teeb mulle muret tohutute summade eraldamine sõjalis-tööstuslikule kompleksile ja selle uurimistegevusele sisejulgeoleku valdkonnas.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (S&D), kirjalikult. – (PL) Austatud juhataja, nõukogu võtab käesoleva aasta detsembris, kohe pärast Lissaboni lepingu jõustumist vastu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala käsitleva poliitilise strateegia ehk Stockholmi programmi. Sel erilisel hetkel, kui Euroopa Parlamendi otsustusõigus oluliselt kasvab, suureneb ka liikmesriikide parlamentide roll ühenduse õigusloomes. Ka kodanikud, kelle hääl sel moel tugevneb, saavad tugevama mandaadi Stockholmi programmi põhimõtete elluviimisel.

Eriti oluline ja kiireloomuline on minu arvates vajadus võtta meetmeid, et tagada kõigi Euroopa Liidu kodanike võrdne kohtlemine sõltumata nende soost, seksuaalsest sättumusest, vanusest, puudest, usutunnistusest, maailmavaatest, nahavärvusest, taustast või etnilisest päritolust. Seda silmas pidades on oluline, et nõukogu võtaks vastu laiaulatusliku direktiivi diskrimineerimise tõkestamise kohta, mis hõlmaks kõiki neid valdkondi, mida ma just mainisin. Euroopa Liidul ei ole sellist õigusakti, nagu Euroopa Parlament on korduvalt öelnud.

Loodan, et see lünk täidetakse Stockholmi programmi elluviimise käigus. Ent õigusakti väljatöötamisest üksi ei piisa. Et Stockholmi programm oleks edukas, peavad ELi kodanikud teadma oma õigusi. Seega peab uus komisjon suurendama avalikkuse teadlikkust diskrimineerimise tõkestamist ja soolist võrdsuslikkust käsitlevatest õigusaktidest.

Sylvie Guillaume (S&D), kirjalikult. – (FR) Ma hääletasin selle resolutsiooni poolt, sest see võimaldab saavutada parema tasakaalu ühelt poolt isikuvabaduste ja teiselt poolt valdavalt repressiivsete turvameetmete vahel, mille tulemuslikkust on praegu raske hinnata. Me kinnitame selle programmiga oma pühendumist solidaarsusel ja väärtustel põhinevale Euroopale, millel on kohustus kaitsta usuvabadust, võrdseid võimalusi ning naiste, vähemuste ja homoseksuaalide õigusi.

Seepärast avaldan ma tugevat toetust diskrimineerimise tõkestamise direktiivi vastuvõtmisele, mida nõukogu praegu kinni peab ja millele Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsioon Euroopa Parlamendi eelmise koosseisu ametiajal vastu oli. Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsioon on korranud oma vastuseisu sellele õigusaktile. Samuti olen ma rahul, et võeti vastu muudatusettepanekud, milles nõutakse meetmeid perekonna taasühinemise õiguse kasutamise takistuste ületamiseks ning välismaalastest alaealiste ja saatjata alaealiste kinnipidamise keeldu.

Minu arvates on siiski kahetsusväärne, et rändepoliitika eesmärgid on jällegi eiratud ning need on jäänud ebaseadusliku sisserände vastu võitlemise ja Frontexi tugevdamisega võrreldes tagaplaanile. Mis puudutab varjupaigategemat, siis Euroopa Parlament uurib kaasseadusandjana ühist varjupaigasüsteemi puudutavaid ettepanekuid ja jälgib tähelepanelikult, kas selles valdkonnas ilmutatakse tõelist poliitilist tahet edusamme teha.

Timothy Kirkhope (ECR), kirjalikult. – Kuigi Euroopa Konservatiivid ja Reformistid toetavad suuremat osa Stockholm programmi, näiteks koostööd ja solidaarsust politseitöös, võitluses piiriülese kuritegevuse ja korruptsiooniga, põhiõiguste kaitsmisel ja sisserändega seotud lahenduste otsimisel ning püüdluses abistada neid Lõuna-Euroopa riike, mis on sunnitud tegelema tõsiste sisserändeprobleemidega, ei poolda me Euroopa julgeolekustrateegia ettepanekut, meetmeid, mis annavad kontrolli meie kriminaalõigussüsteemi ja varjupaigapoliitika üle Euroopa Liidule, ega „kohustusliku ja pöördumatu solidaarsuse” nõudmist. Me usume pigem koostöösse kui sundusesse ja seepärast hääletasime selle raporti vastu.

Nuno Melo (PPE), kirjalikult. – (PT) Stockholm programmi puudutab turvalisuse tugevdamist, eelkõige seoses piiriülese kuritegevuse ja terrorismi vastase võitlusega, mille puhul austatakse ka kodanike õigusi. Võiks arvata, et selle temaga tegelemine, mis on tingitud ka Lissaboni lepingu jõustumisest, eeldab vastutustundlikku arutelu kodanike teenistuses oleva vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala oluliste tahkude üle.

Kahjuks leidis neid, kes tahtsid arutelu nii olulisel teemal nagu Stockholm programmi rikkuda samasooliste abielude küsimusega, mis on asjakohatu ega seostu kõnealuse temaga, arvestamata seejuures isegi õiguspäraseid erinevusi Euroopa Liidu liikmesriikide õiguslike lahenduste vahel. Neid, kes pelga poliitilise manööverdamise huvides selliselt käitunud, ei huvita Stockholm programmi käekäik.

Minu antud hääle aga seevastu peegeldab vajalikkust arutleda kodanike teenistuses oleva vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva alaga seotud vajaduste üle. Oma hääletamisega väljendasin ma ka hukkamõistu nende parlamendiliikmete strateegia suhtes, kes tahtsid rikkuda seda arutelu lahkarvamusi tekitavate küsimustega, mis ei olnud temaga kuidagi seotud.

Judith Sargentini (Verts/ALE), kirjalikult. – (NL) Iseenesest on see Euroopa Parlamendi resolutsioon, milles nõutakse kodanike teenistuses olevat vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala, edumeelne resolutsioon, mis paneb piiri ministrite nõukogu soovile lubada kodanike isikuandmeid vabalt vahetada. Samuti tagab see resolutsioon pagulaste ja sisserändajate kaitse.

Selle resolutsiooniga astutakse samm lähemale edumeelsele Euroopa rändealasele õigusloomele. Mõned olulised muudatusettepanekud on otsustava tähtsusega, sealhulgas need, mis puudutavad tagasisaatmise lubamatuse põhimõtte kehtestamist, Frontexi rolli piiramist (Frontex ei hakka tegelema sisserändajate ümberasustamisega kolmandatesse riikidesse), positiivset suhtumist ebaseaduslike sisserändajate „kollektiivsesse” seadustamisse ja kinnitust, et turvalisus peaks teenima vabaduse huve. Ebaseadusliku sisserände vastu võitlemist käsitlevad lõiked annavad võimalusi eri tõlgendusteks, ehkki repressiivseks neid minu arvates pidada ei saa. Mul on väga kahju, et diskrimineerimisvastaste lõigete osas on seda resolutsiooni lahjendatud.

Czesław Adam Siekierski (PPE), kirjalikult. – (PL) Tahaksin teha mõned märkused mitmeaastase programmi (2010–2014) kohta, mis käsitleb vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala (Stockholm programmi). Euroopa Liidu kodanikele vabaduse, turvalisuse ja õiguse tagamine on liikmesriikide üks peamisi kohustusi. Euroopa Liidu liikmesriigid peavad suurendama õiguslast koostööd, ilma et see kahjustaks liikmesriikide tavasid ja põhiseadusi. On vaja suurendada liikmesriikide vahelist usaldust seoses teiste liikmesriikide asutuste otsustega, eriti seadusliku ja ebaseadusliku sisserände valdkondades, ning seoses politsei ja kohtute koostööga kriminaalasjades. EL peab suurendama jõupingutusi, mis on seotud võitlusega piiriülese kuritegevuse ja terrorismi vastu. Seega tuleks võtta meetmeid teabevahetuse tõhustamiseks, jätmata samas tähelepanuta eraelu puutumatuse, isikuandmete ja põhivabaduste kaitse küsimust. Sarnaselt ühisturule on turvaline Euroopa meie kõigi ühine asi ja me peaksime tegema kõik võimaliku, et iga kodanik tunneks end Euroopa Liidu piires turvaliselt, sest see on üks meie põhiväärtusi.

Renate Sommer (PPE), kirjalikult. – (DE) Mul on hea meel Stockholm programmi käsitleva resolutsiooni vastuvõtmise üle. On oluline, et Euroopa Parlament kui Euroopa kodanike esindaja pakuks välja justitsi- ja sisepoliitika tegevuskava. Oleme saavutanud hea tulemuse. Meile annab kindlustunnet ka Lissaboni leping. Tulevikus on Euroopa Parlamendil nendes poliitikavaldkondades lisaks nõuandvale rollile ka õigus osaleda otsuste tegemisel. Me oleme leidnud hea tasakaalu julgeoleku ja kodanike õiguste vahel.

Rahva turvalisusevajadus kasvab. Samas tuleb meil pidevalt vastata küsimusele, kas ja mil määral võib turvameetmete kasutuselevõtmine piirata kodanike õigusi ja vabadusi. Usun, et oleme valinud hea keskke. Tagamaks, et seda keskkeed justitiis- ja sisepoliitikas tõesti arvesse võetakse, nõuame Euroopa Parlamendile ja ELi liikmesriikide parlamentidele Stockholmi programmi rakendamisel rohkem kontrolliõigusi. Kahjuks ei toetanud täiskogu minu nõudmist, et politseil võiks olla juurdepääs Eurodacile.

See oleks olnud veel üks kasulik vahend võitluses terrorismi ja kuritegevusega. Küll aga saatis edu minu ettepanekut kutsuda komisjoni üles esitama ettepanekuid varjupaigasüsteemi kuritarvitamise vastu kogu Euroopas. Igasugune varjupaigasüsteemi kuritarvitamine raskendab varjupaiga andmist neile, kellel on õigus seda taotleda.

– Resolutsiooni ettepanekud: Euroopa – Vahemere vabakaubanduspiirkonna projekti hetkeseis

Edite Estrela (S&D), kirjalikult. – (PT) Ma hääletasin Euroopa – Vahemere vabakaubanduspiirkonna projekti hetkeseisu käsitleva resolutsiooni ühisettepaneku poolt.

Ehkki mõningaid edusamme on tehtud, on kahetsusväärne, et Euroopa – Vahemere piirkonna partnerluse peaesmärgid ei ole täidetud ja nende kavandatud saavutamine 2010. aastaks on ohus. On väga tähtis tagada, et Euroopa – Vahemere piirkonna integratsiooniprotsess arvatakse taas ELi poliitiliste prioriteetide hulka, sest selle protsessi ja vabakaubanduspiirkonna edukus võib aidata kogu piirkonnas kaasa rahule, arengule ja turvalisusele.

Diogo Feio (PPE), kirjalikult. – (PT) Vahemere piirkond on meile tuntud tsivilisatsiooni häll. Vahemere kallastel sündisid, küpsesid ja tugevnesid ideed ja institutsioonid, mis määravad ära Euroopa tsivilisatsiooni olemuse ning moodustavad lahutamatu osa Euroopa ajaloost ja tulevikuplaanidest.

Vahemere kallastel tekkis ka sügavaid lahkkelisid, mida sageli lahendati relva jõul ning mis töid enesega kaasa traumaatilisi poliitilisi eraldumisi, kasvava lõhe selle piirkonna rahvaste vahel ning arengu, mis viis eemale kunagisest maailma keskpunkti staatusest või koguni vastandus sellele staatusele.

Euroopa Liit, kes soovib avada end maailmale ja soodustada dialoogi oma liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel, peab edendama Euroopa – Vahemere vabakaubanduspiirkonna ideed, sest see võimaldab luua taas tihedamad suhted Vahemere kallaste vahel ja soodustab ka lõuna-lõuna lähenemist.

Oluline on tunnistada, et seni saavutatud tulemused ei ole kooskõlas selle idee eesmärkidega. On hulk majanduslikke ja rahalisi takistusi, kuid ilmne on ka see, et tõsisemad probleemid on selgelt poliitilised. Me peame olema visad ja aitama kaasa Vahemere piirkonna turu taasloomisele, mis toob kaasa tihedamad rahvastevahelised kontaktid ja taastab vahepeal katkenud sidemed.

Sylvie Guillaume (S&D), kirjalikult. – (FR) On kahetsusväärne, et Vahemere kallaste vahel valitsevad endiselt suured majanduslikud, sotsiaalsed ja demograafilised erinevused. Seepärast hääletasin ma selle poolt, et anda uus tõuge Vahemere lõuna- ja idapiirkonna riikide integreerimisele rahvusvahelisse kaubandusse, et neil oleks võimalik mitmekesistada oma majandust ja õiglaselt jagada sellest tulenevat kasu.

Me peame vähendama Vahemere piirkonna põhja- ja lõunapoolse osa arenguerinevust. Vabakaubanduspiirkonnale peab lisanduma töötajate vaba liikumise järkjärguline ja tingimuslik juurutamine, mille puhul võetakse arvesse käimasolevaid arutelusid rände ja arengu seoste teemal.

Willy Meyer (GUE/NGL), kirjalikult. – (ES) Ma hääletasin Euroopa – Vahemere vabakaubanduspiirkonda käsitleva raporti vastu, sest kaubanduse küsimust ei ole võimalik eraldada poliitilisest dialoogist Vahemere Liidus. See raport keskendub Euroopa Liidu põhihuvidele Vahemere Liidus. Ma viitan kumbagi piirkonda hõlmava vabakaubanduspiirkonna loomisele. Ma olen sellise vabakaubanduspiirkonna loomise vastu.

Kaubanduse aluseks peavad olema õiglase kaubanduse põhimõtted ning arvesse tuleb võtta Euroopa Liidu ja Vahemere piirkonna riikide erinevusi. Mis puudutab poliitikat, siis me ei saa nõustuda, et Euroopa Liit nimetab Marokot arenenud partneriks, sest Marokos rikutakse jätkuvalt inimõigusi. Sahara konflikt ja toetus enesemääramise referendumite läbiviimisele ÜRO resolutsioonide kohaselt peavad olema Euroopa Liidu jaoks seoses Vahemere Liiduga esmatahtsad küsimused. Sellest järeldub, et me ei saa nõustuda ka Iisraeli „edutamisega” Euroopa Liidu poolt, sest Iisrael rikub jätkuvalt rahvusvahelist õigust ja me oleme enesele võtnud poliitilised kohustused Palestiina ees.

Andreas Mölzer (NI), kirjalikult. – (DE) Olen väga rahul, et mitmepoolseid suhteid Vahemere piirkonna ning iseäranis Vahemere lõuna- ja idapiirkonna riikidega kavatakse parandada ja tugevdada. Ma toetan

ka Euroopa Liidu püüdeid alustada nende riikide majanduse ajakohastamist ja selle kaudu elanikkonna abistamist. Kuid ma kahtlen väga, kas seda on võimalik saavutada kavandatud Euroopa – Vahemere vabakaubanduspiirkonna abil.

Manchesteri ülikoolis koostatud säästva arengu mõjuhindangus hoiatatakse negatiivsete sotsiaalsete ja keskkonnavalaste tagajärgede eest Vahemere lõuna- ja idapiirkonna riikide jaoks. Kardan, et selle lepinguga kaasnevad ELi jaoks uued müügiturud, ent tõsine kahju Vahemere lõuna- ja idapiirkonna riikide majandusele. Resolutsiooni ettepanekus nõutud töötajate liikumisvabaduse paralleelne juurutamine tähendaks suurt rändelainet Euroopasse ning Vahemere lõuna- ja idapiirkonna riikide jaoks hädavajalike töötajate väljavoolu. Pidades silmas Vahemere lõuna- ja idapiirkonna paremat tulevikku, hääletasin ma selle resolutsiooni vastu.

Cristiana Muscardini (PPE), kirjalikult. – (IT) Austatud juhataja! Pärast 1995. aastal toimunud Barcelona konverentsi ei ole Vahemere-äärsete riikide loomulike suhete kogu potentsiaali välja arendatud.

Kõrgelennuline plaan luua Vahemere põhja- ja lõunakalda vahel uued ja tihedamad poliitilised, sotsiaalsed ja kultuurilised sidemed peab jääma Euroopa Liidu üheks esmatähtsaks eesmärgiks, et saavutada vabakaubanduspiirkonna strateegiline rakendamine soovitud viisil. See vabakaubanduspiirkond võib rahule, arengule ja turvalisusele kogu regioonis suuresti kaasa aidata.

Ma toetan meetmeid ja jõupingutusi, mille eesmärk on kõrvaldada kaubandustõkked, ning mõistan, et Euroopa – Vahemere piirkonna partnerluse edukus ei sõltu ainult Euroopa riikide tahtest. Vabakaubanduspiirkonna rakendamine eeldab kõigi asjaosaliste sihikindlat, jätkuvat ja koostöömelist panust.

Ka Vahemere Liit peab tõhustama mitmesuguseid koostöövorme Euroopa – Vahemere piirkonna partnerluse raames, et võimaldada kõikidel partnerriikidel osaleda Euroopa Liidu piirkondlikes programmides ja vastavates poliitikavaldkondades. Sellega seoses märgiksin, et 2008. aasta juulis Pariisis paika pandud raamistikule vastav kavade koostamine sellistes strateegilistes valdkondades nagu uus infrastruktuur, VKEde vaheline koostöö, side ja taastuvate energiaallikate kasutamine võib aidata kaasa arengule ning vahetuste ja investeeringute hõlbustamisele. Vahemere lõunakaldal asuvatel riikidel on seda hädasti vaja. Kõik need tingimused soodustavad rahu saavutamist ja sõbralike suhete loomist.

Kõigil neil põhjustel toetan ma kõnealust resolutsiooni ja loodan, et komisjoni koostatud tegevuskava täiendatakse ja see toob kasu, mida me kõik ootame.

– Resolutsiooni ettepanek (B7-0153/2009): lennuettevõtja pankroti korral reisijatele makstav hüvitis

Richard Ashworth (ECR), kirjalikult. – Euroopa Konservatiivid ja Reformistid lükkasid tagasi teiste transpordikomisjonis esindatud fraktsioonide esitatud resolutsiooni ettepaneku lennuettevõtja pankroti korral reisijatele makstava hüvitise kohta. Meie fraktsioon esitas oma resolutsiooni ettepaneku, mis oleks kõrvaldanud vastuvõetud dokumendi mitmed puudused. Põhjused on järgmised.

Kuigi reisijate õiguste kaitsmine on muidugi väga tähtis, on olemas tõhusamaid meetmeid, mida saaks võtta ilma, et sellega kaasneksid reisijatele suuremad kulud.

1. Me peaksime ära ootama mõju hindamise, mille kohta volinik Tajani 7. oktoobri täiskogu istungil ettepaneku tegi.
2. Toetuse leidnud tekstis nõutakse niinimetatud tagatisfondi loomist, mida kasutatakse lennuettevõtja pankroti korral reisijatele hüvitise maksmiseks. Kuid sellise fondi loomist peaksid paratamatult rahastama tarbijad ja see tähendab, et reisijatel tuleb maksta veel kõrgemat piletihinda. Selle tarbetu sammuga pikendatakse praegust niigi pikka loetelu lennujaamamaksudest, julgestustasudest ja muudest tasudest, mida tarbijad on sunnitud maksma.

(Selgitust hääletuse kohta on lühendatud vastavalt kodukorra artiklile 170.)

Liam Aylward (ALDE), kirjalikult. – (GA) Ma toetasin seda ettepanekut, milles komisjonil palutakse kehtivad õigusaktid läbi vaadata ja koostada uus õigusakt, tagamaks, et reisijaid ei jäeta lennuettevõtja pankroti tõttu hätta.

Praegu puuduvad Euroopa õigusaktides sätted, mis kaitseksid Euroopa reisijaid juhul, kui lennuettevõtja, kellelt reisija on piletid broneerinud, läheb pankrotti. Ma olen täiesti nõus transpordikomisjoni esimehega, kes ütles, et paljudel reisijatel puuduvad rahalised vahendid sellise kahjuga toimetulemiseks. Seega tuleks luua toetusmehhanism või hüvitusfond, et aidata lennuettevõtja pankroti tõttu hätta jäänud reisijaid.

Reisijate õigusi käsitlevaid eeskirju tuleb ajakohastada ja tugevdada, et pakkuda reisijatele kaitset lennuettevõtja pankroti korral ja muude sedalaadi vahejuhtumite korral, mille üle reisijatel puudub kontroll.

Edite Estrela (S&D), kirjalikult. – (PT) Ma hääletasin lennuettevõtja pankroti korral reisijatele makstavat hüvitist käsitleva resolutsiooni ettepaneku poolt, sest minu arvates on vaja suurendada Euroopa reisijate kaitset lennuettevõtja pankroti korral. Selleks tuleb võtta vastu uus õigusakt või muuta kehtivaid õigusakte ning luua reservfond hüvitiste maksmiseks.

Diogo Feio (PPE), kirjalikult. – (PT) Kommertslennuettevõtjad on pärast 11. septembril 2001. aastal toimunud rünnakuid olnud väga keerulises olukorras, mida praegune majandus- ja finantskriis on veelgi raskendanud. Pankrotid ja ebaseadmiselised vahejuhtumid, mille tõttu reisijad, kellest paljud on läbisõidul, leiavad end tõeliselt väljapääsmatust olukorrast, üha sagedasemad.

Selline tarbijakaitse puudumine on tõesti vastuvõetamatu ja nõuab euroopalikku lahendust, mis hõlmab lennuettevõtjate hindamist, kirjeldatud olukordadesse sattunud reisijate abistamist ja kahju hüvitamist.

Meetmete võtmisel tuleb arvesse võtta lennuettevõtjate ebakindlat rahalist olukorda ja need ei tohi tarbetult takistada lennuettevõtjate toimimist. Need meetmed peavad piirduma sellega, mis on hädavajalik tarbijate/reisijate kaitse tagamiseks.

Sylvie Guillaume (S&D), kirjalikult. – (FR) Alates 2000. aastast on Euroopa Liidus pankrotiavalduse esitanud 77 lennuettevõtjat. Tõsi küll, on olemas Euroopa õigusnormid, mis käsitlevad hindade läbipaistvust ja lennureisist mahajätmise korral makstavat hüvitist, kuid EL peab täitma lüngad maksejõuetuse juhtumite puhuks, eriti siis, kui piletid on ostetud Internetist. Endiselt on liiga palju reisijaid, kes leiavad end väljapääsmatust olukorrast, mille lahendamiseks neil puuduvad vahendid, sest nad on kõik oma säästnud kulutanud perepuhkusele. Ma pooldan eeskirju, millega tagatakse, et reisijad ei jää oma sihtkohas abitusse olukorda, ilma alternatiivsete kojusõidu- või majutusvõimalusteta.

Jörg Leichtfried (S&D), kirjalikult. – (DE) Ma hääletan selle resolutsiooni poolt, arvestades eriti vastuvõetud määrust nr 261/2004, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus nr 295/91. Nimetatud määrusega on juba astutud õigeid samme ning reisijate õiguste tugevdamine ja kaitse on lihtsalt selle määruse loogiline jätk.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), kirjalikult. – (FR) Me hääletame selle resolutsiooni poolt, lootes lennureisijate huve võimalikult suures ulatuses kaitsta, arvestades praegust olukorda (veeteenuste liberaliseerimist, lennuettevõtjate arvu kasvu).

Tahaksime siiski rõhutada, et raportis välja pakutud hüvitamissüsteem on vaid ajutine abinõu, mis ei kaota peamist probleemi.

Tegelik lahendus peitub Euroopa avaliku lennutransporditeenuse loomises. See avalik teenus oleks seotud üldise huviga ja tänu lendude ratsionaliseerimisele vähendaks keskkonnamõju. Tänu seotusele üldise huviga tagaks see avalik teenus nii kasutajate kui ka töötajate ohutuse, liikumisvabaduse ja heaolu.

Me peame kiiremas korras jätkama Euroopas erahuvid tagaplaanile ja looma Euroopa, mis rajaneb üldisel huvil.

Nuno Melo (PPE), kirjalikult. – (PT) Üha sagedasemad lennuettevõtjate pankrotid, mis mõjutavad tuhandeid liikmesriikide kodanikke, on sundinud ELi võtma reisijate kaitseks meetmeid. On tõepoolest oluline kaitsta lennutransporti kasutavate inimeste õigusi iga päev. Seepärast hääletasin ma poolt.

Robert Rochefort (ALDE), kirjalikult. – (FR) Ma hääletasin lennuettevõtja pankroti korral reisijatele makstavat hüvitist käsitleva resolutsiooni poolt. Tõepoolest, praegu kaitsevad Euroopa õigusaktid lennuettevõtja pankroti korral ainult puhkusepaketi ostnud reisijaid.

Samas on selge, et puhkusereiside ostmisega seotud tarbimisharjumused on viimastel aastatel väga palju muutunud – rohkem kasutatakse Euroopa odavlennuettevõtjaid, puhkusepakettide müük on järsult vähenenud ning inimesed ostavad lennupileteid otse lennuettevõtjalt või Internetist või eelistavad puhkusepakettidele ainult lennupiletite ostmist.

Kui lisame sellele olukorrale antud sektoris praegu valitseva kriisi, võime kergesti ette kujutada, kui palju on neid Euroopa reisijaid, kes leiavad end sihtkohas meeletult olukorrast, mõnikord ka ilma

majutusvõimaluseta, oodates tagasilendu, kuid lennuettevõtja, kelle lennuga nad pidid koju tagasi pöörduma, on pankrotti läinud.

Hiljem hüvitatakse need ebameeldivused vaid sümboolse summaga ja sellegi kättesaamiseks tuleb palju vaeva näha... Komisjon peab selle murettekitava olukorra lahendamiseks kiiresti esitama õigusakti ettepaneku. Samas tuleks luua ka lennuettevõtjate rahastatav hüvitusfond, mille arvelt reisijate kahjusid hüvitama hakatakse.

Nuno Teixeira (PPE), kirjalikult. – (PT) Turismisihtkohtadena tuntud Euroopa piirkonnad peavad pakkuma selle sektori teenuste kasutajatele kõrgeimal tasemel teenust ja parimat kvaliteeti.

Üks selline piirkond on näiteks Madeira, mille Maailma Turismiorganisatsioon nimetas eelmisel nädalal üheks maailma parimaks turismisihtkohaks, andes oma viieteistkümnest hindamiskriteeriumist kolmeteistkümmes Madeirale kõrgeima hinnangu. Et seda kohta tiheda konkurentsiga turul hoida, on vaja jätkata avaliku ja erasektori asutuste tööd, pidades silmas keskkonnavalast, majanduslikku ja sotsiaalset jätkusuutlikkust. See eesmärk hõlmab ka saart külastavatele turistidele lennureiside ja majutustingimuste osas suurimate tagatiste pakkumist.

Resolutsiooni ettepanek, mida me täna hääletasime, on üks samm selle poole, sest selle eesmärk on kaitsta pankrotistunud lennuettevõtjate reisijaid, kehtestades nende lennuettevõtjate kohustusliku kindlustuse ja tagatisfondid, samuti vabatahtliku kindlustuse nende klientidele.

Rõõmustav on ka komisjonile tehtud üleskutse esitada ettepanek, millega nähakse ette pankrotistunud lennuettevõtjate reisijatele hüvitise maksmine ja nende kodumaale toimetamine.

Silvia-Adriana Țicău (S&D), kirjalikult. – (RO) Ma hääletasin lennuettevõtja pankroti korral reisijatele makstavat hüvitist käsitleva Euroopa Parlamendi resolutsiooni poolt. Praegu reguleerivad mitmesugused Euroopa õigusaktid järgmist: hüvitise maksmist ja klientide kodumaale toimetamist paketi- ja reisiettevõtja pankroti korral; lennuettevõtjate vastutust õnnetuste eest ja reisijatele hüvitise maksmise tingimusi; hüvitise maksmist ja abi osutamist reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise korral.

Puudu on aga õigusnormid, mis kaitseksid tarbijaid lennuettevõtja pankroti korral. Viimase üheksa aasta jooksul on pankrotti läinud 77 Euroopa lennuettevõtjat. Niisiis on see direktiiv minu arvates hädavajalik. Euroopa Parlament on seetõttu palunud komisjonil kindlustada reisijate olukorda lennuettevõtja pankroti korral. Euroopa Parlament kutsus komisjoni üles esitama 2010. aasta juuliks ettepaneku võtta vastu õigusakt, millega nähakse ette hüvitis pankrotistunud lennuettevõtjate reisijatele, kehtestatakse kõigi samas suunas lendavate ja vabu kohti omavate lennuettevõtjate vastastikune vastutus reisijate eest, nähakse ette lennuettevõtjate kohustuslik kindlustus ja reisijate vabatahtlik kindlustus ning luuakse tagatisfond.

– Resolutsiooni ettepanek: „made in” (päritolumärgistus)

Edite Estrela (S&D), kirjalikult. – (PT) Ma hääletasin päritolu märkimist käsitleva resolutsiooni ühisettepaneku poolt, sest selle aluseks on põhimõte, et tarbijakaitse eeldab läbipaistvaid ja kooskõlastatud kaubanduseeskirju, mille hulka kuulub ka päritolu märkimine. Seetõttu toetan ettepanekut, et komisjon võiks koos liikmesriikidega sekkuda, kaitsmaks tarbijate seaduslikke õigusi ja ootusi, kui on tõendeid importijate või kolmandate riikide tootjate poolse petliku või eksitava päritolu märkimise kohta.

Diogo Feio (PPE), kirjalikult. – (PT) Arvestades vajadust tagada tarbijatele toodete valimisel ja ostmisel asjakohane teave, eriti toodete päritoluriigi ning nende valmistamisel kohaldatavate ohutus-, hügieeni- või keskkonnakaitsestandardite kohta, s.t teave, mis on vajalik teadliku valiku tegemiseks, hääletasin ma selle resolutsiooni ettepaneku poolt, sest selles palutakse komisjonil esitada oma ettepanek Euroopa Parlamendile uuesti, nii et seda saaks arutada kooskõlas Lissaboni lepingus ette nähtud õigusloomekorraga.

Pea siiski mainima, et päritolu märkimist käsitleva komisjoni ettepaneku hindamisel pöran ma suurt tähelepanu traditsioonilistele toodetele võimaldatavale asjakohasele kaitsele, et parem tarbijakaitse – mis on niihästi vajalik kui ka soovitatav – ei kahjustaks parandamatult väikeettevõtjaid, kes valmistavad traditsioonilisi tooteid. Ma kavatsen pöörata erilist tähelepanu ka päritolu kindlakstegemiseks kasutatavatele mehhanismidele, et päritolu kindlakstegemine ei seaks Euroopa tootjaid konkurentidega võrreldes ebasoodsasse olukorda.

João Ferreira (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Me oleme seisukohal, et vastuvõetud resolutsioon ei taga päritolu märkimise toimimist nii, nagu see meie arvates toimima peaks, s.t muu hulgas vahendina, mis kaitseb

Euroopas tööstuslikke töökohti, eriti väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes, ning vahendina, millega võideldakse sotsiaalse ja keskkonnavalase dumpingu vastu. Seepärast jäime erapooletuks.

Lisaks jäetakse selles resolutsioonis tähelepanuta maailmakaubanduse liberaliseerimise tagajärjed tööhõivele ja tööstuse struktuurile eri liikmesriikides. Resolutsioonis eiratakse kasumi hõlpsa teenimise eesmärgil toimunud lugematuid ümberpaigutusi ja nende tagajärgi, milleks on näiteks suurte piirkondade deindustrialiseerimine, kasvav tööpuudus ning majanduslike ja sotsiaalsete tingimuste halvenemine. Resolutsioonis palutakse komisjonil ja nõukogul vaid „võtta kõik vajalikud meetmed, et tagada võrdsed tingimused”.

Lõpetuseks ütlen, et meie arvates on kahetsusväärne, et Euroopa Parlamendi enamus lükkas tagasi meie esitatud ettepanekud, mille eesmärk oli muu hulgas säilitada töökohti, austada töötajate ja tarbijate õigusi, võidelda laste töö ja orjuse vastu ja seista vastu toodete importimisele okupeeritud aladelt ning milles rõhutati vajadust tühistada Euroopa abi ettevõtjatele ja investoritele, kes oma tootmise ümber paigutavad.

Sylvie Guillaume (S&D), kirjalikult. – (FR) Arvestades majanduskriisi, mis avaldab Euroopa ettevõtetele ränka mõju, on Euroopa Liidul praegu rohkem kui kunagi varem vaja päritolu kohustusliku märkimise süsteemi, ehkki seda rakendatakse vaid piiratud hulga imporditud kaupade, nimelt tekstiilitoodete, ehete, rõivaste, jalatsite, nahktoodete, käekottide, lampide, valgustite ja klaasitoodete puhul. See on lõpptarbijate jaoks väärtuslik teave. See võimaldab Euroopa tarbijatel täpselt mõista, millisest riigist nende ostetavad tooted pärit on. Nii on neil võimalik seostada neid tooteid vastava riigiga üldiselt seostuvate sotsiaalsete, keskkonnavalade ja ohutusstandarditega. Teisisõnu tagab see meie kodanikele kui vastutustundlikele tarbijatele vajaliku läbipaistvuse.

Jacky Hénin (GUE/NGL), kirjalikult. – (FR) Päritolu („made in”) märkimise idee ei tohiks seisneda lihtsalt märkimises kui niisuguses, vaid päritolumärgistusest peab kiiresti saama tugev kontseptsioon, mis tähistab kõige edumeelsemate reeglite täitmist seoses teadmiste, töötajate õiguste, säästva arengu ja keskkonnakaitsega ning väljendab vastutustundlikku majanduslikku suhtumist.

Kontseptsiooni „Made in Europe” kasutuselevõtmisega annaksime tarbijatele võimaluse teha teadlikke valikuid ja tegutseda eesmärgiga omandada uusi õigusi.

Kuid me oleme taas piirdunud vaid heade kavatsuste kuulutamisega, nagu muutuks ütlemine „meie oleme kõige paremad ja tugevamad” iseenesest tõeks.

See on kahetsusväärne ja seetõttu jäin ma erapooletuks.

Elisabeth Köstinger (PPE), kirjalikult. – (DE) Ma mõistan vajadust arutleda Euroopa õigusraamistiku loomise üle, mis käsitleb valmistoodete päritolu märkimist, pidades eriti silmas tarbijate teavitamist ja läbipaistvust kaubanduspartnerite vahel. Standardse märgistamissüsteemi kasutamise tulemuseks on parem ja täpsem teave tarbijatele ning märgistus viitab, millistele sotsiaalsetele ja keskkonnavalastele standarditele tooted vastavad. Lisaks on päritolu märkimine oluline samm kolmandate riikidega seotud ühtsete kauplemiseeskirjade koostamisel.

Samas on oluline leida õige tasakaal tootjate ja tarbijate huvide vahel. Tarbijatele pakutavat läbipaistvust ei tohi tekitada tootjate arvelt. Väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele ei tohi sellega kaasneda mingeid lisakulusid. Käimasolevate arutelude raames on vaja panna paika selged suunised ning kaitsta väikesi ja keskmise suurusega ettevõtteid, muu hulgas ka Austrias. Üks võimalik lahendus oleks luua valmistoodete vabatahtlik Euroopa päritolumärgistus, võttes arvesse olemasolevaid riiklikke ja piirkondlikke kvaliteedimärke.

Nuno Melo (PPE), kirjalikult. – (PT) Mina hääletasin poolt, sest märgistus „made in” on oluline turu läbipaistvuse jaoks ja selleks, et anda tarbijatele vajalikku teavet nende ostetavate toodete päritolu kohta.

Ühenduse majanduse tugevdamiseks on vaja parandada ELi tööstuse konkurentsivõimet maailmamajanduses. Meil õnnestub tagada aus konkurents vaid siis, kui konkurentsi aluseks on tootjate, eksportijate ja importijate kehtestatud selged eeskirjad ning kui silmas peetakse ka üldiseid sotsiaalseid ja keskkonnavalaseid nõudeid.

Andreas Mølzer (NI), kirjalikult. – (DE) Ma olen väga rahul, et Euroopa Liidus juurutatakse toodete päritolu märkimine. Nüüdsest tuleb teatavatel kolmandatest riikidest Euroopa Liitu imporditavatel toodetel näidata ära nende päritolu. Päritolu märkimise konkreetne eesmärk on anda ELi tarbijatele kitsendamata teavet selle kohta, millisest riigist on pärit need tooted, mida nad ostavad, ning võimaldada tarbijatel seostada ostetavaid tooteid asjaomasest riigist kohaldatavate sotsiaalsete, keskkonnavalade ja ohutusstandarditega.

See on esimene etapp sõjas Kaug-Idast pärineva kaubaga, mida sageli toodetakse töötajate eksploateerimise tingimustes ja mida Euroopa turul müüakse dumpinguhinnaga.

Cristiana Muscardini (PPE), kirjalikult. – (IT) Austatud juhataja! Täna kordas Euroopa Parlament tungivalt arvamust, mida väljendati korduvalt juba eelmise koosseisu ametiajal: Euroopa peab kehtestama määrase, milles nähakse ette mitmete ELi territooriumile toodavate tooteliikide päritolu märkimine.

See otsus on tingitud vajadusest anda tarbijatele rohkem teavet ja võimaldada neil teha teadlikke valikuid, kaitstes sellega tarbijaid. Päritolumärgistuse määrus annab Euroopa ettevõtetele lõpuks võimaluse konkureerida kolmandate riikide ettevõtetega võrdsetel alustel, arvestades, et neis riikides on juba mõnda aega kehtinud õigusaktid, mis nõuavad nende territooriumile sisenevate toodete päritolu märkimist. Turg on vaba ainult siis, kui reeglid on selged ja vastastikused ning neid täidetakse.

Heakskiidetud resolutsiooni eesmärk on kutsuda komisjoni pärast viljatuid katseid nõukoguga kokkuleppele jõuda üles ettepanekut uuesti esitama, pidades silmas uusi kohustusi, mis tekivad Euroopa Parlamendil Lissaboni lepingu jõustumisel. Oleme veendunud, et Euroopa Parlamendi fraktsioonide kokkulepe aitab kaasa lõpliku õigusraamistiku paikanemisele nõukoguga.

Tahaksin kasutada võimalust ja rõhutada, et praegu kavandatavas määru esitatud tootekategooriaid tuleks järgida, ent neile tuleks lisada ka kinnitusdetaile, s.t tooted, mille puhul on oluline tagada kvaliteet ja vastavus Euroopa normidele, et kindlustada konstruktsiooni ohutus sildade, autode, elektriliste kodumasinade ja muude selliste esemete ja objektide puhul, milles kasutatakse kinnitusdetaile. Ohutuse tagamine on meie esmatähtis eesmärk.

Tänane hääletus on oluline edusamm, mille me pühendame Euroopa tarbijatele ja tootjatele, ajal, mil Euroopa Parlament saab uued poliitilised volitused tänu kaasotsustamismenetlusele, mis lõpuks ometi korvab kauaaegse demokraatiapuudujäägi.

9. Hääletuse parandused ja hääletuskavatsused (vt protokoll)

Juhataja. – Need parlamendiliikmed, kes soovisid oma hääletamist selgitada, on nüüd sõna saanud.

Ma tahaksin lasta protokollil kanda, et Andrew Brons soovis sõna kodukorda puudutavas küsimuses, sest talle tundus, nagu oleks David Martin oma sõnavõttu temale vihjanud. Kodukorra järgi oleks talle nüüd sõna antud. Ma paluksin protokollida, et Andrew Bronsile anti võimalus sõna võtta, kuid ta ei saanud seda kasutada, sest teda polnud kohal.

(Istung katkestati kell 14.10 ja seda jätkati kell 15.00.)

ISTUNGI JUHATAJA: JERZY BUZEK

president

10. Telecom (õigusaktide allkirjastamine)

Juhataja. – Meil on ees tähtis sündmus, sest Åsa Torstensson ja mina kirjutame hetke pärast alla mõningatele väga tähtsatele dokumentidele, mis on seotud telekommunikatsiooni paketi. Proua Torstensson, volinik, daamid ja härrad, kolleegid! Õigusaktid, mis moodustavad telekommunikatsiooni paketi, võeti vastu kaasotsustamismenetluses. Elektroonilisest sidest ja Internetist on saanud tänapäeva ühiskonna peamised töövahendid. See õigusaktide pakett on hea näide sellest, kuidas meie töö võib inimesi aidata ja nende igapäevaelu mõjutada.

Me muutsime muu hulgas elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste raamdirektiivi. Raportöör, kelleks oli kolleeg Catherine Trautmann, on täna siin. Direktiiv võeti vastu kolmandal lugemisel, mis näitab, kui palju tööd oli vaja teha, et jõuda meie kodanike jaoks parima lahenduseni. Vastuvõetud direktiivi sätteid puudutavad raadiosageduste tõhusamat ja strateegilisemat haldamist, suuremat konkurentsi ja tulevikus Interneti investeerimise hõlbustamist.

Direktiiv, mis käsitleb universaalteenuseid ja kasutajate õigusi, mille puhul raportööriks oli Malcolm Harbour, on samuti suur samm paremate teenuste tagamisel. Me soovisime suurendada tarbijate õigusi, kaitsta eraelu puutumatust ja isikuandmeid ning muuta kodanike jaoks lihtsamaks mobiiltelefoni numbri säilitamise operaatori vahetamisel, samuti tagada, et operaatori vahetamisele ei kuluks rohkem aega kui üks tööpäev.

Et need põhimõtted paremini ja ühtsemalt ellu viia, otsustasid Euroopa Parlament ja nõukogu luua Euroopa organisatsiooni, mis ühendab 27 riigi operaatoreid. Selles küsimuses oli Euroopa Parlamendi raportöör Pilar del Castillo Vera.

Tahaksin seetõttu väljendada suurt austust raportöride suhtes, kes on alati võtmeisikuteks. Lisaks tahaksin tänada kõiki neid, kelle pingeline töö nende direktiividega aitas õnnestunud tulemusele kaasa. Sellele tulemusele eelnes paljude inimeste ühine töö. Ma pean silmas eelkõige eesistujariike ning peamiselt eesistujariiki Tšehhit ja praegust eesistujariiki Rootsit, kes vastutasid teise ja kolmanda lugemise eest.

Praegusel erilisel hetkel sooviksin esmajoones tänada väga volinikku ja komisjoni selle paketi ettevalmistamise eest; see ei olnud komisjoni eelmise viieaastase ametiaja ainus hea tulemus. Palun võtke vastu meie tunnustus. Teie koostöö on meile suureks abiks ja see mõjutab ka seda, kuidas kodanikud meie tööd tajuvad.

Kõige rohkem väärivad muidugi tunnustust kolm raportööri, ent tänada tuleb ka tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni esimeest, kolleeg Herbert Reuli, ja Euroopa Parlamendi asepresidenti Alejo Vidal-Quadras, kes juhtis Euroopa Parlamendi delegatsiooni lepituskomitees. Nii et nüüdse tulemuse saavutamisele aitas kaasa päris suur hulk inimesi.

Ma tahaksin Euroopa Parlamendi presidendina kõigi parlamendiliikmete nimel, kuid ennekõike Euroopa Liidu kodanike nimel väljendada suurt austust ja lugupidamist, sest saavutatu on parim näide sellest, kuidas meil on võimalik saata korda asju, mida kodanikud tajuvad suure õnnestumisena ja otsusena, mis teeb nende elu kergemaks. Ma õnnitlen teid kõiki.

Åsa Torstensson, nõukogu eesistuja. – (SV) Austatud juhataja, lubage mul kõigepealt rõhutada, kui hea meel on mul selle üle, et meil oli täna võimalik telekommunikatsiooni paketi ühiselt alla kirjutada. See pakett tugevdab konkurentsi ja tarbijakaitset Euroopas. Meil on nüüd nüüdisaegsed ja ajakohased õigusaktid valdkonnas, mida iseloomustab väga kiire areng.

Ma sooviksin kasutada ka võimalust ja tänada kõiki asjaosalisi nende erakordselt hea ja edasiviiva töö ning väga loomuliku koostöö eest. Tahaksin edastada erilised tänusõnad Euroopa Parlamendi asepresidendile Alejo Vidal-Quadrasele, parlamendikomisjoni esimehele Herbert Reulile ning Euroopa Parlamendi kolmele raportöörile – Catherine Trautmannile, Pilar del Castillo Verale ja Malcolm Harbourile –, kes sarnaselt minu kolleegidega nõukogus tegid telekommunikatsiooni paketi valmimiseks ära väga suure töö.

Tänu sellele koostööle õnnestus meil jõuda kokkuleppele, mis osutab selgelt Interneti suurele tähtsusele sõnavabaduse ja teabevahetuse vabaduse seisukohalt, ning seda tehes ei läinud me vastuollu aluslepinguga.

Telekommunikatsiooni pakett on suur võit kõigi Euroopa tarbijate jaoks. Ma tänan veel kord kõiki selle kokkuleppe nimel tehtud töö eest.

ISTUNGI JUHATAJA: ALEJO VIDAL-QUADRAS

asepresident

11. Eelmise istungi protokoll kinnitamine (vt protokoll)

12. 2009. aasta laienemisstrateegia seoses Lääne-Balkani riikide, Islandi ja Türgiga (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on nõukogu ja komisjoni avaldused 2009. aasta laienemisstrateegia kohta seoses Lääne-Balkani riikide, Islandi ja Türgiga.

Carl Bildt, nõukogu eesistuja. – Austatud juhataja, lugupeetud parlamendiliikmed! See on tõesti tähtis arutelu tõeliselt olulisel teemal. Soovi korral võiksin ma muidugi oma tänases sõnavõtus piirduda avaldusega, et eesistujariik on täielikult nõus Gabriele Albertini poolt väliskomisjoni nimel esitatud resolutsiooni ettepanekuga. On oluline, et Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon oleksid nii tähtsas küsimuses ühtsed.

Tagasi vaadates tundub, et enam kui poole sajandi eest Roomas Kapitooriumi künkal allkirjastatud lepingu kõige tähtsam artikkel oli ehk see, mis Lissaboni lepingus kannab numbrit 49 ja ütleb, et liidu liikmeks astumise avalduse võib esitada iga Euroopa riik, kes austab meie väärtushinnanguid ja pühendub nende edendamisele.

Selle artikli alusel on nüüdseks veel 19 riiki saanud liikmeteks ja osalisteks meie ühises ajaloolises ettevõtmises. Tänu sellele artiklile on meil õnnestunud edendada rahu ja heaolu ning kinnistada õigusriigi ja demokraatliku valitsemise põhimõtteid selle kunagi nii konfliktirohke maailmajao aina suuremates osades.

Mõnikord tuleb minna teistesse riikidesse – minu töö nõuab seda üsna sageli –, et mõista, kui suur saavutus see tegelikult on.

Enam kui poole sajandi vältel eksportis Euroopa ülejäänud maailmasse sõdu ja totalitaarseid ideoloogiaid. Kaks maailmasõda, kaks totalitaarset ideoloogiat, vaen ja kannatused.

Nüüd aga ekspordib Euroopa rahumeelse leppimise, endisi piire ületava lõimumise ning ühiste reeglite ja eeskirjade kui ühise parema valitsemistava ideid. Kui lisada sellele kõik, mis on saavutatud tänu artiklile 49, tõuseb meie liit maailmas esile.

Euroopa Liit 6, 9, 12, 15 või isegi 25 liikmesriigiga oleks olnud väiksem igas mõttes – lennukate eesmärkide, positsiooni, võimaluste ja ülemaailmse lugupidamise osas.

Teie resolutsioonis öeldakse kahtlemata õigesti, et laienemispoliitika – ma tsiteerin – „on osutunud ELi kõigi poliitikavaldkondade seas üheks edukamaks”. Ja see on veel tagasihoidlikult öeldud.

Me kõik teame, et see protsess ei ole alati hõlpsalt kulgenud. Ma mäletan, kui tulin kunagi Euroopa Parlamendi ette teistsugustes ülesannetes, esindades üht ühinemist taotlevat riiki. Ma mäletan ka kohtumisi nendega, kes kartsid, et tollase 12 liikmesriigist koosneva liidu edasine laienemine lahjendaks Euroopa Liidu poliitilisi ambitsioone.

Uute liikmesriikide jaoks on olnud keeruline meie aina kasvaval arvul reegleid ja normistikke rakendada ning meil on olnud raskusi uute liikmesriikide lisandumisega saabunud eduga kohanemisel, kuid kui me vaatame tagasi, siis näeme selgesti, et laienemise aegadel on meie koostöö süvenenud.

Viimase kahe aastakümne jooksul on liikmesriikide arv üle kahe korra kasvanud ning me sõlmisime kiires tempos üksteise järel Maastrichti, Amsterdam, Nice'i ja Lissaboni lepingu. Eelnenud 30 aasta jooksul ei õnnestunud isegi Rooma lepingut täielikult ellu viia.

Ma väidaksin, et artikkel 49 on oluline nii meie mineviku kui ka tuleviku seisukohalt. Me oleme endiselt ligitõmbavad. Viimase aasta jooksul on ühinemisavalduse esitanud Montenegro, Albaania ja Island ning me teame, et on teisigi, kes soovivad sama innukalt jõuda olukorda, kus neil on võimalik avaldus esitada.

Pärast viimast laienemist, mille tulemusena Euroopa Liit sai juurde ligikaudu sada miljonit uut kodanikku, on meie tähelepanu keskendunud Kagu-Euroopa riikidele – sealtki võib lisanduda kuni sada miljonit inimest.

See ei saa olema kiire ega kerge. Mitmesugused probleemid, millega meil Lääne-Balkani riikides tegelda tuleb, on hästi teada ja ka Türki muutumise ulatus ei ole meil tähelepanuta jäänud.

Me kõik teame, et liikmesriikide avaliku arvamuse esindajate seas on neid, kes eelistavad suletumat Euroopat ja sooviksid kõigi nende riikide ees lihtsalt ukse sulgeda, lootes, et see küsimus langeb ära.

Mina kuulun nende hulka, kes on veendunud, et see oleks tohutu ajalooline viga, mille tagajärjed kummitaksid Euroopat väga pikka aega.

Nende riikide tee Euroopa Liidu ukseni võib mõnikord olla väga pikk. Mõnel neist riikidest on vaja läbi käia pikk ja raske reformide rada, kuid kui see uks oleks kinni, avaneksid kohe teised ukse teistele jõududele ja me näeksime neid Euroopa osi liikumas suundades, millel aja jooksul oleksid halvad tagajärjed meile kõigile.

Seetõttu on artikkel 49 endiselt erakordselt tähtis. See viib reformide ja leppimiseni, innustades ja suunates ka neid Euroopa piirkondi, mis meie liitu veel ei kuulu.

Volinik Rehn räägib üksikasjalikumalt komisjoni hinnangust kõigi asjaomaste riikide edusammudele. Eesistujariik on komisjoni hinnanguga nõus.

Meie püüdlus on endiselt suunata kõiki Lääne-Balkani riike ühinemisprotsessis edasi ja me teame, et nad on praegu selle protsessi väga erinevates etappides. Selle teemaga on mõnevõrra seotud otsus, mis 19. detsembril eeldatavasti tehakse ning mille alusel endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi, Montenegro ja Serbia kodanikud saavad viisavabalt Euroopa Liitu reisida. See on suur ja väga tähtis edusamm.

Me jagame koos Euroopa Parlamendiga lootust, et Albaania ja Bosnia jõuavad teistele järele ning neilgi on võimalik see äärmiselt oluline samm teha.

Horvaatia ühinemisele enam takistusi ei ole ja protsess liigub nüüd edasi. See on oluline Horvaatia ja kogu piirkonna jaoks. Endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik on saanud komisjonilt väga positiivse aruande ja mina loodan, et nõukogul õnnestub panna detsembris paika ühinemisprotsessi konkreetseid edasised sammud.

Montenegro ja Albaania avaldused on komisjonile edastatud ja ma usun, et kuuleme komisjoni arvamust umbes aasta jooksul.

Bosnia puhul loodame, et poliitikud suudavad kokku leppida reformides, mida on vaja selleks, et seegi riik saaks kaaluda ühinemistaotluse esitamist. Praegu on käimas vahendatud läbirääkimised, millele tihedas koostöös aitavad kaasa Euroopa Liit ja Ameerika Ühendriigid.

Serbia on teinud tublisid edusamme oma vahelepingu ühepoolisel rakendamisel ja me uurime kindlasti väga hoolikalt endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtu peaprokuröri eelseisvat aruannet koostöös tehtavate jõupingutuste kohta. Loodame, et peaprokurör on seniste jõupingutustega rahul, kuigi samas on kahtlemata oluline, et neid jõupingutusi ka edaspidi tehtaks.

Liikudes edasi kagu poole, tahaksin avaldada tunnustust Türgis kurdi küsimuses ette võetud põhjalike reformide puhul. Nende reformide õnnestumine toob Türgi palju lähemale Euroopa standarditele põhimõttelise tähtsusega valdkondades.

Ma arvan, et volinik käsitleb veel mitmeid küsimusi. Käimasolevad kõnelused president Christofias ja Mehmet Ali Talati vahel Küprose taasühendamise küsimuses ei ole küll selle teemaga otseselt seotud, ent siiski ilmselt tähtsad. Me saame vaid innustada neid liikuma tervikliku lahenduse poole, mille aluseks on kahest kogukonnast ja tsoonist koosnev föderatsioon ning poliitiline võrdsus vastavalt asjakohastele ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonidele. Selle lahenduse tähtsust on raske üle hinnata.

Me kas liigume uue, leppimise ja koostöö ajastu poole selles Euroopa osas ning kogu Vahemere piirkonna idaosas või olukorra poole, kus meil ilmselt tuleb tegemist teha kiiresti kuhjuvate probleemidega.

Me oleme keskendunud peamiselt Kagu-Euroopa probleemidele, kuid Islandi avaldus on veel üks põhjus, miks me peame pöörama rohkem tähelepanu kõikidele Arktika ja laiemalt Kaug-Põhja küsimustele. See on piirkond, kus Euroopa Liit peab tulevikus rohkem esindatud ja aktiivne olema. Maailma suurriigid mõistavad üha enam selle piirkonna tähtsust ja Islandi avaldust tulekski käsitleda sellest vaatenurgast.

Island kui ligikaudu tuhandeaastase demokraatiatraditsiooniga riik ja Euroopa Majanduspiirkonna kaudu meie ühtse turu liige on ilmselt läbinud juba üsna pika tee Euroopa Liidu liikmeks saamisel. Siiski tuleb meil hinnata edasisi edusamme pärast komisjoni teatise saamist.

Austatud juhataja, see on see, mida eesistujariigil Rootsil on olulises laienemisvaldkonnas seni õnnestunud saavutada. Meil on veel ees mõned olulised nädalad, mille jooksul loodetavasti tehakse edasisi edusamme, kuid lubage mul lõpetuseks öelda, et minu arvates ei ole me Euroopa rajamisega lõpule jõudnud. Ma usun, et Euroopa peab olema avatud ja et me peaksime jääma truuks laienemisprotsessile, mis toob kaasa hea valitsemistava, õigusriigi, leppimise, rahu ja jõukuse aina suurematele Euroopa piirkondadele.

See on muidugi väga oluline nende jaoks, kuid me peame tunnistama, et see on väga oluline ka meie jaoks, ja ärgem unustagem, et see võimaldab meil maailmas esile tõusta ja tulevikus meiega suuremat arvestamist nõuda.

Olli Rehn, komisjoni liige. – Austatud juhataja, lubage mul kõigepealt tänada väliskomisjoni liikmeid ja esimeest Gabriele Albertini tasakaalustatud ja kõikehõlmava resolutsiooni eest. Samuti tahaksin tänada kõiki teid suurepärase koostöö eest viimase viie aasta jooksul. Euroopa Parlament on oluliselt aidanud kujundada meie laienemispoliitikat ja te olete näidanud eeskuju demokraatliku vastutuse vallas. Loodan, et meie hea koostöö jätkub ka tulevikus, olenemata minu portfelist.

Euroopa Liit astub järgmisel nädalal kauaoodatud sammu edasi, kui jõustub Lissaboni leping. Sellest saab alguse uus ajajärk Euroopa Liidu välispoliitikas. Kaudselt tsementeerib see ka Euroopa Liidu uuendatud laienemiskonsensust, mille kolm tugisammast on kohustuste täitmise kindlustamine, tingimuste täitmine ja teavitustegevus, millele lisandub Euroopa Liidu kinnitatud suutlikkus integreerida uusi liikmeid. See võimaldab meil oma järkjärgulist ja hoolikalt juhitud ühinemisprotsessi jätkata.

Teie resolutsiooni projektist ilmneb, et laienemine on praegu üks Euroopa Liidu võimsamaid välispoliitilisi tööriistu. See oli ka Carl Bildti sõnumi mõte ja ma nõustun selle sõnumiga, tuginedes empiirilistele tõenditele, mis on kogunenud Rootsi eesistumisperioodil ning aastate ja aastakümnete vältel. Samuti on tõsi, et Euroopa Liidu usaldusväärsus maailmas sõltub meie suutlikkusest kujundada oma naabrust. Just selles valdkonnas oleme saavutanud oma kõige tähelepanuväärsema edu viimase 20 aasta jooksul, mil me oleme Euroopa maailmajagu muutnud, taasühendades ida ja lääne ning rajades nõnda tugevama Euroopa Liidu.

Laienemine on olnud selle käigus peamine edasiviiv jõud ja praegu aitab see kaasa Kagu-Euroopa muutumisele. Albaania ja Montenegro avaldused Euroopa Liidu liikmeks saamiseks rõhutavad liidu jätkuvat ligitõmbavust. Islandi avaldus lisab meie laienemiskavale uue poliitilise ja geomajandusliku mõõtme. Bosnia ja Hertsegoviina ning Serbia kaaluvad avalduse esitamist. Majanduskriisi arvestades oleks kõik need riigid hõlpsasti võinud pöörduda sissepoole. Selle asemel püüdlevad nad Euroopa poole koos kõigi karmide valikute ja julgete reformidega, mis selle püüdlusega kaasnevad. Pärast neli aastat kestnud intensiivseid ühinemisläbirääkimisi on Horvaatia lähenemas finišijoonele. Zagreb peab nüüd läbirääkimiste lõpuleviimiseks tugevdama jõupingutusi reformide elluviimiseks, eriti kohtusüsteemis ning võitluses korruptsiooni ja organiseeritud kuritegevusega. Koostöö endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtuga peab jätkuma.

Me oleme täheldanud järjekindlaid edusamme ka Türgis. Türgil on suur roll energiavarustuse kindluse ja tsivilisatsioonidevahelise dialoogi tagamisel. Ankara tahe normaliseerida suhted Armeeniaga on ajalooline otsus, nagu ka nn demokraatlik avanemine kurdi küsimuse lahendamiseks, kuid Türgil on veel pikk tee käia. Peale reformide ootame Türgilt, et ta tagaks Ankara protokolli täieliku rakendamise ning teeks edusamme enda ja Küprose suhete normaliseerimisel.

Endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik on viimasel ajal veenvalt edasi liikunud ja tegelnud peamiste reformidega sisuliselt. Riik täidab piisavalt Kopenhaageni poliitilisi kriteeriume. Need asjaolud võimaldasid komisjonil soovitada ühinemisläbirääkimiste avamist. Mulle tundub, et Skopjes on valitsus mõistnud meie soovitusi õigesti innustusena lahendada lõplikult nimeprobleem Kreekaga. Nüüd on tekkinud uus kontekst, uus arutelu ja uued võimalused ning ma loodan, et nii Skopje kui ka Ateena kasutavad neid ära.

Häid uudiseid on ka Serbia kohta. Belgrad on näidanud oma soovi Euroopa Liiduga lõimuda, eelkõige Euroopa Liiduga sõlmitud vahelepingu ühepoolse rakendamisega. Ma eeldan ka, et endise Jugoslaavia asjade rahvusvaheline kriminaalkohus peaks nüüd Serbia pingutustega rahul olema. Olen nõus teie resolutsiooni eelnõus väljendatud seisukohaga, et nimetatud leping tuleks ratifitseerida. On ülim aeg võimaldada Serbial liikuda Euroopa teekonnal järgmise etappi.

Bosnia ja Hertsegoviinal on omad tõsised probleemid – osaliselt sõja ajal toimunu tõttu –, kuid lubage mul selgelt välja öelda, et Euroopa Liidu laienemisel ei saa teha mingeid allahindlusi. Bosnia avaldust Euroopa Liidu liikmeks astumiseks saab kaaluda alles siis, kui kõrge esindaja büroo on suletud. Bosnia peab osaliselt muutma ka põhiseadust, et täita Euroopa inimõiguste konventsiooni. Inimõiguste austamine on Euroopa Liidu üks aluspõhimõtteid. Me oleme koos eesistujariigi ja Ameerika Ühendriikidega teinud ettepaneku selle saavutamiseks vajalike reformide paketi kohta. Kodanike ja kogu piirkonna huve silmas pidades loodan, et Bosnia juhid tõusevad oma ülesannete kõrgusele ja jõuavad kokkuleppele. Euroopa Liit ja Ameerika Ühendriigid on kaasatud kõrgeimal tasemel, sest me tahame, et Bosnia saavutaks edu, ja ma usun, et nii ka läheb.

Mis puudutab Kosovot, siis stabiilsust on suudetud hoida, kuid see on endiselt habras. Komisjon on tutvustanud uuringut selle kohta, kuidas edendada Kosovo sotsiaal-majanduslikku arengut ja siduda Kosovo tihedalt Euroopaga. Me teeme otsuse viisarežiimi lihtsustamise ja kaubanduslepingute kohta, kui tingimused on täidetud.

Lubage mul lõpetuseks öelda, et kui ma asusin viis aastat tagasi tööle laienemisvolinikuna, panime üheskoos paika auahned, kuid tagantjärele vaadates realistlikud eesmärgid. Kuulamistel ütlesin ma Euroopa Parlamendile, et me tahame 2009. aastaks saavutada selle, et Euroopa Liit koosneb 27 liikmesriigist, s.t lisandunud on Bulgaaria ja Rumeenia, et Horvaatia ühinemisprotsess on jõudmas lõppfaasi, teised Lääne-Balkani riigid on assotsieerimislepingute abil tihedalt Euroopa Liiduga seotud, Türgi on kindlalt teel Euroopa poole, Kosovo staatus on paigas ja Küpros taasühendatud. Ma olen rõõmus ja uhke, et peaaegu kõik meie eesmärgid on täidetud, kuigi üks oluline erand on Küpros, kus läbirääkimised olukorra lahendamiseks on ikka veel käimas. Me oleme teinud koostööd nende väärt eesmärkide poole liikumisel ja oleme ühiselt suutnud olukorda muuta. Ka Küprose puhul võib eesmärk veel täituda. See oleks kasulik nii kõikidele Küprose kodanikele kui ka Euroopa Liidule.

Peale selle – kuigi ma lootsin, ei julgenud ma viis aastat tagasi prognoosida edusamme viisavabaduse vallas. Ometi oleme nüüd vaid ühe kuu kaugusel sellest, et Serbia, Montenegro ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi kodanike unistus muutub tegelikkuseks. Loodame, et järgmisel aastal, kui vastavad tingimused on täidetud, saab sama öelda ka Albaania ning Bosnia ja Hertsegoviina kohta.

Kõigile meile, kes me Kagu-Euroopaga töötame, on see väga tähtis meeldetuletus selle kohta, kui meelitatav on Euroopa unistus miljonite meie vahetus naabruses elavate inimeste jaoks. Hoidkem seda unistust elus ja muutkem see aja jooksul tegelikkuseks.

Gabriele Albertini, *fraktsiooni PPE nimel.* – (IT) Austatud juhataja, lugupeetud kolleegid! Esmaspäeval väliskomisjonis toimunud hääletus näitas veel kord, kui keeruline, ent samas ka kasulik on meie praeguse Euroopa geograafiliste ja poliitiliste piiride laiendamine.

Tänu minu kaasraportööride tööle ja jõupingutustele ning fraktsioonide panusele õnnestus meil koostada tekst, mis laiendab algset teksti ja milles on täpsustatud mitmeid tahke, mida esialgu mainiti vaid möödamminnes.

Väliskomisjonis ja ka fraktsioonides toimunud arutelud ei möödunud vaidlusteta, mis on eri poliitilistest seisukohtadest tuleneva läbiva vastasseisu puhul tavalised. Mõnikord olid need vaidlused üsna elavad. Riikides aset leidnud ajaloolised sündmused ja nende riikide suhete hetkeseis olid vastuolus kandidaatriikide või potentsiaalsete kandidaatriikide esitatud avaldustega.

Vähem kui aasta jooksul esitasid veel kolm riiki avalduse ühinemisläbirääkimiste alustamiseks: Montenegro 2008. aasta detsembris, Albaania 2009. aasta aprillis ja Island 2009. aasta juulis. See on märk sellest, et Euroopa projekt on endiselt väga ligitõmbav ja Euroopa Liitu peetakse oluliseks stabiilsust tagavaks teguriks, eriti pärast finantsturgude kokkuvarisemist.

Väliskomisjonis toimunud hääletuse tulemusena koostatud dokumendis rõhutatakse jõulisemalt, et riigid, kes soovivad Euroopa Liiduga ühineda, peavad üleminekusse suhtuma kohusetundlikult, olles teadlikud kohustustest ja tagajärgedest, mida see protsess enesega kaasa toob.

Nende ühinemine eeldab Euroopa kriteeriumide – lisaks majanduslikele ja poliitilistele ka kultuuriliste, sotsiaalsete ja õiguslike kriteeriumide – austamist, et lõpptulemus oleks midagi enam kui vaid liidetavate summa.

Loodan, et dokument, mida täiskogu homme hääletab, käsitleb laienemise üldstrateegia kõiki tahke tasakaalustataval ja ülevaatlikumal moel. Iga riigi kohta eraldi koostatud resolutsioon tuleb sellele kahtlemata kasuks.

Kristian Vigenin, *fraktsiooni S&D nimel.* – Austatud juhataja, laienemist käsitlev strateegiadokument ja resolutsioon, mille me homme vastu võtame, näitavad meie kindlaksjäämist laienemispoliitikale, mis on osutunud Euroopa Liidu üheks edukamaks poliitikavaldkonnaks ja toonud kasu nii senistele kui ka uutele liikmesriikidele.

Euroopa Liidu laienemine on aidanud kaasa rahu, julgeoleku ja heaolu piirkonna enneolematule kasvule Euroopas ning nüüd teeme ettevalmistusi selle piirkonna edasiseks suurendamiseks, hõlmates lähiaastatel Lääne-Balkani riigid, Islandi ja Türgi.

Sotsiaaldemokraatide ja demokraatide fraktsioon on jätkuvalt üks kõige enam laienemist pooldavaid jõude Euroopa Parlamendis. Samas rõhutame, et ei tohi teha mingeid järeleandmisi Kopenhaageni kriteeriumide täitmisel ega muude oluliste näitajate saavutamisel, mille alusel kandidaatriikide valmisolekut hinnatakse.

Loodame, et läbirääkimised Horvaatiaga jõuavad üsna järgmise aasta alguses lõpule. Me eeldame, et nõukogu kiidab heaks komisjoni ettepaneku alustada järgmisel aastal läbirääkimisi endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga, nii et protsess võiks järgmisel aastal alata. Loodetavasti arenevad Türgiga peetavad läbirääkimised edasi ja avatakse ka energiapeatükk. Lisaks usume, et Euroopa Liit suudab jätkuvalt kaasa aidata kindlamale soodsale arengule kõigis kandidaatriikides. Viisavabadus on suurepärane tegu, mis näitab Lääne-Balkani riikide elanikele, et nad liiguvad õiges suunas.

Lubage mul väljendada ka lootust, et tänu institutsiooniliste reformide lõpuleviimisele suurendab Lissaboni lepingu jõustumine veelgi Euroopa Liidu suutlikkust integreerida uusi liikmeid.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, *fraktsiooni ALDE nimel*. – (NL) Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsiooni esimehena on mul sõpru, tuttavaid ja mõttekaaslasid kõigis neis riikides, mis on tänase raporti teemaks.

Tahaksin kõigepealt kiita volinik Olli Rehni kõige eest, mida ta viimase viie aasta jooksul on saavutanud, ja tunnustada teda nende jõupingutuste eest. Ta väärib meie täit tunnustust. Nagu ma ütlesin, on mul sõpru ja tuttavaid kõigis neis riikides, ja ma võin mõningase uhkusega kinnitada, et minu teada oleme meie ainuke suur poliitiline ühendus, mis on Kosovo staatuse suhtes kokkuleppele jõudnud. Me jõudsim selles küsimuses üksmeelsele seisukohale juba 2006. aastal ja oleme selle tänini säilitanud. Ärge arvake, et see oli vaid juhus, sest me nägime selleks palju vaeva.

Seega võite ette kujutada, kui pettunud ma olin, nähes, et viisarežiimi lihtsustamise leping Kosovot ei hõlmanud. Mulle tundub, et kosovlasi karistatakse selle eest, et mitmed Euroopa Liidu liikmesriigid ei ole veel suutnud leppida asjaoluga, et Kosovo on nüüd iseseisev riik. See on minu arvates väga kahetsusväärne. Nõukogu eesistuja ja volinik, lubage mul ka tõstatada mõned küsimused Bosnia ja Hertsegoviina hetkeolukorra kohta. Ma kardan, et ma ei ole mitmete küsimuste positiivse lahenduse suhtes nii optimistlik kui teie, kas või juba sellepärast, et sealsetel inimestel võiks tekkida mulje, et ühtäkki peab kõik väga kiiresti edasi minema ja enam pole aega piisavaks nõupidamiseks, vähemalt mitte muude erakondadega peale suuremate, kellega teie ühenduses olete.

Lõpetuseks tahaksin oma fraktsiooni nimel selgelt välja öelda meie nõudmise, et kandidaatriigid järgiksid kõiki Kopenhaageni kriteeriume, ilma igasuguste eranditeta ükskõik kelle puhul. Ka ei tohiks te arvata, et me ei hooli Euroopa Liidu vastuvõtusuuutlikkusest. Me ei ole lihtsalt rahul asjaoluga, et mõned kolleegid tunduvad soovivat kasutada vastuvõtusuuutlikkuse tingimust selleks, et lükata uute riikide ühinemine määramata ajaks edasi. Me ei kiida seda heaks.

Lubage mul oma jutt kokku võtta. Lugupeetud volinik, ma leian, et viimase viie aasta töö on tõepoolest olnud edukas. Soovin teile edaspidiseks kõike head! Olen kindel, et kohtume Euroopa Parlamendis veelgi, ehkki võib-olla seoses mõne muu ülesandega. Igal juhul suur tänu!

Ulrike Lunacek, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – Austatud juhataja, ma pean Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsiooni nimel ütlema, et olen väga rahul sellega, et käesolevas ühisresolutsioonis korraldatakse taas Euroopa Parlamendi kindlaksjäämist laienemisele ja vajadust jätkata laienemiseks tehtavaid jõupingutusi, mida me arutasime väliskomisjonis.

Eriti kehtib see Kagu-Euroopa kohta. Ma loodan, et relvakonfliktide ja kujuteldamatu julmuse aeg on selles Euroopa piirkonnas alatiseks läbi, ning leian, et Euroopa Liit etendab selles olulist osa. Ka seetõttu olen ma väga rahul, et resolutsioonis korraldatakse meie kindlaksjäämist.

Nagu juba öeldud, on paljudes küsimustes edusamme tehtud. Mõned sealsed tüliküsimused on lahenenud ja minul kui Kosovo raportööril on väga hea meel, et Hispaania on teatanud kavatsusest kutsuda oma eesistumisperioodil Kosovo osalema Lääne-Balkani konverentsil, mis loodetavasti annab võimaluse staatuse küsimuses edu saavutada.

Ma ütleksin Kosovo kohta veel midagi, mida mainis ka eelkõneleja. Mullegi oleks meeldinud, kui Kosovo oleks kaasatud, kuid vähemalt oleme kindlustanud selle, et alustatakse dialoogi viisarežiimi liberaliseerimiseks.

Ma tahaksin kommenteerida üht muudatusettepanekut, mille me homme esitame. See puudutab üht vähemust, mis on paljudes Kagu-Euroopa piirkondades ja ka mujal Euroopas, kuid eelkõige Kosovos väga keerulises olukorras. Ma räägin romi vähemusest. Praegu kavatakse umbes 12 000 romi, kellest suurem osa on lapsed, saata liikmesriikidest välja, peamiselt Kosovosse. Me teame, et sealsed tingimused ei võimalda neile inimväärset elu. Seetõttu paluksin, et Euroopa Parlamendi liikmed hääletaksid homme meie muudatusettepaneku poolt, et vähemalt talvisel ajal ei saadetak romisid Kosovosse tagasi ja et Kosovol aidataks muuta siin-seal elavate romi vähemuste jaoks tingimused elamisväärseteks.

Rahvusvahelisel naistevastase vägivalla kaotamise päeval olen ma ka väga rahul, et meil on õnnestunud teha selles tekstis muudatused, mis ütlevad selgelt, et nii asjaomase piirkonna valitsused kui ka Euroopa Liit peavad võtma meetmeid naiste diskrimineerimise ja naistevastase vägivalla vastu.

Veel üks asi: teised etnilised vähemused ja seksuaalvähemused. Ma leian, et see on oluline tee demokraatia poole.

Charles Tannock, *fraktsiooni ECR nimel*. – Austatud juhataja! Euroopa Konservatiivid ja Reformistid toetavad kindlalt Euroopa Liidu laienemist. Kui me võimaldame artikli 49 kohaselt tingimustele vastavatel riikidel Euroopa Liidu liikmeks saada, tekib loodetavasti vabam ja paindlikum Euroopa, millesse meie fraktsioon usub.

Ma olen Montenegro alaline raportöör. Montenegro on teinud tublisid edusamme liikmesuse poole liikumisel ja esitas üsna hiljuti ka oma avalduse. Ma külastan seda riiki siiski peagi, et ise otsustada ja saada olukorra kohta sõltumatu hinnang.

Mul on hea meel, et Islandist võib peagi kandidaatriiki saada. Kui aga Balkani riikidest rääkida, siis Horvaatia kahepoolne piiritüli Sloveeniaga ei tohi olla takistuseks Euroopa Liiduga ühinemisele. Samuti loodan, et ka Makedoonia avab läbirääkimised lähiajal.

Mis puudutab Türgit, siis palju muret tekitavad endiselt inimõigused, jätkuv blokaad Armeenia suhtes, usuvabadus ja Türgi sadamate sulgemine Küprose laevadele. Minu arvates oli kahetsusväärne ka see, et Türgi kutsus hiljuti Istanbulis toimunud Islamikonverentsi Organisatsiooni tippkohtumisele Sudaani presidendi alBashiri – inimese, keda Rahvusvaheline Kriminaalkohus süüdistab Darfuris toime pandud õudustes.

Lõpetuseks ütlen, et kuigi Ukraina ei ole otseselt selle aruteluga seotud, loodan ma, et sõltumata Ukraina eelseisvate presidendivalimiste tulemustest pakub Euroopa Liit jätkuvalt Ukrainale võimalust saada kunagi liidu liikmeks, kui Ukraina rahva enamus seda tõepoolest soovib. Samamoodi tuleks suhtuda Moldovasse ja ka Valgevenes, kui viimane muutub kunagi demokraatlikuks riigiks.

Nikolaos Chountis, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (EL) Austatud juhataja, härra volinik, lugupeetud minister! Laienemisstrateegiast rääkides tahaksin ma kõigepealt öelda, et kui vaadata seniseid laienemisi ja seda, kuidas me uutele kandidaatriikidele läheneme, siis minu arvates ilmneb, et Euroopa Liidu poliitika ei aita alati lahendada ühinenud või ühinevate riikide töötajate ja ühiskonna majanduslikke ja sotsiaalseid probleeme ning paljudel juhtudel on rahaline ja muu abi ebapiisav või valesi suunatud, mille tulemusena piirkondlik ja sotsiaalne ebavõrdsus kinnistub või süveneb.

Ma tahaksin rääkida Türgist. Tuleb avaldada survet, et Türgi peaks oma lubadusi ja täidaks oma kohustusi, eriti aga Ankara protokollis Küprose Vabariigi tunnustamise kohta, arvestades, et Türgi vaidlustab rahvusvahelisest õigusest tulenevaid Küprose Vabariigi õigusi. Sooviksin Euroopa Parlamendile meelde tuletada, et Türgis on endiselt probleeme demokraatlike õiguste ja ametiühinguvabaduse austamisega, mida rõhutas Türgi ametiühinguliikmete hiljutine süüdistamine ja kohtuprotsess İzmiris.

Räägiksin ka Kosovost. Kosovo puhul tuleb arvesse võtta ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1244/99. Kosovos on ikka veel probleeme, näiteks isolatsioonis elavate Kosovo serblaste staatus ja pagulaste tagasipöördumise lepingute rikkumine.

Lõpetuseks endisest Jugoslaavia Makedoonia Vabariigist: nimeprobleem tuleb lahendada ÜRO raames ja kahepoolse lepingu alusel, millega määratakse kindlaks geograafilised piirid. Lugupeetud volinik ja nõukogu eesistuja, ma küsiksin teilt: mida te arvate Kreeka vastvalitud peaministri hiljutisest ettepanekust korraldada kohtumine Albaania ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi peaministriga?

Nikolaos Salavrakos, *fraktsiooni EFD nimel*. – (EL) Austatud juhataja, minu arvates ei ole Rooma lepingu artikkel 49 mingi liikmesriikidele suunatud romantiline üleskutse osaleda ühinenud Euroopa laiendamises. Selle tegelik eesmärk on, et võimalikud paljud Euroopa riigid võtaksid omaks Euroopa Liidu põhimõtted. Ainult siis on olemas vajalikud eeldused kolme kriteeriumi kohaldamiseks, milleks on kohustuste täitmise kindlustamine, tingimuste täitmine ja teavitustegevus.

Homme käsitleb nõukogu Gabriele Albertini resolutsiooni ettepanekut, milles öeldakse selgelt, et kuigi Türgi on teinud Kopenhaageni poliitiliste kriteeriumide täitmisel mõningaid edusamme, on tal veel palju teha inimõiguste, sõna- ja usuvabaduse vallas ning seoses poliitilise tegevusega õigussüsteemis ja muudes valdkondades.

Siiski on ilmne, et Türgi on hiljuti teinud pingutusi oma mõjuvõimu maksmapanemiseks Lähis-Idas ja Kaukaasias viisil, mis on vastuolus Euroopa Liidus kehtivate põhimõtetega. Teine näide on Türgi käitumine Iraani küsimuses. See on täielikult vastuolus Euroopa Liidu välispoliitikaga ja Türgi kohustustega, mis tulenevad Ankara protokollist. On veel kaheksa peatükki, mida tuleb Türgi puhul käsitleda, ja seetõttu leian ma, et järelikult ei ole Türgi veel valmis läbirääkimiste alguse kuupäeva kindlaksmääramiseks.

Endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi kohta tahan ma öelda kaht asja: me oleme tähele pannud, et peaministri hiljutised teod ja avaldused põhjustavad probleeme naaberriikides, ja meie soov on, et sellist käitumist korrigeeritaks.

Barry Madlener (NI). – (NL) Herman Van Rompuy oli kahtlemata täiesti õigus, kui ta 2004. aastal märkis, et Türgi ei ole Euroopa osa ega saagi selleks.

Sellist märkust tehes rõhutas Van Rompuy Euroopa põhiväärtusi, mida Türgi tema arvates kahjustaks. Niisiis väljendas Herman Van Rompuy põhimõttelist vastuseisu Türgi liikmesusele. Ja meie, Hollandi Vabaduspartei, nõustume temaga täielikult. Muidugi ei saa ta nüüd sellist põhimõttelist avaldust tagasi võtta, isegi mitte Euroopa Ülemkogu eesistuja mõnusa ametikoha kindlustamiseks. Türgi on ilmutanud koguni põlgust demokraatia ja sõnavabaduse suhtes, nimetades meie partei juhti Geert Wildersit, demokraatlikult valitud rahvaesindajat, fašistik ja rassistik. Milline ennekuulmatu ja alusetu võrdlus! Meilt ei tohiks võtta islami kritiseerimise võimalust. Türgi näitab sellega oma tõelist olemust!

Volinik Rehn, ma küsin teilt järgmist: milline on teie reaktsioon Türgi sellisele ennekuulmatule suhtumisele? Vastuseid saab muidugi olla ainult üks: lõpetada kohe igasugused läbirääkimised Türgiga. Olgem türklastega ausad. Olgem nendega ausad, nagu olid Angela Merkel ja Nicolas Sarkozy ning nagu on nende suur sõber Herman Van Rompuy. Lõpetage kõik läbirääkimised Türgiga ja teiste islamiriikidega.

(Sõnavõtja nõustus vastama sinise kaardi küsimusele kodukorra artikli 149 lõike 8 alusel.)

William (The Earl of) Dartmouth (EFD). – Paistab, et Herman Van Rompuy sõnad on teile suurt muljet avaldanud. Kas te ei arva, et enamikule inimestele avaldaks rohkem muljet asjaolu, et vaid 3% Türgi maismaaterritooriumist asub Euroopa maailmajaos, mistõttu ettepanek, et Türgist võiks saada Euroopa Liidu täieõiguslik liige, on geograafiliste põhjustel täiesti absurdne?

Barry Madlener (NI). – Tegelikku küsimust ma küll ei kuulnud, kuid me oleme loomulikult nõus, et Türgile „ei” ütlemiseks on mitu põhjust. Ma mainisin vaid mõnda neist, ent see on „ei” ütlemiseks veel üks hea põhjus, nii et ma tänan teid selle eest.

Elmar Brok (PPE). – (DE) Austatud juhataja, härra Bildt, lugupeetud volinik! See on tõenäoliselt viimane laienemisteemaline arutelu, mida me teiega peame, härra Rehn. Ma tahaksin tänada teid nende paljude sisukate arutelude eest, mida me koos teiega alates 2004. aastast oleme pidanud.

Teeksin mõned märkused. Minu arvates on nüüd aeg ruttu kõrvaldada Horvaatiale väljaspool riiki tekitatud takistused, nii et järgmisel aastal oleks meil võimalik kiiresti Horvaatia suhtes otsusele jõuda, läbirääkimised lõpule viia ja ühinemisleping ratifitseerida. Ma leian, et sellised kahepoolsed probleemid, mis eksisteerivad ka mitmete teiste riikide puhul, sealhulgas endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi ja Kreeka puhul, samuti sammud, mida pidevalt astutakse Serbia vastu, mis minu arvates on piirkonna stabiilsuse seisukohalt äärmiselt oluline riik, tuleb kiiresti lahendada.

Tuleb selgelt välja öelda, et iga riiki peaks käsitlema vastavalt tema võimalustele, ja et Thessaloníkis antud lubadus, eelkõige seoses Lääne-Balkani riikidega, täidetakse. Iga riigi puhul tuleb lähtuda tema suutlikkusest ja protsessi kiirust tuleb vastavalt kohandada.

Siiski on oluline ka selgitada, et Kopenhaageni kriteeriumid kuuluvad kohaldamisele. Mul on kahju, et sotsiaaldemokraadid, rohelised ja teised on keeldunud parlamendikomisjonis Kopenhaageni kriteeriumidest rääkimast. Täiskogu loodetavasti muudab seda olukorda. Vastasel juhul saadaksime kandidaatriikidele täiesti vale sõnumi, nagu ka siis, kui me ei mainiks Euroopa Liidu vastuvõtusuuutlikkust.

Sisemiste reformide alustamiseks peab väljavaade Euroopaga lõimuda olema paigas. Siiski on oluline, et vajalikud tingimused oleksid täidetud, et ei tekiks valesid ootusi.

Pidades silmas Kopenhaageni kriteeriume, peame seetõttu Türgi puhul samuti tagama, et ühinemise tingimuseks seataks sõnavabaduse, demokraatia, õigusriigi ja usuvabadusega seotud poliitiliste nõuete täitmine ning et mingi kompromiss selles valdkonnas ei tule kõne allagi.

Adrian Severin (S&D). – Austatud juhataja, eelmise laienemise kõige olulisem õppetund oli ehk see, et me tõime Euroopa Liitu uued riigid, turud, asutused ja tööstuslikud varad, kuid jätsime maha inimeste südamed ja mõtted. Ma leian, et me peame vältima sama vea kordamist tulevikus.

Lisaks ühinevatele riikidele peame ette valmistama ka olemasolevaid liikmesriike. Sageli kasutatakse sõna „laienemisväsimus” räägib pigem olemasolevate riikide ettevalmistuse puudumisest, s.t sellest, et vanad

liikmesriigid ei olnud valmis elama koos uute liikmesriikidega, mitte niivõrd uute liikmesriikide „seedimatusel”.

Teiseks leian, et peaksime kandidaatriikide puhul vältima igasuguseid tingimusi, mis ei ole otseselt seotud nende suutlikkusega õiguslikus, institutsioonilises, poliitilises ja kultuurilises mõttes meiega kokku sobituda ja meiega koos tegutseda ning meiega siseturul konkureerida, pidades silmas sellise „koostalitlusvõime” laiemat tähendust. Me ei tohiks kehtestada tingimusi, mis ei ole nende kriteeriumidega seotud. Me peaksime meeles pidama, et laienemise eesmärk on parem tulevik, mitte parem minevik. Me mõtleme sellele minevikule liiga palju.

Kolmandaks tuleks iga riiki tõepoolest hinnata tema saavutatud tulemuste alusel. Kuid me peaksime hindama ka nende suutlikkust aidata ühinemisega kaasa piirkonna parema olukorra, suurema stabiilsuse ja piirkondliku lõimumise saavutamisele.

Ootuste kujundamine on samuti ülimalt tähtis. Minu arvates võiks meil tulevikus olla veidi rohkem kujutlusvõimet ja me võiksime kavandada teatava järkjärgulise integreerimise võimaluse riikide jaoks, mille täielik integreerimine lühiajalises plaanis ei näi olevat võimalik.

Lõpetuseks tahaksin öelda, et minu arvates tuleks meil uuesti käsitleda oma identiteedi – kultuurilise ja geopoliitilise identiteedi – küsimust, et saada täpselt teada, kui kaugele me oleme laienemisel võimalised minema.

Ivo Vajgl (ALDE). – (SL) Me kavatseme täna vastu võtta resolutsiooni, mida paljudes Kagu-Euroopa riikides suure huvi ja kannatamatusega oodatakse.

See resolutsioon räägib Kagu-Euroopa kohta vaid mõne aasta taguse ajaga võrreldes hoopis teist keelt. Just see muutus ongi andnud tõuke ja suuna meie tänasele arutelule. Minu arvates on oluline järeltada ühelt poolt nõukogu eesistuja Carl Bildti ja volinik Olli Rehni ning teiselt poolt väliskomisjoni esimehe Gabriele Albertini (tänu kellele meil on võimalik nii rikkalik ja sisuline resolutsioon vastu võtta) sõnadest, et me toetame Euroopa Liiduga ühinemise väljavaateid kõikide asjaomaste riikide puhul. Siinkohal tõstaksin ma esile eriti Türgit.

Ainult siis, kui me pakume laienemise ja kaasamise väljavaadet kõikidele asjaomastele riikidele, muutuvad mõningad sealsed probleemid, näiteks tendentsid, mis osutavad mõne endisest Jugoslaaviast võrsunud riigi edasisele killustumisele, piiritülid ja episoodilised vahejuhtumid, mis on seotud usulise ja muu sarnase sallimatusega, laiema piirkonna jaoks mõnevõrra vähem ohtlikuks.

Seega saame teha järeltuse, et projekt, mis aitab kaasa rahule ja arengule selles kunagi ebastabiilses Euroopa piirkonnas, peab jätkuma.

Hélène Flautre (Verts/ALE). – (FR) Austatud juhataja, mina ja minu fraktsioon oleme nõus, et laienemine on üks Euroopa Liidu viljakamaid ja veenvamaid poliitikavaldkondi.

Seetõttu muretsen ma veidi teie tuleviku pärast, volinik Rehn – ma ei ole päris kindel, kuidas te leiate uues komisjonis portfelli, mis on veelgi huvipakkuvam kui laienemise oma.

On täiesti rabav, mida liikmeks saamise väljavaade kui muutusi ja demokraatiat esile kutsuv jõud suudab saavutada sellises riigis nagu Türgi. Jah, muidugi on Türgil veel palju vaja saavutada: kohtunike sõltumatus, sõjaväe roll, sõnavabadus, kurdi küsimuse kõigile tahkudele tõelise ja lõpliku lahenduse leidmine.

Minu arvates on siiski oluline rõhutada, et see Euroopa Liidu laienemisstrateegia ei ole kasulik mitte üksnes ühinevatele riikidele, vaid ka meile ja Euroopa otsustajatele.

On vastutustundetu vähendada nende jõupingutuste tähtsust, mida selline riik nagu Türgi on muutumiseks teinud, ja jätta läbirääkimiste tulemuste suhtes kahtlused õhku. Jah, läbirääkimiste tulemused on sellised, et Türgi ühineb meiega, ja me peame selle selgelt välja ütleva!

Ryszard Antoni Legutko (ECR). – (PL) Lugupeetud juhataja! Euroopa Liidu laienemine ei ole üksnes Euroopa Liiduga ühinevate või seda soovivate riikide huvides, vaid meie kõigi huvides, sest see suurendab integratsiooni ja julgeolekut. Seetõttu on meil hea meel Lääne-Balkani riikides ja Türgis tehtud edusammude üle, samuti selle üle, et Island on esitanud ühinemistaotluse. Laienemisvõime on olemas, kuid pidagem mees, et iga demokraatlik Euroopa riik, mis vastab väga täpselt määratletud kriteeriumidele, võib taotleda Euroopa Liidu liikmeks saamist. Me ei tohiks unustada neid kriteeriume, kuid me ei tohiks ka kandidaatriikidele ust sulgeda. Ärgem sulgemem ust oma idapoolsetele partneritele. Me peaksime pakkuma Ukrainale selget ühinemisvõimalust.

Veel üks asi. Euroopa Liidus kasutatakse väga tihti sõna „solidaarsus”. See on sõna, mis tõmbab teisi Euroopa riike meie ühenduse poole ja samal ajal kohustab meid Euroopa Liitu edasi laiendama. Kahjuks ei ilmuta Euroopa Liit paljudel juhtudel solidaarsust oma sisesuhetes. Ilmne näide on Nord Streami gaasijuhtme projekt, mille otsene eesmärk on kahjustada transiidiriike, eriti Poolat, samas kui South Streami näol on tegemist Moskva reaktatsiooniga energiaallikate mitmekesistamise plaanidele, mis on seotud Nabuccoga. On väga murettekitav, kuidas teatud riigid on Venemaale nendega manipuleerimise nii lihtsaks teinud. Seetõttu viib Euroopa Liidu üksikute liikmesriikide ja Venemaa kahepoolsete huvide edendamise sisemiste vastuoludeni ja nõrgestab meie seisundit – Euroopa Liidu seisundit. Selline käitumine on vastuolus solidaarsuse põhimõttega. Laienemine on hea, kuid meie sõnad ja teod peavad olema omavahel kooskõlas.

Charalampos Angourakis (GUE/NGL). – (EL) Lugupeetud juhataja! Lissaboni leping tekitab Euroopa Liidu liikmesriikide ja ühinevate riikide rahvaste senisest veelgi halvemad väljavaated. Kahjuks on Balkani rahvad raskes olukorras, mis on tingitud NATO sõja tagajärgedest, kapitalistlikest ümberkorraldustest, Euroopa Liiduga sõlmitud lepingutest, piirkonnas olevatest välisriikide sõjaväebaasidest, kapitalismi kriisist ja suurjõudude omavahelisest energiaalasest konkureerimisest. Nende riikide ühinemine Euroopa Liiduga teenib suurettevõtete ja imperialistide huve, mille hulka kuulub koguni kõnealuse piirkonna riikide piiride muutmine. Endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi ühinemine NATO ja Euroopa Liiduga teravdab sisevastuolusid, samas kui selle riigi võimkond ei kavatsegi loobuda irredentismil põhinevatest püüdlustest. Türgi kasutab ära oma geostreegilist asukohta ja jätkab suure osa Küprose okupeerimist, esitab nõudeid Egeuse mere piirkonnas ning hoiab vangistuses tuhandeid ametiühinguliikmeid, kurde, ajakirjanikke ja teisi inimesi. Islandi majandusime on kokku varisenud ja riigile avaldatakse survet, et ta rakendaks end Euroopa imperialistide vankri ette. Kreeka kommunistlik partei on Euroopa Liidu laienemise vastu, sest see on kahjulik Euroopa Liidule endale ning liiduga ühinenud Kreekale. Me võitleme koos Euroopa rahvaga rahu ja sotsiaalse õigluse eest ning imperialistlike liitude vastu.

Fiorello Provera (EFD). – (IT) Austatud juhataja, lugupeetud kolleegid! Euroopa Liidu laienemist võib näha võimaluse või probleemina, kuid igal juhul on see suur proovikivi.

Võimalus tuleneb asjaolust, et uued liikmesriigid võivad anda käegakatsutava panuse Euroopa poliitika väljatöötamisse. Selleks ei piisa Kopenhaageni kriteeriumide täitmisest ja nende ametlikust kinnitamisest. Vaja on suurendada kandidaatriikide kodanike teadlikkust Euroopast nende südameid ja mõtteid haarava kampaania kaudu, millesse on kaasatud poliitikut, intellektuaalid ja meedia.

Euroopat ei või enam vaadelda üksnes suure rahaallikana, mida kasutatakse majanduslike, sotsiaalsete ja infrastruktuuriga seotud probleemide lahendamiseks, vaid institutsioonina, millesse kõik peavad andma oma panuse, et luua ühistele väärtustele rajatud poliitikat.

Toetus laienemisele on liikmesriikides väike, eriti teatud liikmesriikides. Kas me tahame sulgeda silmad selle olukorra ees või kaasata oma kaaskodanikud ja küsida nende arvamust? Ma arvan, et rahvahääletus on parim lahendus, sest see on kõige vahetum demokraatiavorm ning tooks Euroopa Liidu oma kodanikele ja nende valikuvabadusele lähemale.

Philip Claeys (NI). – (NL) Me peame tegema lõpu suurele teesklusele seoses Türgi ühinemisega. Me peame lõpetama probleemide varjamise ja pisendamise. Me kõik peame olema piisavalt julged, et tegelikkusele silma vaadata. Türgiga on ühinemisläbirääkimisi peetud juba viis aastat, ja mis on tulemus? Türgi ajab endiselt Euroopa- ja läänevastast välispoliitikat. Peaminister Erdogan ja president Güli juhtimisel on Türgi muutumas üha islamistlikumaks riigiks. Türgi keeldub endiselt tunnustamast kõiki Euroopa Liidu praeguseid liikmesriike ja täitmast kohustusi, mida ta tolliliidu raames peab täitma. Türgi jätkab ühe Euroopa Liidu liikmesriigi territooriumi osa okupeerimist. Ja ma pole veel maininud struktuurilist ja püsivat probleemi – sõnavabaduse eiramist Türgis.

Härra Bildt ütles äsja, et ta ei poolda suletud Euroopa ideed. Nii palju kui mina tean, ei taha keegi Euroopat sulgeda, kuid siin on parlamendiliikmeid, mina nende hulgas, kes pooldavad mõtet, et Euroopa võiks olla euroopalik. Ma laenan siinkohal Euroopa Ülemkogu eesistuja ametikohale valitud Herman Van Rompuy sõnu: „Türgi ei ole Euroopa osa ega saagi selleks!”

ISTUNGI JUHATAJA: ROBERTA ANGELILLI

asepresident

Cristian Dan Preda (PPE). – (RO) Me räägime laienemisest seoses Lääne-Balkani riikide, Islandi ja Türgiga, mis kujutavad endast kolme väga erinevat juhtumit. Lääne-Balkani riigid on kaugel vastavusest neile

majanduslikele ja poliitilistele kriteeriumidele, mille täitmist Euroopa Liit eeldab. Nende riikide avalik arvamus ja poliitilised liidrid aga toetavad integreerumise eesmärki ja on ühinemise suhtes erakordselt optimistlikult meelestatud.

Island vastab mitmetele majanduslikele ja poliitilistele kriteeriumidele, kuid Islandi üldsus ja juhid on Euroopa Liiduga ühinemise eesmärgi suhtes väga erinevatel arvamustel. Lääne-Balkani riike ja Islandit tundub praegusel hetkel ühendavat see, et sügav majanduskriis annab neile julgust Euroopa Liiduga ühineda.

Samas ei ole Türgi Euroopa-suunalised püüdlused seotud mingi majandustsükliga. See on üks neid riike, kus selle tähtsa arutelu ajal toimub väga hoogne majandustegevus. Alles hiljuti toetas ühinemiseesmärki 45% türklastest.

Ma tahan, et me teeksimme vahet nendel kolmel olukorral, sest Lääne-Balkani riikide, Islandi ja Türgi puhul on integreerimise mõttes tegemist kolme eri stsenaariumiga. Teisalt oleks hea, kui me ei käsitaks neid juhtumeid kahepoolse poliitika loogika järgi.

Minu arvates ei või liikmesriigid või kolmandad riigid kasutada olemasolevate liikmesriikide ja tulevaste kandidaatriikide erinevusi selleks, et tõkestada Euroopaga lõimumise teed. Ma leian, et tee Euroopaga lõimumise poole määravad ära üksnes iga riigi saavutatud tulemused ja üldsuse üksmeel.

Maria Eleni Koppa (S&D). – (EL) Austatud juhataja, vaatamata osa inimeste kahtlustele on laienemispoliitika toonud Euroopasse stabiilsuse, rahu ja heaolu. Nüüd kutsutakse meid üles jätkama läbirääkimisi kandidaatriikidega – Lääne-Balkani riikide, Islandi ja Türgiga. Lääne-Balkani riikide integreerimine on kahtlemata kõige keerulisem ülesanne. Nende lõimimine teeb lõpu 1990. aastal alguse saanud konfliktide ajastule ja kõrvaldab selle, millest võib saada must auk Euroopa südames. Horvaatia on integreerumiseks valmis paari kuu pärast ja teisedki riigid teevad jõudsalt edusamme. Eriti Serbia puhul tuleb meil kõigil tunnistada, kui kaugele see riik on jõudnud. Me peame toetama Serbia arengut ja julgustama teda Euroopa poole liikuma. Lahendamata küsimusi muidugi on. Kosovo lahtine staatus, keeruline olukord Bosnias ja vaidlus endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi nime üle on selle piirkonna lahtised haavad. Mis puudutab Kreekat, siis uus valitsus püüab leida lahenduse, mis selle vaidluse lõpetaks. Pärast 17 aastat kestnud pingeid on vaja aega, et saavutada lõpuks kummalegi poolele vastuvõetav lahendus. Üldiselt on näidatud üles heanaaberlikke suhteid, mis on lõimumise eeldus, meeldib see meile või mitte. Nii et tehkem kõik tööd selliste suhete nimel.

Alexander Graf Lambsdorff (ALDE). – (DE) Tänan, austatud juhataja! Härra Bildt, teie sõnavõtt oli hea, selge ja ülevaatic. Kõik see, mida te ütlesite Euroopa Liidu kui geopoliitilise stabiliseeriva teguri ja laienemispoliitika kui vahendi kohta, on õige.

Samas ei oleks minu arvates intellektuaalselt ega poliitiliselt rahuldav käituda nii, nagu puuduks aina laieneva liidu eesmärgi ja aina tihedamalt seotud liidu eesmärgi vahel vastuolu. See on küsimus, millele me ei ole veel lõplikult vastanud. Teil on õigus, kui ütlete, et suuremal Euroopa Liidul on suurem mõju. Kuid selline liit on ka keerukam, ja see mõjutab meie tegutsemisvõimet. Seetõttu peame nende kahe õiguspärase eesmärgi ühendamiseks korraldama uue dialoogi laienemise teemal, nagu soovitas sotsiaaldemokraatide esindaja Adrian Severin, käsitledes järkjärgulist integreerimist ja uusi liikmesuse vorme.

Me vajame institutsioonilisi reforme. Näiteks mina ei oska Saksamaal inimestele selgitada, miks ma toetan Thessaloníkis otsustatud ja miks on Jugoslaavia õigusjärglastest riikidel ühel päeval rohkem volinikke kui kõigil Euroopa Liidu asutajaliikmetel kokku. See ei ole õige. Me peame oma laienemispoliitikas olema ausad, et saada tagasi kodanike toetus selles tähtsas poliitikavaldkonnas.

Peter van Dalen (ECR). – (NL) Eurobaromeetri küsitluse tulemused näitavad, et Euroopa kodanikud on oma arvamusel Türgi liitumise kohta selgelt välja öelnud: 28% poolt ja 59% vastu. Need arvud räägivad enda eest ja ükski poliitik ei saa ega tohi neid eirata. Kui me neid eirame, suurendame veelgi lõhet kodanike ja poliitikute vahel.

Türgi ei ole geograafiliselt Euroopa osa. Ka ei ole Türgi osa Euroopa ajaloost, mille usulist, kultuurilist ja poliitilist maastikku on kujundanud kristlus, renessanss, valgustusajastu ja demokraatlik rahvusriik. Teisalt võiks teatav privilegeeritud partnerlus ühendada kummagi maailma parimat osa. Lisaks mitmetele majanduslikele eelistele looks selline partnerlus pingevabamad suhted Euroopa ja Türgi vahel ning vabastaks meid pidevast ühinemisstressist. Seega on aeg teha selge otsus: peatagem ühinemisläbirääkimised ja alustagem läbirääkimisi privilegeeritud partnerluse üle. See võiks olla meie laienemisstrateegia 2010. aastaks.

Helmut Scholz (GUE/NGL). – (DE) Austatud juhataja, lugupeetud nõukogu eesistuja ja volinik! Mina ja paljud minu fraktsiooni liikmed oleme alati näinud laienemises Euroopa Liidu üht olulisemat ettevõtmist ja seda alati toetanud. Vaatamata kogu meie põhjendatud kriitikale laienemise mitmesuguste aspektide suhtes on laienemine olnud üks edukamaid valdkondi Euroopa Liidu välisarendustegevuses ning see kujutab endast keerulist pikaajalist ülesannet nii kandidaatriikide kui ka Euroopa Liidu jaoks. Seda on tänasel täiskogu istungil juba arutatud.

Me peame endalt küsima, kas oleme edasisteks laienemisteks valmis. Arvestades Kagu-Euroopa riikide ja impeeriumide lagunemise pikka ajalugu, oli õige ja hea, et just selle probleemse piirkonna riikidele on pakutud võimalust saada Euroopa Liidu liikmeks. See, et mõned Euroopa Liidu liikmesriikide poliitikud on distantseerunud sellest lubadusest ettekäändel, et Euroopa Liidu identiteedi ja institutsioonide tugevdamine on edasisest laienemisest tähtsam, on suurendanud kandidaatriikide usaldamatust ning lisaks mõjunud pärssivalt demokraatlikule arvamuse kujundamisele ja reformide elluviimisele kõnealuses piirkonnas.

Bastiaan Belder (EFD). – (NL) Ma mäletan hästi, et ühel meie hiljutisel kohtumisel ütles volinik Rehn, et laienemisvolinikuna tegutsemiseks peab inimene olema optimist.

Pea tunnistama, et minu arvates kirjeldab see sõna teda väga hästi, kuid optimisti roll ei näi talle sobivat. Minu isiklik seisukoht on, et poliitikas, sealhulgas Euroopa Liidu poliitikas, peaks optimistlikkusele eelnema realistlikkus. Minu arvates on lausa šokeeriv, et Euroopa Parlament on selle roosilise mõttelaadiga kaasa läinud. Miks oli vaja pehmeneda Türgile ja Bosniale Gabriele Albertini raporti esimeses versioonis adresseeritud selget sõnumit? Miks me pidime Türgile komplimente tegema? Miks me tegime meeleheitlikke jõupingutusi, et leida positiivne avasõnum Bosnia kohta?

Kas Euroopa Parlament ei ole siis täiesti teadlik asjaolust, et me peame esindama Euroopa Liidu liikmesriikide rahvaid? Teavituskampaaniad ei aita kuidagi kaasa sellisele laienemisele, millel on rahva toetus. Me saavutame selle ainult siis, kui hindame ausalt ja realistlikult, mil määral need riigid on täitnud Kopenhaageni kriteeriumid.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Austatud juhataja! On murettekitav, kui ilmne on Euroopa Liidus demokraatia puudujääk, kui asi puudutab Türgi ühinemist. Enamik Euroopa Liidu elanikest on selgelt vastu Türgi ühinemisele Euroopa Liiduga. Sellegipoolest tegeldakse üle kodanike peade puuduste varjamisega, hindamisega ja läbirääkimistega.

Kui me teeme nägu, nagu ei toimukski liikumist täisliikmeks saamise poole, siis on see ebaaus käitumine. Kandidaatriigina saab Türgi juba praegu 2007.–2010. aastani 2,26 miljardit eurot. Seda raha maksavad netomaksjatest riigid, kelle kodanikud ei soovi Türgit Euroopa Liitu.

Ilmselt on küsimus Ameerika Ühendriikide huvides. Pärast Türgi ühinemist oleks võimalik lahendada paljud Euroopa-välised konfliktid. Vaatamata Türgi osalemisele Eurovisioni lauluvõistlusel olen ma samal arvamusel Saksamaa endise presidendi, auväärse Theodor Heussiga, kes pakkus välja Euroopa selge määratluse. Ta ütles, et Euroopa seisab kolmel mäel. Need mäed on Akropol, mis sümboliseerib Kreeka humanismi, Rooma Kapitoolium, mis sümboliseerib euroopalikku riiki, ja Kolgata, mis sümboliseerib kristlikku läänemaailma.

Doris Pack (PPE). – (DE) Austatud juhataja, nõukogu eesistuja, volinik, lugupeetud kolleegid! Euroopa Liidu laiendamine Lääne-Balkani riikide kaasamiseks on pärast Thessaloníki tippkohtumist paigas. Nende riikide vastuvõtmine pärast seda, kui nad on tingimused täitnud, ei ole armuand, nagu mõned inimesed väidavad, vaid lihtne vajadus, arvestades nende geograafilist asukohta Euroopa Liidu keskel.

Meie stabiilsus sõltub nende stabiilsusest, nagu me 1990ndatel kahetsusväärsel kombel teada saime. Kõik riigid peavad muidugi vastama Kopenhaageni kriteeriumidele ja kuna nad olid varem vaenlased, peavad nad osalema piirkondlikes koostööprogrammides. See kehtib ka nende kandidaatriikide naabrite kohta. Ma eeldan, et Sloveenia ja Kreeka aitavad kandidaatriikidel hõlpsalt ja kiiresti oma eesmärgini jõuda.

Kahjuks on Bosnia ja Hertsegoviina väga keerulises olukorras ja ma ei usu, et mul õnnestuks seda pooleteise minutiga kirjeldada, ehkki ma olen selle piirkonna raportöör. Ma ei hakka üritamagi. Lugupeetud nõukogu eesistuja ja austatud volinik, ma väljendan vaid lootust, et läbirääkimised võiksid aset leida inimestele lähedal ja neid ei dikteeritaks väljastpoolt.

Kõikidel selle piirkonna riikidel on vaja läbida eri pikkusega tee ja meie peame aitama neil oma probleemidest üle saada. Lugupeetud kolleeg Lambsdorff, see, et kandidaatriikidel saab olema rohkem volinikke kui asutajaliikmetel, on üsna haletsusväärne argument. See ei ole tegelikult üldse mingi argument, vaid tühi

populism. Seda probleemi saab lahendada, kuid nende riikide rahva ees ei tohi ust sulgeda lihtsalt sellepärast, et te ei soovi seda probleemi lahendada.

Zoran Thaler (S&D). – (SL) Ma tahaksin tänada volinik Olli Rehni ja nõukogu eesistujat Carl Bildti nende mõjusate ja positiivsete avasõnade eest.

Endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi raportöörina olen ma väga rahul, et see riik on 2009. aastal edusamme teinud ja et komisjon on soovitanud nõukogul panna paika läbirääkimiste alustamise kuupäev. Samuti võtame teadmiseks asjaolu, et peaministrid Papandreou ja Gruevski on hakanud omavahel otse suhtlema.

Ma kutsuksin minister Bildti ja volinik Rehni, samuti kõigi nende liikmesriikide valitsusi, keda see teema huvitab, üles võtma enne detsembris toimuvat tippkohtumist telefoni ning helistama peaminister Papandreoule ja peaminister Gruevskile, et näidata neile oma solidaarsust ja innustada neid tegema otsustavaid jõupingutusi sellele 20 aastat kestnud vaidlusele lahenduse leidmiseks.

Ainult nii saab Kreeka kui Euroopa Liidu kauaaegne liige realiseerida oma püüdlused ja täita oma kohustused selle piirkonna ees.

Jelko Kacin (ALDE). – (SL) Serbia on viimase paari kuu jooksul teinud edusamme ning viisavabaduse kriteeriumide täitmisega tõestanud nii iseendale kui ka Euroopale, et ta suudab saavutada enamat ja tegutseda senisest tõhusamalt. Selle edu eest väärrib Serbia tunnustust.

Serbial on olemas varjatud potentsiaal, mille ta peab Euroopa Liidu liikmeks saamise teel ära kasutama, ja ta peab seda tegema iseenda, oma naabrite, kogu piirkonna ja Euroopa Liidu huvides. Arvestades Serbia suurust ja strateegilist asukohta, võib temast saada liikumapanev jõud, mis seob piirkonna tihedamalt ühte. On aeg, et Serbia saaks sellest rollist teadlikuks ja ja pingutaks laienemise nimel senisest rohkem.

Belgrad peab järjekindlalt keskenduma kiireloomuliste poliitiliste ja majanduslike reformide elluviimisele ning kõigi oma naabritega koostöö tegemisele. Täielikust koostööst Haagi kriminaalkohtuga üksi ei piisa, sest sel koostööl peab olema ka edukas lõpplahendus. Serbial on vaja parandada oma poliitilist kultuuri, sest senine asjade seis selles valdkonnas võib ühinemisele takistuseks saada. Serbial on vaja läbipaistvust ning ta peab aktiivselt kujundama võimalikult laialdast üksmeelt ning saama üle valitsuskoalitsiooni ja opositsiooni vahel valitsevatest vastuoludest peamistes Euroopa Liitu puudutavates küsimustes. Kuid kiirema edasiminekku kaks olulist eeldust on ajakirjandusvabadus ja ajakirjanduse sõltumatus ning meediaga manipuleerimise lõpetamine.

Geoffrey Van Orden (ECR). – Austatud juhataja! Kõik, mida ma palun, on rohkem ausust meie suhetes Türgiga ning sündmuste õige ja õiglane tõlgendamine, eriti seoses Küprosega, kus lähiajaloo moonutatud versioon on kahjuks muutunud tunnustatud tõeks.

Enne Põhja-Küprosel aprillis toimuvaid presidendivalimisi on olemas reaalne võimalus, millest tuleks kinni haarata, ja see küsimus puudutab kõiki asjaosalisi. Me peaksime alati meeles pidama, et Küprose türklased nõustusid 2004. aasta aprillis ÜRO taasühendamiskavaga. Lõunaosa lükkas selle tagasi. Me ei tohiks ka unustada 2004. aasta mais Euroopa Liidu antud lubadust lõpetada Põhja-Küprose isolatsioon. See lubadus on siiani täitmata. Euroopa Liidul on siin moraalne kohustus. Kardan, et kui me suhtume edaspidigi Türgi huvidesse sel viisil, võime kaotada olulise liitlase äärmiselt tähtsas strateegilises piirkonnas ja õhutada valesid suundumisi Türgis endas.

Muidugi on paljud meist väga mures rändega seotud probleemide pärast meie riikides. See on Türgiga peetavate läbirääkimiste üks aspekt, mida tuleb konkreetselt ja jõuliselt käsitleda.

Kui mul oleks aega, räägiksin ka Horvaatiast ja teistest Kagu-Euroopa riikidest, kus on kiiremas korras vaja astuda samme korruptsiooni, organiseeritud kuritegevuse ja teatavate eraomandiõiguste kuritarvituste lõpetamiseks – Horvaatia puhul enne ühinemist ja teiste riikide puhul enne nende kandidatuuri heakskiitmist.

William (The Earl of) Dartmouth (EFD). – Austatud juhataja, Euroopa Liidu liikmeks väljapakutud riigid on suhteliselt vaesed. Kui tsiteerida volinikku, siis nende Euroopa-unistus seisneb toetuste saamises. Selles ongi asi. Fakt on see, et jõukad riigid, näiteks Norra ja Šveits, lihtsalt ei soovi Euroopa Liiduga ühineda. Näiteks kui Island oli veel rikas riik, ei olnud tal mingit huvi Euroopa Liiduga ühineda. Nüüd, mil riik on kahjuks pankrotis, on Islandi valitsus end muidugi ühinemisjärjekorda võtnud. Euroopa Liidu San Andrease murrang asub seitsme suure netomaksja ja teiste liikmesriikide vahel.

Selline olukord on ebastabiilne, väär ja jätkusuutmatu. Te mõtlete, et laiendate Euroopa Liidu impeeriumi, kuid see on halvasti läbimõeldud poliitika. Tegelikult juhib Euroopa Liitu tulevase majandusliku kaose poole.

Francisco José Millán Mon (PPE). – (ES) Lugupeetud juhataja! Laienemine on vaieldamatult olnud edukas. Viimane laienemine võimaldas meiega ühineda neil Kesk- ja Ida-Euroopa riikidel, mis jäeti pärast Teist maailmasõda ebaõiglaselt ilma vabadusest ja heaolust. Praegune laienemine on suunatud Lääne-Balkani riikidele, Türgile ja Islandile.

Ma toetan ideid, mille me oleme viimastel aastatel laienemise juhtpõhimõtetenäa määratlenud. Ma pean silmas kohustuste täitmise kindlustamist, tingimuste täitmist ja teavitustegevust. See tähendab, et me peame täitma oma kohustusi, ent mitte andma kiirustades lubadusi tulevaste laienemiste kohta.

Teiseks sõltub eri ühinemisprotsesside edukus rangest tingimuste täitmisest. Kandidaatriigid peavad tegema otsustavaid jõupingutusi, et viia läbi vajalikud reformid. Kolmandaks peame kõik pingutama, et suhelda kodanikega. Resolutsioonis, mida me homme hääletame, rõhutatakse teavitamise tähtsust.

Sellega seoses tahaksin korrata laiemat ettepanekut, mille ma eelmistel kordadel olen teinud, nimelt et kasulik oleks suurendada ka Euroopa noorte teadmisi Euroopa Liidust, lisades selle teema kohustusliku õppeainena gümnaasiumi õppekavasse.

Teine oluline resolutsioonis sisalduv mõte on seotud integreerimissuutlikkusega. Laienemine eeldab Euroopa Liidu olemasolevatelt liikmesriikidelt teatud meetmete võtmist. Mis puudutab näiteks rahastamist, siis laienemine nõuab piisavalt rahalisi vahendeid, tagamaks, et ühenduse olulised poliitikavaldkonnad, näiteks ühine põllumajanduspoliitika ja ühtekuuluvuspoliitika, ei satuks ohtu.

Ma kohe lõpetan. Tahaksin rõhutada, et Kosovo on eriline juhtum, nagu me kõik teame. Kahjuks sisaldab see resolutsioon osi, kus seda erilisust selgelt välja ei tooda.

Pier Antonio Panzeri (S&D). – (IT) Austatud juhataja, lugupeetud kolleegid! Minu arvates on resolutsioon, mida Euroopa Parlament täna arutab, tõeliselt positiivne.

Peatudes resolutsiooni ühel osal leian, et Euroopa Liidu laienemine Lääne-Balkani riikidesse on Euroopa tegevuse üks keskseid elemente ja peab lähikuudel selleks ka jääma.

Ma tahaksin tunnustada eesistujariiki Rootsit ja eelkõige volinik Rehni nende töö eest. Kuid me peame siiski tunnetama suuremat kaasatust laienemisprotsessi.

Kuritegevuse vastu võitlemisel ja reformide elluviimisel peab mõni riik kindlasti oma tegevust õiguslikus plaanis tugevdama. Samas ei tohi me unustada poliitilist eesmärki, milleks on demokraatia tugevdamine neis riikides ning nende riikide juhtimine majanduslikus, sotsiaalses ja infrastruktuuri mõttes Euroopa suunas.

Võtkem näiteks selline riik nagu Kosovo, mida me ei saa kõrvale jätta üksnes seetõttu, et viis Euroopa riiki ei ole Kosovo iseseisvust veel tunnustatud. Ma nõustun Kosovo puhul ka Ulrike Lunaceki muudatusettepanekuga romide küsimuses.

Kokkuvõttes on meil vaja parajas koguses julgust ja kaugelevaatavat poliitikat, mis vastab ülesandele, mida laienemisprotsess meile kõigile esitab.

Jorgo Chatzimarkakis (ALDE). – (DE) Austatud juhataja, lugupeetud nõukogu eesistuja! Ma võtan sõna endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi küsimustega tegeleva delegatsiooni juhina ja keskendun sellele riigile. Tahaksin Olli Rehni tema julguse eest südamest tunnustada. Tema aruanne ja roheline tuli sellele riigile on julge samm, mis on protsessile hoogu andnud. Vahepeal on Kreekas toimunud valimised ja Ateenas on uus valitsus. Seega on tekkinud olukord, kus meil on võimalik midagi saavutada. Ma paluksin siiski kolleegidel sellele rahulikult reageerida. Reedel kohtuvad peaministrid Papandreou ja Gruevski omavahel ning kui me seame liiga kõrged ootused, võib surve paisuda nii suureks, et asjast ei tule midagi välja. Sellega ei taha me riskida.

Me peame julgustama kõiki asjaosalisi jätkama sõbralike suhete arendamist, millega on juba algust tehtud. Tahaksin tänada raportöör Zoran Thalerit, kes seda suhete arendamise kulgu nii täpselt on kirjeldanud. Sulle, armas Olli, soovin edaspidiseks komisjonis kõike head.

(Sõnavõtja nõustus vastama sinise kaardi küsimusele kodukorra artikli 149 lõike 8 alusel.)

Alexander Graf Lambsdorff (ALDE). – (DE) Austatud juhataja, mul on küsimus Jorgo Chatzimarkakisile, kui ta on nõus vastama. Kolleeg Pack ilmselt ei kuulnud mind, kui ma ütlesin, et me toetame Thessaloníkis otsustatud. Ma kordan seda siis veel.

Küsiksin härra Chatzimarkakiselt, millised on tema arvates kõige kiireloomulisemad sammud, mida endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik peab astuma, et lahendada nimetüli ja tagada, et algavad läbirääkimised oleksid võimalikult edukad.

Jorgo Chatzimarkakis (ALDE). – (DE) Austatud juhataja! Ma tänan selle küsimuse eest. Minu arvates peaks kumbki pool end ületama ja on ilmne, et nad on valmis edasi liikuma. Me ootame nüüd püsivat lahendust. Seetõttu eeldan mina, et nimeküsimus lahendatakse selgelt ja lõplikult viieminutilise jutu käigus. See ei ole probleem.

Põhiprobleem on nime nii-öelda kohaldamisala ja selle lahendamiseks vajab kumbki pool ilmselt aega. Ma tahaksin näha püsivat lahendust, sest igasugune lühiajaline lahendus võib viia katastroofini. Seetõttu tuleks meil kõigil sõbralikult julgustada kumbagi poolt leidma pikaajalist lahendust, millel oleks laialdane ulatus ja kohaldamisala.

Mario Borghezio (EFD). – (IT) Austatud juhataja, lugupeetud kolleegid! Me peame väga põhjalikult järele mõtlema väite üle, et laienemine on stabiilsust tagav tegur.

Meenutagem, mida peaminister Erdogan paar päeva tagasi ütles. Ta ütles, et Benjamin Netanyahu ta läbi ei saa ja et ta tunneb end märksa mugavamalt suheldes Sudaani presidendi Omar al-Bashiriga, kes, kui ma ei eksi, on uurimise all süüdistusega inimsusevastastes kuritegudes.

Kui rääkida naabritest, siis pärast Türgi ühinemist Euroopa Liiduga on meie naabriteks Iraan, Iraak ja Süüria. See ei tundu mulle just ideaalse naabruskonnana. Oleks palju parem siduda Türgi Euroopaga privilegeeritud partnerluse kaudu. Türgi mõnevõrra murettekitavad läänestamisvastased suundumused on meie endi silme all väga kaugele arenenud. Mõelgem kas või ühiselu mõjutavatele meetmetele, näiteks meeste ja naiste eraldi basseiniidele, opositsiooni tegevusvabaduse piiramisele, millega on mindud lausa nii kaugele, et opositsiooni saadete eest tuleb maksta kolm miljonit eurot trahvi, ja nii edasi.

Ma arvan, et peame kaaluma veel üht asjaolu: Euroopa Parlamendi enamus võib ju tahta Türgi ühinemist, kuid enamik türklasti on selle vastu. Meie nõuame piiride laiendamist ja Türgi kaasamist, samas kui türkklased ise ei taha seda.

Itaalia Vabariigi president on öelnud: „*Pacta sunt servanda*.” Nõus, kuid me peame arvesse võtma, et türkklased on türkklased.

Georgios Koumoutsakos (PPE). – (EL) Austatud juhataja! Raportiga, mida me täna arutame, tahetakse saata positiivne sõnum Euroopa Liiduga ühinemise väljavaadete kohta ning selle kohta, et lõpuks ühinevad Lääne-Balkani riigid, Türgi ja Island Euroopa Liiduga. Arvatavasti on kõik või vähemalt enamik Euroopa Parlamendi liikmeid selle positiivse sõnumiga nõus. Sellele vaatamata tuleb selgelt välja öelda, et ühinemisele peab eelnema areng. See ei ole roosidega kaetud tee. Kui Euroopa Liit tahab olla usaldusväärne, siis peab ta kontrollima, et tema seatud kriteeriume ja tingimusi täidetakse tegude, mitte ainult heade kavatsustega. Teisisõnu on täielikuks integreerimiseks vaja täielikku kohandumist.

Heanaaberlike suhete arendamine on selles kontekstis väga oluline. Me ei tohi üritada pead liiva alla peita. Tõsised lahendamata küsimused kandidaatriikide ja liikmesriikide vahelistes heanaaberlikes suhetes mõjutavad meiega ühineda soovivate riikide liikumist oma eesmärgi poole. Sloveenia ja Horvaatia pretsedent kinnitab seda. Seetõttu tuleb vaidlus endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi nime üle lahendada enne ühinemisläbirääkimiste algust, mitte pärast seda. Põhjus on lihtne. Kui sellele riigile määratakse läbirääkimiste alguskuupäev enne selle küsimuse lahendamist, pole tema valitsusel enam tugevat stiimulit edasiviiva seisukoha võtmiseks, et saavutada lõpuks nii teda ennast kui ka Kreekat rahuldav tulemus.

Mis puudutab Türgit, siis suhete normaliseerimine Küprose Vabariigiga ning Türgi sõjalennukite ülelendude lõpetamine Kreeka territooriumi kohal on kaks tähtsat tegurit, mis kiirendavad ühinemise kulgu. Neist mõtetest lähtudes teeme homsel hääletusel otsuse.

Richard Howitt (S&D). – Austatud juhataja, tänane arutelu ja resolutsioon annavad uuele Euroopa Parlamendile võimaluse väljendada oma pühendumist Euroopa Liidu edasisele laienemisele, märkida ära peaaegu kõikides kandidaatriikides toimunud positiivsed sündmused ning meenutada iseendale, et vaba

kaubandus, stabiilsuse tugevdamine, meie piiride kontrolli tõhustamine ja meie rahvaste reisimis- ja vahetusvõimaluste suurenemine tugevdavad, mitte ei nõrgesta Euroopa Liitu.

Euroopa konservatiivid korrutavad täna, et nad pooldavad laienemist, kuid samal ajal jätavad selle teema välja oma uue fraktsiooni asutamisdokumendist, fraktsiooni ametlik esindaja aga kordab arutelus oma vastuseisu Türgile, asetades konservatiivid seega paremäärmuslastega samasse seltskonda, nagu me kõik tänasel pärastlõunal oleme kuulnud.

Ma tänan südamest volinik Olli Rehni, kes näitas hiljuti oma head huumorimeelt, kui ütles, et tulevikus ei peaks laienemise peadirektoraat asuma rue de la Loi keskel, võrdsel kaugusel nõukogust ja komisjonist.

Ma hindan tema head huumorimeelt ja ma hindan tema otsustusvõimet. Loodan, et tema pärandiks on kõikide praeguste kandidaatriikide ühinemine Euroopa Liiduga.

Pat the Cope Gallagher (ALDE). – (GA) Austatud juhataja, Islandi ja Euroopa Liidu vahel on alati olnud tugevad sidemed ning minul kui Šveitsi, Islandi ja Norraga suhtlemise delegatsiooni ning Euroopa Majanduspiirkonna parlamentaarse ühiskomisjoni esimehel oli väga hea meel eelmisel nädalal Islandi parlamendi delegatsiooni tervitada. Loodan, et peagi luuakse parlamentaarne ühiskomisjon. Pärast Euroopa välisministrite juulikuist otsust on Islandi valitsus asunud Euroopa Komisjoniga tihedatesse kõnelustesse. Olen kindel, et Euroopa juhid näitavad rohelist tuld ning läbirääkimised Euroopa Liidu ja Islandi vahel võivad alata järgmisel kevadel toimuval tippkohtumisel. Et Island on Euroopa Majanduspiirkonna liige, on 22 nõutavat peatükki juba hõlmatud. Praegugi tehakse palju tööd. Kindlasti käsitletakse ülejäänud peatükke positiivselt ja sihikindlalt ning sõpruse vaimus.

Krzysztof Lisek (PPE). – (PL) Austatud juhataja! Poolaka ja nüüdseks juba viis aastat Euroopa Liidu kodanikuna tahaksin ma väljendada suurt rahulolu, et me räägime siin nii väljapaistvas seltskonnas, kuhu kuuluvad laienemisega tihedalt seotud inimesed nagu Olli Rehn ja Carl Bildt. Me räägime Euroopa Liidu edasisest laienemisest – ja me teeme seda vaatamata neile, kes väidavad, et Euroopa Liit on jõudnud oma territoriaalse arengu võimaluste piirini. Edasise laienemise vastastele on mul ainult see hea uudis, et 2009. aastal mingit laienemist ei toimu!

Ma ei tahaks, et me käsitleksime Euroopa Liidu laienemist ainult õiguslike tingimuste seisukohast. Mulle meeldiks, kui me näeksime selles ka ajaloolist protsessi. Ajalugu õpetab meile ju seda, et näiteks Balkani riigid olid 20. sajandil mitmete konfliktide allikaks. Need olid konfliktid, mis laienesid üle kogu maailmajao, näiteks Esimene maailmasõda, ja sellised konfliktid nagu 1990. aastate sõda, mis mõjutas ka teisi riike, kas või ainult seoses miljonite inimeste väljarändega. Seetõttu võiks Balkani riikide Euroopa Liitu vastuvõtmine minu arvates olla Euroopa Liidu suurim panus meie maailmajao stabiilsuse ja rahu tagamisse.

Kui te lubate mul teha veel ühe märkuse selle kohta, mida Carl Bildt ütles avatud uste kohta, siis ma paluksin mitte unustada, et on teisi riike, keda täna arutatavas dokumendis ei mainita ja kes samuti unistavad Euroopa Liidu liikmeks saamisest.

Emine Bozkurt (S&D). – (NL) Kõigepealt avaldaksin ma kahetsust selle üle, et praegu ei saa maalida Bosnias ja Hertsegoviinas valitsevast poliitilisest olukorrast roosilist pilti.

Reformide elluviimine on selles riigis poliitiliste jõudude tõttu endiselt halvatud. Vastaspooled ei ole suutnud ühises eesmärgis kokku leppida ja seetõttu on edusammud pidurdunud.

Ma tahaksin veel kord rõhutada, et vaja oleks luua jätkusuutlik põhiseaduslik raamistik, mis võimaldaks riigil ja selle institutsioonidel tulemuslikumalt tegutseda. Seepärast kutsun kummagi poole juhtpoliitikuid üles kõigepealt selle eesmärgi saavutamiseks jõupingutusi tegema.

Lisaks tahaksin öelda, et mul oli hea meel kuulda, et Türgi on nii sügavalt kolleeg Madleneri partei, Hollandi Vabaduspartei südames ja mõtetes. Just tänu läbirääkimistele Euroopa Liiduga ongi Türgi nii suurte sammudega edasi liikunud. Seetõttu eeldasin, et Vabaduspartei avaldaks läbirääkimiste käigule suuremat toetust.

Lõpetuseks märgiksin, et ühinemisprotsess peab olema tulemustele keskendunud ning seda ei tuleks suunata mitte ühinemiskuupäeva, vaid saavutatud tulemusi silmas pidades. Alles siis, kui kandidaatriigid on täitnud kehtestatud nõuded ja seega vastavad täieõiguslikuks liikmeks saamise tingimustele, saab hakata rääkima ühinemisest.

Arnaud Danjean (PPE). – (FR) Lugupeetud juhataja, austatud minister! Austatud volinik, te ütlesite õigesti, et Lissaboni lepingu vastuvõtmine võimaldab meil astuda laienemispoliitika uude ajastusse. Me peame alustama seda uut protsessi realistlikult ja selge peaga, see iseloomustab ka kõnealust resolutsiooni.

See uus ajastu ei tähenda, et me peaksime ülepeakaela tormama. Nii tekitaksime inimeste seas ainult arusaamatust, isegi kahtlusi, looksime kandidaatriikides valesid ootusi ning julgustaksime neid piirduma üksnes retoorilise ja kosmeetilise poliitikaga, selle asemel et viia ellu põhjalikumatele reformidele suunatud poliitikat. Me peame hoolikalt silmas pidama samme, tingimusi ja väärtusi, mille puhul me ei saa järeleandmisi teha. Minu arvates kehtib see eriti Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga tehtava koostöö kohta.

Teisalt tuleb veel kord ülimalt selgelt kinnitada, et kõikide Lääne-Balkani riikide, sealhulgas Kosovo koht on tõepoolest Euroopa Liidus, ning et me peame ohutama neid jõupingutusi jätkama ja suurendama. Kui me esitame selgelt oma nõudmised, ent avaldame siiski täielikku toetust Lääne-Balkani riike kaasavale laienemisele, ei ole selles mingit vastuolu. Vastuolu pole ka selles, kui me lähtume põhimõttest, et kõiki tuleb hinnata nende tulemuste alusel, ja teeme piirkonna kõigi riikide suhtes olulisi algatusi, milleks on näiteks viisavabadus.

Lubage mul lõpetuseks öelda paar sõna Türgi kohta. Enne kui spekuloida Türgi ühinemisprotsessi väga hüpotetilise tulevase tulemuse teemal, ütlen lihtsalt, et komisjoni sõnutsi ei ole teist aastat järjest Ankara protokollil alusel mingeid edusamme tehtud ja seetõttu pole ühinemisläbirääkimiste uusi peatükke avatud.

Hannes Swoboda (S&D). – (DE) Austatud juhataja, mul jäi arutelu algus kuulmata, sest Horvaatia raportöörina pidin ma aru andma Euroopa Liidu – Horvaatia parlamentaarsele ühiskomisjonile.

Ma kasutaksin võimalust, et tänada Carl Bildti ja Olli Rehni abi eest vähemalt ajutise lahenduse leidmisel Sloveenia ja Horvaatia piiritülile. See on hea näide sellest, kuidas koostöö nõukogu, komisjoni ja Euroopa Parlamendi vahel võib aidata riikidel oma probleemidest üle saada. Minagi aitasin omalt poolt kaasa lepingu peaaegu ühehäälele ratifitseerimisele, vähemalt Horvaatias.

Kuid Bosnia ja Hertsegoviina teeb mulle palju rohkem muret. Ma käisin hiljuti Banja Lukas ja Sarajevos. On tõsi, et härra Dodik tegi mõningaid järeleandmisi ja pakkus meie kohtumisel välja teatud muutusi, millega ta on valmis nõustuma. Ma tahaksin siiski jätkata mõtet, mille ütles välja Doris Pack. Kuidas me saame luua kontakti laiade rahvahulkadega? Inimesed tahavad väga, et sellest vaikusest ja juhtkonna tasandi poliitika vastuolulisusest üle saadaks. Meil tuleb kuidagi suuta inimestega otse rääkida, sest vastupidi sellele, mida krahv Dartmouth taas väitis, on selles piirkonnas palju inimesi, kes ei ole huvitatud Euroopa Liidu rahast, vaid kes soovivad liikuda viha ja sõdade piirkonnast rahu ja mõistmise liitu. See on Euroopa. Teie ei taha seda mõista ega mõistagi seda kunagi. Kuid Sarajevos ja Banja Lukas elavad inimesed teavad, mida tähendab Euroopa, ja nemad vajavad meie abi.

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Austatud juhataja! Me peame Horvaatia järgmisel aastal Euroopa Liitu tooma või siis vähemalt viima ühinemisläbirääkimised lõpule ja alustama ratifitseerimisprotsessi. Horvaatia on 20 aastat liikunud Euroopa Liiduga ühinemise ja vabaduse poole. Tema teele on asetatud kunstlikke takistusi, ja ma olen eesistujariigile Rootsil tänulik abi eest nende kõrvaldamisel.

Horvaatia on nüüdseks kahekolmandikulise häälteenamusega ratifitseerinud lepingu Sloveeniaga ja me peame tegema kõik endast sõltuva, tagamaks, et ka Sloveenia täidab oma kohustused Euroopa Liidu ees. 2010. aastaks seatud tähtaeg on samuti oluline, sest siin on küsimus Euroopa Liidu enda usaldusväärsuses.

Mis puudutab Makedooniat, siis ma loodan, et eesistujariigil Rootsil õnnestub teha nii, et ühinemisläbirääkimised võiksid alata järgmisel aastal ja me saaksime lõpuks lahendada ka Makedooniaga seotud kahepoolse probleemi. Loodetavasti on meil võimalik muuta raporti teksti, mis paneb üsna ühepoolselt liiga palju kohustusi Makedooniale ja liiga vähe kohustusi tema naabritele. Igauks peab midagi ära tegema, sealhulgas Euroopa Liidu liikmesriigid.

Minu arvates on ülimalt tähtis, et me lülitaksime Kosovo täielikult Thessaloníki protsessi; need on Gabriele Albertini raporti olulised lõigud. Ka see riik vajab Euroopa Liiduga ühinemise väljavaadet. Ma õhutaksin liikmesriike, kes pole veel seda teinud, Kosovot tunnustama, nii et meil poleks enam mingeid õiguslikke ega tehnilisi probleeme ja et Kosovo saaks lõimimises täielikult osaleda.

(Sõnavõtja nõustus vastama sinise kaardi küsimusele kodukorra artikli 149 lõike 8 alusel.)

Nikolaos Salavrakos (EFD). – (EL) Austatud juhataja, ma panin tähele, et Bernd Posselt, nagu ka teised parlamendiliikmed, kasutas endise Jugoslaavia Vabariigi Makedoonia asemel nime Makedoonia. Just see

nimi Makedoonia põhjustab lahkkelisid Euroopa Liidu liikmesriigi Kreeka ja selle kandidaatriigi vahel. Oleksin väga tänulik, kui minu kolleegidel soovitatakse kasutada selle riigi tegelikku nime.

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Lugupeetud juhataja, ma vastaksin lühidalt, tsiteerides väga austatud kolleegi, Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsiooni esindaja Daniel Cohn-Benditi poolt kunagi Euroopa Parlamendis öeldud sõnu: „Makedoonia on Makedoonia on Makedoonia.” Olen täpselt samal arvamusel. Naaberriigi kiusamine ei ole kunagi kasulik.

Nikolaos Salavrakos (EFD). – (EL) Austatud juhataja, on ainult üks Makedoonia ja see on Kreeka Makedoonia, mistõttu need mängud peavad lõppema. Euroopa Parlamendis rääkides tuleb kasutada nimesid, millega kõik on nõustunud. Kõnealuse kandidaatriigi puhul on nõustutud kasutama nime endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik, mitte Makedoonia.

Andrey Kovatchev (PPE). – (BG) Kõigepealt tahan ma tänada Gabriele Albertinit töö eest, mida ta tegi selle keerulise raporti ettevalmistamisel, mis käsitleb Euroopa Liidu liikmesuse kriteeriumide täitmiseks valmistumise eri etappides olevate riikide edusammude edendamise strateegiat. Ma mõistan ja toetan kolleeg Albertini soovi tagada võimalikult suur selgus ja edastada positiivne sõnum seoses Euroopa Liidu laienemisega, mis hõlmab Lääne-Balkani riike, Islandit ja Türgit. Enamikust esitatud muudatusettepanekute aga ilmneb, et see on keeruline teema. Kui Lissaboni leping 1. detsembril jõustub, peame analüüsima ja suurendama oma liidu integreerimissuutlikkust. Ma tahan teha komisjonile ettepaneku viia läbi Euroopa Liidu integreerimissuutlikkuse analüüs, sest kodanike toetuseta on Euroopa Liidul endal oht muutuda tühjaks kestaks.

Ma toetan ka seisukohta, et ükski liikmesriik ei tohiks seada ühelegi kandidaatriigile liikmesuse tingimusi, mida ei ole võimalik täita. Kõik kahepoolsed probleemid tuleb lahendada euroopaliku mõistmise vaimus, pidades silmas, et me jagame ühiseid väärtusi, ühist ajalugu ja ühist kultuuri. Siinkohal tahan esitada üleskutse ühiselt mälestada Balkani poolsaare ajaloolisi sündmusi ja kangelasi.

Kyriakos Mavronikolas (S&D). – (EL) Austatud juhataja, ma sooviksin rääkida Türgi huvidest, mida minu arvates käsitletakse viisil, mis kahjustab Küprose Vabariigi huve. Tahan väljendada oma rahulolematust asjaoluga, et Küprose Vabariigiga seotud probleemide tähtsust on pisendatud. Küsimusi, mille eest Türgit tuleks hukka mõista, kasutatakse nüüd selleks, et parandada Türgi võimalusi Euroopa Liiduga ühineda. 2006. aastal kohustus Türgi tunnustama Küprose Vabariiki, rakendades Ankara protokollit ja aidates lahendada Küprose küsimust. Türgi ei ole midagi sellist teinud. Vastupidi – nüüd kasutatakse kõnelusi Türgi huvides ja kõige krooniks on püüded avada energiateatükk, mis loomulikult on Euroopa Liidu huvides. Kuid te peate mõistma, et Küprose Vabariik kui väikeriik peab hoolitsema oma huvide eest ja nõudma sanktsioone Türgi vastu. Peatükkide avamise vältimine oleks kahtlemata üks selline sanktsioon.

Franziska Keller (Verts/ALE). – Austatud juhataja! Esiteks eelistaks meie, roheliste fraktsioon, et Horvaatia puhul ei määrataks kindlaks mingit ühinemiskuupäeva. Meie arvates on varasemad kogemused näidanud, et see ei ole hea mõte, nii et Horvaatia peaks ühinema siis, kui kriteeriumid on täidetud.

Teiseks, härra Brok, loomulikult tuleb kohaldada Kopenhaageni kriteeriume. Nad on olemas, me ei pea neid ikka ja jälle mainima. Me lähtume kokkulepetest, mille Euroopa Liit on seoses ühinemisega sõlminud, aga ka Kopenhaageni kriteeriumidest. Ühinemiseks tehtavate edusammude eesmärk on ühinemine ise.

Türgist rääkides ei tohiks me unustada, kui hämmastavaid edusamme on Türgi teinud valdkondades, milles me paar aastat tagasi seda lausa võimatuks pidasime. See on ühinemisprotsessi ilmne edu, mida me ei tohiks unustada.

Marian-Jean Marinescu (PPE). – (RO) Tänan, juhataja! Lugupeetud volinik, palun lubage mul tänada teid pühendunud töö eest Euroopa Liidu laienemisel. Euroopa Liit on viimase kahe aasta jooksul Lääne-Balkani riike seoses demokraatliku muutuse ja majanduse liberaliseerimisega suuresti mõjutanud. Mõnele Lääne-Balkani riigile kehtestatud viisavabadus ja ühinemisläbirääkimiste alustamine endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga märgivad edu, mis on Euroopa kodanikele tulevikus kasulik nii Euroopa Liiduga tehtava politsei- ja õigusalase koostöö mõttes kui ka majanduslikust seisukohast.

Ma leian, et praeguse majanduskriisi ajal pakub Euroopa Liidu laienemine lahendust Euroopa Liidu majanduse elavdamiseks. Samas ei tohi me unustada kahjulikke tagajärgi, mis tulenevad Euroopa Liidu poolt Lääne-Balkani piirkonna eri riikidele pakutavatest ebavõrdsetest hüvedest. Samuti peab komisjon hoolikalt uurima Moldova lisamist Lääne-Balkani riikide rühma, sest naaberriikide abistamine vajalike reformide

elluviimisel peab tasakaalustatult jätkuma. Moldova on potentsiaalne kandidaatriik, mis on valmis poliitilise ja majandusliku lõimumise käigus Euroopa Liiduga ühinema.

Corina Crețu (S&D). – (RO) Euroopa Liidul on nüüd põhiseadus – Lissaboni leping –, ülemkogu eesistuja ning välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja. Seega võime nüüd teisiti vaadata uuele laienemisprotsessile, mis hõlmab Lääne-Balkani riike, Islandit ja eelkõige Türgit.

Ma tean, et Euroopa Liidus on palju neid, kes on uue laienemisprotsessi suhtes kahtleval seisukohal, kuid näiteks Rumeenia ja Bulgaaria puhul näitavad kogemused, et ühinemine Euroopa Liiduga on olnud erakordselt jõuline vahend, mis aitab neis riikides asjad paremuse poole pöörata.

Me peame Euroopa Liiduga ühineda soovivates riikides toimuvat muidugi väga kriitilise pilguga jälgima. Me peame ennekõike keskenduma demokraatlike poliitiliste süsteemide mõistlikkusele ja funktsionaalsusele. Kuid meil on piisavalt vahendeid, et kontrollida vastavust ühinemistingimustele. Neile riikidele selgema ühinemisväljavaate pakkumine oleks stabiliseeriv tegur ja toimiks kandidaatriikide sisemise arengu katalüsaatorina.

György Schöpflin (PPE). – Austatud juhataja! Ma olen väga tänulik selle võimaluse eest jagada teiega mõningaid mõtteid. Laienemist on õigustatult nimetatud Euroopa Liidu üheks edukamaks poliitikavaldkonnaks – tänase arutelu käigus on paljud meist seda öelnud. Mõte, et Euroopa kesksed väärtused – demokraatia, inimõigused, solidaarsus – peaksid hõlmama kõiki Euroopa riike, on olnud ja jääb Euroopa identiteedi oluliseks osaks.

Praegune Euroopa rajati eeldusele, et lõimumise kaudu võtavad Euroopa riigid järk-järgult omaks konfliktide rahumeelse lahendamise, kuid selle tulemuse saavutamiseks on vaja vaeva näha. Ühinevad riigid peavad läbi tegema põhjaliku muutuse, et vastata Euroopa Liidu liikmeks saamise tingimustele. Tuleks rõhutada, et see protsess on vabatahtlik. Ühtki riiki ei sunnita ühinema, kuid Euroopa Liiduga ühinemiseks peavad teatud tingimused olema täidetud.

Kuid et nende tingimuste täitmine nõuab suuri jõupingutusi, tuleb ühinevaid riike julgustada neid ja teisigi jõupingutusi tegema. Euroopa Liidu liikmesusega kaasnevad kohustused peavad paberilt kanduma praktikasse. Ilma rakendamiseta on see protsess sisutühi.

See on Gabriele Albertini resolutsiooni sõnum võimalikele kandidaatriikidele. Euroopa Liit on valmis võtma Lääne-Balkani riigid ja Türgi täisliikmeks, kuid nende riikide kohus on täita Euroopa Liidu seatud tingimused.

Carl Bildt, nõukogu eesistuja. – Austatud juhataja, ma püüan teha lühidalt.

Esiteks, kui see on eesistujariigi seisukohalt sobiv, nõustun ma nende parlamendiliikmetega, kes avaldasid austust volinik Rehnile töö eest, mida ta viimase viie aasta jooksul on teinud. Saavutatud on palju. Teie ametijärglasele on ilmselt hea, et midagi jäi veel teha, kuid palju on juba tehtud.

Me tunnustame ka seda, et kogu selle arutelu vältel on kõik suuremad Euroopa Parlamendi fraktsioonid väljendanud laienemispoliitikale laialdast toetust. Minu arvates on see üks tugevuse allikas.

(William (The Earl of) Dartmouthi vahelehiübe: „Kas te üldse kuulasite seda arutelu?”)

Ma tõesti kuulasin seda arutelu. Teie ei kuulu mõnda suuremasse fraktsiooni. Vabandust.

Adrian Severin oli üks neist, kes mainis, et me peame selle protsessi kindlalt viima inimeste südamesse ja mõtetesse. Ma olen sellega küll nõus, kuid me peaksime ka mõistma, et see eeldab otsusekindlat poliitilist juhtimist meie kõigi poolt. Kui te vaatate tagasi meie liidu ajaloole, siis mõistate, et Euroopa integratsiooni ajaloos ei ole kuigi palju asju juhtunud mingi ootamatult tekkinud avaliku arvamuse nõudel.

Peaaegu kõige eelduseks on olnud loov, kaugelevaatav, sageli keerukas ja nõudlik juhtimine, kuid me oleme hiljem võitnud ka oma kodanike toetuse sellele, mida me teeme.

Ma ütlesin, et ma olin oma riigi peaminister, kui me Euroopa Liiduga ühinesime. Me tegime läbi väga raevuka rahvahääletuskampaania. Me võitsime rahvahääletuse napilt. Avalik arvamus oli üsna pikka aega Euroopa Liidu vastu. Avaliku arvamuse küsitluste järgi oleme nüüd üks positiivsemalt Euroopa Liitu suhtuvaid Euroopa riike. Selle saavutamiseks oli vaja poliitilist juhtimist. See ei juhtu iseenesest.

Lubage mul Euroopa keerulisematest piirkondadest rääkides öelda, et leppimine ei ole lihtne. Selleks on vaja palju sedalaadi juhtimist, ja täielik leppimine on vaja saavutada kõigis Euroopa osades.

Paljud kõnelejad võtsid õigustatult üles Lääne-Balkani riikide küsimuse. Lubage mul teile kinnitada, et me oleme teadlikud Kosovoga seotud probleemidest ja vajadusest liikuda Kosovoga edasi, võttes arvesse ka mõningaid liidu sees esinevaid probleeme.

Mitmed kõnelejad, näiteks Doris Pack ja Hannes Swoboda, rääkisid Bosniast. Lubage mul sel teemal teha paar märkust. Ma olen sel aastal pühendanud neli täistööpäeva Bosnia juhtpoliitikutega suhtlemisele, et püüda neid edasi suunata ja üritada neile selgitada ohte, mis kaasnevad tagasilibisemisega ajal, kui kogu ülejäänud piirkond liigub edasi. Ilmselt olen ma teinud liiga palju, sest lõppude lõpuks peavad nad seda ise tegema, nagu ütles ka Doris Pack. See on nende, mitte meie riik, kuid meie ülesanne on neile öelda, et kui nad seda ei tee, liigub ülejäänud piirkond edasi ja see ei ole nende riigi jaoks hea. Seda me oleme püüdnud teha ja teatud määral püüame seda teha praegugi.

Meie laienemisprotsessi aluseks on saavutatud tulemused, nagu kõik on märkinud. See eeldab reforme. See eeldab leppimist. Ja see kehtib eranditult kõigi kohta. Kunagi kehtis see Rootsi kohta ja meie saime hakkama. See kehtib kõigi kohta.

Mis puudutab härrasmeest, kes ilmutas huvi arutelu algatamise suhtes, siis ma panin tähele, et palju – peamiselt paremäärmuslaste seas – oli neid, kel on Türgi ühinemise suhtes reservatsioonid – kui võimalikult leebelt väljenduda. Minu arusaamist mööda oli nende argumendiks, et Türgi on liiga suur, liiga keeruline ja liiga islamiusku.

Kui te loete lepingu artiklit 49 – ja sellest artiklist peab meie poliitika lähtuma –, siis näete, et selles ei tehta erandeid suurtele riikidele ega keerulistele juhtumitele ja see ei sisalda usulisi kriteeriume.

(Vasaktsentristide aplaus)

Nii et me peame sellest kinni pidama. Ma kuulsin liigutavaid sõnu kristliku pärandi kohta ja neis oli palju tõde. Kõik katoliiklased ja õigeusklikud või protestandid ja anglikaanid võivad seda väga erinevalt tõlgendada, kuid ma tahaksin hoiatada juudi kultuuripärandi Euroopast väljajätmise eest. Nad ei ole küll kristlased, kuid nad on kõiki meie ajaloolisi probleeme arvestades osa Euroopa minevikust, olevikust ja tulevikust.

Ma väidaksin ka, et sama suur viga oleks eraldi määratleda islamiusku kodanikud – olgu praegustes liikmesriikides, Bosnias, mõnes muus riigis või Türgis – ja jätta nad lepingu artikli 49 kohaldamisalast välja. Ma leian, et see oleks viga.

(Vasaktsentristide aplaus)

Sellega seoses kuulasin ma huviga Kreekat esindava Maria Eleni Koppa sõnavõttu Lääne-Balkani riikide probleemide ja Türgiga leppimise kohta. Ma olen peaminister Papandreou hiljutised sammud ja avaldused teadmiseks võtnud.

Lõpetuseks tuleks ühe oma lemmikteema juurde. Keegi mainis vastuvõtusuutlikkust – see küsimus kerkib neis aruteludes mõnikord üles –, s.t seda, et meil lihtsalt ei ole võimalik liiga palju riike vastu võtta ehk endasse neelata. Mulle ei meeldi see sõna. Ma ei näe Euroopa Liitu riike endasse neelava liiduna. Minu arvates ei ole me Suurbritanniat endasse neelanud. Ja ka Prantsusmaa ilmselt ei soovi, et teda neelataks. Ma loodan ka, et Rootsit kunagi endasse ei neelata.

Mina näen Euroopa Liitu nii, et see rikastab ühinevaid riike, ja ma ei ole veel näinud laienemist, mis oleks meie liitu nõrgestanud. Iga laienemine, olgugi keeruline, on muutnud Euroopa Liidu tugevamaks ja sihiteadlikumaks ning mina igatahes ei kuulu nende hulka, kes arvavad, et ajalugu on lõppenud. Artikkel 49 kuulub kohaldamisele.

Lõpetuseks – üks kõneleja ütles, et on teisigi riike, keda meie arutelud ei ole hõlmanud. See on tõsi. Artiklit 49 kohaldatakse kõikide Euroopa riikide suhtes, sealhulgas nende suhtes, keda tänases arutelus ei ole veel mainitud.

Olli Rehn, komisjoni liige. – Austatud juhataja, tahaksin tänada teid väga elava ja sisuka arutelu eest Euroopa Liidu laienemise ning meie praeguse, järgmise aasta ja lähituleviku strateegia teemal. See arutelu on olnud kooskõlas Euroopa Parlamendi parimate demokraatlike traditsioonidega ja ma olen tänulik laiapärase üldise toetuse eest meie hoolikalt ellu viidavale laienemispoliitikale.

Te olete õigustatult rõhutanud, et Euroopa Liidu laienemisel peab meie kohustustega kaasas käima tingimuste täitmine. Ma olen sellega nõus ning ma tahan toonitada, et ülimalt oluline on olla ühtaegu õiglane ja kindlameelne.

Me peame olema õiglasel ja täitma oma kohustusi riikide ees, keda meie üldine laienemiskava Kagu-Euroopas hõlmab, s.t Lääne-Balkani riikide ja Türgi ees. Me võime olla ühtaegu kindlameelsed ja õiglasel ning me peame kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikidega tegeldes kohaldama rangeid tingimusi.

Need kaks hoiakut toimivad ainult koos – paralleelselt ja teineteisega kooskõlas – ning selline lähenemine ongi Kagu-Euroopas reformide ning demokraatlike ja majanduslike muutuste esilekutsumise parim retsept. See on ka parim viis stabiilsuse kinnistamiseks Lääne-Balkani riikides ja põhivabadusi edendavate reformide esilekutsumiseks Türgis.

Ma leian, et Hélène Flautre'il oli õigus, kui ta ütles, et olemuslikult ei saa olla laienemisportfellist huvipakkuvat portfelli. Mina aga pooldan mõõdukust – uskuge või mitte – ning minu arvates jõuab inimene huvipakkuvuse ja kütkestavuse vastuvõtmisel millalgi teatud piirini. Ja nagu Carl soovis, jääb veidi tööd ka minu ametijärglasele, järgmisele komisjonile ja Euroopa Parlamendile.

Olgu kuidas on, teiega oli tore koostööd teha. Me oleme ühiselt üht-teist saavutanud. Meenutagem, et Euroopa Liidu laienemine on suuresti kaasa aidanud sellele, et tänapäeva Euroopa on terviklik ja vaba. Jäägugi see nii ja viigem oma töö Kagu-Euroopas lõpule.

(Aplaus)

Juhataja. – Mulle on kodukorra artikli 110 lõike 2 alusel esitatud resolutsiooni ettepanek⁽¹⁾.

Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub neljapäeval, 26. novembril 2009.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 149)

Elena Băsescu (PPE), kirjalikult. – (RO) Minu arvates on ülimalt tähtis, et Euroopa Parlament osaleb laienemisprotsessi hindamisel. See protsess on olnud Euroopa Liidu jaoks väga edukas, sest on toonud Euroopasse rahu ja stabiilsust. Lisaks peame meeles pidama, et Lääne-Balkani riigid kuuluvad geograafiliselt, kultuuriliselt ja ajalooliselt Euroopasse. Resolutsioonis nimetatud potentsiaalsete kandidaatriikide seas tahaksin ma esile tõsta Serbia edukaid jõupingutusi ja käegakatsutavaid edusamme. See riik on liikunud edasi ja ühepoolset rakendanud ELiga allkirjastatud kaubanduslast vahelepingut. Sellega on ta näidanud, et on otsustanud liikuda Euroopa Liidule lähemale vaatamata oma poliitilistele ja majanduslikele raskustele. Euroopa Parlament peab julgustama Serbiat jätkama liikumist ELi poole. Siinkohal peame paluma, et nõukogu ja komisjon ilmutaksid avatust ning jätkaksid viljakandvaid läbirääkimisi selle riigiga. Ma leian, et edusammud Serbia integreerimisel Euroopa Liitu ei tohiks sõltuda Kosovo iseseisvuse tunnustamisest.

Takis Hadjigeorgiou (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Vastuseis Türgile on väga oluline küsimus, mida arutatakse laienemise teema raames Euroopa Ülemkogu tippkohtumisel detsembris. Me toetame täielikku integratsiooni ning leiame, et see eesmärk peab olema liikumapanev jõud, mis kutsub esile reforme ja poliitilisi muutusi olulistes valdkondades. Me sooviksime märkida, et Türgi ei ole siiani täitnud oma lepingulisi kohustusi ELi ja kõigi liikmesriikide ees. Ta peab hakkama kohe oma kohustusi täitma, vastasel juhul ei saa detsembris toimuva hindamise tulemused olla positiivsed. Kohustused, mille alusel Türgit hinnatakse, ja ajakava on esitatud 2006. aasta detsembri järeldustes. Need hõlmavad lisaprotokolli rakendamist, Küprose Vabariigi tunnustamist ja kahepoolsete suhete parandamist ning konstruktiivset seisukohta Küprose küsimuse lahendamise korra suhtes. On absurdne, et Türgi taotleb integratsiooni ja reguleerivat rolli kõnealuses piirkonnas, ent rikub samas jätkuvalt rahvusvahelist õigust ja põhimõtteid, millele EL on rajatud, hoides okupatsioonivägesid ühes ELi liikmesriigis. Peale selle ei saa energiapeatükki avada enne, kui Türgi võimaldab Küprose Vabariigil kasutada oma suveräänseid õigusi Küprose Vabariigi majandusvööndis.

Cătălin Sorin Ivan (S&D), kirjalikult. – (RO) Euroopa Liit on nagu ehitatav hoone ja seega oleks ELi laienemise peatamine vastuolus liidu aluseks oleva põhimõttega. ELi lepingu artiklis 49 on sätestatud: „Liidu liikmeks astumise avalduse võib esitada iga Euroopa riik,” Just seetõttu saab Lääne-Balkani riike, Türgit ja Islandit hõlmav laienemisstrateegia meie tegevuses suurema tähelepanu osaliseks. Ma toetan täielikult seda suurt huvi. Horvaatia, Türgi ja endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik on kandidaatriigi staatuses ning nad on vastutustundlikult asunud integreerumise teele. Island, Montenegro ja Albaania on taotlenud ühinemist ning komisjon hindab nüüd Islandit ja Montenegrot. Kindlasti on veel vaja lahendada mitmeid probleeme, mis puudutavad näiteks korruptsiooni, kuritegevust ja ajakirjandusvabadust. Serbia, Montenegro ja endise

⁽¹⁾ Vt protokoll.

Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi puhul 19. detsembril viisavabaduse kehtestamine annab sellele protsessile suure tõuke. Kuid ma tahan juhtida teie tähelepanu ka asjaolule, et laienemisest rääkides peame kaaluma ka Moldova Vabariiki, mis on praegu läbimas otsustavat poliitilist ajajärku seoses liikumisega demokraatia ja ELiga ühinemise poole. Seda silmas pidades peame toetama Moldova Vabariiki käsitleva Euroopa Liidu 2007.–2013. aasta strateegia eesmärkide rakendamist, et saavutada tulemused, mida kumbki pool soovib.

Tunne Kelam (PPE), kirjalikult. – Ma sooviksin teha kolm tähelepanekut. Esiteks on mul hea meel, et välisminister Carl Bildt tõi välja Gabriele Albertini resolutsiooni kõige olulisema sõnumi, nimelt et EL jääb kindlaks otsusele jätkata laienemispoliitikat ja käsitab seda ühe edukama ELi poliitikavaldkonnana. Selle eest oleme palju tänu võlgu volinik Rehnile, kes on teinud suurepärase tööd. Teine tähtis sõnum on see, et õigusriigi põhimõtete järgimist loetakse demokraatliku arengu oluliseks põhimõtteks ja tulevaste ühinemiste üheks peamiseks tingimuseks. Samuti peaksime jätkuvalt väljendama selgelt nõuet kohaldada Kopenhaageni kriteeriume. Kolmas tähelepanek: ma soovitan tungivalt, et Euroopa Ülemkogu teeks detsembris otsuse avada ühinemisläbirääkimised Makedooniaga, lähtudes komisjoni soovitusel.

Petru Constantin Luhan (PPE), kirjalikult. – Island on Euroopa laiemas integratsiooniprotsessis juba praegu aktiivne ja pikaajaline partner. Island teeb NATO asutajaliikmena, Euroopa Nõukogu, EFTA ja OSCE liikmena ning Schengeni koostöö osalisena ELi liikmesriikidega tihedat koostööd. Samuti on Island hinnangute järgi vastu võtnud juba umbes 60% ühenduse õigustikust. Sellest seisukohast on Islandi avaldus ELi liikmeks astumiseks loogiline samm.

Minu arvates on Islandil alati olnud tõmmet Euroopa poole ja Islandi liikmekssaamisest võidaks mõlemad pooled. Me juba õpime Islandi kogemustest kalavarude säästva majandamise, maapõuesoojuse kasutamise ja kliimamuutuse vastaste meetmete vallas. Island on tõestanud oma kavatsust ühineda Euroopa Liiduga, sest ta esitas vastused komisjoni küsimustikule enne tähtaega, ja ma ootan detsembri keskel peetaval tippkohtumisel toimuvat hindamist tulemusi. Kui kõik nõuded on täidetud ja saavutatud tulemuste põhimõttest peetakse kinni, ühineb Island loodetavasti Euroopa Liiduga samal ajal kui Horvaatia.

Andreas Mölzer (NI), kirjalikult. – (DE) Meil on vaja diferentseeritud lähenemist laienemisstrateegiale. Kui Island on Euroopa riik, kes on valmis ELi liikmeks astuma, siis Balkani riigid ei ole kaugeltki valmis, välja arvatud Horvaatia. Pärast ühinemist on lahendamata probleemidega raske toime tulla ja need jäävad aastateks lahendamata. Seetõttu ei tohi olla mingeid kahtlusi Balkani riikide valmisolekus Euroopa Liiduga ühineda ning sealsed palgad ja sotsiaalsed tingimused peavad vastama Euroopa keskmisele. Juba aastaid on raportid Türgi edusammude kohta koosnenud pikast probleemide loetelust. Kui Türgit võrrelda autoga, oleks ta tehnilisel ülevaatusel ammu läbi kukkunud. On fakt, et see riik ei ole osa Euroopast ei geograafilises, vaimses ega kultuurilises mõttes. Seda on selgesti näha inimõiguste ja sõnavabaduse järjekindlast eiramisest, mida kurdide kohta koostatud kava ei suuda varjata, ning Küprose küsimusest. Kuid võib-olla soovib ka EL oma inimõiguste normidest kõrvale kalduda? Sest ainult nii on võimalik selgitada ELi austusavaldusi Beneši dekreetide suhtes. Türgi peab ennast turgi rahvaste valitsejaks. Türgi tegevus on korduvalt näidanud, et Türgi ühinemise tulemusena ELi probleemid vaid kasvavad. Positiivseid tulemusi, näiteks energiavarustuse kindluse paranemist, on võimalik saavutada ka privilegeeritud partnerluse abil. Meil on ülim aeg hakata asjadest rääkima ausalt ja selgelt.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D), kirjalikult. – (HU) Lääne-Balkani piirkonna naaberriiki Ungarit esindava parlamendiliikmena toetan ma täielikult Lääne-Balkani riikide püüdlust Euroopa Liiduga ühineda. Oluline samm selles valdkonnas oli komisjoni algatus viisanõude tühistamiseks Serbia, Makedoonia ja Montenegro puhul alates 1. jaanuarist 2010. Kuid Euroopa Parlamendi ettepanek tühistada viisanõue juba alates 19. detsembrist oleks sümboliseerida tähtsusega ja annaks ka praktilist kasu.

Vaevalt saaks Euroopa Liit Serbias Vojvodinas elavatele ungarlastele, keda ühendavad Ungariga arvukad sidemed, teha paremat jõulukinki kui viisavaba reisimise võimalus. See oleks kasulik kummalgi pool piiri elavatele pereliikmetele ja sõpradele. Olen kindel, et liikmesriigid annavad oma õnnistuse sellele otsusele juba sel kuul.

Viisavabadus on positiivne vastus Lääne-Balkani riikide tõsistele pingutustele Euroopaga integreerumisel. Serbia on viimasel ajal teinud eriti märkimisväärsed edusamme. Isegi komisjoni hiljutises aruandes on öeldud, et peaminister Mirko Cvetkovići uus valitsus on asunud edukalt korruptsiooniga võitlema, rääkimata väga olulistest edusammudest vähemuste õiguste vallas. Serbia parlament on võtnud vastu rahvusnõukogude seaduse. Lootustandvate esialgsete arutelude järel esitatakse otsus Vojvodina staatuse kohta Serbia parlamendile järgmisel nädalal. Vaatamata paljudele soodsatele sündmustele tuleb jätkata jõupingutusi etnilisel pinnal

toime pandavate vägivaldsete kuritegude väljajuurimiseks ja lõpetada Vojvodina ungarlaste järjest sagedasemad peksmised.

Jarosław Leszek Wałęsa (PPE), kirjalikult. – (PL) Ma tahaksin tänada Gabriele Albertini resolutsiooni eest, mis käsitleb komisjoni laienemisstrateegiat. Ma olen muidugi nõus, et kandidaatriigid peavad reforme jätkama. Jõupingutused peaksid keskenduma õigusriigi põhimõtete järgimise ja etniliste vähemuste võrdse kohtlemise tagamisele ning korruptsiooni ja organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemisele. Hinnang poliitilisele olukorrale Türgis, sealhulgas kavandatud või ellu viidud reformidele kordab hinnangut, mille komisjon andis korralises aruandes. Kopenhaageni poliitiliste kriteeriumide täitmisel on edusammud ilmsed, kuid kahjuks on veel palju teha väga vabalt tõlgendatavate kodanikuvabaduste valdkonnas. Kõige tähtsam on siiski see, et kahepoolsed vaidlused lahendatakse asjaosaliste kaasamisega. Need küsimused ei peaks iseenesest saama ühinemisel takistuseks, kuid EL peaks püüdlema sinna poole, et need lahendatakse enne ühinemist. Euroopa Parlament peaks olema objektiivne vaatleja, sest meie soov on, et läbirääkimised lõpeksid kokkuleppe sõlmimisega, mis lihtsustaks Türgi ühinemist ELiga. Euroopa Liiduga 2004. aastal ühinenud Poola kodanikuna tean ma, et laienemisstrateegia on üks tõhusamaid ELi poliitikavaldkondi. Antud lubaduste täitmine on väga tähtis ja see kehtib ka Euroopa Liidu kohta. Ühinemisläbirääkimiste eesmärk on täisliikmeks saamine. Seega peaks rangete, kuid selgete tingimuste täitmine olema selle eesmärgi saavutamise peamine eeldus. See kehtib kõikide riikide, sealhulgas Türgi kohta.

Dominique Vlasto (PPE), kirjalikult. – (FR) Meie resolutsioon tulevaste laienemiste kohta peab kajastama Euroopas valitsevat arvamust. Me peame vältima minevikus tehtud vigu ja rajama Euroopat koos tema rahvastega. Otsustega, mida me teeme, kaasnevad kohustused ning need peavad olema hästi ette valmistatud ja ning selgitatud, et Euroopa kodanike enamus võiks neid toetada. Euroopa Parlament, kes esindab kodanikke, peab selles küsimuses olema eriti valvas.

Kiirustamine oleks halvim võimalik teguviis ja võib viia meid tagasi institutsioonilisse ebastabiilsusesse, kuigi tänu Lissaboni lepingu jõustumisele on Euroopa Liit seda probleemi seljataha jätmas. Nüüd peame me Lissaboni lepingust tuleneva uue institutsioonilise mehhanismi proovile panema, ehitama poliitilist Euroopat ning tugevdama poliitikat, mida meie kaaskodanikud tööhõive, majanduskasvu, kliimamuutuse vastu võitlemise, energiavarustuse kindluse ja ühise kaitsepoliitika vallas vajavad.

Me ei tohiks prioriteete muuta, vaid peaksime enne ELi uute laienemiste kavandamist hoopis suurendama ühenduse poliitikavaldkondade koostöö ja tõhusust. Lõpetuseks ütlen, et olen endiselt vastu Türgi ühinemisele Euroopa Liiduga ja loodan jätkuvalt, et selle riigiga sõlmitakse Vahemere Liidu raames privilegeeritud partnerlus.

13. Naistevastase vägivalla kaotamine (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on arutelu järgmistel teemadel:

– suuliselt vastatav küsimus, mille esitas nõukogule naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni nimel Eva-Britt Svensson teemal „Rahvusvaheline naistevastase vägivalla kaotamise päev” (O0096/2009 – B70220/2009),

– suuliselt vastatav küsimus, mille esitas komisjonile naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni nimel Eva-Britt Svensson teemal „Rahvusvaheline naistevastase vägivalla kaotamise päev” (O0096/2009 – B70221/2009).

Tuletaksin teile meelde, et täna on rahvusvaheline naistevastase vägivalla kaotamise päev, ja võimalus seda arutelu pidada on meile eriti tähtis.

Eva-Britt Svensson, küsimuse esitaja. – (SV) Austatud juhataja! Täna on 25. november ja möödub kümme aastat sellest, kui ÜRO kuulutas selle päeva rahvusvaheliseks naistevastase vägivalla kaotamise päevaks. Olen kogu oma täiskasvanuea jooksul olnud naisorganisatsioonides ja naistevastase vägivallaga võitlemise võrgustikes poliitiliselt aktiivne. Arvan, et olen oma töös tegelikult olukorda igal võimalikul viisil kirjeldanud. Arvan, et olen kulutanud väga palju sõnu – oleme selles võitluses seda koos teinud. Nüüd tundub mulle, et vajame tegelikult konkreetseid tegusid.

See on sedalaadi vägivald, mis rööbib naistelt inimõigused. See mõjutab ja määrab naiste igapäevaelu. See on selline vägivald, mis otsustab naiste ja tütarlaste elukäigu ja olukorra.

Me kõik oleme kohustatud vaikimise lõpetama ning nii Euroopa Parlamendis kui ka mujal tegema koostööd kõikide jõududega, et see vägivald lõpetada. See hõlmab lähisuhtevägivalda, seksuaalset ahistamist, füüsilist ja vaimset kuritarvitamist, vägistamist, mõrvasid, seksiorjaks müümist ja naiste suguelundite moonutamist. Sõdade ja relvastatud konfliktide ning konfliktijärgse ülesehituse käigus kasutatakse naiste vastu nii eraldi kui ka kollektiivselt rohkem vägivalda.

Mõned inimesed väidavad, et lähisuhtevägivald on eraasi, pereküsimus. See on vale. See on struktuuriline vägivald ja sotsiaalne probleem. Ühiskond peab võtma vastutuse, et see vägivald peatada.

See on struktuuriline ja levinud probleem kõikides piirkondades, riikides ja maailmajagudes. Igasuguse soolise vägivalda lõpetamine on võrdõiguslikkuse põhineva ühiskonna peamine eeldus. Meeste vägivald naiste vastu on minu arvates selge märk meeste ja naiste vahelisest ebavõrdsusest võimuvahetusest. Samas aitab see seda võimuvahetust säilitada. Töö, mille eesmärk on peatada meeste vägivald naiste ja laste vastu, peab põhinema mõistmisel, et tegemist on võimuga, kontrolli omamisega, soo- ja seksuaalsüsteemaliste seisukohtadega ning valitseva ühiskondliku struktuuriga, milles mehi peetakse naistest kõrgemalseisvateks. Meeste vägivald naiste vastu on selge märk naiste ja meeste ebavõrdsusest võimuvahetusest.

See on rahvatervise probleem. See on sotsiaalne probleem, mis lisaks kõikidele isiklikele kannatustele tähendab suuri kulusid ühiskonnale. Ent eelkõige on see võrdõiguslikkuse probleem. Seepärast peame tegelema naistevastase vägivalda probleemiga võrdõiguslikkuse vaatenurga alt. See tähendab ka seda, et ELil on õigus võtta meetmeid ning just ELi meetmed on see, mida mina ja mu kolleegid naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonist soovime.

Meil on Euroopa Liidus Daphne programm, mille raames antakse teatud mahus majanduslikku abi mitmetele algatustele, mille eesmärk on võidelda vägivalda vastu. See on hea ja vajalik, aga see pole kaugeltki piisav. Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon küsib seetõttu komisjonilt ja nõukogult, kas neil on plaane liikmesriikide tegevuskavade koostamise kohta naistevastase vägivalda probleemiga tegelemiseks. Kas komisjon kavatseb esitada ettepanekuid suuniste kohta, et luua ühtsem ELi strateegia, ja kas nõukogu toetab seda? Praegustes asutamislepingu sätetes on ette nähtud kohustus tegutseda naiste ja meeste võrdõiguslikkuse nimel.

Millal kavatseb komisjon korraldada naistevastase vägivaldaga võitlemise Euroopa aasta? Seda on Euroopa Parlament alates 1997. aastast korduvalt palunud. Nüüd on aeg seda teha.

Åsa Torstensson, nõukogu eesistuja. – (SV) Austatud juhataja, lugupeetud parlamendiliikmed! Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni auväärt liige ja esimees tõstas tõsise ja kiireloomulise küsimuse. Tahaksin kohe alguses öelda väga selgelt, et naistevastasel vägivald ei ole tsiviliseeritud ühiskonnas kohta.

Sel aastal tähistame kümne aasta möödumist sellest, kui Ühinenud Rahvaste Organisatsioon võttis vastu resolutsiooni, millega kuulutati 25. november rahvusvaheliseks naistevastase vägivalda kaotamise päevaks. Me mõtleme täna suure hulga naiste ja tütarlaste peale, kes kannatavad vägivald all sõja- ja konfliktipiirkondades. Oleme teadlikud kannatustest, mis tabavad naisi kogu maailmas, naistest, keda vägistatakse, kuritarvitatakse, kes kannatavad ahistamise all või satuvad ohtlike tavade ohvriks. Väljendame solidaarsust sundabielude ohvritega ja nendega, kes kannatavad aukuritegudega seotud vägivald, mis võib hõlmata mida tahes, alates naiste suguelundite moonutamisest ja lõpetades mõrvadega. Oleme teadlikud sellest, kui murettekitavalt paljudes vormides vägivalda kasutatakse iga päev naiste kallal Euroopas.

Naistevastane vägivald on probleem, mis on seotud väga paljude poliitikavaldkondadega. Seda on selgelt väljendatud naistevastase vägivalda kaotamist käsitleva resolutsiooni ettepanekus, mida te homme hääletate. Naistevastane vägivald ei ole vaid naistevastaste kuritegude ja ebaõigluse küsimus, vaid ka seda toime panevate meeste küsimus ning võrdõiguslikkuse küsimus. Parim strateegia sellise vägivalda vastu võitlemiseks on kasutada terviklikku lähenemisviisi ja lähtuda naistevastase vägivalda laiast määratlusest.

Nõukogu juhindub kogu oma võrdõiguslikkuse edendamise töös põhimõttest, et võrdõiguslikkus tuleb integreerida muudesse valdkondadesse. Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 2 ja 3 kohaselt on nõukogu ülesanne edendada meeste ja naiste võrdõiguslikkust kõikides tegevusvaldkondades.

Nõukogu on naistevastase vägivalda probleemi tõstatanud mitu korda ja seoses mitme eri küsimusega. Tahaksin alustuseks kõnelda millestki positiivsest. Üks edukamaid seniseid näiteid võrdõiguslikkuse muudesse valdkondadesse integreerimisest ELis on naiste ja relvastatud konfliktide valdkond, milles hakkab kujunema põhjalikum poliitika naistevastase vägivaldaga võitlemiseks.

Muidugi piiravad nõukogu suutlikkust võtta selles valdkonnas meetmeid asutamislepingus sätestatud volitused ning liikmesriigid vastutavad küsimuste eest, mis kuuluvad nende pädevusse, see tähendab eelkõige teemade eest, mis on seotud justits- ja siseküsimuste ning tervishoiuga.

Liikmesriikidel on õigus koostada naistevastase vägivallaga võitlemiseks oma kavad, aga neile tuleb kasuks ka koostöö. Ent meetmeid võetakse ka Euroopa tasandil. Soolise vägivalla ja inimkaubanduse kaotamine on üks kuuest esmatähtsast valdkonnast, mis on sätestatud komisjoni teatises „Naiste ja meeste võrdõiguslikkuse juhised 2006–2010”. Selles dokumendis toetab komisjon liikmesriike võrreldava statistika koostamisel, millega suurendatakse teadlikkust, heade tavade vahetamisel ja uurimiskoostöö tegemisel. Ootame nüüd komisjoni uut võrdõiguslikkuse kava aastateks 2011–2015.

Stockholmi programm, mis peaks vastu võetama järgmisel kuul, näeb ette raamistiku mitme naistevastase vägivallaga seotud mure lahendamiseks, mida Euroopa Parlament on väljendanud. Ootame kava kohta kokkulepet ja seejärel kava rakendamist.

Samal ajal on ELi tasandil juba palju teoksil eelkõige seoses teadlikkuse suurendamise, teabe kogumise ja heade tavade vahetamisega. Mõned teist osalesid eesistujariigi hiljutisel Stockholmis peetud konverentsil, mille teema oligi meeste poolt toime pandava naistevastase vägivallaga võitlemise strateegia ning mis andis osalejatele võimaluse jagada kogemusi ja arutada edasist poliitikat.

2007. aasta otsus luua Daphne III programm, mis on olnud laste-, noorte- ja naistevastase vägivallaga võitlemisel niivõrd oluline, on samuti märkimist väärt. Mul on hea meel selle mõju üle, mida Daphne programm on meie ühiskonnale avaldanud ja jätkuvalt avaldab.

Oma resolutsioonis toonitatakse üsna õigesti, et ei ole olemas korrapäraseid ja võrreldavaid andmeid eri liiki naistevastase vägivalla kohta. Nõukogu teab väga hästi ka seda, et täpsete ja võrreldavate andmete kogumine on tähtis, kui soovime olla Euroopa tasandil valmis naistevastase vägivalla probleemi paremini mõistma. Loodan, et Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut, mille nõukogu ja Euroopa Parlament ühiselt asutasid, suudab selles vallas suure töö ära teha. Nõukogu ise on juba võtnud konkreetseid meetmeid, et parandada juurdepääsu naistevastast vägivalda kajastavatele statistilistele andmetele. Nõukogu on tegutsenud Pekingi tegevusplatvormi raames ja võtnud vastu kindlad näitajad kolmes valdkonnas, mis on siin olulised. Need on 1) naistevastane perevägivald, 2) seksuaalne ahistamine töökohas ning 3) naised ja relvastatud konfliktid. Oleme teinud edusamme, aga muidugi tuleb pingutada veel rohkem.

Paljud kõige haavatavamad naised maailmas elavad arengumaades. Nõukogu, kes on sellest teadlik, on võtnud vastu mitmed järeldused teemal „Sooline võrdõiguslikkus ja naiste mõjuvõimu suurendamine arengukoostöös”, milles me rõhutame, kui oluline on kõrvaldada kõik soolise vägivalla vormid, sealhulgas kahjulikud tavad ja kombad, näiteks suguelundite moonutamine. Ent me ei tohiks sellega piirduda. Naiste suguelundite moonutamine, nii-öelda aukuriteod ja sundabielud on reaalsus ka ELis.

Euroopa Parlament on alati olnud eesliinil, kui räägitakse kahjulike tavade vastaste meetmete ettepanekutest. Seda suhtumist arvestades kinnitas nõukogu oma eelmisel aastal vastu võetud järeldustes tütarlastega seotud näitajate kohta, et on otsustanud kaitsta neid, kes on kõige haavatavamad. Nendes järeldustes toonitas nõukogu, et tütarlaste ja naiste mõjuvõimu suurendamiseks ning meeste ja naiste võrdõiguslikkuse saavutamiseks ühiskonnas on oluline kaotada igasugune tütarlaste diskrimineerimine, sealhulgas inimkaubandus ja kahjuliku mõjuga tavad.

Nagu austatud parlamendiliige oma küsimuse sissejuhatuses rõhutas, kahjustab naistevastane vägivald naiste suutlikkust osaleda ühiskondlikus, poliitilises ja majanduslikus elus. Naisi, kes vägivalla tõttu on ühiskondlikust tegevusest, sealhulgas tööturult välja jäetud, ohustab marginaliseerumine ja vaesus.

Sellega jõuan tagasi tervikliku lähenemisviisi juurde, mida ma alguses mainisin, ning vägivalla struktuurilise laadi juurde, mida rõhutati nõukogule esitatud küsimuses. Naistevastase vägivalla probleem viitab veel üldisemale probleemile – võrdõiguslikkuse puudumisele. Ulatuslikum kampaania naiste mõjuvõimu suurendamiseks aitab võidelda vägivalla vastu. Naisi, kes saavad vabalt kasutada kogu oma potentsiaali, ohustab vägivald vähem kui tõrjutud naisi. Nõukogu on lisaks korduvalt selgitanud, et tuleb leevendada naiste vaesust. Tööhõive on sageli parim viis vaesumist ära hoida. Tuleb rohkem pingutada, et hõlbustada naiste osalemist tööturul. Majandus- ja sotsiaalkriisid muudavad naised haavatavamaks. Oma 30. novembri 2009. aasta istungil võtab nõukogu eeldatavasti vastu mitmed järeldused teemal „Sooline võrdõiguslikkus: majanduskasvu ja tööhõive tugevdamine – panus 2010. aasta järgsesse Lissaboni strateegiasse”. Eesmärk on tagada, et tulevastes strateegiates on tähtsal kohal nii võrdõiguslikkuse kui ka erakorraliste võrdõiguslikkusalaste meetmete integreerimine muudesse valdkondadesse.

Tähistades kümne aasta möödumist sellest, kui ÜRO võttis vastu resolutsiooni, millega kuulutati välja rahvusvaheline naistevastase vägivalla kaotamise päev, tunnistame selle probleemi ulatust. Samal ajal avaldame heameelt ka selle üle, et riigid teevad vägivalla peatamiseks koostööd. Suur osa meie tööst võitluses naistevastase vägivallaga siin Euroopas toimub rahvusvahelises raamistikus.

Oma järgmisel istungil 2010. aasta märtsis asub ÜRO naiste olukorra komisjon Pekingi tegevuskava viieteistkümneme aasta järel läbi vaatama. Eesistujariik Rootsi on juba koostanud aruande Euroopa Liidus tehtud edusammude ja seni ületamata takistuste kohta. 30. novembril peaks nõukogu vastu võtma mitmed selleteemalised järeldused. Pekingi tegevuskavaga kehtestatakse meie jaoks rahvusvahelise soolise võrdsuslikkuse poliitika struktuur ja pikaajaline tegevuskava. Nõukogu osaleb selles töös aktiivselt ja keskendub suures osas oma tegevusest võitlusele naistevastase vägivallaga.

Naistevastase vägivalla probleem ei tunne riigipiire. Me peame sellega tegelema rahvusvahelisel tasandil nii Euroopas kui ka väljaspool. Me peame tugevdama võitlust soolise vägivalla vastu oma rahvusvahelistel missioonidel ega tohiks jätta märkamata vägivalda, mis leiab aset kodudes meie enda kodanike vastu.

Austatud juhataja ja lugupeetud parlamendiliikmed! Ma kordan seda, mida ütlesin alguses: naistevastasel vägivallal ei ole tsiviliseeritud ühiskonnas kohta. Olen Euroopa Parlamendile tänulik, et see teema täna tõstatati. Nõukogu, praegune eesistujariik ja kõik, kes võitlevad oma seisukohtade eest ning kaitsevad õigluse, võrdsuslikkuse ja solidaarsuse põhimõtteid, toetavad teid igati.

Karel De Gucht, komisjoni liige. – (FR) Austatud juhataja! Rahvusvahelise naistevastase vägivalla kaotamise päeva puhul sooviks komisjon taas kinnitada, et on võtnud väga kindla poliitilise kohustuse võidelda naistevastase vägivalla vastu. Seda kohustust kajastab Stockholmi programmi teemaline teatis, mille eelisküsimuste hulka kuulub vajadus pöörata eritähelpanu lapse õigustele ning nende inimeste kaitsele, kes on eriti haavatavad, näiteks naissoost vägivaldaohvrid ja eakad.

Euroopa Komisjon võttis „Naiste ja meeste võrdsuslikkuse juhised 2006–2010” kohustuse aidata kaotada seksuaalvägivald ja inimkaubandusega seotud vägivald. Naistevastase vägivallaga võitlemine on põhieesmärk ka praegu koostatava uue strateegia puhul, mis avaldatakse juhiste järel.

Samuti on väga oluline rahastada praktilisi meetmeid kohapeal. Komisjon on Daphne programmi kaudu ära teinud juba suure töö, et aidata Euroopas vägivallaga võidelda. Tema tegevust vägivalla ärahoidmisel ja ohvrite toetamisel tuleb nüüd tugevdada praktilisemate meetmete abil.

Esiteks on komisjon määranud kindlaks meetmed Daphne III programmi raames, et rakendada ühtsemat ELi strateegiat laste-, noorte- ja naistevastase vägivallaga võitlemiseks. 2009. aasta ligikaudu 17 miljoni euro suuruse eelarve abil tegeles komisjon riskirühmadega otse. Need vahendid täiendasid riiklike programmidega antud abi.

Daphne III programmi osana kavatakse 2010. aastal luua ekspertidest koosnev uurimisrühm. See rühm suudab aidata kindlaks teha vajalikud ühenduse tasandi meetmed ja toetada liikmesriikide ühtset lähenemisviisi.

Komisjon alustab tööd ka olulise tasuvusuuringuga, mille käigus hinnatakse, kas on võimalik ja vajalik ühtlustada ELi tasandil õigusnorme seksuaalvägivalla ja lastevastase vägivalla teemal. Selle uuringu tulemused avaldatakse 2010. aasta sügisel. Komisjon kavatab kutsuda kokku liikmesriikide valitsuste, ühenduse institutsioonide, poliitiliste rühmituste, kodanikuühiskonna organisatsioonide, rahvusvaheliste organisatsioonide ja muude ühenduste esindajad, et luua selgem ühenduse poliitika.

Lisaks arutati 2007. aasta detsembris Euroopa kriminaalpreventsiooni võrgustiku egiidi all korraldatud arutelul juba parimate tavade, normide ja sekkumismudelite vahetust.

Lõpetuseks on tähtis rõhutada, et naistevastase vägivalla äärmuslike vormide vastu tuleb võidelda kõige karmimate vahenditega. Seetõttu tegi komisjon märtsis ettepaneku muuta Euroopa kriminaalõigusraamistikku seoses võitlusega inimkaubanduse ja laste seksuaalse ärakasutamise vastu, mis mõjutab eriti kõige haavatavaid naisi ja tütarlapsi.

Mis puudutab palvet korraldada naistevastase vägivallaga võitlemise Euroopa aasta, on komisjon põhjaliku uuringu alusel teinud järelduse, et oleks enneaegne võtta selline asi ette enne, kui on koostatud tõeline vägivalla vastu võitlemise strateegia.

Tahaksin nüüd anda sõna oma kolleegile Benita Ferrero-Waldnerile.

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. – (FR) Lugupeetud juhataja, austatud parlamendiliikmed! Nagu te kõik teate, olen alati – muidugi ka sellepärast, et olen ise naine – osalenud võitluses naistevastase vägivalla vastu, aga ka tegelnud üldiselt naiste mõjuvõimu suurendamise küsimusega, ja seda mitte vaid viimasel viiel aastal välissuhete voliniku ametiajal, vaid ka enne seda ministrina. Seetõttu tahaksin sel teemal mõne sõna öelda.

Mis puutub välismaailma, siis lisaks teatud sekkumisele arengumaades, mille kohta minu kolleeg räägib veidi hiljem, on võitlus naistevastase vägivallaga muutunud oluliseks keskseks punktiks ELi inimõiguste poliitikas ning seda tegevust toetavad konkreetsete suuniste, mis võeti vastu 2008. aasta detsembris.

Nende suuniste rakendamine on eriti tähtis kohalikul tasandil kolmandates riikides, kus Euroopa Liit on esindatud. Ligikaudu üheksakümnes kolmandas riigis on ELi liikmesriikide saatkonnad ja Euroopa Komisjoni delegatsioonid töötanud välja enda tegevuskavad, mille eesmärk on rakendada neid suuniseid ja koostada loetelu algatustest, mis viiakse ellu aastatel 2009–2010.

Meie sõnum on järjekindel: naiste õiguste rikkumist ei saa õigustada kultuurirelativismi ega tavadega.

Selle suhtluse käigus pakume abina ka koostööd näiteks selleks, et rakendada naistevastase vägivalla eriraportööri soovitusi, tugevdada soolise võrdsuslikkuse eest vastutavaid riiklikke institutsioone või siis toetada naiste diskrimineerimist käsitlevate õigusnormide muudatusi.

Naised, rahu ja julgeolek, mis on ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide 1325 ja 1820 teemaks, on palvinud meie põhjaliku tähelepanu. Lisaks võttis Euroopa Liit 2008. aasta detsembris vastu üldise lähenemisviisi nende resolutsioonide rakendamiseks.

Usun, et see loob aluse ühistele põhimõtetele nii Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitikat puudutavateks operatsioonideks kui ka sekkumiseks, millega kaasneb ühenduse vahendite kasutamine. Need meetmed peaksid võimaldama meil integreerida nii-öelda naissoo mõõdet muudesse valdkondadesse tõhusamalt kogu konflikti käigus alates kriiside ärahoidmisest, ohjamisest ja lahendamisest kuni rahu kindlustamiseni ja pikaajalise ülesehitustööni.

Ma isiklikult saavutasin 40 juhtiva naise toetuse kogu maailmas, et anda uus hoog resolutsiooni 1325 rakendamisele, kui tegin ettepaneku, nagu te teate, korraldada kümne aasta möödumisel resolutsiooni vastuvõtmisest ministrite konverents. ÜRO peasekretär Ban Ki-moon on selle mõtte heaks kiitnud ja ma olen selle üle väga uhke. Veelgi märkimisväärsem on seejuures ehk asjaolu, et selle ministrite konverentsi ettevalmistamise käigus on aina rohkem riike ja rahvusvahelisi organisatsioone, näiteks Aafrika Liit, otsustanud suurendada pingutusi resolutsiooni 1325 toetamiseks eelkõige riiklike tegevuskavade loomise kaudu.

Austatud juhataja! Tahaksin lõpetada isikliku pöördumisega. Väärtustan väga võimalusi, mida ELi poliitika, olgu siis sise- või välispoliitika, on naistevastase vägivallaga võitlemiseks pakkunud, ning mul on hea meel toetuse üle, mida see on üldiselt leidnud. Mul on väga hea meel näha, et see, mis varem piirdus sageli mõnes mõttes isiklike pingutustega, on nüüd muutumas täiesti ühiseks püüdeks.

ISTUNGI JUHATAJA: STAVROS LAMBRINIDIS

asepresident

Barbara Matera, fraktsiooni PPE nimel. – (IT) Austatud juhataja, kallid kolleegid! Naistevastase vägivalla kaotamine on väga tähtis teema, mis nõuab rohkem pingutusi ja pühendumust meilt kõigilt: Euroopa institutsioonidelt, liikmesriikidelt ja kodanikuühiskonnalt.

Naistevastane vägivald ei tähenda vaid inimõiguste rikkumist, vaid tekitab ka tõsiseid isiklikke ja sotsiaalseid tagajärgi, millest ei saa mööda vaadata. Seetõttu on see teema, mida tuleb käsitleda eri seisukohtadest.

Kultuuri seisukohast peame võitlema tõekspidamisega, et vägivalda võib õigustada kultuurilistel, usulistel või sotsiaalsetel põhjustel. Peame korraldama teabe- ja teavituskampaaniaid, mis jõuavad ka noorteni ning seega toimuvad koolides. Euroopa aasta korraldamine, mida Euroopa Parlament on mitu korda palunud, avaldaks ehk Euroopas ja mujal maailmas piisavalt palju mõju, et kujundada välja ühtsem ja tõhusam poliitika.

Poliitilisest seisukohast on oluline asetada see teema riiklikes, Euroopa ja rahvusvahelistes tegevuskavades esmatähtsaks kohale. Seetõttu arvan, et on asjakohane luua tugevamad seosed – kohe lõpetan oma sõnavõtu – Euroopa Liidu ja ÜRO vahel, et saaksime kõik koos samas suunas liikuda. Selles mõttes oli eeskujuks ÜRO peasekretäri asetäitja Asha-Rose Migiro sõnavõtt Euroopa Parlamendis. Seepärast soovin meile kõigile, et meie koostöö muutuks veelgi tugevamaks.

Britta Thomsen, *fraktsiooni S&D nimel*. – (DA) Lugupeetud juhataja, head kolleegid! Täna, 25. novembril, tähistavad kogu maailma naised ja mehed ÜRO rahvusvahelist naistevastase vägivalla kaotamise päeva.

Naistevastane vägivald on suur sotsiaalne probleem, mida ei saa taandada vaid naiste probleemiks. See on pigem seotud inimõiguste rikkumisega ning õigusega elule ja turvalisusele. ÜRO hinnangul kannatab seitse naist kümnest oma elu jooksul meestepoolset vägivalda. Tegelikult röövib meeste vägivald rohkem naiste elusid kui malaaria, liiklusõnnetused, terrorism ja sõjad kokku. Me ei saa jääda vaid passiivseteks pealtvaatajateks. Oluline on see, et meie Euroopa Liidus tegutseksime kohe. Komisjon peab esimesel võimalusel esitama kava ELi poliitika kohta, et võidelda naistevastase vägivalla kõigi vormide vastu.

Kui vaatame eri liikmesriikide seniseid algatusi, on üsna selge, et ühed riigid võtavad probleemi tõsisemalt kui teised. Hispaania, kellest saab 1. jaanuaril nõukogu eesistuja, on asetanud naistevastase vägivallaga võitlemise oma eesistumisaaja tegevuskava etteotsa. Hispaania on ainus ELi liikmesriik, kes on loonud vägivalla vaatluskeskuse, mis esitab igal aastal aruande soolise vägivalla olukorra kohta ja ajakohastab korrapäraselt oma parimat võimalikku strateegiat sellise vägivallaga võitlemiseks. Toetagem tulevase eesistujariigi Hispaania algatust luua ELis vägivalla vaatluskeskus kõikide Euroopa naiste hüvanguks.

Antonyia Parvanova, *fraktsiooni ALDE nimel*. – Austatud juhataja! See ei tulene vaid rahvusvahelisest naistevastase vägivalla kaotamise päevast, et me peaksime seda teemat käsitlevat resolutsiooni arutades küsima, kas oleme teinud piisavalt. Euroopas on praegu iga neljas naine langenud vägivalla, peresisese kuritarvitamise, vägistamise, seksuaalse ärakasutamise või suguelundite moonutamise ohvriks.

Üks kõige jubedamaid soolise vägivalla näiteid on see, kui vägistamist kasutatakse sõja ajal relvana, nagu see oli Kongos. On aeg kujundada välja kõikehõlmav ELi strateegia ja seejärel koostada konkreetne tegevuskava, mille eesmärk on võidelda naistevastase vägivalla kõigi vormide, sealhulgas naistega kaubitsemise vastu.

Lugupeetud volinik, tahaksin teid teavitada, et hääletasime täna Stockholmi programmi käsitleva resolutsiooni ajal muudatusettepanekut, milles nõutakse direktiivi, Euroopa tegevuskava naistevastase vägivalla kohta, mis tagaks vägivalla ärahoidmise, ohvrite kaitse ja vägivallategude toimepanijate kohtu alla andmise.

Loodan, et seekord meie kolleegid, teie ja ka nõukogu ei viita lähimuspõhimõttele ning et me näeme peagi selle direktiivi ja tegevuskava vastuvõtmist. Oleme tõstatanud selle küsimuse ka eesistujariigi Hispaania ees, kes on väga kindlalt selle esmatähtsuse poolt. Loodan, et see on meie kõikide jaoks esmatähtis.

Raül Romeva i Rueda, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – Austatud juhataja! Naistevastase vägivalla kõigi vormide vastu võitlemiseks on tõepoolest vaja luua selge õiguslik alus.

Samuti kutsun nõukogu ja komisjoni üles tegema otsuse tuua Euroopa poliitika täielikult ühenduse tasandile. Mitte ükski ELi liikmesriik ei suuda tegelda nende probleemidega üksi. Täisleppimatus naistevastase vägivalla kõigi vormidega peab saama kogu Euroopas kõikide institutsioonide peamiseks eesmärgiks.

Parlamendi nõue nõukogule ja komisjonile luua sihipärane ja ühtsem ELi poliitikakava võitluseks naistevastase vägivalla kõigi vormide vastu on samm õiges suunas ning seda on ka vägivalla vaatluskeskus, mida juba mainiti.

Lisaks soovin tuletada komisjonile ja nõukogule veel meelde, et olen palunud käsitleda naistevastase vägivalla teemat inimõiguste rikkumiste soolise mõõtme raames rahvusvaheliselt eelkõige seoses kahepoolsete kehtivate ja läbirääkimistel olevate assotsieerumis- ja rahvusvaheliste kaubanduslepingutega, nagu on kirjas ka minu raportis naiste mõrvade kohta, ning samuti tahaksin volinikult paluda, et ta oleks sel teemal veidi konkreetsem.

Tahaksin lõpetuseks avaldada heameelt selle üle, et rõdul viibivad meie sõbrad Kongo Rahu ja Õigluse Ühingust. Nad tõid meile need lilled, et tuletada meile iga päev meelde, et see on ühine võitlus, milles me peame võitlema üheskoos ning lisaks koos inimestega, kes kohapeal selle küsimuse pärast kannatavad ja võitlevad.

Marina Yannakoudakis, *fraktsiooni ECR nimel*. – Lugupeetud juhataja! Naistevastane vägivald, eelkõige pereringis, on teema, millest tuleb kõnelda, ning ma avaldan naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni esimehele tunnustust selle esiplaanile tõstmise eest.

Ent me peame tunnistama, et see teema ei ole vaid sooküsimus. Selle puhul ei ole tegemist vaid võrdsuslikkusega. Ja tõepoolest ei ole see vaid inimõiguste küsimus, vaid eelkõige kriminaalõiguslik küsimus. Ning kuna see on kriminaalõiguslik küsimus, siis on see iseseisva riigi küsimus ja riigi ülesanne on võtta juhtohjad.

Euroopa Nõukogu andmetel kannatab iga neljas naine oma elu jooksul koduvägivalda. EL võib tegutseda selles vallas ennetavalt, tagades vahendid hariduseks ja teadlikkuse suurendamiseks ning algatades arutelu mitte ainult naiste-, vaid ka meestevastase vägivalda teemal – Ühendkuningriigi siseministeeriumi andmetel kannatab iga kuues mees koduvägivalda.

Küllastasin hiljuti Elevate'i, Londonis asuvat naiste varjupaika, et kõnelda koduvägivalda ohvritega. Neid on kõikidest sotsiaal-majanduslikest rühmadest. Siin ei ole tegemist stereotüüpidega. Vägivald mõjutab ohvrit, tema perekonda ja lapsi. Selle mõju on nii sisene kui ka väline ning see hävitab elusid. Tee nende elude uue ülesehitamiseni on pikk ja sellel on vaja toetust. Elevate'i projekti raames pakutakse ohvritele turvalist paika ning aidatakse neil taastada kindlustunnet ja võimet ühiskonnas hakkama saada. Sellised projektid vajavad toetust, ja need vajavad rahalist toetust.

EL saab tegutseda ennetavalt, kui kaotab mõned tabud, mis on seotud naistevastase ja ka meestevastase vägivaldaga. See on valdkond, mida meie kui ühiskond ei saa kauem eirata.

Laurence J. A. J. Stassen (NI). – (NL) Eva-Britt Svensson esitas suuliselt vastatava küsimuse naistevastase vägivalda kohta ja resolutsiooni projekti. Ta arutab selles, et naistevastane vägivald on struktuuriline ja levinud probleem kogu Euroopas ning et see tuleneb soolisest ebavõrdsusest.

Kuigi Hollandi Vabaduspartei ei suuda ühineda selle probleemi vastaste meetmetega Euroopa tasandil, oleme sellegipoolest nende ettepanekute poolt ja kutsume liikmesriike üles võtma ühtseid meetmeid oma riigis. Vabaduspartei mõistab resoluutselt hukka igasuguse naistevastase vägivalda. Ent Euroopas pannakse toime palju vägivaldaakte moslemi naiste vastu, eriti pereringis. Seetõttu peame arutama ka koduvägivalda juhtumeid, aukuritegusid ja naissuguelundite moonutamist, mis tulenevad moslemite põhimõtetest mehe ja naise rollide kohta.

Kuigi Vabaduspartei peab igasugust naistevastast vägivalda ülimalt taunitavaks, tahaksime siinkohal juhtida tähelepanu just sellele vägivaldavormile. Ütlen veel kord: see on täiesti vastuvõetamatu! Seetõttu soovib minu partei kutsuda liikmesriike tungivalt üles võitlema nende vägivaldavormide vastu ja võtma kindlaid meetmeid, et uurida moslemitega seotud naistevastast vägivalda.

Edit Bauer (PPE). – (HU) Lugupeetud minister ja volinikud! Ka mina tahaksin korrata seda, mida minister ütles: vägivald ei ole tsiviliseeritud ühiskonnas kohta. Me tähistame naistevastase vägivaldaga võitlemiseks ÜRO poolt vastu võetud resolutsiooni kümnendat aastapäeva. Teie ja oma kolleegide sõnavõtte kuulates mõtlesin, kas kümne või kahekümne aasta pärast ütlevad meie mantlipärijad siin Euroopa Parlamendis endiselt, et vägivald ei ole tsiviliseeritud ühiskonnas kohta. On tõsi, et aeg ei räägi meie kasuks, sest oleme tunnistanud vägivalda kasvule meie ühiskonnas. Meedia mõjul on selles kasvus oma osa, aga vägivald kasvab ka kriisi ajal. Psühholoogid ütlevad, et kriisi ajal esineb vägivalda muu ajaga võrreldes rohkem. Naistevastane vägivald on kindlasti probleem, aga meil on probleem ka sellega, nagu meie meeskolleegid tihti ütlevad, et vägivald mõjutab ka mehi. Kahjuks näitab statistika endiselt, et 95% ohvritest on naised. Ka inimkaubanduse ohvritest on 80% naised. Ma arvan, et praegu on tõesti õige aeg, et Euroopa institutsioonid hakkaksid selle probleemiga tõsisemalt tegelema.

Iratxe García Pérez (S&D). – (ES) Lugupeetud juhataja! Miljonid inimesed, miljonid naised maailmas võtavad praegu sõna soolise vägivalda vastu. Me ei saa enam pigistada silma kinni selle suure sotsiaalse probleemi ees, mis peegeldab võimuvahekordi, mis on olnud kogu ajaloo vältel ebavõrdsed. Ei saa olla ühtegi põhjust, argumenti ega võimalust selle mõistmiseks. On naisi, kes mõrvatakse vaid seetõttu, et nad on naised.

Sellises olukorras oleme kohustatud kasutama kõiki kättesaadavaid vahendeid, et kõrvaldada sooline vägivald ning liikuda edasi ja luua võrdsem ühiskond. Peame selleks kasutama julgeid ja kindlakäelisi õiguslikke meetmeid. See kohustus lasub meil kõikidel, Euroopa institutsioonidel, liikmesriikidel ja organisatsioonidel.

Mõni riik, näiteks Hispaania, on võtnud selles suhtes selge kohustuse. Soolise vägivalda vastased õigusnormid on vajalikud ja vältimatud vahendid. Seetõttu peaksid need olema ülejäänud Euroopale eeskujuks. Tahaksin nimetada ka võrdõiguslikkust edendavat haridust, stereotüüpidega võitlemist ja ohvritele pakutavat õigusabi. Olen kindel, et võiksime selles vallas osutada veel paljudele vajalikele poliitikaalaldkondadele. Tulevane eesistujariik Hispaania on asetanud soolise vägivalda vastase võitluse oma esmatähtsate eesmärkide hulka. Arvan, et see on väga oluline, ja usun, et Euroopa Parlament toetab kindlalt kõiki sellekohaseid algatusi.

Me peame ühiselt pingutama ja koostööd tegema. Vaid siis suudame toetada miljoneid naissoost ohvreid, kellel pole võimalik enam hetkegi kauem oodata.

Corina Crețu (S&D). – (RO) Nagu siin istungisaalis juba rõhutati, on naistevastane vägivald tõepoolest ülimalt tõsine küsimus, millele me ei pööra alati piisavalt tähelepanu. Seda probleemi esineb tohutult palju arengumaades, eelkõige riikides, mida laastavad sõjad ja konfliktid. Vägistamine ning tüdrukute, naiste ja laste vastane seksuaalvägivald on võtnud sõdadest lõhestatud Aafrika riikides, eelkõige Kongos, Somaalias, Burundis ja Libeerias, epideemia mõõtmed. Kahjuks pole suur vägivaldaaktide arv omane vaid konfliktiriikidele. Seda esineb laialdaselt ka kõige rahumeelsemates ja demokraatlikumates maailma riikides.

Meie ülesanne on koondada oma tähelepanu ja pingutused nende isikute karistamisele, kes on süüdi inimõiguste rikkumises, ning tegutseda samal ajal ka selle nimel, et parandada naiste turvalisust ning tagada seksuaalrännakute ohvritele asjakohane abi, alates arstiabist ja lõpetades nende taasloimimisega perekonda ja ühiskonda.

Lõpetuseks tahaksin tuletada teile meelde sündmusi, mis toimusid arengukomisjonis ja olid pühendatud rahvusvahelisele naistevastase vägivalda kaotamise päevale, tänada volinik De Gucht'i neil sündmustel osalemise ja selle küsimuse vastu üles näidatud huvi eest ning ka volinik Ferrero-Waldnerit praegusel arutelul osalemise eest.

Silvia Costa (S&D). – (IT) Austatud juhataja, kallid kolleegid! Tahaksin pühendada tänase rahvusvahelise naistevastase vägivalda kaotamise päeva mälestusele Anna Politkovskajast – ajakirjanikust ja naisest, kes maksis oma tõearmastuse eest eluga –, Aafrika konfliktipiirkondade naistele ning paljudele naistele, kes kannatavad Euroopas eri vormides vägivalda käes, mis jäetakse sageli tähelepanuta.

Need juhtumid on vastuolus degradeerunud ja tarbijaliku kuvandiga, mida meedia sageli naiste identiteedile omistab ning mis aitab kujundada kultuuri, kus naised surutakse alla ja alandatakse. See on samuti tõsine vägivaldavorm, mille vastu Euroopa peab seisma ja millesse ta peab sekkuma.

Peame viivitamata looma ühtse Euroopa süsteemi statistika kogumiseks – seda on juba mitu korda öeldud – ja pöörama sealjuures erilist tähelepanu alaealistele, inimkaubandusele, füüsilisele ja seksuaalsele vägivaldale ning haavatavatesse rühmadesse kuuluvatele naistele, näiteks sissirännanutele. Ent me tahaksime näha ka käegakatsutavaid tulemusi, mida annavad Euroopa Liidu suunised relvastatud konfliktidesse sattunud naiste kohta, mida volinik samuti enne mainis, vähemalt selliselt, et antakse rahalist ja muud abi projektidele, mida sageli korraldavad väikesed ühingud, kohalikud vabaühendused, kes tegutsevad muu hulgas riikides, kus on tegemist vägivalda ohvriteks sattunud naiste taasloimimisega ja abistamisega.

Me teame, et praegu pakuvad Lissaboni leping ja Stockholmi programm meile uut võimalust sätestada ühenduses need ennetavad meetmed.

Ent me peame mõistma hukka veel ühe vägivaldaaspekti – olukorrad, milles vägivalda kasutatakse. Alkoholi ja narkootikumidega seotud vägivald kasvab noorte ja alaealiste hulgas ning võib-olla ei maini me seda piisavalt sageli, kui arutame naistevastast vägivalda.

Joanna Senyszyn (S&D). – (PL) Austatud juhataja! Miljoneid naisi pekstakse, ahistatakse, ostetakse, müüakse, vägistatakse ja tapetakse vaid seetõttu, et nad on naised. Rännakute tagajärjel sureb rohkem naisi kui vähktõve tõttu. Me peame aitama üldsusel mõista, et tänapäevases demokraatlikus ühiskonnas ei ole kohta naistevastasel vägivaldal. Alustagem sellest, et harime poliitikaringkondi ja vabastame poliitika nende usutunnistuste mõjudest, mis kiidavad heaks meeste ülemvõimu. See on tõelise võrdõiguslikkuse ja vägivalda lõpetamise põhitingimus.

Minu riigis keelduvad vaimulikkonna mõju all olevad paremkonservatiivid andmast naistele täielikke inimõigusi. Nad toetavad patriarhaalset perekonda, milles naise elu keerleb köögi, laste ja kiriku ümber. Naistel on keelatud teha aborti ja kavas on võtta neilt katseklaasiviljastamise õigus. Nii-öelda ideaalne poola ema, kes kannab vapralt oma risti ja talub peksvat abikaasat, on absurd, millele tuleb sotsiaalselt ja õiguslikult vastu seista.

Tahaksin kõiki lahkesti kutsuda naistevastase vägivalda kaotamise teemal 10. detsembril Euroopa Parlamendis peetavale konverentsile, mis korraldatakse Poola naiste õiguste keskuse algatusel.

Pascale Gruny (PPE). – (FR) Lugupeetud juhataja, kallid kolleegid! Iga päev langeb iga viies naine Euroopas vägivalda ohvriks. Naistevastane vägivald on vastuvõetamatu, olenemata sellest, millisel kujul see esineb. Siiski elavad Euroopas paljud naised ja tütarlapsed endiselt rännakute või ärakasutamise hirmus.

Arvud tekitavad ärevust. Naistevastast vägivalda esineb mitmes vormis ja igal pool: perevägivald kodus, seksuaalne väärkohtlemine, seksuaalne ahistamine töökohal, vägistamised, sealhulgas lähisuhetes, ning sõjapidamise taktika väljaspool Euroopat.

Euroopas on koduvägivald 16–44aastaste naiste hulgas peamine surma ja invaliidistumise põhjus. Samal ajal kui meie arutame neid äärmiselt tõsiseid küsimusi, toimub rünnakuid naiste vastu. Sel teemal kõnelemisest ei piisa, on aeg tegutseda.

Euroopa Liidu kohus on kaitsta oma kõige haavatavamaid kodanikke. Naistevastase vägivallaga võitlemine on lahing põhiliste inimõiguste eest ning ei piisa Daphne programmist, millega toetatakse kõigi vägivallavormide vastase võitluse meetmeid.

Tuleb arutada uusi meetmeid järjepidevate Euroopa kavade väljatöötamiseks. Ma toetan ettepanekut korraldada naistevastase vägivallaga võitlemise Euroopa aasta, mida meie institutsioon on nüüdseks üle kümne aasta soovinud.

Licia Ronzulli (PPE). – (IT) Lugupeetud juhataja, kallid kolleegid! Tahaksin korrata seda, mida Barbara Matera ja Laurence J. A. J. Stassen kultuurilistel ja usulistel põhjustel kasutatava vägivalla kohta juba ütlesid. Tahaksin selle minuti jooksul kõnelda teile ühest kogemusest, mis mõjutas mind isiklikult, kui olin vabatahtlikuna ühel oma missioonil.

See on lugu naisest, lugu Karinist, lugu naisest, kes ei soovinud kanda burkat. Karistuseks kallas abikaasa tema peale hapet. Ta tegi seda öösel, ajal, kui naine magas. Nüüd kannab Karin burkat – ja mitte sellepärast, et ta soovib seda kanda, vaid selleks, et varjata selle traagilise rünnaku jälgi.

Loodan, et see päev ei jää vaid üheks tavaliseks kuupäevaks kalendris, vaid et sellest on abi kõikidele nendele naistele, kes kannatavad vägivalla käes iga päev, ning et meie sõnad on võimalik muuta käegakatsutavateks meetmeteks ja tegudeks.

Marc Tarabella (S&D). – (FR) Lugupeetud juhataja, austatud kolleegid! Paljud naised Euroopas ja kogu maailmas võitlevad iga päev, et lõpetada nendevastane vägivald, aga nad ei suuda olla ega peaks olema selles võitluses üksi, sest naistevastased vägivallaaktid, mida panevad toime enamasti mehed, on ka kogu inimkonna vastased vägivallaaktid.

On ainuõige, et ka mehed asuksid sellesse võitlusse. Seetõttu võtan ma osa valge lindi kampaaniast. See kampaania sai alguse Kanadas ligikaudu 20 aastat tagasi ja esialgu loodi see meeste poolt teiste meeste jaoks. Rühm mehi otsustas ühel päeval, et nad on kohustatud kutsuma teisi mehi üles avalikult protestima naiste vastu toime pandud vägivalla vastu. Valge lint on sümbol ning ka see nelk on sümbol, mis tuletab meelde äsja siinviibinud Kongo naiste võitlust kannatuste vastu, mida nad iga päev taluma peavad.

Seepärast kutsun võimalikult paljusid kolleege üles ühinema selle võitlusega naistevastase vägivalla vastu, sest lisaks füüsilisele vägivallale on olemas ka vaimne vägivald ja nagu te teate, võivad sõnad tihti rohkem haiget teha kui löögid.

Daciana Octavia Sârbu (S&D). – (RO) Naistevastane vägivald oma mitmesugustes vormides erineb olenevalt majanduslikust, kultuurilisest ja poliitilisest taustast ühiskonnas. See võib ulatuda perekonnasisesest vaimsest ja füüsilisest kuritarvitamisest alaealiste sundabieludeni ja muude vägivallsete tavadeni. Igasugune naistevastane vägivald on vastuvõetamatu inimõiguste rikkumine ja kahjustab soolist võrdõiguslikkust. Sellist vägivalda esineb väga laialdaselt. Selle ohvrite arv on suurem kui vähiohvrite arv ning see jätab sügavad armid inimeste meeltesse ja jäljed sotsiaalsele kangale. Seepärast peaksime suurendama oma pingutusi selle probleemiga võitlemiseks.

ÜRO hinnangud näitavad ka seda, et kuritarvitamise juhud mitte üksnes ei jätku, vaid tegelikult sagenevad. Kahjuks neid tegusid enamasti ei teadvustata või lihtsalt eiratakse. Ma toetan Rumeenias kampaaniat, mida juhib ÜRO Rahvastikufond ja ÜRO teabekeskus ning mille pealkiri on „Naised varjus”. Selle eesmärk on suurendada üldsuse teadlikkust probleemi tõsidusest.

Gesine Meissner (ALDE). – (DE) Lugupeetud juhataja, kallid kolleegid! Naistevastane vägivald on kohutav inimõiguste rikkumine, olenemata sellest, millises vormis see esineb – olgu sundabieluna, peksmisena või vägistamisena. Minu arvates on mõiste „aumõrv” eriti tülga, sest selles ei ole midagi auväärset. Aumõrv on võigas kuritegu ja me peame tegema kõik võimaliku, et sellega võidelda.

Peagi kirjutatakse alla Lissaboni lepingule ja seega muutub eriti oluliseks lepingu lisaks olev põhiõiguste harta. Seetõttu oleme Euroopa Liidus kohustatud tegema kõik võimaliku, et selle vägivallaga võidelda.

Siin juba öeldi, et vägistamist võidakse kasutada sõjarelvana. Juba viidati Kongole, kus sellised jubedad teod on aastaid toimunud ning kus vägistajad isegi nõuavad oma ohvriteks lapsi ja eakaid naisi. Meil on olemas mitu programmi ja Benita Ferrero-Waldner märkis, et ta on pöördunud kogu maailmas valitsustesse kuuluvate naiste poole. Ilmselt sellest ei piisa. See ei ole vaid naiste probleem. See on igapäevane probleem maailmas. Me peame Euroopa Liidus tegema kõik, mida suudame, et olukorda parandada.

Małgorzata Handzlik (PPE). – (PL) Lugupeetud juhataja! Viimastel aastatel on naistevastase vägivalla kaotamist toetavate meetmete arv mitmekordistunud. Kahjuks esineb seda nähtust Euroopas endiselt, olenemata naiste vanusest, haridusest või seisundist ühiskonnas. Seepärast peame jätkuvalt rõhutama, et naistevastane vägivald ei ole ei loomulik ega vältimatu. Naistevastane vägivald on kogu maailmas lihtsalt kuritegu ja sellega rikutakse õigust elule, inimväärikust, turvalisust ning füüsilist ja vaimset puutumatust. Vägivallast rääkimine ei tähenda vaid naistest kui ohvritest kõnelemist, vaid see tähendab eelkõige vajadust mõista hukka vägivallategu kui selline ja selle toimepanija, kes ei tohiks jääda karistuseeta. Me vajame naiste ja meeste pikaajalist harimist, mis kaotab stereotüübid ning paneb igapäevase mõistma vajadust selle nähtusega võidelda.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Loodan, et tänane rahvusvaheline naistevastase vägivalla kaotamise päev tähistab vaikumismüüri kukutamist ja ükskõiksuse kaotamist algust – ükskõiksuse selle tõelise probleemi suhtes, mis mõjutab miljardeid naisi Euroopa Liidus ja kogu maailmas, on meie ühiskonnas endiselt olemas.

Naistevastane vägivald on inimõiguste rikkumine ja takistab nende osalemist ühiskondlikus ja poliitilises elus, avalikus elus ja tööturul, see takistab neid olemast täieõiguslikud kodanikud. Kuigi vägivald erineb ka sõltuvalt kultuurist ja tavadest, nagu siin juba nimetati, teevad kapitalistlikud majandus- ja sotsiaalkriisid naised haavatavamaks, sest muudavad sagedasemaks nende ärakasutamise ning toovad kaasa vaesumise ja marginaliseerumise, mis soodustab ka naistega kaubitsemist ja prostitutsiooni.

Seetõttu on väga oluline, et me koondaksime rahalised vahendid ja poliitilised põhimõtted, mis tõesti keskenduvad naiste rolli edendamisele ühiskonnas ja võrdsuse õiguste edendamisele, ning et me rakendaksime naistevastase vägivalla kõigi vormide vastu võitlemiseks reaalseid kavasid, kaotaksime diskrimineerimise, mida endiselt esineb, ja kaitseksime ohvreid.

Nicole Kiil-Nielsen (Verts/ALE). – (FR) Lugupeetud juhataja, 2000. aastaid on iseloomustatud Euroopas julgeolekualaste õigusnormide levikuga – need hõlmavad jälitamist, mahasurumist, vahistamist ja vangistamist.

Nende poliitikavaldkondadega seotud eelarved on plahvatuslikult kasvanud. Ent naistevastane vägivald siiski ei vähene. Selgub, et 2008. aastal suri Prantsusmaal 156 naist vägistustesse, mille oli neile tekitanud abikaasa, ja selles riigis on peaaegu iga kümnes naine perevägivalla ohver. Videovalve, andmete kogumise või biomeetriliste vahendite jaoks rakendatud turvameetmed ei vasta naiste tegelikele turvavajadustele.

See vägivald mõjutab kõiki naisi kõikides riikides, olenemata päritolust, sotsiaalsest taustast või usutunnistusest. See on seotud soolise diskrimineerimisega. Seksism, nagu rassismgi, tähendab teisele isikule tema mina mittevõimaldamist.

Kuidas me võitleme seksismiga? See, mida me vajame, on kindel poliitiline tahe teavitada, hoida ära ja kaitsta, poliitiline tahe kaotada kõik diskrimineerimise vormid, millest võrsub vägivald. Kas rohkem kui poolte Euroopa kodanike, teisisõnu naissoost kodanike ohutus ei ole väärt kaalukat poliitilist investeeringut?

Åsa Torstensson, nõukogu eesistuja. – (SV) Lugupeetud juhataja, austatud proua Svensson, lugupeetud parlamendiliikmed! Täna teid selle väga olulise arutelu eest. Vägivallal, mida mehed on naiste vastu toime pannud, on mitu nägu ja see võib esineda mitmes vormis, ent haavatavus ja valu on samad, olenemata sellest, keda see mõjutab.

On hea, et komisjon on teinud selles valdkonnas nii palju algatusi, ning ma loodan, et Euroopa koostöö on jõud vägivallaga võitlemiseks ja võrdsuslikkuse tugevdamiseks ning et me tegutseme läbimõeldult. Seda algatust ja tegevust on mitmed teist Euroopa Parlamendis soovinud.

Tahaksin veel kord öelda, et naistevastane vägivald on eesistujariigi Rootsi jaoks esmatähtis valdkond. 1. järgmisel kuul vastu võetava Stockholmi programmiga avaneb rohkem võimalusi lahendada neid Euroopa Parlamendi toonitatud probleeme, mis puudutavad naisi, kelle kallal tarvitatakse vägivalda.

2. Eesistujariik korraldas 9. novembril konverentsi, kus liikmesriikidel ja kodanikuühiskonna esindajatel oli võimalus jagada oma kogemusi ja teavet naistevastase vägivallaga võitlemise asjus. Sügisel korraldas eesistujariik lisaks Brüsselis konverentsi inimkaubanduse ohvrite teemal, et tõsta esile vajadust võtta meetmeid nende heaks, keda see on mõjutanud, ja keskenduda koostööle inimkaubanduse lähteriikidega.

Sooviksin avaldada tänu selle väga olulise arutelu eest. Teekond on pikk ja takistusi on palju, aga meie põhimõtte peab olema lõpetada naistevastane vägivald.

Karel De Gucht, komisjoni liige. – Lugupeetud juhataja, mul on vaid mõned lõpumärkused, aga esiteks tahaksin tänada kõiki parlamendiliikmeid, kes selles väga olulises arutelus sõna võtsid. See on üks julmemaid inimõiguste kuritarvitamise vorme, mis on väga laialt levinud, ja mitte ainult arengumaades. Räägime palju Kongost, aga peaksime kõnelema ka teistest arengumaadest, näiteks Pakistanist. Eile õhtul pärast parlamendi istungit vaatasin televiisorit ja nägin kanalilt 24/24 saadet naiste kuritarvitamisest Pakistanis. See oli õudne, lihtsalt õudne. Aga samas on see tõsi. Üks parlamendiliige tõi näiteks naise, kes ei soovinud kanda burkat.

On ilmselge, et konflikt teravneb ja muudab naiste kuritarvitamise tõsisemaks, seksuaalvägivalda kasutatakse sõjarelvana; mõne aja pärast näete, et sotsiaalne kangas ja põliste kogukondade ühtekuuluvus hävitatakse ja rikutakse, eetika kaob ning lõpuks olete olukorras, kus mitte ainult mässajad ja sõdurid, aga ka tavakodanikud panevad naiste ja laste vastu toime selliseid jubedaid rünnakuid.

Mitu parlamendiliiget on küsinud, kas on võimalik koostada naistevastase vägivalla vastane Euroopa direktiiv, mis tagaks vägivalla ärahoidmise, ohvrite kaitsmise ja vägivallategude toimepanijate kohtu alla andmise. Ma arvan, et kahjuks ei ole selleks õiguslikku alust. Lissaboni lepingus on õiguslik alus mõneks konkreetseks meetmeks, mida saab võtta...

komisjoni liige. – (FR) ...eelkõige seoses inimkaubanduse, laste seksuaalse ärakasutamise ja lastepornograafiaga. Lissaboni lepingus on sellele selgelt viidatud, aga inimõiguste deklaratsioon iseenesest ei ole õiguslik alus, mille põhjal direktiivi vastu võtta.

Ent ma usun siiski, et komisjon peab jätkuvalt kasutama selle probleemiga võitlemiseks eri viise, eriti programmide kaudu, mis ei ole suunatud mitte ainult arengumaadele, vaid ka teatud haavatavatele rühmadele ja meie enda liikmesriikidele, sest ka siin, meie Euroopa Liidus, mis peaks tõesti olema maailmale eeskujuks, kui jutt on inimõiguste ja naiste õiguste kaitses, esineb endiselt probleeme.

Te võite komisjonile loota – nii praegusele kui ka järgmisele –, need meetmed viiakse ellu ja neid arendatakse sel lihtsal põhjusel, et me peame seda vajalikuks. Küsimus ei ole selles, nagu keegi teist arvas, kas algatajaks peaksid olema liikmesriigid, komisjon või Euroopa Liit. Minu arvates peame me kõikidel tasanditel ja kõikides oma vastutusvaldkondades tõesti seda probleemi silmas pidama.

ISTUNGI JUHATAJA: DIANA WALLIS

asepresident

Juhataja. – Mulle on naiste õiguste ja soolise võrddõigussikkuse komisjoni nimel kodukorra artikli 115 lõike 5 alusel esitatud resolutsiooni ettepanek⁽²⁾.

Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme, neljapäeval, 26. novembril 2009.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 149)

Vilija Blinkevičiūtė (S&D), kirjalikult. – (LT) Olen selle resolutsiooniga nõus ja kutsun komisjoni üles kuulutama välja naistevastase vägivalla kaotamise Euroopa aasta. Arvan, et siis püüavad liikmesriigid kiiremini parandada oma õigusnorme naistevastase vägivalla vastu võitlemiseks, eriti mis puudutab võitlust naistevastase koduvägivalla vastu, ning rakendavad tõhusalt ka naistevastase vägivalla vastu võitlemise riiklikud tegevuskavad. Liikmesriigid peavad looma naistevastase vägivalla vähendamise ühtse süsteemi, et ühtlustada ennetus-, kaitse- ja abimeetmeid. On väga oluline, et see küsimus kuuluks eelisvaldkondade hulka, kui uus komisjon töötab alustab ja Hispaania saab nõukogu eesistujaks.

⁽²⁾ Vt protokoll.

Proinsias De Rossa (S&D), kirjalikult. – Täna on rahvusvaheline naistevastase vägivalda kaotamise päev. Naistevastast vägivalda esineb igal pool ja kõikides rahvastikukihitides, rikaste ja vaeste, haritud ja hariduseta, sotsiaalselt liikuvate ja marginaliseerunud inimeste seas, ent see probleem on endiselt suures ulatuses ja struktuuriliselt tähelepanuta jäetud. Selles resolutsioonis palutakse sihipäraselt ja ühtset ELi poliitikakava naistevastase vägivalda kõigi vormide vastu võitlemiseks, nagu on märgitud ELi naiste ja meeste võrdõiguslikkuse juhistes. Riikide õigusnorme ja poliitikasuundi tuleks parandada, töötades selleks välja ulatuslikud riiklikud tegevuskavad, et vägivalda ennetada, ohvreid kaitsta ja tegude toimepanijad kohtu alla anda. Iirimaa saatus eelmisel aastal varjupaikadesse 1947 naist ja 3269 last. Alates 1996. aastast on oma partneri või endise partneri poolt mõrvatud üle 120 naise. See on väga suur arv. ELi uuringud on näidanud, et iga viies naine on kannatanud vägivalda oma meespartneri käe läbi ning et 25% kõikidest Euroopas registreeritud vägivallakuritegudest on osaliseks oma abikaasat või partnerit rünnanud mees. Koduvägivalda eesmärk on kontrollida ja hävitada inimese vaimu. Teated Iirimaa valitsuse kavandatavate kuni 30% suuruste kärpete kohta mõnede teenuste osutamisel näitavad väga selgelt, et valitsus ei ole tegelikult võtnud kohustust vägivalda ennetada, ohvreid kaitsta ja tegude toimepanijaid kohtu alla anda.

Louis Grech (S&D), kirjalikult. – Iga viies naine Euroopas on pidanud taluma koduvägivalda. Maltal teatati 2009. aasta jaanuarist oktoobrini 467st koduvägivalda juhtumist, ent need andmed ei kajasta ilmselt probleemi Maltal täielikult. Samamoodi on teiste liikmesriikide statistika eksitav. Nimelt kardavad naised tihti ametiasutustes ja kohtuorganites väärarvamist. Resolutsioonis on kirjas, et lisaks sellele, et vägivallal on kuritegelik, on selle puhul tegu ka diskrimineerimisega ja ebavõrdsusega – ja see on ELi pädevusvaldkond. Ettepanekus on õigustatult keskendutud vägivallategude toimepanijate kohtu alla andmisele. Oluline on see, et ei oleks seaduseauke, mis võimaldaksid vägivallategude toimepanijatel karistusest jääda. Seda arvestades tuleks siiski kaaluda ka kuritarvitavate partnerite ümberkasvatamist, et hoida ära vägivalla kordumine tulevikus. Osas liikmesriikides ei ole piisavalt koolitatud töötajaid, et anda ohvritele nõuetekohast toetust, abi ja nõuandeid. Ohvrite jaoks ei piisa varjupaikade rajamisest. Need naised vajavad valitsuselt abi tööturule naasmiseks, et saavutada täielik majanduslik sõltumatus oma kuritarvitajast. Tuleb tugevdada ohvrite koolitamise kavasid, et võimaldada neil täielikult taas ühiskonda lõimuda, ja EL peaks kasutama oma võimu, et sellise häbiväärse ebavõrdsusega igati võidelda.

Zita Gurmai (S&D), kirjalikult. – Naistevastane vägivallal on maailmas tõsine mure. Naised – ja lapsed – on kõige haavatavam osa ühiskonnast, nemad peavad kuritarvitamist kõige sagedamini taluma. Näiteks Euroopas satub hinnangute kohaselt 20–25% naistest oma täiskasvanuea jooksul füüsilise vägivalla ohvriks ja 10% naistest peab taluma koguni seksuaalvägivallat. Mis puutub koduvägivalda, siis 98% sellest on meeste vägivallal naiste vastu ja seetõttu peame seda käsitlema soolise küsimusena. Vägivallast kõneldes ei pea me silmas ainult psüühilist vägivallat. Seega oleksid eeltoodud andmed veelgi kehvemad.

Minu arvates ei saa me aktsepteerida selliseid arve ja tegelikku olukorda, mis mõjutab eelkõige naisi. Euroopa sotsiaaldemokraadid on pikka aega nõudnud tõhusat kaitset ja häid kavasid. Daphne programm on hea algus, aga me peame tegema rohkem ELi liikmesriigi tasandil. Minu arvates on väga oluline, et eesistujariik Hispaania on otsustanud pidada vägivallavastast võitlust esmatähtsaks. Ühtegi sotsiaalset probleemi ei saa lahendada vaid kuue kuuga. Seetõttu teen kõik, et eesistujariigid Belgia ja Ungari jätkaksid eesistujariigi Hispaania alustatud tööd.

Livia Járóka (PPE), kirjalikult. – Sundsteriliseerimine on üks tõsisemaid naistevastase vägivalla vorme ja lubamatu inimõiguste rikkumine. Mitmes liikmesriigis on romi naised sunnitud laskma end steriliseerida, et vähendada nende „ebatervislikult suurt“ sündimuste arvu. Vaatamata mitmele registreeritud juhtumile ja ohvrite kasuks tehtud kohtuotsusele pole enamikul juhtudel siiani asjakohaseid hüvitisi makstud ega ametlikke vabandusi esitatud. Tahaksin siinkohal avaldada heameelt peaminister Jan Fischeri vabanduste üle, samuti Tšehhi valitsuse hiljutise ettepaneku üle, milles nõuti, et 31. detsembriks 2009 võtaks tervishoiuministeerium hulga meetmeid selliste rikkumiste lõpetamiseks. Loodan, et teised riigid, näiteks Slovakkia, ühinevad Tšehhi algatusega ja loovad mehhanismi piisava hüvitise tagamiseks naistele, kellelt lapse saamise võime nende nõusolekuta ära võetakse. Liikmesriigid peavad kindlasti viivitamata uurima tõsiseid inimõiguste rikkumisi romi naiste vastu, karistama tegude toimepanijaid ning kandma hoolt selle eest, et kõik ohvrid tehtaks kindlaks ja neile pakutaks hüvitist. Euroopa riikide ühine eesmärk on kaitsta kõikide naiste tervist ja füüsilist puutumatust meie maailmajaos.

Joanna Katarzyna Skrzydlewska (PPE), kirjalikult. – (PL) Üldises inimõiguste kaitsmise kampaanias tundub, et naistevastase vägivalla, sealhulgas koduvägivalda probleemile pööratakse liiga vähe tähelepanu. ÜRO 2008. aasta kampaania, mille eesmärk on lõpetada naistevastane vägivall kogu maailmas, näitas, et 15–44-aastaseid naisi ohustab vägistamine ja koduvägivall rohkem kui vähktõbi, liiklusõnnetused, sõda või malaaria. Euroopa Liidus endas on 40–50% naisi teatanud eri liiki seksuaalsest ahistamisest töökohas.

Hinnangute kohaselt satub igal aastal 500 000 kuni 2 000 000 inimest, enamik neist naised ja lapsed, inimkaubanduse ohvriks, neid sunnitakse tegelema prostitutsiooni, sunnitöö, orjatöö või muu sedalaadi tegevusega. Seetõttu on mul hea meel, et seda probleemi on naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni koostatud resolutsioonis käsitletud. Oluline on ühtlustada naistevastase vägivallaga võitlemisele lähenemise viis, mis peaks kokkuvõttes muutma need pingutused tõhusamaks. Samuti on oluline pakkuda õiget liiki abi naistele ja teistele inimestele, kes on juba vägivalda ohvriks sattunud. Ent vähem tähtis ei ole ka ühiskonna teadlikkus sellest, et koduvägivald ei tohi olla ebamugav probleem, mida hoitakse nelja seina vahel.

Anna Záborská (PPE), kirjalikult. – (SK) Täna, 25. novembril, ei ole vaid rahvusvaheline naistevastase vägivalda kaotamise päev, vaid ka päev, mil kristlik maailm austab pühak Aleksandria Katariinat, kes 4. sajandi alguses vangistati ning kellest sai vägivalda ohver, südametunnistuse ja sõnavabaduse märter. Mõned inimesed liialdavad vägivalda probleemist rääkides, nii et mul tekib vahel tunne, et meil, naistel, ei olegi ühtegi muud probleemi. Olen kindel, et märksa suurema osa ajast on naised palju rohkem mures vaesuse, terviseprobleemide, hariduse, oma töö väärtustamise pärast perekonnas ja muude oma elu tahkude pärast.

Ent me peame sellegipoolest tunnistama, et ka vägivald on probleem. See on probleem, mida tsiviliseeritud ühiskonnas ei tohiks olla, probleem, mis õhustab inimväärikut. Ent mulle tundub, et Euroopa Parlamendis esineb poliitiliselt korrektset vägivalda ja poliitiliselt ebakorrektset vägivalda, sest see võib olla ainus põhjus, miks minu muudatuseettepaneku projekt, milles mõistetakse hukka naiste sundsteriliseerimine ja raseduse vägivaldne katkestamine, ei läinud naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjonis läbi.

Zbigniew Ziobro (ECR), kirjalikult. – (PL) On suur häbi, et Euroopas esineb ikka veel nii palju naistevastase vägivalda juhtumeid. Erilist muret tuleks tunda selle pärast, et väga suurest hulgast vägivaldajuhtumitest ei teatata politseile, eriti arvestades asjaolu, et nende puhul on tegemist niivõrd tõsiste kuritegudega, näiteks vägistamisega. Ükski naistevastase vägivalda kaotamise strateegia ei saa olla edukas, kui ohvrid ei teata vägivalda toimumisest õigetele ametiasutustele. Seadus peab tagama otsustava reageerimise selles valdkonnas, et ohvrid saaksid õigluse jalule seada ning et nii neid kui ka tervet ühiskonda saaks kaitsta samasuguste juhtumite eest tulevikus. Muret tuleb tunda asjaolu üle, et mitmes ELi riigis, sealhulgas Poolas, on seksuaalset laadi kuritegude eest määratud karistused väga leebed ja lisaks on need karistused sageli tingimisi. Selle näitena võime nimetada asjaolu, et 40% karistustest, mis Poolas on vägistamise eest määratud, on tingimisi vangistused. Selliste leebete karistuste määramisega annavad kohtud, kes suhtuvad ohvritele tehtud ülekohtusse nii leebelt, tegelikult hoobi ohvritele näkku. Naistevastase vägivalda probleemi tõsiseltvõetav lahendus peab hõlmama vajadust kohelda sellise vägivalda toimepanijaid karmilt, et tagada hüvitis ülekohtu eest ja muuta ühiskond tulevikus turvaliseks.

14. Poliitilise lahenduse kohta võitluses piraatlusjuhtumitega Somaalia ranniku lähedal (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on nõukogu ja komisjoni avaldused poliitilise lahenduse kohta võitluses piraatlusjuhtumitega Somaalia ranniku lähedal.

Carl Bildt, nõukogu esistuja. – Austatud juhataja! Olen tänulik selle võimaluse eest arutada lühidalt Somaalia olukorda ja eelkõige väga tõsist probleemi, mille on põhjustanud piraatlus Somaalia ranniku lähedal.

Ma ei puuduta kõiki üksikasju. See riik on olnud kehvast olukorras rohkem kui 18 aastat, humanitaarolukord on jube ja konflikt on haaranud kogu riigi. Praegu on olemas föderaalne üleminekuvalitsus, ent see on habras – kui kõige pehmemalt väljenduda – ning vajab rahvusvahelise üldsuse pidevaid jõupingutusi, et viia maad sammhaaval lepitamise poole ja ehitada järk-järgult üles mingil määral toimiv riik, mis suudab sellel kohutavalt meeleteitel maal taastada mõningase stabiilsuse.

Piraatlus on tõepoolest väga tõsine oht. Selle probleemiga tegelemine nõuab riigi enda ulatuslikku osalemist, mis, nagu öeldud, on ülimalt raske, arvestades sealset praegust julgeolekuolukorda. Seega, nagu olete märganud, on meie praegused pingutused keskendunud praktilisele abile, mida saab riigi ja inimeste hüvanguks anda väljaspool Somaaliat. Me arutame muidugi, nagu te võib-olla teate, edasisi samme just selles vallas.

Kui rääkida konkreetset piraatluse probleemist, jätkab mereväeoperatsioon Atalanta edukalt Somaalia ranniku lähedal tegutsemist. Kõik maailma toiduabi programmi saadetised on toimetatud turvaliselt Somaaliasse, Mombasast Muqdishosse ja Berberasse. Adeni lahes ei ole alates 2009. aasta mai algusest õnnestunud rünnakuid toimunud. See on saavutatud vähemalt teatud määral tänu ELi liikmesriikidele ja ülejäänud rahvusvahelisele üldsusele, kes on aidanud luua oluliste mereväeüksuste kõrgetasemelise esinduse.

Operatsiooni edu selles piiratud küsimuses tuleneb ka tsiviilmerendusringkondade ja ELi operatsiooni Ühendkuningriigis Northwoodis asuva peakorteri tihedast koostööst. See on võimaldanud töötada välja parimad juhtimistavad, mida ka meresõitjad aina rohkem järgivad. Samuti on väga tõhusalt rakendatud kooskõlastatud mehhanism Adeni lahes toimuva kaubaliikluse kaitsmiseks mereväe poolt.

Seega saab praegu öelda, et piraatlust Adeni lahes on ohjeldatud, aga see jätkub endiselt. Seepärast on nõukogu otsustanud pikendada piraatlusevastast operatsiooni 2010. aasta detsembrini. See tähendab, et me peame olema valmis jätkama oma seniseid pingutusi ja säilitama õigel tasemel sõjaväeressursse. Samal ajal ootame ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1846 pikendamist lähipäevil.

Vaatamata sellele, mida ma ütlesin, ei saa me endaga rahul olla. Piraadid jätkavad oma tegevuse laiendamist ka ida poole India ookeanis ning hiljuti olime mussoonihooaja lõppedes tunnistajaks uuele rünnakute lainele. Seisellidest põhjas ja kirdes, mis on üsna kaugel. Praegu hoitakse kinni vähemalt 11 laeva – neid kõiki pärast rünnakuid kohas, mida teatakse kui Somaali nõgu – kokku 250 meeskonnaliikmega.

Operatsiooniga Atalanta oleme oma suutlikkust selles kauges merepiirkonnas suurendanud. Seisellidele on patrull-lennukeid juurde viidud ja ma võin teatada, et ka Rootsi merepatrull-lennuk ühineb Seisellidel viibivate jõududega. On selgunud, et sellest on abi. Praegu on juba võetud või kavatakse võtta riikide tasandil lisakaitsemeetmeid, kui Prantsusmaa ja hiljuti ka Hispaania otsustasid asjakohaselt ja tõhusalt reageerida.

Samuti kaitstakse rahvusvaheliselt tunnustatud transiidikoridori Adeni lahes. See on soovituslik lahte läbiv marsruut ja kõik laevad lipust olenemata saavad loota mereväe kaitsele. Meil on seal praegu mereväeüksused Euroopa Liidust, NATOst ja USA juhitud ühistest merejõududest, mis tagavad väga hea patrullide koordineerimise ja teevad väga olulist luurekoostööd, mida sedalaadi operatsiooniks vaja on.

Nüüd soovib Hiina selle kooskõlastusmehhanismiga ühineda ja kaitses osaleda. See tähendab, et olemasolevaid mehhanisme tuleb arendada ja laiendada. Selle kohaselt võiks Hiina ja võib-olla muud merejõud võtta peagi mõningaid ülesandeid. Teised riigid – Venemaa, India ja Jaapan – on samuti mereväeüksused kasutusele võtnud ning nad tuleks võimalikult kiiresti kutsuda selle mehhanismiga ühinema. Kooskõlastamine on muidugi edu võti.

Ma tean, et Euroopa Parlamendis tuntakse mõningast huvi suhteliselt keerulise küsimuse vastu seoses kohtuprotsessiga kahtlustatavate piraatide üle, kelle Atalanta üksused on vahistanud ja kinni pidanud. Praegu hoitakse Kenya vanglates 75 kahtluselust. Õigusprotsessiga kaasnesid summad üheksa eri kohtumenetluse jaoks ja see tekitab olulise lisakoormuse Kenya kohtusüsteemile. Nende kohtuprotsesside nõuetekohane läbiviimine on muidugi hädavajalik, kui soovime säilitada nii Atalanta tagatud eemalehoidvat mõju kui ka meie piraatlusevastaste pingutuste üldist usaldusväarsust. Viimane kahtlustatavate piraatide üleandmist käsitlev kokkulepe Seisellidega, millest te olete usutavasti teadlikud, on veel üks oluline edasimineku selles küsimuses. Piraatlus on väga tulutoov tegevus ning on tähtis, et suunaksime igakülgset oma eri meetmeid sellele, et vähendada kõiki piraatide võimalusi saada veelgi raha nendest tõeliselt põlastusväärsetest tegudest, mida nad teevad.

Lõppkokkuvõttes ei saa muidugi see, mida me merel teeme, asendada seda, mida tuleb teha Somaalias või Somaalia enda suhtes, aga nagu ma ütlesin, on see valdkond, kus ei saa kiiret edu endastmõistetavaks pidada. Peame jätkama mereoperatsiooniga ja see nõuab esiteks, et oleksime valmis võtma pikaajalise kohustuse seoses sõjaliste üksustega, teiseks, et me peame tugevdama kooskõlastusalast koostööd kõikide jõudude ja rahvusvaheliste organite vahel, kes selles operatsioonis osalevad, ning kolmandaks, et me peame aitama välja töötada ka piirkondliku merendusala suutlikkuse, sest me ei saa kogu koormat enda peale võtta. Rahvusvahelised merendusorganisatsioonid, näiteks piraatlust käsitlev kontaktrühm, mängivad siin olulist rolli.

Lõppkokkuvõttes on see üks valdkondi, milles oleme viimastel aastatel näidanud Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika suutlikkust. Vaadakem aega paar aastat tagasi. Vaid vähesed kõige lennukamad meist oleksid osanud arvata, et Euroopa Liidu mereväeüksused hakkavad tegutsema Adeni lahes või India ookeanis. Pakilised humanitaar- ja muud põhjused on viinud meid selleni, mis on – võimalikes piires – osutunud siiani suhteliselt edukaks operatsiooniks. Ent ärgem loogem illusioone. Tuleb veel palju. Peame operatsiooni jätkama ja Euroopa Parlamendi toetus on selleks väga oluline.

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. – Lugupeetud juhataja! Seekord on kogu Somaalia küsimuse kese laiem, sest jätkusuutlike meetodite abil tegeldakse ka selle probleemi algpõhjustega. Komisjon on alati väitnud, et piraatluse saab lõplikult kaotada vaid siis, kui tegeleme selle põhjustega, alustades Somaalia ebastabiilsusest

ning käsitledes ka riigi arenguvajadusi, mis väljenduvad äärmiselt suures vaesuses, sealhulgas massilises kirjaoskamatuses ja haavatavuses.

Seetõttu on Somaalia eelmainitud julgeoleku- ja arenguprobleemide lahendamiseks hädasti vaja kõikehõlmavat lähenemist. See nõuab toimiva riigi rajamist, mis suudab jõustada seadusi ja pakkuda vähemalt põhiteenuseid. Keskmisses ja pikas plaanis on hea valitsemistava, sealhulgas institutsioonide rajamine ja julgeolek, haridus ja majanduslik areng vajalikud eeldused nende tegurite kaotamiseks, mis ajendavad praegu somaallasi piraadiks hakkama.

Julgeoleku seisukohast on vaja kiiresti tegutseda. Nagu teate, on Aafrika Liidul määrava tähtsusega roll, eeskätt AMISOMi kaudu, mis on Aafrika Liidu missioon, mis tagab föderaalse üleminekuvalitsuse julgeoleku Muqdishos. Aafrika rahufondi kaudu on Euroopa Liit peamine AMISOMi toetaja, kes tagab vahendeid Aafrika Liidu missiooni toetamiseks. Just sõlmiti 60 miljoni euro suurune uus toetusleping. See on osa lubadusest, mille komisjon andis selle aasta aprillis Brüsselis toimunud konverentsil. Ühises 2008.–2013. aasta strateegiadokumendis on kindlaks määratud komisjoni abi Somaaliale ning täpsemalt on komisjoni Somaalia abiprogrammi eelarve ajavahemikuks 2008–2013 kokku 215,4 miljonit eurot, mis makstakse Euroopa Arengufondist.

Operatsioon Atalanta, mis on ELi esimene mereväeoperatsioon, tähistab varsti oma aastapäeva. See operatsioon on olnud edukas, sest on taganud piraatluse ohjeldamise, aga ka suurendanud laevandusringkonna teadlikkust parimatest enesekaitsemeetmetest. Ent me kõik teame, et tuleb teha veel palju rohkem. Kõrvuti operatsiooniga Atalanta kasutab komisjon stabiilsuse rahastamisvahendit Kenya kohtusüsteemi toetamiseks – nagu nõukogu eesistuja just mainis –, sest Kenya on võtnud kohustuse anda operatsiooni poolt kinni peetud ja üle antud kahtlustatavad piraadid kohtu alla, ning on oluline, et ei kujuneks karistamatust. See toetus Kenya kohtusüsteemile hõlmab teatavaid suutlikkuse suurendamise meetmeid prokuratuuri, politsei, kohtu ja vangla teenuste jaoks. Programmi rakendatakse ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo (UNODC) kaudu 1,75 miljoni euro ulatuses.

Laiemas mõttes on piirkondliku merendusala suutlikkuse arendamine selle piirkonna julgeoleku tagamiseks samuti oluline tahk. Komisjon toetab Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni niinimetatud Djibouti kokkuleppe rakendamist, kasutades jällegi stabiilsuse rahastamisvahendit. Programm, mis tegeleb teatud kriitiliste mereteedega, sealhulgas Somaali poolsaare ja Adeni lahe piirkonnaga, aitab luua Djiboutis merendusküsimuste piirkondliku koolituskeskuse. See keskus keskendub suutlikkuse suurendamisele ning muu hulgas Somaaliast, Puntlandist ja Somaalimaalt pärinevate mereametite töötajate, ametnike ja piirkonna rannavalvurite koolitamisele vastavalt võimalustele. Piirkondlik teabeajamiskeskus Jeemenis Şan'ā's on samuti nimetatud 2009. aastal abisaajaks. Selle programmi esimene etapp on juba alanud ja tehnilisi tasuvusuuringuid on alustatud.

Tahaksin nüüd enne lõpetamist minna veel ühe olulise küsimuse juurde. Komisjon töötab välja integreeritud merenduspoliitikat – sealhulgas välismõõdet – ning ka integreeritud mereseiret kõikides sektorites ja kõikidel piiridel, et tagada teadlikkus merel toimuvast, mis mõjutab muu hulgas mereohutust ja -julgeolekut, aga ka üldist õiguskaitset.

Praegune eesistujariik Rootsi on alustanud märkimisväärset tööd, et tagada ELi merenduspoliitikas sammaste ühtsus ning kindlustada seos ühenduse tegevuse ja teise samba raames eelkõige Euroopa Kaitseagentuuri tehtud töö vahel. Usume, et mereseire integreerimine võib ELi piraatlusevastaseid operatsioone suuresti aidata, sest eri allikatest mereseireandmete hankimine võimaldab ametiasutustel merel tegutsedes otsuseid teha ja teadlikumalt reageerida.

Kõik need erinevad tegevuspõhimõtted, mis on kirjas ka Euroopa Parlamendi eelmise aasta oktoobri resolutsioonis, näitavad komisjoni tööd piraatlusevastases võitluses.

Cristiana Muscardini, *fraktsiooni PPE nimel.* – (IT) Lugupeetud juhataja, minister, volinik, kallid kolleegid! Meil on väga hea meel, et Atalanta missiooni on pikendatud.

Otsustasin pühendada end Somaalia probleemile ligikaudu kümme aastat ja ma ei saa eitada, et liiga paljudel juhtudel ei ole Euroopa piisavalt kiiresti tegutsenud.

Somaalia olukord muutub iga päevaga hirmutavamaks. Selle põhjuseks on rahvusvahelise terrorismi tagajärjed ning ka piraatluse probleem ja inimlik tragöödia, mida on üle elanud miljonid inimesed, eelkõige naised ja lapsed, kes peavad iga päev kannatama vägivalda ja tundma nälga ning on liiga sageli sunnitud läbi kõrbe põgenema, et üritada leida varjupaika Euroopa rannikul.

Seoses terrorismivastase võitlusega peame kehtestama ka meetmeid, mis annavad uut lootust piirkonna majandusele, aga samuti tagama Euroopa kontrolli Liibüas asuvate põgenikelaagrite olukorra üle. Oleme saanud teateid väga tõsise olukorra kohta nendes laagrites, nii vägivalda kui ka inimõiguste eiramise kohta, mis on sageli suunatud Somaalia naiste vastu.

Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsiooni korraldatud pöördumises kinnitas Somaalia üleminekuvalitsuse alaline esindaja ÜRO juures dr Yusuf Mohamed Ismail Bari-Bari, et Somaaliat on veelgi vaestestanud selle ranniku lähedal toimuv salajane kalapüük ning et paljud piraatidest on ka endised kalurid, keda pole koheldud õiglaselt või kellele pole tähelepanu pööratud.

Seetõttu peame võitlema karmilt terrorismi vastu, aga pingutama ka selle nimel, et tagada õiglus, lootus ja majanduse toimimine riigis, mis on kannatanud aastatepikkuse sõja tõttu.

Roberto Gualtieri, *fraktsiooni S&D nimel*. – (IT) Austatud juhataja, kallid kolleegid! Selle arutelu kaudu ning resolutsiooniga, mille meie Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide ja demokraatide fraktsioonis homme heaks kiidame, soovime väljendada oma kindlat toetust Euroopa Liidu võetud kohustusele piraatlusega võidelda. Samal ajal tahame väljendada oma muret seoses Somaalia raske olukorraga, mis kinnitab, et riigi stabiilsusele kaasaaitamiseks ja piraatluse algpõhjustega võitlemiseks on vaja tegutseda ja seda tuleb teha kiiresti.

Atalanta missioon on olnud edukas. See on võimaldanud kohale vedada 300 000 tonni abi ning parandanud Adeni lahe ohutust kogu mereliikluse jaoks, näidates Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika suutlikkust ning tegevusega seotud ja poliitilist lisaväärtust.

Samal ajal vajame Euroopalt koos Aafrika Liiduga suuremaid pingutusi Djibouti protsessi toetamiseks, ja kuigi me oleme teadlikud raskustest ja ohtudest, väljendame oma toetust Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika Somaalia-missiooni võimalikkusele, mida nõukogu on hakanud kaaluma.

Seetõttu loodame, et muudatusettepanekute tegemise ja arutelu käigus aitavad kõik fraktsioonid muuta meil see sõnum mõjusamaks, selle asemel et langeda lõksu ja kasutada niisugust rasket olukorda, nagu Somaalias valitseb, õigustusena, et pidada poliitilist lahingut teatavates riikides, millel ei ole selle aruteluga ja Euroopa Parlamendi tööga mingit pistmist.

Izaskun Bilbao Barandica, *fraktsiooni ALDE nimel*. – (ES) Austatud juhataja! Me peame toetama Somaalia ühiskondlikku ja demokraatlikku arengut, et teha lõpp piraatlusele. Peale selle kutsume üles kaitsma operatsiooni Atalanta raames Euroopa laevu, kes püüavad kala India ookeani lõunaosas, piraatide rünnakute eest samamoodi nagu kaubalaevu. Kutsume üles tagama sõjaväeeskordid, sest see on kõige tõhusam ja ka kõige odavam lahendus ning seda soovitab Rahvusvaheline Mereorganisatsioon. Lisaks tahame, et vahistatud ja piraatluse süüdistuse saanud isikute üle mõistetaks kohut selle piirkonna riikides, nagu on sätestatud 2008. aasta märtsi kokkuleppes Kenya ja Seišellidega.

Soovime seda kõike seetõttu, et kalalaevad on kasvavas reaalses ohus, et neid selles piirkonnas rünnatakse ja röövatakse. Peaksime tuletama meelde, et Euroopa Parlament võttis aasta tagasi selle olukorra vastu sõna, ent isegi komisjon on tunnistanud, et sel teemal ei ole midagi ette võetud. Senikaua jätkavad piraadid oma rünnakuid.

Viimast ohvrit Alakranat hoiti kinni peaaegu 50 päeva. Peaks meelde tuletama ka seda, et need laevad püüavad kala Euroopa kalanduskokkuleppe kohaselt. Nad tegutsevad seaduslikult rahvusvahelistes vetes ja neid kontrollivad pädevad asutused.

Seetõttu peaksime suurendama sellistele laevadele pakutavat kaitset.

Reinhard Bütikofer, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (DE) Lugupeetud juhataja, nõukogu eesistuja ja volinik! Atalanta operatsioon on ELi edukas panus Somaali poolsaare julgeoleku heaks ja seda tuleks jätkata. Ent ELil on ka laiem ühine vastutus. See tähendab seda, et ei jäetaks tähelepanuta, kui ebaseaduslik mürgiste jäätmete eksport või ebaseaduslik kalapüük kahjustab Somaalia huve. Seetõttu peame leidma ühise seisukoha nende küsimuste jälgimiseks.

Resolutsioon, mida me homme hääletame, on ekslik kahes küsimuses, ja me ei toeta neid käsitusi. On vale tahta muuta praegu Atalanta mandaati, mis puudutab kas operatsioonide piirkonna laiendamist või Euroopa Parlamendi liikmete püüet laiendada mandaati kalapüügile. Me tahame, et mandaat jätkuks muutmata.

Teiseks on väga kaheldav algetada Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika koolitusmissiooni, mida ei ole nõuetekohaselt põhjendatud ning mis ei anna märkimisväärselt juurde Somaalia riigi ülesehitamiseks. Peaksime tegutsema pigem ettevaatlikult kui rutates.

Willy Meyer, fraktsiooni GUE/NGL nimel. – (ES) Austatud juhataja! Me toetame täielikult Benita Ferrero-Waldneri avalduse esimest osa. See on tõesti probleemi olemus ja selle tegelik põhjus. Kuni me tegeleme probleemi põhjusega, ei saa olla võimalik mitte mingisugune õhus või maismaal kasutatav sõjaline lahendus. Mis puutub merendusega seotud lahendusse, siis väitis operatsiooni Atalanta eest vastutav ametnik eile üsna selgelt, et piraatlust ei saa lahendada merenduse kaudu. Tuletaksin Euroopa Parlamendile meelde, et Ameerika Ühendriigid üritasid kasutada maapealset sõjalist lahendust, kuid nende katsed luhtusid.

Seetõttu oleks viga hoida kinni arenguabi ja lahendusi, mis puudutavad riigi juhtimist. Sõjaline lahendus ei ole võimalik, aga võimalik ei ole ka erastada relvajõudude funktsioone, nagu Hispaania valitsus on sobivaks pidanud. Siin ei ole tegemist sellega, et asendame sõjaväe erasektori turvaettevõtetega, kellel on sõjarelvad. Ei, see ei ole kindlasti lahendus. Lahendus seisneb tegelikult selles, et tuleb teha lõpp igasugusele piraatlusele. Ma mõtlen lõpu tegemist Somaaliast tulenevale piraatlusele ja ka välisriikide piraatlusele, mis teeb laastamistööd Somaalia territoriaalvetes.

Niki Tzavela, fraktsiooni EFD nimel. – (EL) Austatud juhataja! Rahvusvahelised vaatlejad on märkinud, et piraatluse probleemi lahendus peitub piirkonna poliitilise stabiilsuse saavutamises. Seda soovime me kõik, eriti meie, kreeklased, sest Kreeka laevandust on piraatlus selles piirkonnas tugevalt kahjustanud.

Lugupeetud volinik, teie sõnad olid mulle meeldiv üllatus. Senini puudutas ainus teave, mida me saime nii rahvusvaheliselt meedialt kui ka kõikidelt asjaosalistelt, sõjaväeliste operatsioonide edusamme. Te võtsite minult kartused, sest tahtsin teilt küsida, milliseid edusamme on siiani saavutatud riigi poliitiliste jõudude poolt, kuna me keskendume nüüd asjaolule, et probleemi lahendamiseks vajame Somaalias poliitilist stabiilsust. Täna teid meile antud teabe eest ja ma pean ütlema, et oleks kasulik, kui nii Euroopa Parlamendile kui ka poliitilise sekkumise küsimusega tegelevale meediale antaks üksikasjalikumaid teavet.

Luis de Grandes Pascual (PPE). – (ES) Austatud juhataja, lugupeetud volinik ja nõukogu eesistuja! Hispaania elas just läbi raske olukorra, kui laev Alakrana ja kogu selle meeskond langesid väljapressimise, alandamise ja lugematute riskide ohvriks.

Hispaania valitsuselt nõutakse Hispaanias aru, nagu on sel puhul asjakohane. Siin Euroopa Parlamendis räägime me Euroopast ja veel kord Euroopast. Seepärast tuleb märkida, et pärast aasta möödumist, mille jooksul oleme nõudnud diplomaatiat ja otsusekindlust, on tulemus olnud hea.

Operatsioonist Atalanta siiski ei piisa. Seda tuleb laiendada ja see tuleb paindlikumaks muuta. Peale nende teede, mida mööda liigub humanitaarabi, peab saama võimalikuks kaitsta ka ühenduse kala- ja kaubalaevu. Neid tuleb kaitsta ning seetõttu kutsume homme vastu võetavas resolutsioonis Euroopa Parlamenti ja selle institutsioone üles võtma teatud kohustused.

Me soovime, et öeldaks „jah” nende riikide kindlale seisukohale, kes on otsustanud kaitsta oma laevu oma relvajõududega, et hoida eemal ja vajaduse korral tõrjuda seaduslikult piraatide tegevust. Peame ütlema „ei” erasektori turvaettevõtete poole pöördumisele, mis Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni arvates tooks kaasa tarbetu vägivalla ohu. Peame ütlema „ei” valitsuste passiivsele ja pealiskaudsele suhtumisele, mis muudab piraatide elu kergeks. Peame lisaks ütlema „jah” diplomaatialle, „jah” Somaaliale antavale abile ning „ei” põhjendamatu sündistustele väidetavas ebaseaduslikus kalapüügis.

Ühenduse laevad püüavad kala meie rahvusvaheliste kokkulepete kohaselt. Nad teevad seda seaduslikult ja neid tuleb kaitsta. Ühenduse institutsioonidel on kohustus seda teha.

Saïd El Khadraoui (S&D). – (NL) Keeruline ja ohtlik olukord Somaalias ning selle mõju piirkonna stabiilsusele valmistab meile kõikidele suurt muret. Samal ajal on kogu maailm olnud tunnistajaks probleemidele, mida see riik on merepiraatluse tõttu talunud, ja selle mõjule Somaaliat ümbritsevates vetes toimuvale laevandusele laiemalt. Selle olukorra lahendamiseks vajame ilmselgelt terviklikku lähenemist, nagu Benita Ferrero-Waldner enne ütles.

Tahaksin kasutada võimalust ja väljendada meie tänu suurepärase töö eest, mida Atalanta missioon on siiani teinud. Nende jõupingutused on väga olulised, sest juurdepääs sellesse piirkonda on rahvusvahelise kaubanduse ja kaubaveo jaoks ülitähtis. Me soovime, et nii kaubalaevade meremehed kui ka piirkonnas töötavad kalurid saaksid oma tööd ohutult teha. Meie arvates on see hädavajalik. Jätkakem seega selle missiooni töö toetamist,

ent kaalugem muidugi ka seda, mida me veel saame teha, ja nagu volinik õigesti ütles, tegelgem selle probleemi algpõhjustega tõhusalt ja eri valdkondades.

Franziska Katharina Brantner (Verts/ALE). – (DE) Austatud juhataja! Somaalia on pidevas hädaolukorras viibiv riik, kus pole ligikaudu 20 aastat olnud valitsust. Meie ELis peame aitama seda olukorda muuta. Seetõttu toetamegi komisjoni tööd. Ent me oleme väga skeptilised uue Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika missiooni suhtes ning kava suhtes koolitada Somaalia üleminekuvalitsuse jaoks 2000 sõdurit.

Mis on selle missiooni tegelik eesmärk? Millised on üldised poliitilised põhimõtted Somaalia jaoks? Millist väärtust saame lisada praegustele USA ja Prantsusmaa koolitusprojektidele? Me ei mõista, kuidas see missioon saab aidata kaasa riigi ülesehitamisele. Milline on üleminekuvalitsuse õiguspärasus? Miks me seda toetame? Miks me arvame, et sõdurid aitavad? Kuidas saame hoida sõdureid ühinemast sõjaväeülematega pärast seda, kui nad on koolitatud? Meie arvates on selle missiooniga seoses endiselt liiga palju küsimusi, et selle kavandamist saaks alustada. Peale selle ei näe ma, millist väärtust saab EL lisada, ja arvan, et raha saaks paremini kulutada teistele projektidele, mida komisjon juba ellu viib.

Eider Gardiazábal Rubial (S&D). – (ES) Austatud juhataja! Kui me peame üritama mõista, mis toimub India ookeani vetes, siis peame käsitlema piraatluse teemat vastutustundlikult, hoidudes demagoogilistest väidetest ja parteipoliitilise hoiaku võtmisest. Ütlen seda vaatamata väidetele, mida ma olen kahjuks siin Euroopa Parlamendis kuulnud. Mõni parlamendiliige on sõna saades kasutanud võimalust rünnata Hispaania valitsust. Tahaksin märkida, et eelnimetatud valitsus aitas toetada ja edendada operatsiooni Atalanta, mida me täna tunnustame. Sellest operatsioonist siiski selgelt ei piisa ja seda tuleb tugevdada.

Seepärast tahaksin paluda nõukogul seda operatsiooni tugevdada, laiendada kaitstavaid piirkondi, mille eest see vastutab, suurendada selle töötajate arvu ja anda sellele vastutusvaldkondi juurde. Ma viitan näiteks nende sadamate seirele, millest piraatide kasutatavad baaslaevad väljuvad. Sellegipoolest on selge, et Atalanta ei saa olla ainus mehhanism Somaalia probleemi lahendamiseks. Seepärast kasutan praegu võimalust kutsuda kõiki asjaosalisi üles leidma ühtne Somaalia strateegia. Selline strateegia peaks hõlmama arenguabi ja poliitilist dialoogi föderaalse üleminekuvalitsusega.

Samuti palun nõukogul alata kõrvuti Atalantaga uus operatsioon, mis aitaks koolitada ja varustada Somaalia föderaalset valitsust julgeolekujõude, kuid samal ajal toetaks kohustust austada inimõigusi ja õigusriigi põhimõtteid.

(Sõnavõtja nõustus vastama sinise kaardi küsimusele kodukorra artikli 149 lõike 8 alusel.)

Luis de Grandes Pascual (PPE). – (ES) Kas parlamendiliige arvab, et oli vastutustundetu väita, et Hispaania valitsus peaks Hispaanias aru andma ning et peaksime siin Euroopa Parlamendis keskendumas arutelule Euroopa ja Euroopa meetmete toetuse üle operatsioonile Atalanta?

Eider Gardiazábal Rubial (S&D). – (ES) Härra de Grandes Pascual, palun ärge üritage sõnu loopida. Mina pidasin vastutustundetuks seda, et te kasutate teile antud kõneaega selleks, et Hispaania valitsust rünnata.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Austatud juhataja! On fakt, et Somaalia piraadid on oht rahvusvahelisele laevandusele. Piraatlus ei mõjuta vaid mereveo kulusid ja usaldusväarsust, vaid see takistab ka – ja see on kõige olulisem – rahvusvahelise humanitaarabi andmist Somaaliale, süvendades sellega tõsist toidupuudust riigis. Sellegipoolest pean ütlema, et pika kaubandusliku meresõidu traditsiooniga riike, näiteks Kreekat ja teisi Vahemere maid, mõjutab see eriti. Saan aru, et ELi piraatlusevastane missioon merekoridori kaitsmiseks Somaali poolsaare juures on tähtis samm. Ent me peame mõistma, et asjad, mida me oleme pidanud fantaasia- ja filmimaailma kuuluvaks – lugesin lapsena nende kohta juturaamatutest –, koputavad praegu meie uksele, need on ilmne oht, reaalsus. Seepärast peame tegutsema kooskõlastatult, veenma nõukogu ja komisjoni tegema rohkem poliitilisi algatusi.

Josefa Andrés Barea (S&D). – (ES) Austatud juhataja! Piraatlus on Hispaania jaoks väga oluline teema, sest see mõjutab meie kalalaevu, ning ma avaldan heameelt laeva Alakrana vabaks laskmise üle ja tunnustan selle kalureid, omanikke ja Hispaania valitsust jõupingutuste eest.

Kalalaevad on piraatide märklaud ja tundub, et need pakuvad vastupandamatut kiusatust pantvange võtta. Piraadid on oma taktikat ajakohastanud, nagu nõukogu ütles, nii merel kui ka maismaal. Nad tegutsevad kasumlikult ja liikmesriigid peavad olukorrale reageerima.

EUNAVFORi operatsioon Somaalias (operatsioon Atalanta) oli edukas ning volinik märkis, et on võetud suur hulk meetmeid, aga me vajame rohkem ja paremaid selliseid operatsioone. Kalalaevad ei tohi enam ohus olla, me peame kalalaevu kaitsma ja me vajame piirkonda, kus neile tagatakse ulatuslikum kaitse.

Eelkõige vajame lahendust maismaal, sest just maismaal on probleem tekkinud. Nagu komisjon märkis, vajame demokraatlikku stabiilsust. Me küsime komisjonilt, kas ta oleks valmis korraldama selles piirkonnas tippkohtumise piraatluse teemal, et üritada leida maismaal lahendusi merel toimuvale.

Raül Romeva i Rueda (Verts/ALE). – (ES) Muidugi olen ka mina rõõmus Alakrana juhtumi õnneliku lõpu üle, aga ma kardan, et kahjuks ei pruugi see viimaseks selliseks juhtumiks jääda. Nagu öeldud, on oluline pidada meeles, et piraadid ei tugine vaid vaesusele, aga ka mittetoimiva süsteemi vigadele ja lünkadele.

Kuigi on muidugi kurb ja kahetsusväärne, et meremehi röövitakse siis, kui nad lõppude lõpuks teevad vaid oma tööd, on samuti taunitav, et mitte vaid Somaalias, vaid terves piirkonnas leidub neid, kes kasutavad ära valitsuse puudumist, et neis vetes ebaseaduslikult kala püüda või mürgiseid jäätmeid merre juhtida. Härre de Grandes Pascual, kahjuks just sellised asjad toimuvad.

Me mõistame kahtlemata hukka kõik piraatluse juhtumid. Selle nähtusega võitlemine nõuab siiski rohkemat kui sõdureid ja palgasõdureid. Tegelikult võib sellise lahendusega piirdumine avaldada isegi vastupidist mõju ning tuua kaasa konflikti murettekitava süvenemise, arvestades eriti seda, et nagu me teame, riskivad mõned laevaomanikud oma võimalikult suure piirkonnas kohaloleku huvides rohkem, kui nad peaksid, ning liiguvad kaitstud aladest kaugemale, kui nad peaksid, tekitades ohu, millega on alati väga raske võidelda.

Carmen Fraga Estévez (PPE). – (ES) Lugupeetud juhataja! Kuigi India ookeanis võib esineda ebaseaduslikku kalapüüki, ei saa ühenduse laevastikku kindlasti nimetada ebaseaduslikuks, nagu siin öeldi. Ühenduse laevastik püüab kala rangelt seaduste piires, lubade alusel, mis on välja antud Euroopa Ühenduse ja Seisellide kalandusalase partnerluslepingu kohaselt ning selles piirkonnas tuunipüüki reguleeriva ja juhtiva India Ookeani Tuunikomisjoni poolt.

Teiseks on kõik ühenduse laevad varustatud satelliitseiresüsteemiga, mille abil saavad kalandus- ja sõjaväeasutused reaalsel ajal nende asukoha kindlaks määrata.

Kolmandaks on ühenduse laevade pardal vaatlejad ning nad järgivad kalapüügiteabe andmise ranget korda, mis muude meetmete hulgas hõlmab püügipäeviku pidamist, püügiproovide võtmist ja kaubaveokeelu täitmist kõrge lainetuse ajal.

Lisaks on kogu ühenduse laevastik nõuetekohaselt kantud India Ookeani Tuunikomisjoni piirkondlikku laevaregistrisse. Mina isiklikult tahaksin, et nii komisjon kui ka nõukogu tunnistaksid, et Euroopa laevastik, mis selles piirkonnas kala püüab, teeb seda rangelt seaduste piires.

Janusz Władysław Zemke (S&D). – (PL) Austatud juhataja! Tahaksin väga väljendada oma tänu ning kõigepealt öelda, et oleme täna minu arvates saanud minister Bildtilt ja volinik Ferrero-Waldnerilt väga head ja usaldusväärset teavet. See teave kinnitab, et Euroopa Liidu püüdlused on keskendunud kahele valdkonnale. Esimene valdkond on humanitaarabi ja teine on sõjaväeline tegevus ning need kaks tegevusvaldkonda on õnneks olnud aina tõhusamad. Ma tahaksin siiski küsida järgmist: kas me ei peaks pöörama vähemalt sama palju tähelepanu Somaalia riigi ülesehitamisele, sest tegelikult puudub selles riigis nõuetekohane kord? Kas me ei peaks looma ka kohalikku politseid ja relvajõudude alust? Kui seda kolmandat valdkonda ei käsitleta samamoodi nagu ülejäänud kaht, siis on minu arvates keeruline pikaajalist edu saavutada.

Carl Bildt, nõukogu eesistuja. – Austatud juhataja! Ma teen väga lühidalt. Somaalia on suur probleem. See on olnud suur probleem 20 aastat. Oleme arutanud piraatluse üle. Ent ärgem unustagem humanitaarolukorda, mis on katastroofiline. Ärgem unustagem terroristide probleemi. Ärgem unustagem piirkonna ebastabiilsust.

Aja jooksul peame üritama lahendada kõik need probleemid. Ent olgem ka realistlikud. Rahvusvaheline üldsus, ÜRO ja teised on heidelnud Somaaliaga väga pikka aega. Tulemused on olnud üsna piiratud. Hakkasime selle valdkonnaga tegelema suhteliselt hilja, mis puutub püüdesse Somaaliaga tegelda. Me üritame mõningaid asju teha.

Atalantat peame me kõik edukaks, aga ärgem arvake, et see suudab kõik probleemid lahendada. Kui me arutame selle laiendamist India ookeanile, siis räägime tohutult suurest piirkonnast. Ning isegi kui me kasutaksime kõikide Euroopa Liidu riikide kõiki mereväeüksuseid, ei oleks ma edus ikkagi täiesti kindel.

Ning osa neist piraatidest tõukab tagant muidugi ka raha, mille abil nad saavad uutesse vahenditesse investeerida. See muudab probleemi suhteliselt keerukaks.

See ei ole põhjus jätta tegemata see, mida me saame teha. Kõikidele raskustele vaatamata peaksime üritama toetada föderaalset üleminekuvalitsust.

Just seda üritame me teha mitmesuguste koolitusprogrammidega. Kas meil on garantiid, et see on edukas? Ei, seda pole. Ent ainus asi, milles võime täiesti kindlad olla, on see, et kui me isegi ei ürita, siis me kindlasti edu ei saavuta. Kui me üritame, siis on vähemalt võimalus, et me avaldame positiivset mõju. Ning isegi kui me midagi muud ei ole saavutanud, siis oleme suutnud tagada maailma toiduabi programmi tarned Somaalia nälgivale ja kannatavale rahvale. Juba see on asi, mille üle uhkust tunda.

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. – Austatud juhataja! Tean väga hästi, et mõnes liikmesriigis on see nende riikide ohvrite ja neis riikides esinevate raskuste tõttu väga oluline teema. Meie Kreeka kolleegi, kes esitas mulle küsimuse, millele ma tahtsin vastata, ei ole enam siin, aga tahtsin öelda, mida me oleme teinud ja miks ma ütlesin, et on mõningaid edusamme.

Nagu meie eesistuja märkis, on meil niinimetatud Djibouti protsess ja rahvusvaheline kontaktrühm, milles komisjon osales ning milles mulle teadaolevalt meie endine kolleeg Louis Michel, kes on nüüd Euroopa Parlamendi liige, üritas üleminekuvalitsust väga tugevalt aidata ja toetada. Just sellel valitsusel on kõige paremad võimalused tagada Somaalias mõningane stabiilsus. See on meie esmane ja kõige tähtsam ülesanne ning me peame seda tegema diplomaatilise ja poliitilise toetusega.

Lisaks peame aitama ja kaitsma laevu ja kõiki neil olevaid inimesi. Peame tegema ka seda, mida ma enne ütlesin – viimasena kõnelnud kolleeg võib-olla kuulis mind siis. Ütlesin enne, et institutsioonide loomine, suutlikkuse tagamine, õigusprotsessile kaasaaitamine, elanikkonna abistamine on täiesti hädavajalik. Alles siis, kui riigis on suurem stabiilsus ja on võetud meetmeid vaesuse kaotamiseks, saab kõike seda teha. Seega on see tõepoolest väga keeruline protsess.

Selleks et aidata, toetame me lisaks muudele asjadele praegu konkreetselt 29 projekti kokku 50 miljoni euro ulatuses, mis on väga suur summa nende inimeste jaoks. Sellega toetatakse head valitsemistava, turvalisust ja kodanikuühiskonda ning lepitusprotsessi ja institutsioonide ülesehitamist. Lõppeesmärk on aidata luua toimiv riik, mis suudab teenida Somaalia rahvast ning kus me peame võitlema ka terrorismiga. Terrorism on seal kahjuks väga juurdunud ja selles mõttes on see riik peaaegu nurjunud, seega on meil tõesti väga suur ülesanne.

Keegi küsis, kas tulevikus võiks pidada tippkohtumise piraatluse teemal. Meie komisjonis ei oleks kindlasti sellele vastu, aga ma arvan, et seda peavad otsustama liikmesriigid ja eelkõige ehk järgmine eesistujariik Hispaania. Kui nemad on huvitatud, siis võivad nad tõepoolest seda teha.

Juhataja. – Mulle on kodukorra artikli 110 lõike 2 alusel esitatud kuus resolutsiooni ettepanekut⁽³⁾.

Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme, neljapäeval, 26. novembril 2009.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 149)

Alain Cadec (PPE), kirjalikult. – (FR) Austatud juhataja, kallid kolleegid! Tahaksin väljendada oma kindlat toetust sellele resolutsioonile, sest selles toonitatakse operatsiooni Atalanta tähtsust ja edukust. Ma mõistan eesmärgiks seatud ülesande tohutut ulatust, arvestades hõlmatava territooriumi suurust. Tahaksin siiski, et piirkonnas tegutsevaid Euroopa kalalaevu käsitataks väga ohustatud laevadena ning et need võetaks seetõttu erikaitse alla. Seepärast tuleb need liigitada 3. kategooriasse.

Tegelikult on tuunipüügilaevad eriti ohustatud, sest ühest küljest on neil väga madal vabaparras ning teisest küljest on nad noodapüügi ajal – see tähendab neli kuni viis tundi järjest – liikumatud ja manööverdamatud. Seetõttu on nad sel ajal piraatide rünnaku ohus. Just see tegur õigustab eripalvet. Tahaksin selgitada ka seda, et see liigitus operatsioonis Atalanta täiendaks Prantsuse ja Hispaania kaitseoperatsioone laevade pardal.

Filip Kaczmarek (PPE), kirjalikult. – (PL) Komisjonil ja nõukogul on õigus. Ainus võimalik lahendus Somaalia olukorrale on sealse konflikti igakülgne käsitlemine, mis hõlmab kõikide asjaosaliste kooskõlastatud tegevust,

⁽³⁾ Vt protokoll.

millega püütakse saavutada piirkonnas stabiilsus ja lõpetada piraatlus. Meie lähim eesmärk piraatluse kaotamise probleemi puhul peab olema muidugi operatsiooni Atalanta jätkamine. See võiks hõlmata isegi tema mandaadi laiendamist, et kaitsta ka kalureid. Ma ei mõista, miks osa meie kolleege ei taha kaitsta kalureid. Et me kaitseme kauba- ja turismilaevandust, samuti toiduabilaevu, siis peaksime tegema ka kõik võimaliku, et kalurid saaksid oma tööd ohutult teha.

Samal ajal ei tohi me kaotada silmist pikaajalist eesmärki, milleta ei leita piraatluse probleemile kunagi püsivat lahendust. Ma viitan rahule, stabiilsusele, vaesuse kaotamisele ja riigi arengule. Seepärast peame pikas plaanis keskenduma järgmisele:

- AMISOMi missiooni tugevdamine,
- relvaembargo vankumatu säilitamine ja täitmine Somaalia suhtes,
- riigi stabiliseerimine kooskõlastatud ja igakülgse tegevusstrateegiaga, mis hõlmab Euroopa Liitu, Aafrika Liitu ja USA-d,
- püüde sõlmida kestvad rahulepingud poolte vahel ning
- toetus riigi institutsioonide loomiseks, mis tegutseksid kogu riigis.

15. Suitsuvaba keskkond (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on arutelu suuliselt vastatava küsimuse üle, mille esitas nõukogule keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni nimel Edite Estrela suitsuvaba keskkonna kohta (O-0119/2009 – B70225/2009).

Edite Estrela, küsimuse esitaja. – (PT) Kõigepealt tahaksin tänada kõikide fraktsioonide variraportööre koostöö ja jõupingutuste eest, mis võimaldas esitada ühisresolutsiooni nii lühikese aja jooksul. Samuti tahaksin abi eest tänada keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni sekretariaati, meie fraktsiooni sekretariaati ja minu assistenti. Nad on olnud väga tublid.

Keskkonnakomisjoni nimel avaldan kõigepealt kahetsust selle pärast, et eesistujariik Rootsi otsustas soovitusel vastu võtta parlamendi raportit ära ootamata. Selline suhtumine näitab austuse puudumist Euroopa kodanike poolt valitute vastu ja on vastuvõetamatu. Sellest ka küsimus, mille ma keskkonnakomisjoni nimel eesistujale esitan: kas nõukogu võib kinnitada oma kavatsust võtta kõnealuses küsimuses järeldused vastu 1. detsembril 2009. aastal, võtmata arvesse parlamendi ajakava? Mis põhjusel soovib nõukogu soovitusel vastu võtta kiirustades, ootamata ära Euroopa Parlamendi arvamust? Kuna komisjoni ettepaneku küsimuses konsulteeriti parlamendiga, siis kas nõukogu on valmis oma järelduste koostamisel võtma arvesse parlamendi seisukohti?

Tuleb rõhutada, et keskkonnakomisjon toetab soovitusel eesmärgi, sest tubakas põhjustab Euroopa Liidus endiselt kõige rohkem surma ja haigusi. Sellepärast oleks keskkonnakomisjon tahtnud, et tema ajakavaga oleks arvestatud, sest see võimaldaks antud teemal põhjalikku arutelu ja parlamendi seisukohavõttu.

Suitsuses keskkonnas viibimine, mida tuntakse ka passiivse suitsetamisena, põhjustab Euroopa Liidus palju surma, haigusi ja invaliidsust. Suitsuses keskkonnas on üle 4000 gaasilise ühendi ja osakese, millest 69 on tuntud kantserogeensete ainetena, ning palju toksiine. Suitsuses keskkonnas viibimise ohutu määra ei ole. Kõige tagasihoidlikumate hinnangute kohaselt sureb igal aastal passiivse suitsetamise tagajärjel tuhandeid inimesi. Seetõttu on see otseste arstibikulude ja väiksema tootlikkusega seotud kaudsete kulude tõttu märkimisväärne koorem majandusele.

Viimastel aastatel on paljudes liikmesriikides suitsuvaba keskkonna loomisel tublisti edu saavutatud. Nüüdseks on üle kolmandiku liikmesriikidest võtnud vastu laiaulatuslikud õigusaktid, millega keelatakse suitsetamine töökohal ja avalikes ruumides. Tubakasuitsu eest kaitsmise tase on ELis siiski veel väga erinev. Näiteks on eriti haavatavad hotellide ja toitlustussektori töötajad, sest enamikus liikmesriikides puudub üldine kaitse ning baarides ja restoranides on väga palju tubakasuitsu.

ELi tasandil on suitsuvaba keskkonna teemat seni käsitletud mitmes mittesidavas resolutsioonis ja soovitusel, milles ei ole üksikasjalikke suuniseid suitsuvaba keskkonna loomiseks. Samuti on seda teemat käsitletud mitmes töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas vastu võetud direktiivis, aga mõnel juhul ainult kaudselt ja teistel juhtudel nii, et see ei taga piisavat kaitset.

Tahaksin juhtida tähelepanu sellele, et Maailma Terviseorganisatsiooni tubakatoodete tarbimise piiramist käsitleva raamkonventsiooni artiklis 8 kohustatakse kõiki osalisi tagama töökohal, avalikes ruumides ja ühissõidukites tõhusa kaitse tubakasuitsu eest. Praeguseks on konventsiooni ratifitseerinud 26 liikmesriiki ja ühendus

Meie arvates tagab töötajate ja mittesuitsetajate tervise kaitse ning ajendab suitsetajaid suitsetamist maha jätma ainult see, kui kinnistes ruumides asuvates töökohtades, sealhulgas toitudest ja hotellinduses, ning avalikes hoonetes ja ühissõidukites keelatakse suitsetamine täielikult.

Lõpetuseks avaldan lootust, et nõukogu arvestab selle resolutsiooniga, mille parlament homme loodetavasti vastu võtab.

Åsa Torstensson, nõukogu eesistuja. – (SV) Lugupeetud juhataja! 1. juulil 2009 esitas komisjon Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 152 lõike 4 alusel ettepaneku võtta vastu nõukogu soovitus suitsuvaba keskkonna kohta. Ettepaneku peamine eesmärk on rakendada Maailma Terviseorganisatsiooni tubakatoodete tarbimise piiramist käsitleva raamkonventsiooni artiklit 8. Artiklis 8 käsitletakse kaitset tubakasuitsuga kokkupuutumise eest. Seni on selle konventsiooni ratifitseerinud 26 liikmesriiki ja ka ühendus.

Võttes arvesse eesistujariigi Rootsi töökava ja andmaks teistele institutsioonidele piisavalt aega arvamuste esitamiseks, pöördus nõukogu 8. juulil 2009. aastal Euroopa Parlamendi, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Regioonide Komitee poole, et nad esitaksid oma arvamused vastavalt hiljemalt 26. novembriks, 5. novembriks ja 8. oktoobriks 2009. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee on oma arvamuse juba vastu võtnud ning Regioonide Komitee on teatanud, et ei kavatse arvamust esitada. Euroopa Parlament vist kavatseb oma arvamuse vastu võtta hiljemalt 2010. aasta märtsiks. Minu arvates on see kahetsusväärne. See on kahjuks liiga hilja, et nõukogu saaks sellega arvestada. Sellel ei ole midagi pistmist austuse puudumisega – hoopis vastupidi.

Eakate hoolekande ja rahvatervise minister Maria Larsson kinnitas 2. septembril keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjonile, et eesistujariik Rootsi kavatseb suitsuvaba keskkonna soovitus vastu võtta enne aasta lõppu. Soovituse tekst on praegu nõukogus arutlusel ja seni oleme saavutanud tublisti edu. Olen kindel, et täidame oma eesmärgi ja soovitus võetakse vastu nõukogu 1. detsembri 2009. aasta istungil. Ent nõukogu ei kavatse sellega seoses vastu võtta mingeid järeldusi.

Nõukogu on tutvunud Euroopa Parlamendi resolutsiooniga, mis võeti vastu 24. oktoobril 2007 roheline raamatu „Suund Euroopa vabastamisele tubakasuitsust: poliitikavalikud ELi tasandil“ kohta. Resolutsioonis kutsus parlament liikmesriike üles kehtestama kahe aasta jooksul õigusaktid suitsuvaba keskkonna kohta. Paljud ELi liikmesriigid on praeguseks sellised seadused vastu võtnud ja mitmed on seda tegemas. Samuti arvas parlament, et suitsuvaba keskkonna poliitikaga peaks kaasas käima teised, toetavad meetmed. Nõukogu jagab seda arvamust.

Mul on hea meel, et sain võimaluse rääkida nõukogu ajakavast seoses ettepanekuga võtta vastu soovitus suitsuvaba keskkonna kohta, ja ma jään ootama teie asjakohaseid arvamusi.

Theodoros Skylakakis, fraktsiooni PPE nimel. – (EL) Lugupeetud juhataja! Nõukogu otsus esitada ettepanek suitsuvaba keskkonna kohta liikmesriikidele võimalikult kiiresti, andmata parlamendile piisavat aega oma seisukoha kujundamiseks, on meie arvates vigane. Lisaks tänasele küsimusele on meie vastuseks loodetavasti homme vastu võetav resolutsioon, mille suhtes me oleme jõudnud heale kompromissile ja mis minu arvates väljendab parlamendi enamuse arvamust. Resolutsioonis on arvukalt uusi asju. Meie Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsioonis oleme eriti uhked selle üle, et dokumendis rõhutatakse laste kaitsmist passiivse suitsetamise eest ning et meie ettepanekul ja teiste fraktsioonide heakskiidul on sinna lisatud palju uusi punkte.

Tahaksin esile tõsta näiteks erilise teadlikkuse ja kaitse vajaduse mainimist, sest erinevalt täiskasvanutest ei suuda lapsed anda juriidilist, moraalset ega isegi psühholoogilist nõusolekut passiivseks suitsetamiseks. Vanemate kohus on lapsi kaitsta, aga neil on vaja meie abi, sest laste passiivset suitsetamist ei ole piisavalt uuritud ning järelkult ei tea vanemad ega ka keegi teine, millised on laste pikaajalise passiivse suitsetamise tagajärjed ja mil määral lapsi tuleb kaitsta.

Sellepärast on meie ettepanek, et komisjon korraldaks selle probleemi, sealhulgas kolmandase tubakasuitsu mõju üleeuroopalise uuringu, eriti väärtuslik. Sellest saadav teave võib olla väga kasulik. Resolutsioonis on veel palju tähtsaid punkte ja me loodame, et nõukogu neid ei unusta.

Daciana Octavia Sârbu, *fraktsiooni S&D nimel*. – (RO) Euroopa Liidu kodanikud ja keskkond peavad kavandatavast avalikes kohtades suitsetamise keelust kasu saama. Me ei saa eirata asjaolu, et suitsetamine on praegu endiselt üks olulisem haiguste ja surma põhjustaja. Võitleme kõigest jõust ohtlike epideemiatega vastu ning leiutame keerulisi ja kalleid vaktsiine, et kaitsta end uute viiruste eest, aga laste, perede ja keskkonna kaitsmist suitsetamisest tingitud kahju eest on meil palju lihtsam saavutada.

Kui mitte rõhuline sellistele põhimõtetele nagu mittersuitsetajatest enamuse õigus, siis lihtne loogika peaks veenma meid seda jõupingutust esmatähtsaks pidama. Mõned hiljutised uuringud näitavad, et suitsetamise keelamine Põhja-Ameerikas ja Euroopas on mõningaid tõsiseid terviseprobleeme järsult vähendanud. Õigupoolest märgati sellist mõju peaaegu kohe pärast suitsetamise keelu kehtestamist. Riikides, kus suitsetamine avalikes kohtades on täiesti keelatud, on kasulikku mõju tervisele seostatud mitme teguriga – muu hulgas mitte ainult suitsetajate poolt kaudselt sisse hingatava suitsu kadumise, vaid ka mittersuitsetajaid mõjutava passiivse suitsetamise vähenemisega.

Tahaksin, et me ei unustaks üht olulist tõsiasi – suitsetajad on Euroopa Liidus vähemuses. Muidugi ei saa piirata inimeste õigust suitsetada, isegi mitte teatud põhimõtete nimel, mida me kõik toetame, näiteks rahvatervise kindla kaitse ja saasteallikateta keskkonna nimel. Ent samas tahab mittersuitsetajatest enamus suitsuvaba keskkonda. Sellest tõsiasiast peaksime suitsetamisvastaste õigusaktide koostamisel ja toetamisel juhinduma.

Et tõendite põhjal loobutakse nende toetavate meetmete abil suitsetamisest suurema tõenäosusega, arvan, et peame ühenduse tubakatarbimise piiramise poliitika raames tugevdama suitsetamisvastaseid õiguslikke meetmeid, et rahvatervise paranemisele kogu Euroopa Liidus tegelikult kaasa aidata.

Frédérique Ries, *fraktsiooni ALDE nimel*. – (FR) Lugupeetud juhataja! Selle resolutsiooniga kavatakse Euroopa Parlament endastmõistetavalt toetada komisjoni väga ettenägelikku suitsetamisvastase võitluse poliitikat. Ent me soovime – ja see on oluline –, et tehtaks veelgi enam ning Euroopa meestele ja naistele antaks 2011. aastaks õigus suitsuvabale alale kõikides avalikes kohtades, sõidukites ja tööruumides.

On ju Euroopal ilmselgelt õigus ja isegi kohustus pakkuda kaitset ning antud juhul kehtestada keeld, nagu seda on tehtud ja tehakse seoses terve hulga mürgiste ainetega, mis tapavad mõnel juhul palju vähem inimesi kui tubakas – kemikaalide, pestitsiidide, mõne raskemetalli või isegi asbestiga, kui mainida vaid mõnda neist.

Kui ütlen, et Euroopa peab kehtestama keelu ja tagama nii kõikidele töötajatele suitsuvaba ala, nagu ülekaalukas osa kodanikke meilt palub, ei tähenda see muidugi, et alustame ristsõda suitsetajate vastu. Olen liberaal ning pooldan kogu hingest vabadust, vaba valikut ja vaba tahet. Euroopa Liit võib sätestada erandid, suitsuruumid ja suitsuvabad alad. Seadusandlus ei tähenda rõhumist. Jutt on avalikest kohtadest ja argu keegi rääkigu, et Euroopal ei ole selles arutelus oma rolli.

Carl Schlyter, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (SV) Lugupeetud juhataja! Tahaksin juhtida tähelepanu sellele, et muidugi on see töötajate kaitse küsimus. See on ainus põhjus, miks EL üldse sellega tegeleb. Keelustasime näiteks diklorometaani just sellepärast, et see kahjustab töötajate tervist (selle küsimusega tegelemise eest vastutasin mina). Töötajatel on õigus saada Euroopa õigusaktidelt kaitset ning praegu räägime me restoranide ja hotellide töötajate tervisest.

Suitsetamise keeld sellistes kohtades päästaks palju rohkem elusid ja oleks halva tervise vältimisel palju tulemuslikum kui enamik õigusakte, mida me siin teeme. See on üks mõjusamaid vahendeid, mida saame kasutada inimeste tervise kaitsmiseks töökohal ning eelkõige laste ja teiste süütute suitsuohvrite kaitsmiseks. Sigaretsuitsus on kümneid aineid, mis on nii mürgised, et kui keegi tahaks neid laboris kasutada, peaks selleks olema eriluba, aga ometi tahame lubada need inimeste igapäevakeskkonda. See on täiesti absurdne olukord. Asi ei ole valikuvabaduses, sest need, kes haigeks jäävad, ei ole ju seda valinud. Nüüd saame neid inimesi aidata ja hoida ära nende haigestumise tulevikus. Me peame selle võimaluse ära kasutama.

Jiří Maštálka, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (CS) Mul on hea meel, et meil õnnestus rahuldava kompromissina luua ühisresolutsioon, mis võib aidata kaasa suitsetamisest tingitud surmade ja terviseprobleemide vähendamisele. Mulle teeb rõõmu lõike 15 sõnastus, mis peaks hoolitsema selle eest, et tubaka tarvitamise piiramine oleks kaitstud eelkõige tubakatööstuste ärihuvidest. Lõikes 22 sätestatud aruannete esitamise mehhanism on minu arvates hea. Olen pettunud, et me ei suutnud ühisresolutsioonis mainida standardpakendeid. Uuringud on näidanud, et standardpakendid vähendaksid tarbimist ja nõudlust suuresti, eelkõige noorte seas. Samuti olen pettunud, et ajapuudusel ei järgitud kohast nõuandemenetlust, ja loodan, et nõukogu toetab eelnimetatud ettepanekuid. Samuti tahaksin välja öelda, et võtsime täna sel istungil vastu meetmed, mis loovad Euroopa Parlamendis mittersuitsetajate kaitsmisele kohase aluse.

Peter Liese (PPE). – (DE) Lugupeetud juhataja, head kolleegid! Tahaksin tänada kõiki, kes resolutsiooni koostamisele kaasa aitasid. Passiivne suitsetamine on tohutu probleem, eelkõige laste jaoks. Saksamaa lastearstide liidu president ütles kord, et suitsetamine laste juuresolekul on tahtlik kehavigastuse tekitamine. Mina nii karmilt ei ütleks, aga on selge, et me peame midagi ette võtma.

Mul on väga hea meel Iirimaa, Itaalias ja teistes riikides kehtestatud õigusaktide üle. Juriidiline ja praktiline olukord Saksamaal on minu arvates tervisepoliitika seisukohast häbiväärne. Meil on teistelt Euroopa riikidelt sellega seoses palju õppida.

Ent asi ei ole nii lihtne, nagu resolutsiooni lõigetest 2, 10 ja 13 võib välja lugeda. Meie Euroopa tasandi volitused on piiratud ja selle valdkonna õigusaktide kehtestamine pigem takistaks poliitiliste eesmärkide saavutamist. Me saame ainult töötajaid kaitsta. Me ei saa Euroopa tasandi meetmete võtmisega pakkuda erilist kaitset lastele. Ent just sellist kaitset on hädasti vaja. Seetõttu paluksin teil toetada Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsiooni esitatud asjakohaseid muudatusettepanekuid.

Üks sõna ka vastuolulistest tubakatoetustest, mille üle oleme arutlenud aastaid. Keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjon on alati nõudnud nende kaotamist. Nüüd on nõukogu jõudnud heale kompromissile ja seetõttu tahaksin oma fraktsioonis toimunud arutelu arvestades esitada isikliku tungiva palve jätta lõige 9 muutmata. Kompromiss on hea ja inimesed ei saaks aru, miks me jätkame toetuste maksmist nagu varem. See muudatus on vajalik ja me peaksime seda toetama.

Mairead McGuinness (PPE). – Lugupeetud juhataja! Euroopa Parlamendi 2004. aasta valimiste ajal kehtestati Iirimaa töökohal suitsetamise keeld, nii et kohtusime restoranide ja avalike hoonete ees palju raevukate valijatega. Nad olid keelu pärast tulivihased. Aga nüüd on aasta 2009 ning tohutul palju inimesi peab meie tegu töötajatele, tööandjatele ja tervishoiusüsteemile kasulikuks. Inimesed on sellega harjunud.

Langetasin täna hommikul tervisliku valiku ja tulin parlamendihoonesse jala. Mind jahmatas, kuidas noored vanemad suitsetavad autos, mille tagaistmel istuvad lapsed. Mõned vanemad lükkasid enda ees lapsekäru, sigaret lapse pea kohal. On ilmselge, et meil tuleb teha palju tööd täiskasvanute teavitamisel, millised ohud lapsi ähvardavad.

Seega toetan kolleeg Peter Lieset, kes nõuab laste kaitsmist. Nad on nii haavatavad ja nii kurb on näha neid selle ohu meelevaldas.

Aga ärgem pidagem suitsetajaid pahatahtlikeks. Me ei tohi unustada, et tubakas on kohutav sõltuvus ning suitsetajad vajavad väga meie abi, et sellest harjumusest loobuda. Need, kes otsustavad, nagu öeldakse, sellest harjumusest mitte loobuda, peaksid oma soovitud tegevust jätkama nii, et see ei kahjustaks teisi, ja mõistma täielikult kahju, mida nad endale tekitavad.

See on hea resolutsioon ja on selge, et meie Iirimaa, kes me oleme selliste õigusaktidega kaugelt jõudnud, toetame seda igati.

Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė (PPE). – (LT) Räägime siin Euroopa Parlamendis sageli inimõigustest. Eurobaromeetri uuringu kohaselt ei suitseta 70% Euroopa Liidu kodanikest ja enamik inimesi sooviks avalikes kohtades suitsetamise keelustamist. Võiksime ju arutleda, kas see võiks suitsetajaid diskrimineerida, aga minu arvates ei tohi me inimeste tervise riskida, sest suitsetamise kahjulikkust tervisele on tõendatud. Muidugi ei tohi me üleeuroopalisest suitsetamiskeelust rääkides unustada lähimuspõhimõtet ja peame lubama liikmesriikidel endil otsustada, kuidas nad oma kodanikke kaitsevad. Nagu meie liri kolleegid juba mainisid, on ka näiteks Leedus tubakatoodete tarbimise piiramise seadus, mis on ELis üks eesrindlikumaid. Muidugi on veel asju, mida ära teha. Leedus on tubakatarbimine keelatud avalikes asutustes, töökohtadel, kinnistes ruumides, kõikides toitlustusasutustes ja ühissõidukites. Leedus võeti tubakatoodete tarbimise piiramise seadus vastu päris hea meelega ja tõtt-öelda isegi suitsetajad tunnistavad, et nad suitsetavad nüüd vähem või mõnel juhul on sellest isegi loobunud. Muidugi peab Leedu nagu teisedki ELi liikmesriigid pöörama rohkem tähelepanu alaealiste suitsetamise probleemile. Arvan, et oleme kõik huvitatud puhtast ja tervislikust keskkonnast, eelkõige laste pärast. Seetõttu peaks avalikes kohtades suitsetamise keelustanud riikide hea eesküju julgustama selles küsimuses skeptilisemaid riike kaitsma mittesuitsetajate õigusi ja nad peaksid julgustama ELi institutsioone leidma Euroopa Parlamendi arvamusega arvestades viise, kuidas võtta vastu kohustavaid õigusakte.

Seán Kelly (PPE). – Lugupeetud juhataja! Kõigepealt tahaksin kiita Edite Estrelat tema algatuse eest. Olen tema väidetega nõus.

Ka mina olen lirimaa näinud suitsetamisse suhtumise muutust ja liri suitsetajate harjumuste muutumist. Olin lirimaa suurima spordiorganisatsiooni Gaeli spordiliidu president. Kehtestasime keelu meie suurimal staadionil, mis mahutab 82 500 inimest. Inimesed olid selle vastu, aga nüüd aktsepteerivad seda. Suhtumine on täielikult muutunud. Mul pole midagi inimeste vastu, kes suitsetavad, aga see mõjutab teisi ja see on probleem. Passiivne suitsetamine on lirimaa sisuliselt kaotatud ja täiskasvanud suitsetavad ka vähem. Paljud on sellest loobunud ja mis veel olulisem – noored kalduvad nüüd vähem suitsetama kui varem.

Viimasena tahaksin mainida, et inimesed ei tunne enam suitsuhaisu ka oma riietel. Kui lähed välismaal restorani ja tunned suitsuhaisu, siis kipud sealt lahkuma, ja see kehtib ka hotellitubade kohta. See on hea algatus ja mida rutem see rakendatakse, seda parem kõigile. Võin garanteerida, et seda ei kahetseta.

Chris Davies (ALDE). – Lugupeetud juhataja! Inimestel on õigus suitsetada, aga ma ei ole nõus muutma oma arvamust, et ühed ei peaks töökohal ega ükskõik millises asutuses hingama sisse teiste väljahingatud suitsu.

Mina isiklikult vihkan seda värki – lausa jälestan seda – ja mul on hea meel meie riigis kehtestatud keelu üle. Ent ma ei arva, et see otsus tuleks langetada Euroopa tasandil. Ma ei arva, et peaksime nõudma siduvate õigusaktide kohaldamist iga liikmesriigi suhtes. Pooldan föderaalsust, aga mitte tsentraliseeritust. Otsuseid tuleks langetada võimalikult madalal tasandil ja antud juhul on selleks liikmesriik või õigupoolest piirkondlik valitsus, nagu Šotimaa, mis oli meie riigi esimene suitsuvabaks saanud piirkond.

Lähimuspõhimõtet on lihtne unustada, kui arvame, et teeme head. Arvan, et antud juhul püüame teha head, aga nüüd, kui Lissaboni leping on heaks kiidetud, peaksime nahast välja pugema, et seda põhimõtet järgida.

Anja Weisgerber (PPE). – (DE) Lugupeetud juhataja! Kogu Euroopas tuleb kehtestada selged ja praktilised eeskirjad mittesuitsetajate kaitsmiseks. Ent minu arvates ei pruugi „kogu Euroopas” tingimata tähendada „Euroopa Liidu poolt”. Paljudel liikmesriikidel juba on mittesuitsetajate kaitsmiseks õigusaktid olemas ja teised on selliseid seadusi kehtestamas.

Miks ütlevad nüüd mõned kolleegid, et meie Brüsselis suudame seda teha palju paremini kui liikmesriigid, vaatamata sellele, et Euroopa Liidul puuduvad volitused tervishoiupoliitikas ja me peame seda rakendama ringiga, töötervishoiu ja tööohutuse kaudu? Minu arvates peaksid liikmesriigid otsustama, milliseid eeskirju mittesuitsetajate kaitsmiseks kehtestada. See on mõistlik, sest nemad on kohalikele probleemidele ja küsimustele lähemal. Ma ei mõista, miks peaks Brüssel kehtestama Lapimaal ja Andaluusias täiesti identse kaitse mittesuitsetajate jaoks. Mis on saanud piiriülesest toimest? Oleme siin Brüsselis jõudnud sellega seoses oma piirideni.

Minu jaoks on laste ja noorte kaitsmine eriti tähtis. Selles valdkonnas on vaja kõikehõlmavat kaitset. Kui kehtestame mittesuitsetajate kaitse Euroopa tasandil töötervishoiu ja -ohutuse kaudu, ei kaitse me lapsi ja noori, sest nemad ei ole töötajad. Seetõttu paluksin teil toetada Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsiooni esitatud muudatusettepanekuid 2 ja 13.

Åsa Torstensson, nõukogu eesistuja. – (SV) Lugupeetud juhataja! Täna austatud parlamendiliikmeid selle olulise arutelu eest. On ülimalt rõõmustav, et tahame kõik nii väga saavutada suitsuvaba keskkonda. Arvan, et meil on palju sarnaseid vaateid. Nagu ma varem ütlesin, on mul kahju, et Euroopa Parlament ei ole suutnud oma arvamust esitada õigel ajal, aga eesistuja arvestab parlamendi resolutsiooniga.

Töökohal suitsetamise küsimuses algatas komisjon ELi tasandi sotsiaalpartneritega konsulteerimise. Neil paluti esitada oma arvamus praeguste õigusaktide ja selle valdkonna tulevaste seadusandlike algatuste kohta. Ettepanekus võtta vastu soovitus öeldakse, et laste ja noorte passiivne suitsetamine on eriti ohtlik ja see võib suurendada tõenäosust, et ka nemad hakkavad suitsetama.

Ettepanekus võtta vastu soovitus suitsuvaba keskkonna kohta palutakse komisjonil anda liikmesriikide esitatud teabe alusel aru kavandatud meetmete rakendamisest, toimimisest ja mõjust. Komisjoni aruanne annab ka sobiva võimaluse selle teema juurde naasta.

Tubakatoodete tarbimise piiramise küsimus on ka järgmise aasta tegevuskavas olulisel kohal. Siis alustame ettevalmistusi tubakatoodete tarbimise piiramist käsitleva raamkonventsiooni osaliste neljandaks konverentsiks. Konverents toimub 15.–20. novembrini 2010 Uruguays Punta del Estes. Olen kindel, et siis tahab nõukogu seda küsimust taas kord Euroopa Parlamendiga arutada.

Juhataja. – Mulle on kodukorra artikli 115 lõike 2 alusel esitatud üks resolutsiooni ettepanek⁽⁴⁾.

Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme (neljapäeval, 26. novembril 2009).

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 149)

Martin Kastler (PPE), kirjalikult. – (DE) Lugupeetud juhataja, head kolleegid! Sageli on nii, et head kavatsused tekitavad probleeme. Ükski siinoliija ei kahtle, et mittesuitsetajad vajavad laialdast kaitset, aga suitsuvaba keskkonna resolutsiooni kompromissettepanek, mida me neljapäeval hääletame, läheb mittesuitsetajate kaitsmisest palju kaugemale. Kuigi praeguses projektis toetatakse lähimuspõhimõtet sõnaselgelt, õõnestatakse seda samuti. Ettepanekus nõutakse rangeid ja õiguslikult siduvaid ELi tasandi eeskirju. Õigustatud muret tervisekaitse pärast kuritarvitatakse, püüdes viia tervishoiu- ja tööpoliitikas ning sotsiaalküsimustes kehtetud volitused Euroopa tasandile. Tahame kõik Euroopat, mis on oma rahva lähedal, ja lähimuspõhimõtte on selle võti. Liikmesriigid või Saksamaa puhul liidumaad peavad ise mittesuitsetajate kaitsmise üle arutelusid pidama. See on ainus viis leida lahendused, mis sobivad iga riigi tavade ja kultuuriga ning on seetõttu rahva lähedal. Seetõttu palun teil neljapäeval hääletada praeguses sõnastuses resolutsiooni ettepaneku vastu.

Franz Obermayr (NI), kirjalikult. – (DE) Mina ei suitseta. Tean hästi, millist kahju tekitab tervisele tubaka tarbimine ja passiivne suitsetamine. Ent nagu sageli juhtub, lähevad ELi kavatsused veidike liiga kaugemale. Mõned neist eeskirjadest on täiesti absurdsed ja mõnel juhul ei luba suitsetada isegi vabas õhus. EL keskendub liigselt tubaka tarbimisele, samas kui igapäevaelus on palju muud, mille kahjulikkust on statistiliselt tõendatud. Kiirtoit, solaarium, alkohol, kohv, autosõit, vähene liikumine ja vähene magamine on vaid mõned neist. Mul oleks hea meel mõistlike eeskirjade ja teavituskampaaniate üle, mille eesmärk on neid riske vähendada. Ent kõik täiskasvanud peaksid lõppude lõpuks ise otsustama, mil määral nad on nõus oma tervisele tekkiva kahjuga. Täielik ettevõtetes suitsetamise keeld kavatakse kehtestada aastal 2012, aga sellega ei arvestata eriti neid ettevõtteid, mis kannatavad kõige rohkem, teisisõnu toidlustussektorit. Neid võib oodata kuni 20 protsendiline sissetulekute vähenemine, mis viib paljude töökohtade kadumiseni. Peale selle on viimastel aastatel seadustega nõutud, et restoranid ja baarid peavad looma oma ruumides eraldi alad suitsetajatele ja mittesuitsetajatele. Suitsetamise täielik keelustamine aastal 2012 muudaks need suured investeeringud korraga olematuks. Nõukogu soovitusel projekt suitsuvaba keskkonna kohta ei ole mõistlik meede.

Richard Seeber (PPE), kirjalikult. – (DE) Eelkõige just liikmesriikidel on mittesuitsetajate kaitsmisel vaja rohkem ära teha. Meie põhimure peaks olema kaitsta selliseid haavatavaid inimesi nagu lapsed ja rasedad. Ent Euroopa Liidul selles valdkonnas otseseid volitusi ei ole. Tervishoid on ja jääb liikmesriikide otsustada ning riigid peavad nendes küsimustes vastutuse võtma. Seetõttu peaks EL keskenduma sellele, mida ta saab mittesuitsetajate kaitsmiseks teha, see tähendab töötajate kaitsmisele töökohal. Ent püüd saavutada põhimõttelist eesmärki muuta Euroopa suitsuvabaks, kehtestades selleks suure hulga töötajate kaitse eeskirju, ei ole sellele probleemile rahuldav lahendus. Et kaitsta tubakasuitsu kahjuliku mõju eest võimalikult suurt osa rahvastikust ja eelkõige lapsi, on vaja rohkem avalikkuse teavitamise kampaaniaid. See on ainus tõhus viis muuta pikemas plaanis eurooplaste mõtlemist ja see on ainus viis vähendada suitsetamist eraelus.

(Istung katkestati kell 19.30 ja seda jätkati kell 21.00.)

ISTUNGI JUHATAJA: RODI KRATSATSAGAROPOULOU

asepresident

16. Parlamendi komisjonide ja delegatsioonide koosseis (vt protokoll)

17. Ajakohastatud ILO konventsioonide ratifitseerimine ja rakendamine (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on suuliselt vastatav küsimus, mille esitasid komisjonile fraktsiooni S&D nimel Alejandro Cercas, fraktsiooni ALDE nimel Marian Harkin, fraktsiooni Verts/ALE nimel Jean Lambert ning fraktsiooni GUE/NGL nimel Gabriele Zimmer ja Ilda Figueiredo ajakohastatud ILO konventsioonide ratifitseerimise ja rakendamise kohta (O-0131/2009 – B7-0228/2009).

⁽⁴⁾ Vt protokoll.

Alejandro Cercas, *küsimuse esitaja*. – (ES) Lugupeetud juhataja, head kolleegid, austatud komisjoniliikmed! Me kõik teame, et peame majandusliku üleilmastumise, rahvusvahelise finantskriisi ja kõikide tulevaste probleemidega tegelema üleilmsel tasandil. Me ei saa neid enam lahendada riiklikult ega isegi piirkondlikult. Sellepärast on koostöö Euroopa Liidu ja Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) vahel saanud meie tegevuskava olulisimaks teemaks.

ILO kolme osalist kaasav tegutsemisviisi sidususe ja ratsionaalsuse toomisel meie maailma on hindamatu. Meie väärtused on need, millele ILO rajati. ILO ja meie tegutseme sellise sotsiaalse mudeli nimel, milles austatakse inimväärikust, ja me arvame, et suudame koostööd teha. On selge, et Euroopal on ILOt vaja selle sotsiaalse mudeli säilitamiseks – me ei saaks seda teha ebaõiglates maailmas – ja et ILO annab meile võimaluse olla maailmatasandi otsustaja.

Euroopa Liit ja selle liikmesriigid väidavad, et teevad ILOga väga tihedat koostööd ning viivad ILO eestvedamisel ellu kõigi jaoks inimväärse töö tagamise programmi ja ülemaailmset tööühivepakti. Ent lugupeetud komisjoniliikmed, meie sõnad ja teod ei lähe kokku. Sellepärast on ülimalt vajalik arutada täna õhtul ILO konventsioonide ratifitseerimist ja kiita homme heaks selleletemaline resolutsioon, et anda ILO-le ja ka meie enda kavale teatud tagatised.

Oma teatistes uue sotsiaalmeetmete kava kohta pöördusite taas kord liikmesriikide poole, aga liikmesriigid ei reageerinud. Palusite neil need konventsioonid ratifitseerida ja rakendada, aga edutult. Nüüd näib, et peate kasutusele võtma karmimad abinõud. Pole mõtet öelda, et liikmesriigid on peamised ILO konventsioonid juba ratifitseerinud. ILO on ajakohastanud 70 konventsiooni ning kolmanda maailma riigid ja tarkava turumajandusega riigid liiguvad Euroopa Liidust kiiremini. Ülejäänud maailmal on seda raske mõista ning Euroopa kaotab tõsiseltvõetavuse ja jätab võimalused kasutamata.

Seetõttu, lugupeetud komisjoniliikmed, on mõneti häbiväärne, et Euroopa räägib inimväärse töö ja ILO poolt, aga jätab ratifitseerimata ILO konventsioonid ja rahuldub vaid jutuga.

Siin ongi küsimus. Niisiis tahavad homme kõik fraktsioonid siin istungisaalis, et te teeksite enamat ja annaksite välja teatise, milles nõuate liikmesriikidelt konventsioonide ratifitseerimist, et viia meie sõnad ja teod kooskõlla. Sellise kooskõla puudumine poliitikas on üks põhjusi, miks meie tõsiseltvõetavus kodanike seas väheneb ja miks Euroopa kaotab tõsiseltvõetavust ka ülejäänud maailma silmis.

Marian Harkin, *küsimuse esitaja*. – Lugupeetud juhataja! Mul on väga hea meel toetada üleskutset ELi liikmesriikidele ratifitseerida ja rakendada ILO ajakohastatud konventsioonid. Kindlasti tasub mainida, et kui ILO 1919. aastal pärast Esimese maailmasõja lõpetanud Versailles' lepingut loodi, pidi selles kajastuma arvamus, et kestev rahu kogu maailmas on saavutatav ainult siis, kui see põhineb sotsiaalsel õiglusel. Vahepealse 80 aasta jooksul on ILO kostnud kogu maailma inimeste inimväärse töökoha, elatusallika ja inimväärikuse vajaduse eest.

Täna palume kõikidel ELi liikmesriikidel ratifitseerida ja rakendada ILO ajakohastatud konventsioonid. Aga palujad ei ole ainult selle küsimuse esitajad, vaid ka paljud teised asutused ja organisatsioonid. Kui vaadata Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni tarnijate eetikakoodeksit, on näha, et suur osa sellest on koostatud ILO konventsioonide alusel, ning ÜRO ootab, et talle kaupu ja teenuseid pakkuvad tarnijad peaksid selle põhimõtetest kinni. Sellepärast tuleb need konventsioonid ratifitseerida ja rakendada kogu maailmas, nii et kõik tarnijad saavad neid järgida. Me ju saame sellega ELis hakkama.

Euroopa Komisjon ütleb oma teatistes uue sotsiaalmeetmete kava kohta: „Komisjon kutsub ka kõiki liikmesriike olema teistele eeskujuks ning ratifitseerima ja rakendama ILO konventsioone, mille ILO on tunnistanud ajakohaseks.” Eelmise Euroopa Parlamendi koosseisu poolt selle aasta mais heaks kiidetud resolutsioonis uue sotsiaalmeetmete kava kohta väljendasime taas seisukohta, et tööõiguse kehtivate normide rakendamise ja nende täitmise tagamise tugevdamine liikmesriikide ja ühenduse õiguse ning ILO konventsioonide alusel peab ELi institutsioonide ja liikmesriikide jaoks olema esmatähtis. Seega tugevdame täna siin parlamendis neid nõudeid. Palume eesistujal olla selles küsimuses võimalikult nõudlik, liikmesriikidel võtta arvesse tugevaid sotsiaalseid argumente, et ratifitseerida ja rakendada need konventsioonid, ning komisjonil kaaluda liikmesriikidele soovitusi andmist, et julgustada ajakohaseid konventsioone ratifitseerima.

Samuti arvame, et EL peab tagama Euroopa Liidu sise- ja välispoliitika sidususe. Kuuleme siin parlamendis sageli heade tavade levitamisest liikmesriikide vahel. Kindlasti on see suurepärane näide võimalusest, kus me saame luua endi seas hea tava, kui kõik liikmesriigid ratifitseerivad asjaomased konventsioonid, ning edendada heade tavade järgimist väljaspool liitu või kogu maailmas, kui – nagu komisjon ise ütleb – oleme eeskujuks ja ratifitseerime ajakohased konventsioonid. Täna, 25. novembriks, on kogu maailmas

ratifitseeritud 7650 ILO konventsiooni, neist 47 viimase 12 kuu jooksul. Me ootame Euroopalt eestvedajaks olemist Kopenhaageni kliimamuutuse konverentsil. Võiksime sama tublid olla kõigi ILO konventsioonide ratifitseerimisel.

Emilie Turunen (*Jean Lamberti nimel*). – (DA) Lugupeetud juhataja! Tahaksin Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsiooni nimel juhtida tähelepanu sellele, et meie arvates on ILO konventsioonide ratifitseerimise ja rakendamise otsuses sisalduvad sõnumid väga vajalikud ja ülimalt kiireloomulised. Miks? Kahel põhjusel. Esiteks sellepärast, et EL peaks olema inimväärse töö eest võitlemise eestvedaja. Peaksime heade töötingimuste ja inimväärse töö propageerimisel olema kogu maailmale teenäitaja.

Teiseks sellepärast, et nagu täna siin juba mainiti, on meie sõnade ja tegude vahele, ehk teisisõnu ELi-sisese ja välise reageeringu vahele tekkimas lõhe. Kui EL või selle liikmesriigid unustavad ajakohastatud konventsioonid ratifitseerimata ja rakendamata või ei taha seda teha, ei ole see halb mitte ainult Euroopa töötajatele. See on ka väga halb signaal ELi-välistele riikidele, kellelt me nõuame nendesamade konventsioonide rakendamist. Peame talitama oma sõnade järgi.

On väga oluline, et EL oleks maailma tasandil liider ja et me näitaksime, et oleme piirkond, kus suudetakse ühendada head töötingimused ja suur konkurentsivõime. ILO on rahvusvahelise tasandi õigusloomest rääkides meie maailmatasandi otsustaja. EL peab toetama ILOt kui institutsiooni ja võtma ILO konventsioone tõsiselt. Järelkult toetab roheline fraktsioon igati selles otsuses sisalduvaid sõnumeid ja me palume ELi pädevatel organitel mõjutada liikmesriike, et nad suhtuksid sellesse sama tõsiselt nagu meie täna õhtul.

Ilda Figueiredo, *küsimuse esitaja*. – (PT) Lugupeetud juhataja! Toetame üleskutset liikmesriikidele võtta arvesse tugevaid sotsiaalseid argumente, et ratifitseerida ja rakendada konventsioonid, mille ILO on liigitanud ajakohaseks.

Rahvusvaheline Tööorganisatsioon on alates 1919. aastast rakendanud ja arendanud rahvusvahelisi töönorme, mis hõlmavad paljusid valdkondi, sealhulgas tööelu, tööhõivet, sotsiaalkindlustust, sotsiaalpoliitikat ja kaasnevaid inimõigusi.

Sellepärast toetasime ühisresolutsiooni esialgset projekti. Kahjuks aga on teised allakirjutanud Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsiooni surve tõttu lubanud resolutsiooni tähtsust ja jõudu nõrgendada, lisades viite majanduskasvu ja tööhõivet käsitlevale Lissaboni strateegiale.

Ent nagu me kõik teame, esitas komisjon Euroopa Parlamendile just Lissaboni strateegia nimel mõned halvimald töö- ja sotsiaalsete õiguste vastased ettepanekud, milles rõhutati paindlikkust ja töö vähesemat reguleerimist.

Kes suudaks unustada ettepanekut muuta tööajadirektiivi, millega püüti töö väärtust vähendada ja muuta see veelgi ebakindlamaks, pikendada tööpäeva ning õõnestada kollektiivläbirääkimisi ja ametiühingute rolli – otse vastupidi ILO konventsioonides sätestatule?

Just konkreetselt selle kahetsusväärse viite tõttu Lissaboni strateegiale me seda resolutsiooni enam ei toeta.

Ent Euroopa Ühendatud Vasakpoolsete / Põhjamaade Roheliste Vasakpoolsete liitfraktsiooni nimel palume liikmesriikidel ratifitseerida ILO konventsioonid ja nõuame Euroopa Komisjonilt tungival, et ta arvestaks meie ettepanekutega.

Karel De Gucht, *komisjoni liige*. – Lugupeetud juhataja! Mõne viimase aasta jooksul on komisjon korduvalt rõhutanud tahet pidada kinni rahvusvaheliselt kokku lepitud inimväärse töö tegevuskavast, mis hõlmab ka ILO konventsioonide edendamist.

Komisjon on liikmesriike aktiivselt toetanud ja teinud tihedat koostööd ILOga, et võtta vastu kaugeleulatuvad õiguslikud normid, mis sobivad üleilmastunud majanduse ülesannetega ja aitavad kaasa ILO inimväärse töö tegevuskava elluviimisele. Nõukogu ja Euroopa Parlament on rõhutanud inimväärse töö tegevuskava ja komisjoni sellekohase tegevuse tähtsust.

ELi liikmesriigid on juba ratifitseerinud kõik ILO konventsioonid, mis hõlmavad peamisi töönorme, ja palju muid ILO konventsioone. Komisjon on uue sotsiaalmeetmete kava raames taas kinnitanud oma tahet järgida inimväärse töö tegevuskava. Eelkõige on komisjon kutsunud liikmesriike üles olema teistele eeskujuks ning ratifitseerima ja rakendama ILO konventsioonid, mille too on liigitanud ajakohaseks. Seda tehes rõhutab komisjon nii inimväärse töö tegevuskava sisest kui ka välist aspekti. Lisaks on komisjon seal, kus ILO konventsioonid on puudutanud ühenduse ainupädevust, andnud õigel ajal välja ettepanekud võtta vastu

nõukogu otsused, mis annavad liikmesriikidele volituse asjaomased konventsioonid ratifitseerida, ning kutsunud üles neid norme, nimelt meretöönormide konventsiooni ja kalandustöö konventsiooni võimalikult kiiresti ratifitseerima.

Lõpetuseks ütlen, et 2008. aasta inimväärse töö aruandes on nõue jälgida ratifitseerimisprotsessiga seotud poliitikat. Selle analüüsi tulemused peaksid kajastuma inimväärse töö järelaruandes, mis tuleks avaldada 2011. aastal.

Csaba Óry, *fraktsiooni PPE nimel.* – (HU) Kõigepealt tahaksin avaldada heameelt selle üle, et fraktsioonid on suutnud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni muudetud konventsioonide ratifitseerimise ja rakendamise kohta koostatava resolutsiooni tekstis üksmeelele jõuda. Seega me ka toetame seda.

On ju hästi teada, et Rahvusvaheline Tööorganisatsioon on üks vanemaid rahvusvahelisi organisatsioone. See asutati 1919. aastal peamise eesmärgiga luua tööeeskirjad, mille alusel arendada töötingimusi ja probleemseid töökeskkondi, et võidelda ärakasutamise vastu. Seejärel laiendas organisatsioon oma tegevust ka sotsiaalpoliitikale ja tehnilise koostöö süsteemile.

Oleme Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsioonis arvamusel, et Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni väljatöötatud töönormid aitavad leevendada konkurentsi kahjulikku mõju rahvusvahelisel turul ja sellega tasakaalus suurendavad majanduskasvu saavutamise võimalusi. See on eriti tähtis ajal, mil me ehk juba väljume praegusest kriisist, ning kindlasti tugevdab nende normide legitiimsust asjaolu, et need on olnud kolmepoolse töö tulemus ja see on toimunud eraldi demokraatlikus koostöös valitsuste, tööandjate ja ametiühingutega. Seega on antud juhul tegu õiguste ja kohustustega töökohal ning neid hõlmava ulatusliku süsteemiga, mida riigid, kes konventsiooni tunnustavad ja need ratifitseerivad, peavad järgima. Samas ei saa me eirata seda, et Euroopa Liit kui ühendus ei saa kokkuleppeid ratifitseerida. Seda saavad teha ainult liikmesriigid eraldi. Seega tekib igatahes küsimus, kas ühenduse pädevusala ja lähimuspõhimõtet on ikka õigesti kohaldatud. Sellepärast on dokumendis väga õigesti palve, et EL peaks täpselt määratlema, millised õigusvaldkonnad ja nendega seotud eeskirjad kuuluvad ühenduse pädevusse ja millised liikmesriikide omasse. See tähendab, et kui me saame arvestada lähimuspõhimõttega, siis toetame soovitusel koostamist, et aidata kaasa konventsioonide võimalikult kiirele ratifitseerimisele.

Ole Christensen, *fraktsiooni S&D nimel.* – (DA) Lugupeetud juhataja! Meil on ELis siseturg, millel saame üksteisele vabalt kaupu müüa. Tagame vaba konkurentsivabaduse ja kaupade odavuse. See kõik on hea, aga vaja on tegelda ka muude valdkondadega. Kogu ELis tuleb tagada töötajate põhiõiguste järgimine. ELi liikmesriigid ei tohi konkureerida halbades töötingimustes ja kõigi liikmesriikide tööjõule peab olema tagatud võrdse töö eest võrdne tasu. Ka streikimisõigus on põhiõigus.

Sellepärast peab ELi ja Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni – ILO – vahel olema tihe koostöö. Meil on mõned ühised väärtused ja me saame võtta ILO konventsioonid aluseks Euroopa sotsiaalse mudeli edasiarendamisele. Kahjuks ei ole see praegu võimalik, sest komisjon peab konventsioone siduvaks vaid siis, kui need on ratifitseerinud enam kui pooled liikmesriigid. Võiksime kõigepealt hoolitseda selle eest, et iga ELi liikmesriik ratifitseeriks ja rakendaks vähemalt need konventsioonid, mille ILO on liigitanud ajakohaseks. Meil pole vaja rohkem sõnu, meil on vaja tegutsemist. Kuidas muidu saame paluda teistel maailma riikidel need ILO konventsioonid ratifitseerida ja rakendada ning Maailma Kaubandusorganisatsioonil töötajate põhiõigused kõikidesse kaubanduslepingutesse lisada?

EL peab olema eestvedaja. Ainult siis võime öelda teistele riikidele, et nad kõik peavad need konventsioonid ratifitseerima ja rakendama. Peame ELis ja maailmas soosima inimväärset tööd, mis aitab praeguse üleilmse kriisiga kindlalt ja püsivalt toime tulla.

Elisabeth Schroedter, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (DE) Lugupeetud juhataja! On tõsi, head kolleegid, et kriisi ajal kaitsevad üleilmsed miinimumnormid töötajaid ebainimlike töötingimuste eest. EL toetab alati Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) põhinorme kihutuskõnedes ja suhtluses kolmandate riikidega. See on õige, sest need kaitsevad töötajaid diskrimineerimise ja sotsiaalse dumpingu eest.

Kahjuks ei lähe asjad Euroopa Liidus kihutuskõnedest kaugemale. ELi liikmesriigid ja EL ise eiravad ILO konventsioone. Nad ei ratifitseeri neid ja nad ei rakenda neid. See annab liikmesriikidele ja ELile võimaluse oma kohustustest kõrvale hiilida. Näiteks keelas Euroopa Kohus õiguse streikida ja komisjon plaksutas selle peale käsi. Näiteks kõikide võõrtöötajate õiguste kaitsmise konventsiooni on ratifitseerinud 27 liikmesriigist vaid kolm. See on häbiväärne ja selline olukord peab 90 aastat pärast ILO asutamist muutuma.

Elisabeth Morin-Chartier (PPE). – (FR) Lugupeetud juhataja, volinik, head kolleegid! Kõigepealt tahaksin tänada kolleege Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsioonist ja teistest Euroopa Parlamendi fraktsioonidest, sest me kõik tahtsime selles inimväärses töö küsimuses vankrit ühes suunas vedada ja ühisresolutsiooni esitada, ning viimaste päevade läbirääkimised on olnud ülimalt edukad.

Rahvusvaheline Tööorganisatsioon on suutnud 1919. aastast saati pakkuda ja arendada rahvusvaheliste töönormide süsteemi, mis hõlmab paljusid valdkondi, sealhulgas tööelu, tööhõivet, sotsiaalpoliitikat ja inimõigusi. Me ei tohi seda unustada, eelkõige praegusel kriisiajal.

Sellepärast ongi väga tähtis, et ILO on need konventsioonid ajakohaseks liigitanud pärast tööandjate, töötajate ja valitsuste osalusel toimunud kolmepoolset protsessi. Sel põhjusel esitasime liikmesriikidele soovitusi, millega julgustame neid ratifitseerima konventsioone, mille ILO on ajakohaseks liigitanud, ja palume neil aidata aktiivselt kaasa nende tulemuslikule rakendamisele – seda kõike sotsiaalse Euroopa väljakujunemise ja arengu nimel. Loodame, et see juhtub võimalikult ruttu. Hoiaime nende konventsioonide kohaldamise tähtaegadest kinnipidamisel valvsalt silma peal, järgides samas muidugi lähimuspõhimõtet.

Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsioon jälgib eriti valvsalt nende konventsioonide kohaldamist liikmesriikides. Kaalul on ju võitlus ebaseadusliku töötamise vastu, ajakohane sotsiaalne progress ja maailmale teed näitava tõeliselt sotsiaalse Euroopa ülesehitamine. Me tõesti tahame sellele kaasa aidata.

Sylvana Rapti (S&D). – (EL) Lugupeetud juhataja! Euroopa Liidu üks peamisi omadusi on see, kui oluliseks ta peab sotsiaalpoliitikat ja põhiõigusi. Teame väga hästi, et nende õiguste kohaldamine on Euroopa Liidu liikmesriigiks saamise eeldus. Samuti teame, et nende õiguste rikkumise korral on Euroopa Liidul kohustus kehtestada sanktsioonid.

Liidu asutamise ja tegutsemisega loodud õigused ulatuvad ka töökohale. See, kui tähtsaks peab Euroopa Liit tööga seotud õiguste kaitsmist, ei kajastu mitte ainult liidusisestes õigusaktides, vaid ka välispoliitikas. Me teame väga hästi, et lepingute sõlmimisel kolmandate riikidega on üks eeltingimusi peamiste tööga seotud õiguste austamine. Sellepärast peab liit paratamatult olema üks esimestest, kes toetab Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsioonide järjekindlat ajakohastamist.

ILO ajakohastas oma konventsioonid hiljuti pärast läbirääkimisi töötajate, tööandjate ja valitsustega. Kuigi liikmesriikide valitsused ja liit võtsid sellest ajakohastamisest osa, oleme paradoksi ees. Paradoks seisneb selles, et kuigi paljud Euroopa Liidu liikmesriigid on võtnud vastu ühtlustavad direktiivid, millega kehtestatakse ILO konventsioonides sisalduvatest eesrindlikumad tööga seotud õigused, alahinnatakse neis nimetatud konventsioonide riikliku ratifitseerimise küsimuse tähtsust.

Et mulje, mida see jätab kolmandatele riikidele, eelkõige arengumaadele, on moonutatud, oleks mõistlik, kui me muudaksime oma suhtumist ja need liikmesriigid, kes seda veel teinud ei ole, ratifitseeriks vajalikud konventsioonid. Olgu, kuidas on, aga Euroopa Komisjon ei tohiks kõhelda olla ettenägelikum ja paluda liikmesriikidel sellistest kohustustest kinni pidada, et parandada liidu tõsiseltvõetavust inimväärsete töötingimuste edendamiseks, eelkõige praeguses majanduskriisis.

Patrick Le Hyaric (GUE/NGL). – (FR) Lugupeetud juhataja ja volinik! On selge, et peame rõhutama Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni konventsioonide rakendamise tähtsust, aga kahjuks kardan, et süsteem, millele me allume, nimelt konkurentsivabadus, muudab tööjõu turul kaubeldavaks kaubaks. See ohustab kõikjal tööseadustikke ja tööaja vähendamist, mida me kavandasime, ning tekitab väga laastavat survet tööjõukulude vähendamiseks.

Meil Prantsusmaal on näiteks kõik kuullaagrite tootjad tegevuse lõpetanud, et kolida Bulgaariasse, ja meie selle sektori töötajatel palutakse minna bulgaarlasi välja õpetama. Nii et on selgelt näha, kuidas selline surve tööjõukulude vähendamiseks viib tegevuse ümberkolimiseni ja sotsiaalsete õiguste nõrgenemiseni kõikjal. Järelikult peaksime looma sotsiaalseid õigusi ja sotsiaalset kaitset tugevdava ühtlustava süsteemi, et töötajate vahel ei oleks enam sellist metsikut konkurentsi, mille on tekitanud ettevõtted ja meie institutsioonid ise.

Samamoodi ei tohiks me liikuda selle poole, mida siin istungisaalis ja komisjonis nimetatakse turvaliseks paindlikkuseks, vaid vastupidi – töö ja tööhõivega seotud sotsiaalkindlustuse süsteemi poole, vajaduse korral koos koolitusperioodidega. See aitaks meil kriisist välja saada ja koolitada töötajaid, et aidata neil liikuda elukutsete poole, mida tuleb tuleviku jaoks välja mõelda.

Olle Ludvigsson (S&D). – (SV) Lugupeetud juhataja! Nüüd, kui Lissaboni leping on vastu võetud ja ELi põhiõiguste harta on muutunud õiguslikult siduvaks, on meil uus võimalus tugevdada Euroopa koostöö

sotsiaalset külge. Selleks peaksime suutma neid võimalusi ka praktiliselt ära kasutada. Hea oleks alustada sellega, et ELi liikmesriigid ratifitseerivad kõik ILO ajakohastatud konventsioonid nii kiiresti kui võimalik.

Sellel on ka üks väline aspekt. Kui EL tahab töö- ja elamistingimuste rahvusvahelises parandamises olla tõsiseltvõetav partner, peavad ka ELi liikmesriigid ILO konventsiooni vastu võtma. Kui me tahame mõjutada olukorda kolmandates riikides, peame kõigepealt ise eeskujul näitama. Sellepärast tahaksin paluda komisjonilt ja eesistujariigilt Rootsilt, et nad tegutseksid eesrindlikult ja annaksid endast parima, et kõik liikmesriigid võtaksid vastu kõik ILO ajakohastatud konventsioonid.

Isiklikult minu jaoks tekitab veidi kõhedust see, et meie riik Rootsi ei ole ratifitseerinud sellist põhikonventsiooni nagu konventsioon nr 94 riigihankalepingute kohta. Sellepärast tahaksin paluda eesistujariigil rakendada abinõusid ka riiklikul tasandil, et tagada selle ratifitseerimine. See koos põhiõiguste harta siduvaks muutumisega peaks vähendama ohtu, et Euroopa Kohus teeb veel mõne sellise otsuse nagu Rüfferti kohtuasjas. Me ei tohi lubada tekkida olukorral, kus ELi õigus on ILO konventsioonidega vastuolus.

Mairead McGuinness (PPE). – Lugupeetud juhataja! Nagu kolleegid ütlesid, on ILO eksisteerinud kaua – alates 1919. aastast. See tähendab 90 tegevusaastat, aga ikka tegeldakse inimväärse töö tegevuskavaga. Nagu teisedki mainisid, on tähtis, et liikmesriigid ratifitseeriks kõik konventsioonid, eriti majanduskriisi ajal, kui töötajatele avaldatakse survet. Ent minu arvates on sama oluline tunnustada siin arutusel ILO rolli arengumaades, selle sidemeid vabaihendustega ja selle paljusid programme, mis on suunatud eriti kõige kaitsetumatele – näiteks tema töö puudega inimestega, kellel poleks nende programmidega kunagi mingit võimalust –, samuti kahele väga olulisele valdkonnale, millest me siin parlamendis räägime – sunnitööle ja laste tööle. Nii et kui ootame ILO-lt arengumaades tublit tööd, mida ta ka teeb, on minu arvates vähim, mida Euroopa Liidu liikmesriigid saavad teha, olla eeskujuks ja ratifitseerida need konventsioonid täielikult.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Lugupeetud juhataja! Rahvusvaheline Tööorganisatsioon on paljude tegevusaastate jooksul võtnud vastu ja esitanud ELi liikmesriikidele ratifitseerimiseks hulga rahvusvahelisi konventsioone ja juhiseid tööhõive, ametiühinguvabaduse, sotsiaalpoliitika ja sotsiaalkindlustuse, samuti kollektiivsete töösuhete ja töötingimuste teemal. Liikmesriigid peaksid ratifitseerima ja kohaldama ILO konventsioonid, mida too peab praegu kehtivaks. Euroopa Liit peaks otsusekindlalt ja aktiivselt andma oma panuse äärmiselt olulisse küsimusse, milleks on töötajate õiguste kaitsmine üleilmastunud maailmas.

Tuleks rõhutada, et igal kodanikul on sõltumata taustast, usutunnistusest või rassist õigus parandada oma ainelist heaolu, õigus vaimsele arengule vabaduses ja õigus inimväärikusele, majanduslikule kindlustatusele ja võrdsetele võimalustele. Me peame meele pidama, et vaesus on sõltumata oma asukohast tõsine oht meile kõigile.

Karel De Gucht, komisjoni liige. – (FR) Lugupeetud juhataja, austatud parlamendiliikmed! Euroopa Parlamendis kõnelenute ja komisjoni arvamused ILO konventsioonide ratifitseerimise kasulikkuse ja vajaduse kohta on märkimisväärselt sarnased. Aga nagu Csaba Öry märkis, saab komisjon midagi tegema sundida vaid valdkondades, kus tal on ainupädevus, ja nagu mina ütlesin, on seda tehtud.

Mis puudutab ametiühingute rolli, siis Euroopa Kohus tunnistas oma hiljutises otsuses kollektiivmeetmete kasutamist põhiõigusena. Seda õigust võib siiski reguleerida ja see on kooskõlas teiste rahvusvaheliste dokumentidega. Sellegipoolest edastan teie mure sotsiaalpoliitika eest vastutavale kolleegile, et seda küsimust saaks põhjalikult uurida.

Juhataja. – Mulle on kodukorra artikli 110 lõike 2 alusel esitatud kolm resolutsiooni ettepanekut⁽⁵⁾.

Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub neljapäeval, 26. novembril 2009.

18. ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) tippkohtumine toiduga kindlustatuse teemal – Nälja kaotamine maailmas (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on komisjoni avaldus ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) ülemaailmse tippkohtumise kohta toiduga kindlustatuse teemal – nälja kaotamine maailmas.

⁽⁵⁾ Vt protokoll.

Karel De Gucht, komisjoni liige. – Lugupeetud juhataja! Eelmisel nädalal Roomas peetud toiduteemaline ülemaailmne tippkohtumine on viimane sel aastal korraldatud kõrgetasemeliste kohtumiste reast, kus on palju tähelepanu pööranud toiduga kindlustatusele ja põllumajandusele. Teised kohtumised toimusid jaanuaris Madridis, juulis L'Aquila ja septembris New Yorgis ja Pittsburghis ning seda teemat arutati ka maailma toiduga kindlustatuse komitee eelmise kuu koosolekul.

Kõikide nende ürituste taga on eeldusena mõistmine, et me oleme võitlust näljaga maailmas kaotamas. Rohkem kui miljardil inimesel maailmas ei ole praegu igapäevane toiduvajadus rahuldatud ja on oht, et paljudes arengumaades olukord halveneb. Osaliselt on see tingitud ka kliimamuutusest, mis tekitab neile riikidele lisaprobleeme rahva toiduga kindlustamisel.

Ülemaailmne tippkohtumine toiduga kindlustatuse teemal oli võimalus hoida ülal poliitilist indu, mis on viimastel kuudel kasvanud. Taas kord on maailma toiduga kindlustatus tähelepanu keskmes. Ent arutelude aeg on läbi, nüüd on aeg tegutseda.

Euroopa Komisjoni jaoks oli tippkohtumine kasulik kolmel põhjusel. Esiteks oleme lubanud taaselavdada oma jõupingutusi aastatuhande esimese arengueesmärgi saavutamiseks ehk nälja vähendamiseks poole võrra 2015. aastaks. Minu arvates on see eesmärk endiselt kehtiv ja me peaksime selle poole püüdlema, eelkõige nendes riikides ja piirkondades, kus edusammud teel selle poole on olnud väga tagasihoidlikud, näiteks Aafrikas.

Teiseks oleme lubanud parandada rahvusvahelist toiduga kindlustatusega seotud kooskõlastamist ja juhtimist maailma toiduga kindlustatuse reformitud komitee kaudu, millest saaks põllumajanduse, toiduga kindlustatuse ja toitumisega seotud üleilmse partnerluse olulisim osa. Euroopa Komisjon on sellele reformile aktiivselt kaasa aidanud ja toetab seda põhirahastusega. Minu arvates on see väga oluline samm, mis sillutab teed toiduga kindlustatuse üleilmsele juhtimissüsteemile, mille aluseks on kindlad teaduslikud nõuanded ning mis oleks avatum ka avaliku ja erasektori peamistele osalistele ja vabaihendustele. Need osalised on uue süsteemi praegusest tulemuslikumaks muutmisel väga olulised.

Kolmandaks oleme lubanud ümber pöörata põllumajanduse, toiduga kindlustatuse ja maaelu arengu riikliku ja rahvusvahelise rahastamise languse suundumuse. Kui tahame aastatuhande esimese arengueesmärgi saavutada ja vähendada aastaks 2015 nälga poole võrra, tuleb täita lubadused suurendada ametlikku arenguabi, eelkõige nende riikide poolt, kes on võtnud kohustuse jõuda 0,7 protsendini kogurahvatulust.

Mõned on lõppdeklaratsiooni kritiseerinud, sest seal ei ole täpsemaid ametliku arenguabi eesmäärke põllumajanduse ja toiduga kindlustatuse jaoks, aga me ei tohi unustada, et märkimisväärsed rahalised lubadused anti juba G8 tippkohtumisel L'Aquila. Praegu on esmatähtis neist kinni pidada. Euroopa Parlamendi jõulisel toetusel on komisjon toidurahastusse edukalt eraldanud miljard eurot, millest 85% on juba lubatud aastateks 2009–2011. Ent vaja on rohkem ja pidevat abi. Et oma lubaduste eest vastutada, on meil vaja võetud kohustuste üleilmse võrdlemise süsteemi, aga tarvis on luua ka jälgimismehhanismid, konkreetset näitajat ja võrdlusalusel, mida saab kasutada investeeringute mõjust ja tulemustest aru andmiseks. Lubage mul siiski kõvasti ja selgelt välja öelda, et ka kõige suuremad abiandjate lubadused on kasutatud, kui arengumaade valitsused ei suuda täita oma kohustusi tagada parem põllumajanduspoliitika, strateegia ja investeerimine.

Toiduga kindlustatusest rääkides peaksime olema sõnavaraga ettevaatlikud ning eristama toiduga kindlustatust, sõltumatust toiduainetega varustamisel ja oma toiduga varustatust. Ei piisa vaid tööst selle nimel, et tootmine toimuks kogu maailmas. Tähtis on, et inimestel oleks toit alati kättesaadav – see on sisuliselt vaesuse küsimus. Toidukaubandusel – nii piirkondlikul kui ka üleilmasel – on oluline osa toidu kättesaadavuse parandamises, see annab põllumajandustootjatele sissetulekut ja võimaldab tarbijatele odavamat toitu. Oma toiduga varustatus võib olla väga kulukas strateegia ning tarbetu, kui turud ja kaubandus toimivad hästi.

Seepärast oleks Doha arengukava lõpuleviimine tasakaalus ja laiahaardelise tulemusega suur samm edasi. Samuti ei tohiks me unustada, et toiduga kindlustatus maailmas on väga keeruline ja mitmekülgne probleem, mis nõuab terviklikku lähenemist. Selles valdkonnas on Euroopa Liit saavutanud viimasel kümnendil tohutut edu, mille jätkumine tuleb tagada arengupoliitika ja teiste poliitikavaldkondade sidususega. Mitmed ELi ühise põllumajanduspoliitika reformid on tugevalt vähendanud eksporditoetusi ja Maailma Kaubandusorganisatsiooni arvates ei moonuta suurem osa ELi põllumajandustootjatele makstavaid toetusi kaubandust. Lisaks annab algatus „Kõik peale relvade“ vähim arenenud riikidele vaba juurdepääsu ELi turule ning majanduspartnerluslepingute sätetest on näha, et paljude AKV riikide probleeme oma kodanike toiduga kindlustamisel mõistetakse. Seetõttu oleme ELis jõudnud arengut soodustava poliitikavaldkondade sidususe

parandamisel kaugele ja sellega loonud arengumaadele paremad toiduga kindlustatuse tingimused. Teised riigid ja piirkonnad peaksid tegema sama.

Kokkuvõtteks ütlen, et Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni tippkohtumine juhtis tähelepanu sellele, et kui me tahame 2015. aastaks nälga poole võrra vähendada, peaksime ametlikku arenguabi ja erainvesteeringuid põllumajandusse suurendama, abi andmist kiirendama ja põllumajandussektori üleilmset juhtimist parandama.

Albert Deß, *fraktsiooni PPE nimel.* – (DE) Lugupeetud juhataja ja volinik! Meile Euroopa Parlamendis on maailma nälja teema arutamine tähtis. Me ei saa lihtsalt vaikselt istuda, kui nälga tundvate inimeste, sealhulgas nälga tundvate laste arv kasvab.

Mind valiti esimest korda parlamenti 20 aastat tagasi ja mul on senini hästi mees, kuidas sellised maailma organisatsioonid nagu Maailmapank, ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon, ÜRO ise ja Maailma Kaubandusorganisatsioon kuulutasid oma kava vähendada nälga maailmas järgmise 20 aasta jooksul poole võrra. Mis sellest saati toimunud on? Nälga ei ole poole vähem, vaid hoopis rohkem. Üle miljardi inimese kannatab nälga iga päev. Nende organisatsioonide kavatsused on täitunud äraspidiselt.

Sellel on palju eri põhjuseid. On riike, näiteks Zimbabwe, kus saamatu valitsemine on Aafrika viljaaida muutnud näljahädapiirkonnaks. Kommunistist president on selle rikka riigi viinud olukorda, kus inimesed nälgivad, ja meie ei ütle midagi. Ent ka meie vastutame selle eest. Me kulutame saja aasta pärast valitsevast kliimast rääkimisele nädalaid, kui mitte aastaid. Täna ja homme nälga tundvaid inimesi ei huvita saja aasta pärast valitsev kliima. Nad tahavad homme midagi süüa saada, aga meil pole oma probleemidele lahendusi. Mitte et ma tahaksin tulevikuküsimusi tähelepanuta jätta, aga on lihtsalt inimlikkuse küsimus tegelda täna nälga tundvate inimestega. Lugupeetud volinik, minu arvates on rääkimine soovist vähendada nälga poole võrra aastaks 2050 peaaegu solvav. Meie, maailma üldsus, peaksime suutma vähendada toidupuuduses inimeste arvu palju kiiremini. Suudame relvi vedada igasse maailma otsa, aga ilmselt toiduga me seda teha ei suuda. See on maailma üldsuse läbikukkumine, mille ma tahaksin hukka mõista. Peame leidma praegustest teistsugused lahendused.

Luis Manuel Capoulas Santos, *fraktsiooni S&D nimel.* – (PT) Lugupeetud juhataja, volinik, head kolleegid! Maailmas olevat nälga ja alatoitumust näitavad arvud, millest me kõik teadlikud oleme ja mida pidevalt korrutatakse, on nii traagilised, et nende mainimine tundub peaaegu sündsusetu.

Õigus toidule on seotud kõige pühama õigusega – õigusega elule, mis tähendab vähemalt inimväärset elu, mitte lihtsalt võitlust ellujäämise nimel.

Seepärast peaks võitlus nälja vastu maailmas olema kõikide poliitiliste tegevuskavade ülim prioriteet ja selle eesmärgi saavutamiseks tuleks kasutada kõiki vahendeid.

Kahjuks teame ka, et vahendid, sealhulgas rahalised vahendid, ei ole alati peamine takistus. Probleem on peaaegu alati vahendite haldamises ja kasutamises ning mõistliku juhtimise ja tulemusliku kooskõlastamise puudumises üleilmsel, piirkondlikul ja riiklikul tasandil.

Täna siin esitatud resolutsiooni ettepanek, mida meie fraktsioon – Sotsiaaldemokraatide ja demokraatide fraktsioon Euroopa Parlamendis – toetab, sisaldab ettepanekuid ja soovitusi, mis aitaksid kindlasti seda tõsist probleemi leevendada, kui neid järgitaks. Seetõttu palun tungivalt, et komisjon pööraks sellele väärilist tähelepanu ning esitaks selle alusel õigusakti ettepanekud ja võtaks vastu korra nende elluviimiseks.

Meie raske ja ebakindel poliitiline olukord tähendab ka seda, et on aeg muuta poliitikavaldkondi, mida Euroopa Liit saab selles küsimuses kõige paremini kasutada – ühist põllumajanduspoliitikat ja ühist kalanduspoliitikat, mille radikaalsed reformid meil kavas on.

Praegu, kui Lissaboni leping on andnud meile uued volitused, on parlamendil ka suurepärane võimalus minna pelkadest sõnadest kaugemale ja midagi tegelikult ette võtta. Euroopa sotsiaaldemokraadid on selleks ülesandeks valmis. Loodame, et komisjoni uus koosseis ja teised fraktsioonid on valmis meiega koos selle ülesande kallale asuma.

George Lyon, *fraktsiooni ALDE nimel.* – Lugupeetud juhataja! Tahaksin tänada juba sõna võtnud kolleege.

Kõigepealt tahaksin öelda, et minu arvates peaks hiljutine toiduhindade tõus maailmas meie silmad avama. Teravilja ja riisi hindade kahekordistumine on avaldanud ebaproportsionaalset mõju maailma arengumaade vaesimatele inimestele. Hinnanguliselt jäi maailmas 2007. ja 2008. aastal toimunud toiduhindade tõusu

tagajärjel nälga veel 75 miljonit inimest. Peame sellesse väga-väga tõsiselt suhtuma. On ju toiduhindade järsu tõusu tagajärjel paljudes riikides toimunud toidurahutused ja valitsemas poliitiline ebastabiilsus.

Arvestades, et maailma rahvaarv kasvab ennustuste kohaselt üle üheksa miljardi ja kliimamuutus mõjutab suuresti meie võimet end ära toita, on toiduga kindlustatus minu arvates suur probleem, mida peame tunnistama, millega tegelema ja millele lahendused leidma. Euroopa Liit peab tegema kõik võimaliku, et aidata arengumaadel kujundada välja jätkusuutlikud põllumajandus- ja toiduainetootmise süsteemid, mis võimaldavad neil end ära toita. Nagu volinik oma avalduses ütles, nõuab see rahastamist, samuti avatud turge. Siin ollakse arusaamisel, et Euroopa on turgude avamisele ja liberaliseerimisele kaasa aitamisega palju ära teinud. Aga paljud arengumaade probleemid tulenevad poliitika ja õigussüsteemi läbikukkumisest. Ükskõik kui suur abi ei suuda seda probleemi tegelikult parandada, kui ei ole stabiilset poliitilist ja õigussüsteemi, mis võimaldaks põllumajandustootjatel edukalt areneda ja teenida kasu parematest turuhindadest.

ELi toodang peaks tulevikus kasvama hinnanguliselt üle 70%, et kasvava nõudlusega toime tulla. Väidaksin, et Euroopa põllumajandusel ei ole tähtis roll mitte ainult meie endi toiduga varustatuse tagamisel, vaid ka muu maailma toiduga kindlustatuse eest hoolitsemisel tulevikus.

José Bové, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (FR) Lugupeetud juhataja, volinikud, kallid kolleegid! Nälja vastu võitlemine nõuab suurt poliitilist ja rahalist panust. Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon ei suutnud eelmisel nädalal Roomas seda panust organiseerida ja mul on sellest kahju.

Üle miljardi inimese kannatab alatoitumuse all ja 40 miljonit meest, naist ja last sureb igal aastal nälga. Need kohutavad arvud on suurenenud pärast 1996. aastat, kui toimus esimene toiduteemaline ülemaailmne tippkohtumine. Üleilmne finants- ja majanduskriis on olukorda raskendanud ning peamised ohvrid on lõunamaade elanikud. Kümme protsenti maailma reklaamieelarvest võimaldaks arengumaadele anda vajalikku abi põllumajanduse infrastruktuuri kindlustamiseks.

Toidukriis on maailmas üks peamisi ohte rahule ja stabiilsusele. Aastal 2050 peavad väiketalunikud toitma ära üle üheksa miljardi inimese. Pinnase kahjustatus, bioloogilise mitmekesisuse vähenemine, sõltuvus naftast, kasvuhoonegaaside õhkupaikamine, põhjavee ammendumine ja tarbimismallide areng on pannud meid väga haavatavasse olukorda, haavatavamasse kui 40 aastat tagasi.

Vaesus ja sõltuvus impordist on toiduga kindlustatuse puudumise peamine põhjus. Kohaliku tootmise toetamise vajadus on ilmselge. 1950ndate lõpul juurutas Euroopa ühise põllumajanduspoliitika, et toota endale vajalikku toitu. Selleks kaitsti siseturgu ja toetati tarbijaid. Sellist autonoomset valikut, õigust sõltumatule toiduainetega varustamisele, peab nüüd võimaldama kogu maailmas kõikidele riikidele või riikide rühmadele, kes seda soovivad.

James Nicholson, *fraktsiooni ECR nimel*. – Lugupeetud juhataja! Meie selleteemalistes resolutsioonides käsitletakse maailma rahvastikust üht kuuendikku puudutava nälja kaotamise ja tulevikus toiduga kindlustamise probleemi kahest olemust.

Oleme olukorras, kus ühelt poolt maailma rahvaarv kasvab, aga teiselt poolt on toiduainetootmine kliimamuutuse negatiivse mõju ja tootmise kulukuse suurenemise tõttu aina raskem.

Kuigi toiduga kindlustatuse põllumajanduslik tahk on kahtlemata selle probleemi lahendamise võti, peaksime kindlalt pöörama tähelepanu ka sellele, et arengumaades on hädasti vaja head valitsemistava, et meil oleks üldse mingi võimalus nälga maailmas edukalt vähendada. Võtame näiteks Zimbabwe, mida Albert Dess juba mainis. Seda tunti varem Aafrika viljaaidana ning ta suutis toita end ja palju naabermaid. Nüüd ta seda enam ei suuda, sest Robert Mugabe ja tema käsilased on riigi hävitanud.

Me peame kõik koos tegutsema, et sellest probleemist jagu saada ning vältida rahva rahutusi ja sellest tingitud häda.

Patrick Le Hyaric, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (FR) Lugupeetud juhataja ja volinik! Kui Euroopa Liit tahab maailmas kasulikku rolli täita, kui ta tahab luua uue humanismi, peab ta kindlasti kuulama kõrvulukustavat näljakisa, mida kostab kogu planeedilt.

Me peame siin ja mujal ikka uhkeid kõnesid. Aga kas meil siin saab südametunnistus tõesti puhas olla, kui iga viie sekundi tagant sureb üks laps nälga? Lapsed ei sure tehniliste probleemide pärast. See on praegu maailma uputava ultraliberalismi laine tulemus.

Senini harisime inimeste toitmiseks maad. Nüüdseks on kapitalistlik süsteem muutnud mulla ja toidu kaubaks, üleilmse spekulatsioonide esemeks. Seepärast peame järsult oma poliitikat muutma, toetama Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni ja andma sellele tegutsemiseks vahendeid.

Nagu te ütlesite, lugupeetud volinik, vajame me tegutsemist, ja me nõuame seda. Ent tegutsemise huvides võiks Euroopa Liit kehtestada põhimõtte kõikide rahvaste sõltumatuse kohta toiduainetega varustamisel, aidata juurutada talutöö tasustamise süsteeme, kus igas riigis ja igal mandril on garanteeritud hinnad, võtta ja täita kohustusi anda lõunamaadele ametlikku arenguabi, tühistada vaeste riikide võla, lõpetada maa ostmise rahvusvaheliste ettevõtete ja riskifondide poolt ning tunnustada, et põllumajandus ja toit ei saa olla Maailma Kaubandusorganisatsiooni karmi kauplemise osaks.

Peame nälgikisa kuulda võtma ja tegutsema vastavalt. See muudaks Euroopa suureks ja see on kiireloomuline asi!

Bastiaan Belder, *fraktsiooni EFD nimel.* – (NL) Selle umbes kümne aasta jooksul, mil ma olen olnud Euroopa Parlamendi liige, olen siin parlamendis järjepidevalt suuri sõnu kuulnud. Ka enne Roomas peetud toiduteemalist ülemaailmset tippkohtumist kasutas komisjoni president José Manuel Barroso suuri sõnu. Ta ütles: „Oleme kõik koos kaotanud võitluse nälja vastu. See on eetiline skandaal ja tohutu plekk meie ühisel südametunnistusel.” Tsitaadi lõpp. Tal oli täiesti õigus. See teeb tippkohtumise tulemuse veelgi rohkem pettust valmistavaks. Kipun arvama, et Roomas olid kesksel kohal rikaste riikide poliitilised huvid, mitte maailma miljardi näljase inimese huvid. Et anda teile asjast täielik ettekujutus, kasutan kaht näidet. Nagu üha enam tunnustatakse, tõstab biokütuste poliitika ja selle propageerimine hindu ning seega suurendab näljahäda, aga sellise poliitika kritiseerimine näib olevat tabu.

Samuti olen varem palju kordi juhtinud parlamendi tähelepanu ohule, mis kaasneb sellega, et kolmandaid riike julgustatakse tegema Aafrikasse suuri investeeringuid, et hoolitseda näiteks enda toiduga kindlustatuse eest. Kuidas saab eeldada, et riigid, kus miljonid inimesed sõltuvad ÜRO toiduabist, ekspordivad kolmandatesse riikidesse? Lõppdeklaratsioonis aga seda ei mainita.

Rikastel riikidel on vastuoluliste teemadega väga lihtne tegelda, tehes heatahtlikke ja tundeküllaseid üleskutseid ning tellides uusi uuringuid. Veel üks deklaratsioonis märgitud asi on see, et arengumaad peavad arvestama peamiselt iseenda ressursidega. Arvestades rahvusvahelise üldsuse läbikukkumist nälja kaotamisel, nimetaksin seda ei millekski muuks kui häbiväärseks.

Lisaks sellele olen kulutanud veidi aega ja tutvunud eelmiste toiduteemaliste ülemaailmsete tippkohtumiste lõppdeklaratsioonidega. Ma olen jõudnud järeldusele, et neis on üllatavalt palju sarnasusi – nii üksikute kui ka Euroopa Parlamendi resolutsiooniga. Neis kõigis on juttu kiireloomulisusest ja eranditult kõigis nõutakse varasemate lubaduste täitmist. Aga kas nende üleskutsete kordamine ei peaks olema meile hoiatuse märgiks? ÜRO raportööri Olivier De Schutteri tsiteerides ütlen, et vaestel inimestel ei ole lubadusi vaja. Nagu sageli ennegi on öeldud, peaks toiduga kindlustatus olema inimõigus. Lugupeetud juhataja, tahaksin sellele teise nurga alt läheneda ja öelda, et piiblis õpetatakse meile, et vaeste toitmine on üks Jumala käske. See on minu isiklik ja meie ühine kohustus.

Dimitar Stoyanov (NI). – (BG) Mina käisin Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni kohtumisel Roomas isiklikult kohal. Nägin oma silmadega, milline see konverents oli. Arvan, et peame jätma oma silmakirjalikkuse, sest kui arvestada, kui palju raha kulutasime sellise konverentsi korraldamisele, mille tulemus on tavaliselt pikk lubadusterodu, siis peaksime ehk arvutama, mitu last oleks täna näljasurmast pääsenud, kui seda raha poleks kulutatud vaid rõõmsatele juttudele, nagu paljud eelkõnelejadki on maininud. Volinik ütles, et probleem on seotud üleilmse toiduainetootmisega, aga enne, kui me hakkame teise silmast pindu ära võtma, vaadagem, milline palk meie oma silmas on.

Teaduslikult on tõestatud, et minu kodumaal Bulgaarias on Euroopa Liidu kõige viljakam pinnas. 150 aastat tagasi suutsid bulgaaria talupidajad 19. sajandi tehnoloogia abil ära toita Ottomani impeeriumi kõige tihedama asustusega piirkonnad Väike-Aasias. Aga tänapäeval on Bulgaaria põllumajandus järjest enam kokku kuivamas, eriti pärast seda, kui Bulgaaria ühines Euroopa Liiduga. Kvoodid, mida komisjon ise on Bulgaariale andnud, piiravad tootmist ja Bulgaaria maa läheb raisku. Näiteks Euroopa Komisjoni poolt Bulgaariale antud tomatikvoodi täitmiseks piisab vaid ühest talust Bulgaaria 28 piirkonnas. See on nii sellepärast, et mingid andmed näitasid kümme aastat tagasi, et see on ametlik tootmismah. Aga mitte keegi ei vaata, milline võiks olla tegelik tootmismah. Praegu on Euroopa Liidus endas kehtestatud piirangud toiduainetootmisele, mis võiks aga hoopis olukorda suuresti parandada ja olla reaalseks abivahendiks nälja vastu võitlemisel. Niisiis on senikaua, kuni asju juhivad ametnikud, kes vaatavad ainult paberilehti ja keda miski muu ei huvita, meil üksnes lubadused ja mitte mingeid tegusid.

Filip Kaczmarek (PPE). – (PL) Lugupeetud juhataja! Nälgivate ja äärmises vaesuses elavate inimeste arv on viimasel aastal järsult kasvanud ja pole tõsi, et see on kapitalismi süü. On poliitilisi süsteeme, mis on inimestele ja näljaga võitlemisele märksa ohtlikumad. Toon ainult ühe näite. Euroopas viis kommunism mõnikümme aastat tagasi heade põllumajandustingimustega maa nälja piirile. Selle tulemusena suri ühes riigis nälga rohkem inimesi kui praegu kogu maailmas. See riik oli Ukraina. Soovitan teil suhtuda siin istungisaalis öeldusse ettevaatusega.

Aastal 2000 võtsid 198 ÜRO liiget vastu konkreetseid aastatuhande arengueesmärgid. Volinik rääkis täna neist esimesest, kõige olulisemast. Peame nüüd vastama küsimusele, kas see eesmärk on saavutatav. Eurooplased küsivad seda, kas meie prioriteedid ja poliitika on õiged, ja eelkõige näiteks seda, kas kallid võitlus kliimamuutuse vastu on olulisem kui võitlus vaesuse vastu. Minult küsiti just sel nädalal, kas Euroopa Liit ei aja vahendeid eesmärkidega segamini ja selle asemel, et võidelda üleilmse soojenemise mõjudega, alustab inimkonna ajaloo kõige kallimat võitlust tuuleveskitega – võitlust kliimamuutuse vastu.

Minu arvates oleks parim tõend sellest, et kliima kaitsmise ja nälja kaotamise vahel on seos, see, et viimases valdkonnas saavutatakse edu, teisisõnu maailmast tõepoolest kaotataks nälg. Siis ei süüdistaks keegi meid valedes prioriteetides ja selles, et peame võitlust kliimamuutusega tähtsamaks võitlusest näljaga, nagu ka Albert Dess ütles.

Põllumajandus on lähiaastatel väga oluline. Me peame veenma arengumaid ning aitama neil investeerida põllumajandusse ja pidada kinni oma lubadustest kasutada 10% eelarvest põllumajanduse arendamiseks. Ainult nii saame suurendada vaeste riikide põllumajanduslikku potentsiaali ja osaleda edukas võitluses nälja vastu.

Louis Michel (ALDE). – (FR) Lugupeetud juhataja ja volinik! Peale Silvio Berlusconi, kelle kodumaal tippkohtumine toimus, ei olnud Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni ülemaailmsel tippkohtumisel toiduga kindlustatuse teemal ühtegi juhtivat G8 liiget.

Seega sai sellest majanduslikult, sotsiaalselt ja rahaliselt väga poliitilisest kohtumisest tavaline tehniline koosolek. Sellegipoolest oli Jacques Dioufi eesmärk leida tööriistu ja tootmisvahendeid, et tagada arengumaades jätkusuutlik toiduga kindlustatus.

Nagu me teame – sest seda on korduvalt öeldud –, suurendab finants- ja majanduskriis nälga maailmas veelgi. See teema oli aktuaalsem kui kunagi varem, sest esimest korda ajaloos puudutab nälg praegu maailmas enam kui miljardit inimest. See on kuuendik maailma rahvastikust, 20% rohkem kui 2005. aastal ja 105 miljonit rohkem kui 2008. aastal.

Nagu José Bové ütles, tähendab see kõik suuremat ohtu uute ja ülimalt tõsiste konfliktide tekkeks. Toiduga kindlustatuse puudumiseni on viinud see, et põllumajandusse ei ole investeeritud. On fakt, et põllumajandus on ainus elatusallikas 70% maailma vaeste jaoks, nagu härra Diouf rõhutas. Ta palus eraldada 44 miljardit USA dollarit aastas investeeringuteks, mis peaksid aitama väiketootjaid. Tema palvet on täielikult eiratud – rikkad riigid ei ole kehtestanud mingit ajakava, koostanud strateegiat ega näidanud üles poliitilist tahet.

Austatud volinik, millist edu on saavutatud juulis G8 antud lubaduste elluviimisel? Et ma olen olnud teie olukorras, tean, kui raske on abiandjaid nõusse saada. Mul on endiselt mees see ülimalt raske lahing, milles osales ka president Barroso ja mille eesmärk oli saada kaks aastat tagasi need hädised miljard eurot toidurahastu loomiseks. Euroopa tulevik on ju tihedalt seotud arengumaade saatusega.

Lugupeetud volinik, ma ei usu meie ultrakapitalismist ja ultraliberalismist rääkiva sotsialistist kolleegi valemitesse. Nende kahe termini tähenduslik samastamine on lisaks ka eetiliselt vaieldav. Mina küll ei näe sellises üsna lühinägelikus ideoloogilises jutus lahendust.

Härra Le Hyaric, pean teile ütlema, et marksistlikul vaimupimedusel on mõne riigi alaarengus pärast sõltumatuks saamist palju rohkem süüd kui liberalismil.

Seda ma tahtsin öelda, sest ma ei tahtnud lasta ideoloogilisel ilukõnel või lühinägelikul manamisel, mis nihutab intellektuaalse aususe piire, jääda siin istungisaalis vastuseta.

Judith Sargentini (Verts/ALE). – Lugupeetud juhataja! Minu kolleegid José Bové ja Bastiaan Belder andsid ettekujutuse probleemist ja poliitilisest reaalsusest, aga põllumajanduses on üks uus suundumus. Rikkad riigid hoolitsevad oma põhitoiduse või biokütuste eest vaestest riikidest maad ostes – endale krabades, või nagu ilustatult öeldakse, põllumaad omandades. See toimub näiteks Madagaskaril.

See tundub maailma liidritele arutamiseks liiga tundlik teema. Euroopal ja tema juhtidel on moraalne kohustus astuda vastu sellele, mis minu arvates on kolonialismi uus vorm. Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni toiduteemalise tippkohtumise deklaratsioonis maakrabamise teemat ei puudutatud ja sellega seoses lasti käest võimalus nälg maailmas sihikule võtta. Miks te seda ei teinud?

Siis on veel ELi ühine põllumajanduspoliitika. Me toodame palju toitu. Eurooplastel on toit laual, aga ühine põllumajanduspoliitika rikub nii väikeste põllumajandustootjate kui ka arengumaade suurte põllumajandustootjate võimalused ja nad kaotavad võimaluse inimväärset elatist teenida. See tekitab toidupuudust ja toidu importimise vajadust. Millal me ükskord näeme vaba ja õiglast Euroopa põllumajanduspoliitikat?

Richard Ashworth (ECR). – Lugupeetud juhataja! Nii ÜRO kui ka Euroopa Liit on möönnud, et maailma kasvava rahvaarvu tõttu on vaja 50–100% suuremat põllumajandustootmist. Oleme sellega nõus. Me oleme voliniku arvamusega nõus nii sellepärast, et me oleme eelnimetatuga nõus, kui ka sellepärast, et see on eesmärk, mille saavutamata jätmist maailm ei või endale lubada. Ent samas nõutakse põllumajanduselt, et seda tuleb teha vähema maa, vee, energia ja vähemate kasvuhoonegaasidega. Seega peame aru saama kolmest asjast.

Esiteks peavad valitsused ja eelkõige EL investeerima rohkem teadus- ja arendustegevusse, sest meil lihtsalt ei ole teavet, mida tuleviku planeerimisel aluseks võtta. Teiseks on meil maailma turgude kõikumust arvestades vaja ühiselt põllumajanduspoliitikalt turvavõrku. Ning kolmandaks tähendab toiduga kindlustatus ja kõik, mida see endas Euroopa Liidu jaoks kätkeb, kulutusi. Need on kulutused, mida me ei saa üle kanda tarbijatele, ja sellepärast kordan: meil on vaja tugevat põllumajanduspoliitikat ja me peame võitma eelarvevaidluse.

João Ferreira (GUE/NGL). – (PT) Lugupeetud juhataja! Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni viimasel tippkohtumisel selle 193 liikmesriigi poolt vastu võetud lõppdeklaratsioon on võitluses nälja vastu kahjuks piisake meres. Pole seatud mingeid tähtaegu ja eelkõige pole määratud konkreetseid vahendeid ega tingimusi võitlemiseks selle nuhtlusega, mis puudutab enam kui kuut miljardit inimest.

Olemasolevate andmete kohaselt sureb maailmas pelga 90 sekundi jooksul, mis sellele kõnele kulub, 15 last nälga. See on kõige ilmsam ja teravam süüdistus ebaõiglasele, ärakasutavale, ebamõistlikule ja seetõttu ajalooliselt häbimärgistatud majandussüsteemile.

See on süsteem, mille aluseks on reaalne poliitika ja reaalsed suunised ning nüüd, härra Michel, eestvõitlejad ja liberaalne retoorika, mis on viinud praeguse olukorrani, kus agrotööstuslikku mudelit edendatakse kooskõlas suure põllumajandusliku toidutööstuse huvide kaitsmisega, mille tulemusena maailma põllumajandus on kvalitatiivselt vaesunud. Põllumajandusse on aastaid liiga vähe investeeritud, on soodustatud põllumajanduse eiramist ning väikeste ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtete kaotamist, kusjuures just nemad on elatusallikaks 70 protsendile maailma vaestest.

Turufundamentalism, erastamise ja liberaliseerimise poliitika ning vabakaubandus on viinud ja viivad maa söötijäämiseni, maa omandi koondumiseni, väheste kätes oleva tootmiseni ja paljude sõltuvuseni toidu kättesaamisel.

Asjatundjate hinnangul kuluks kroonilisest alatoitumusest jagusaamiseks 44 miljardit USA dollarit. See on palju tagasihoidlikum summa kui see, mille liikmesriigid annavad suurtele ettevõtetele, et päästa neid praegusest süsteemi kriisist.

Diane Dodds (NI). – Lugupeetud juhataja! Ülemaailmsel tippkohtumisel toiduga kindlustatuse teemal ütles peasekretär Ban Ki-moon, et tänane toidukriis avab meie silmad homseks. Aastaks 2050 võib meie planeedil elada 9,1 miljardit inimest. Seda on kaks miljardit rohkem kui praegu. See on vapustavalt suur arv, mis tähendab, et põllumajandustootjad peavad kasvatama 70% rohkem toitu.

Põhja-Iirimaa põllumajandustootjad tahavad selle nõudluse täitmisel kaasa lüüa. Aga enamik neist arvab, et Euroopa Liit takistab nende võimet toota rohkem toiduaineid, sest sunnib nitraadi- ja fosfaadimääruste ja bürokraatiaga vähendama loomkoormust, põllumajandusega seotud teadus- ja arendustegevust on vähe ning nii ongi tekkinud suhtumine, et toiduga kindlustatus ei ole probleem.

Ühise põllumajanduspoliitika reform määrab ära põllumajandustootjate võime toiduaineid toota. Samuti mõjutab see toidu hinda. Kui Euroopa Liit põllumajandustootjaid otsetoetustega ei abista, peab toidu hind tootmiskuludele vastavalt tõusma. Minu eesmärk on edendada toiduainetootmist Põhja-Iirimaa ja toiduga kindlustatust Euroopas. See on saavutatav ainult siis, kui põllumajandustootjatel lubatakse oma tööd teha.

ÜPP reformil on selles tohutu tähtsus ja toiduga kindlustatus peaks olema ÜPP reformimisel meie tähelepanu keskmes.

Mairead McGuinness (PPE). – Lugupeetud juhataja! Selle raporti ühe koostajana tahaksin kõigepealt tänada fraktsioone, kes tegid väga tihedat koostööd, et luua tekst, mille kohta ei ole esitatud muudatusettepanekuid. Minu arvates peaksime kõik selle üle head meelt tundma. Meil on paljudes asjades erinevad arvamused, aga minu meelest on dokumendi peamine eesmärk – teha õiget asja ja aidata kaasa maailma näljaste toitmisele – samm õiges suunas.

Olin ka üleilmse toiduga kindlustatuse ja ühise põllumajanduspoliitika raporti koostaja eelmisel ametiajal, mistõttu olen selle teemaga palju tegelnud. Tahaksin mainida üht väga lihtsat asja, millest paljud ei näi aru saavat – maailma toidavad põllumajandustootjad, kui neile antakse selleks õige kliima – ma mõtlen seda kõige laiemas tähenduses. Meie, ülejäänud, räägime sellest. Meie kohustus on töötada välja ja kehtestada poliitika, mis võimaldab põllumajandustootjatel toiduaineid toota. Nad teevad seda siis, kui neil on kaks põhiasja – mõistlikud hinnad ja stabiilne sissetulek. Hiljutine kõikumine tabas neid mõlemaid ja põllumajandustootmine ei suuda nii ellu jääda.

Kui ma ajapuudusesse ei jää, siis raporti ühe koostajana palun teilt sallivust. Palun ärge tehke ühisest põllumajanduspoliitikast kolli. Mõned väited, mida esitati, on aegunud. Oleme seda poliitikat igakülgset reforminud ja võib-olla oleks meil Euroopa Liidus ilma ÜPPta suuremad toiduga kindlustatuse probleemid. Miks mitte võtta selle parimad osad ja paluda arengumaadel ka ühist põllumajanduspoliitikat rakendada? Sest peaksime olema väga karmid – me ei tohiks lasta arengumaade valitsustel niisama pääseda. Nende kohustus on kasutada arenguabi õigesti ja meie kohustus on hoolitseda selle eest, et põllumajanduses kulutatakse ja sellesse investeeritakse rohkem raha. Arvan, et on aeg lõpetada keerutamine ja olla karmid nii valitsuste kui ka endiga. Meil on moraalne kohus ja me oleme valmis seda täitma.

Enrique Guerrero Salom (S&D). – (ES) Lugupeetud juhataja ja volinik! Maailma ees on kaks suurt pikaajalist ülesannet – võitlus kliimamuutuse mõjudega ning vaesuse ja näljaga maailmas.

Volinik nimetas arve, nagu ka kolleegid, ja need on ka Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni ülemaailmse toiduga kindlustatuse teemal peetud tippkohtumise lõppdeklaratsioonis – üle miljardi inimese kogu maailmas kannatab nälga ja 40 miljonit inimest sureb igal aastal vaesuse tõttu.

Aastatuhande arengueesmärkide saavutamist on takistanud kõigepealt toidukriis ja siis finantskriis. Me ei tee edusamme, vaid liigume hoopis tagurpidi. Need probleemid on pikaajalised, aga lahendused on hädavajalikud praegu. Ent viimastel nädalatel oleme kuulnud ärevusttekitavaid uudiseid, et peamised kasvuhoonegaaside õhkupaiskajad ei ole nõus Kopenhaageni konverentsil otsuseid langetama, ning Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni Rooma tippkohtumisel ei viibinud liidreid kohal ja puudusid konkreetset tulemusel.

Meie probleemid on ärevusttekitavad, aga tegutsemisvõime ei ole vähem ärevusttekitav. Inimesed on edu saavutanud sellepärast, et oleme tuvastanud probleemid, määratlenud lahendused ja need ellu viinud. Praegu me teame, millega silmitsi seisame, aga oleme kaotanud tegutsemisvõime.

Seetõttu toetan ma resolutsiooni, mis nõuab parlamendilt kohest tegutsemist.

Franziska Keller (Verts/ALE). – Lugupeetud juhataja! Lissaboni lepingu artiklis 208 on kirjas, et Euroopa Liidu arengupoliitika põhieesmärk on vaesuse vähendamine ja kaotamine. Vaesus on ka peamine nälja põhjus. Artiklis 208 on samuti kirjas, et liit võtab neid eesmarke arvesse muu poliitika puhul, mis tõenäoliselt mõjutab arengumaid.

Ent eksporditoetustega hävitab EL arengumaade turge, põhjustades sellega vaesust ja nälga. Kui tahame, et meie arenguabi oleks tulemuslik, peame hoolt kandma selle eest, et teised poliitikavaldkonnad seda ei takista. Vastasel juhul ei suuda me aastatuhande arengueesmarke saavutada. Me peaksime seda ühise põllumajandus- ja kalanduspoliitika reformimisel meeles pidama.

(Sõnavõtja nõustus vastama sinise kaardi küsimusele kodukorra artikli 149 lõike 8 alusel.)

Mairead McGuinness (PPE). – Lugupeetud juhataja! Tahaksin paluda, et eelkõneleja täpsustaks, millistest eksporditoetustest ta räägib. Ütlesin seda oma sõnavõtus ja olen nõus, et varem olid eksporditoetused kahjulikud, kuid Euroopa on oma põllumajanduspoliitikat muutnud. Kui me eelmisel aastal piimandussektorile eksporditoetused kehtestasime, oli ainus riik, kes selle üle kaebas, Uus-Meremaa, kes ei ole arengumaa. Kas tohiks paluda üht näidet, kus sellega praegu probleem on?

Franziska Keller (Verts/ALE). – Lugupeetud juhataja! Muidugi on külmutatud kana näide, mida te kõik hästi teate, veidi vana, aga praegugi jõuavad näiteks Euroopa Liidus suuri toetusi saavad tomatid Aafrika turgudele, kus nad on kohalikest toodetest odavamad ja seega põhjustavad töökohtade kadumist ja vaesuse suurenemist. Niisiis on see ikkagi tavaline nähtus ja arvan, et peaksime selle kallal veel vaeva nägema.

Béla Glattfelder (PPE). – (HU) Üha enam maailma teadlasi ütleb, et aastaks 2030 kujuneb üheaegselt välja tõsine nafta-, vee- ja toidupuudus. Ent tundub, et esimesena oleme silmitsi toidupuudusega, sest Maal on juba miljard näljast inimest. Nälga kannatavate inimeste arv kasvab kiiremini kui maailma rahvaarv. Nii et kui praegu on näljas iga kuues inimene, oleme mõne kümnendi pärast olukorras, kus näljas on iga neljas või viies inimene. Igas minutis sureb nälga kaks last. Selle olukorra lahendus ei ole muidugi see, et me peaksime Euroopa Liidus ühise põllumajanduspoliitika hülgama. Euroopa Liit saab olla tugev ja täita oma rolli maailmas jõuliselt ainult siis, kui tal on tugev ühine põllumajanduspoliitika.

Ent nälga ei ole ainult Aafrikas. Seda on ka Euroopa Liidus. Näiteks on Euroopa Liidus piirkondi, kus inimesed kulutavad toidule alla 10% oma sissetulekust, aga ka piirkondi – mõned Bulgaaria piirkonnad ja Rumeenia lõunaosa –, kus inimesed kulutavad toidule keskmiselt üle 50% oma sissetulekust. Sealhulgas on neid, kes kulutavad toidule kordi rohkem, sest see on keskmine näitaja. Seda tasub rõhutada, sest peame vaatama silma tõsiasjale, et iga kord, kui me koostame uue õigusakti, mis muudab põllumajandustootmise kallimaks ja vähendab selle tulemuslikkust – näiteks loomade heaolu õigusaktid, mille kohaselt tuleb ühe kilogrammi liha tootmiseks kasutada rohkem sööta –, me mitte ainult ei kahjusta keskkonda ega suurenda CO₂ heitkogust, vaid iga selline meede suurendab ka nälga tundvate inimeste arvu. Võib-olla jääb näiteks just selle lisandunud söödakoguse pärast, mida me peame kasutama linnukasvatustes, toitu puudu nälgiva lapse laualt.

Corina Crețu (S&D). – (RO) Alatoitumuses inimeste arv maailmas on ületanud miljardi künnise ja loonud kohutava olukorra, et iga kuues inimene kannatab nälga. Kahjuks, nagu enne mainiti, on peamiste tööstusriikide juhid näidanud üles ükskõiksust tippkohtumise suhtes, mis on nii oluline ja vajalik nagu see, mille Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon hiljuti Roomas organiseeris. G8 riikide juhid peale Itaalia peaministri ei pidanud vajalikuks sellele osaleda.

Ma ei saa teisiti, kui pean ütlema, milline tohutu ebaõiglane erinevus on selle, maailma SKTst 60% andva riikide rühma esindajate suurimal tähelepanul pangandussektori päästmisele ja üha enam meie kaasinimesi puudutava näljahäda traagilise reaalsuse eiramisel. Õigupoolest ei ole vaesed riigid seda kriisi ise tekitanud, aga neid tabab see kõige rängemalt.

Praegu on maailma näljahäda kõige tõsisem pärast 1970. aastat. Iga kuue sekundi järel sureb üks laps. Kahjuks pigistavad maailma arenenud riigid selle tragöödia koha pealt, mis oma keerulise mõju tõttu puudutab meid kõiki, silma kinni. Parim näide sellest ja samuti hoiatus meile on põllumajanduse eiramine viimase kahe kümnendi jooksul, mis ongi tekitanud praeguse toidukriisi. Ametliku arenguabi kogusummast põllumajandusele eraldatud vahendid on vähenenud 1980. aasta 17%-lt 2006. aasta 3,8%-le.

Toiduga kindlustatus on äärmiselt tõsine probleem, mis nõuab koheseid lahendusi. Selleks tuleb eelkõige avada turud ja anda arengumaade põllumajandustootjatele abi, et saaks toitu pakkuda ja nälja kaotada nii ruttu kui võimalik.

Esther Herranz García (PPE). – (ES) Lugupeetud juhataja! Tahaksin kõigepealt kiita Mairead McGuinnessi selle algatuse eest, mis näitab, kui tähtis on ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) osatähtsus toiduvajaduse rahuldamisel kogu maailmas.

Nüüd, kui Euroopa Komisjon näib tahtvat vähendada ÜPP koormat ühenduse eelarvele, tuleb rõhutada, et kuigi ÜPP võib prioriteetsuse kaotada, ei tohi seda juhtuda toiduga kindlustatusega. Eelmistel kümnenditel oli selge, et ilma ÜPPta oleks toiduga kindlustatuse saavutamine väga keeruline, kui mitte võimatu.

Seetõttu ei saa põllumajandust võrrelda teiste majandusharudega, mis suudavad vabal turul hästi toime tulla, sest toiduturg ei ole vaba turg. Põllumajandustootjad vajavad Euroopa Liidu toetust, et nende tegevus oleks edukas, ja Euroopa Liit omakorda vajab põllumajandustootjaid, et säilitada seda põllumajanduslikku mudelit, mis suudab toota piisavalt ja küllaldase kvaliteediga toitu üha nõudlikumatele inimestele.

Sellepärast arvan, et peaksime ÜPP suunda muutma, mitte selle ära kaotama. Selleks tuleb põllumajandustootjatele tagada otsetoetus ja taastada põllumajandusturgude juhtimise poliitika, et muuta hinnad stabiilsemaks – see ei oleks kasulik mitte ainult põllumajandustootjatele, vaid ka tarbijatele ja kolmandatele riikidele.

Tuleks luua heade tavade raamistik, et soodustada tasakaalus suhteid toidutarneahela eri osaliste vahel, vältides kuritarvitamist ja aidates kaasa kasumi õiglasemale jaotumisele.

Lisaks on vaja Euroopa tarbijate teavitamise poliitikat, milles tõstetakse esile ühenduse tootjate jõupingutusi Euroopa Liidu keskkonna, toiduga kindlustatuse ja loomade heaolu valdkonna õigusaktide järgimisel, sest ühenduse tootjad peavad konkureerima impordiga kolmandatest riikidest, kus kohaldatakse palju leebemaid norme.

Kolmandate riikide tootjad eelistavad Euroopa Liitu eksportimist oma riigi turu varustamisele, sest selline eksport on Maailma Kaubandusorganisatsiooni lepingute alusel tulusam.

Michèle Striffler (PPE). – (FR) Lugupeetud juhataja, volinik, kallid kolleegid! Enne öeldi, et iga viie sekundi tagant sureb kusagil maailmas üks laps nälga ja vaesusesse ning hinnanguliselt üle miljardi inimese kannatab alatoitumuse all.

Seega omandab maailma toiga kindlustatuse teema ülimalt pakilise iseloomu ning peab olema Euroopa ja rahvusvahelise poliitilise tegevuskava tipus. Euroopa poliitika peab olema sidusam, et aastatuhande esimene arengueesmärk saaks saavutatud.

Miljardi euro suurune toidurahastu on vajalik esimene samm ning rakendusmeetmed peavad keskenduma väikestele ja keskmise suurusega pere- ja taimekasvatustaludele, eelkõige naiste juhitud taludele, ja vaesele elanikkonnale ehk neile, keda toidukriis kõige rohkem puudutab.

Jätkusuutlik põllumajandus peab olema eelisküsimus. Uurida tuleks uuenduslikke rahastamismehhanisme, näiteks rahvusvahelist finantstehingute maksu, et aidata kaasa kliimamuutusega kohanemisele, ja samas tuleks olla avatud kõige haavatavamate riikide väikestele põllumajandustootjatele.

Ricardo Cortés Lastra (S&D). – (ES) Lugupeetud juhataja, head kolleegid! Pärast hiljuti lõppenud Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni ülemaailmset tippkohtumist toiduga kindlustatuse teemal tahaksin öelda, kui pettunud ma olen selle tagasihoidlikus sotsiaalses, ajakirjanduslikus ja poliitilises mõjus. Eelkõige olen pettunud selles, et ei jõutud kokkuleppele 44 miljardi USA dollari suuruses pakettis, mis on mõeldud vaesimate põllumajandustootjate abistamiseks, ja kurb, et kõik jätkub endistviisi.

Toiduga kindlustatusest, põllumajandusest ja arengust rääkides unustame sageli veenappuse, mis on praegu ja eelkõige tulevikus suur probleem. Praeguses majandus- ja keskkonnakriisis on rohkem kui kunagi varem vaja, et arenenud riigid võtaksid endale kohustuse luua uus rahvusvaheline kõrgeima taseme arutlusfoorum, mille eesmärk on kindlustada, et vesi oleks avalik hüve, jagada tehnoloogilisi võtteid ning töötada välja tõhusaid, säästlikke ja majanduslikult elujõulisi veemajandussüsteeme.

Kui me ei hoolitse vee eest, ei suuda me näljavastast võitlust kunagi võita.

Chris Davies (ALDE). – Lugupeetud juhataja! Thomas Malthus ennustas 18. sajandi Inglismaal, et rahvaarvu kasv ületab kunagi toidutootmise. Nüüd on tema ideed paljus ümber lükatud, sest meil on toimunud hulk põllumajandusrevolutsioone, mis on meie ühiskonda muutnud. Ent tema sõnades oli ka tõde – meist paljude eluajal on maailma rahvaarv kolmekordistunud – kolmekordistunud, täiesti uskumatu – ja väga paljudes maailma kohtades on rahvaarvu kasv suurem kui toidutootmine. Peame rohkem ära tegema, kui tahame vältida nälga ja ohjeldada rahvaarvu kasvu, ning selleks peame kandma hoolt, et naised saaksid kõikjal ise oma viljakuse üle otsustada. Ja me peame päästma laste elud. Parim viis vähendada rahvaarvu kasvu on päästa noorte elud, et inimesed ei tunneks vajadust luua suuremaid peresid.

Oleme siin läänemaailmas sõltuvuses liha söömisest. See on tohutu ressursside raiskamine. Kõik, mis minul, kes ma loobusin liha söömisest 20 aastat tagasi, öelda on – ma saan aru, et mu aeg on otsas, juhataja –, on see, et kui tahame maailma päästa ja vältida nälga, söögem rohelist, mitte punast.

Peter Jahr (PPE). – (DE) Lugupeetud juhataja! Piisava toidu saamine on inimõigus ja nälg inimsusevastane kuritegu. Samuti arvan, et inimkonnal on piisavalt teaduslik-tehnilisi teadmisi, et keegi siin maailmas ei peaks nälga kannatama. Muidugi on nälja vastu võitlemiseks maailmas vaja ka raha. Ent asi ei ole ainult rahas. Peame enne täitma ka järgmised nõuded: esiteks ehitama arengumaades üles stabiilse demokraatliku struktuuri, teiseks võitlema korruptsiooniga, kolmandaks looma arengumaades sobiliku põllumajandussüsteemi ja siis viimaks investerima põllumajandusse. Esimesest kolmest punktist räägitakse sageli liiga vähe. Lisaks läheb palju raha nendes riikides kaotsi, satub valedesse kättesse ja kasutatakse ebaausaks tegevuseks.

Marc Tarabella (S&D). – (FR) Lugupeetud juhataja! Tahaksin veel lisada üht-teist oma paari päeva tagusele sõnavõtule traagilisest toidukriisist, millesse on sattunud eelkõige Aafrika, ja sellest, et maailma toiduga kindlustatuse probleemil pole selgelt peamiste tööstusriikide, aga ka tekkiva turumajandusega riikide toetust.

Roomas peetud Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni aruteludes süüdistasid paljud vabaühendused rahvusvahelisi toiduettevõtteid püüetes krabada endale tuhandeid hektareid väga viljakat maad, mis kuulub arengumaade väikestele põllumajandustootjatele. Etioopiast Indoneesiani on sel moel omandatud juba üle 40 000 hektari.

Samuti mõistsid nad hukka paljude rikaste riikide kalduvuse soodustada keemiliste väetiste ja uue tehnoloogia kasutamist Aafrikas, selle asemel et julgustada agroökoloogilist säästvat arengut. Nad pahandasid agrokeemiaettevõtete ja väljendasid pahameelt GMOde kasutamise ja taimeviljelust kahjustava biokütuste arendamise pärast.

Kutsun Euroopa Liitu üles investeerima kiiresti üleilmse partnerlusprojekti loomisse, mis võimaldaks nälgavastase võitluse paremat kooskõlastamist. Mulle tundub, et elatuspõllumajandus on kahtlemata kõige ilmselgem lahendus.

Elisabeth Köstinger (PPE). – (DE) Lugupeetud juhataja! Pikaajaline toiduga kindlustatus on ühise põllumajanduspoliitika üks olulisemaid ülesandeid. Eelkõige toidunappust arvestades peame rõhutama, kui tähtis on tugev ÜPP, mis saab tulevikus olulise rolli üleilmsete probleemide lahendamisel.

See tähendab, et ÜPP-le on vaja piisavas koguses pikaajalist rahastamist. ÜPP on ELi toidu- ja julgeolekupoliitika oluline osa ning pärast 2013. aastat on sellel tähtis roll arengupoliitikas ja ELi-välises toiduga kindlustatuse poliitikas. Sellepärast on eelisvaldkonnad laitmatult toimivad ökosüsteemid, viljakas pinnas, stabiilsed veevarud ja maamajanduse edasine mitmekesistamine. Rahvusvahelisel koostööl ja solidaarsusel koos tasakaalus kaubanduslepingutega, mis soodustavad, mitte ei ohusta toiduga kindlustatust, on suur osa üleilmsetes toiduga kindlustatustes ja siin saab tugev ÜPP anda märkimisväärse panuse.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE). – (RO) Kõigepealt kordan kolleeg Stoyanovi poolt juba mainitud mõtet ja ütlen, et mõistan hukka selle, et meil on paljudes Euroopa riikides nii palju harimata maad, kui me samas räägime näljast maailmas.

Teiseks – kuna resolutsiooni ettepanekus seda teemat käsitletakse ja mul on hea meel, et volinik seda teemat puudutas, tahaksin juhtida tähelepanu ohule, mida kujutab endast oma toiduga varustatuse eesmärk, mis on väga moes. Sellel eesmärgil, mis ei ole toiduga kindlustatusega samatähenduslik, võib olla praeguses olukorras soovimatu mõju, sest kliimamuutus mõjutab iga piirkonda erinevalt. Selline olukord muudab kaubanduse vajalikumaks kui kunagi varem, mitte et iga riik peaks püüdma kogu oma toidu ise toota.

Marian Harkin, ettepaneku koostaja. – Lugupeetud juhataja! Tahaksin vaid kommenteerida kaht küsimust, mis arutus seni on tõstatatud. Esimene on nälja ja kliimamuutuse seos. Nagu Ban Ki-moon Roomas ütles, peame Maa kliima muutumise tingimustes aastaks 2050 tootma 70% rohkem toitu, sest maailma rahvaarv kasvab, aga ilmastik muutub äärmuslikumaks ja ettearvamatuks. Seega mõjutavad kõik kliimamuutuse vastase võitluse positiivsed tulemused kasulikult ka toiduainetootmist.

Teine taas tõstatatud küsimus on lihtsama väljapääsu valimine – süüdistada ühist põllumajanduspoliitikat, nagu see oleks süüdi kõikides arengumaade raskustes. ÜPP ei ole ideaalne, aga seda on reformitud. Kui tahame, et meie põllumajandustootjad jätkaksid tootmist ja tagaksid Euroopas toiduga kindlustatuse, ei saa me õigusaktide ja toetuse kaotamisega sõna otseses mõttes sundida neid tegevust lõpetama.

Kas keegi on näiteks korraldanud uuringu ELi hiljutise suhkrutööstuse reformi kohta, et teada saada, kas ELi suhkrutööstuse suuremahuline hävitamine on toonud kasu Kolmanda Maailma riikide tootjatele või on see olnud kasulik ainult suhkruparunitele ja maaomanikele ning jätnud väikesed suhkrutootjad vaesusesse? Ma ei taha kuidagi vähendada maailma näljahäda tähtsust, aga me peame hoolt kandma selle eest, et kui me esitame probleemile lahendusi, siis need ka probleemi tõepoolest lahendavad.

Sari Essayah (PPE). – (FI) Lugupeetud juhataja! On suurepärane, et samal päeval, kui arutame resolutsiooni Kopenhaageni kliimakonverentsi kohta, on jutuks ka toiduga kindlustatus ja näljaprobleem, sest need teemad on väga tihedalt seotud.

Mõned parlamendiliikmed juba mainisid seda probleemi, kuidas me kliimapolitiika kaudu oleme osaliselt probleeme juurde tekitanud. Oleme seadnud ebarealistlikud eesmärgid näiteks seoses biokütustega ja see on viinud olukorran, kus biokütuste jaoks biomassi kasvatamiseks ostetakse maad arengumaades. Nii

võetakse maa ära vaesematest vaeseimatelt, kes saaksid seda harida ja kasutada oma põllumajandustootmise arendamiseks.

Sarnaseid moonutusi on ka põllumajanduspoliitikas. Need on viinud ülemäärase toodangu eksportimiseni arengumaadesse, mis takistab sealse põllumajanduse arengut. Ääretult tähtis on pidada meeles tõsiasja, et maailmas on praegu toitu rohkem kui küll, aga jagamissoovi sama hästi kui pole.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Lugupeetud juhataja! Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni viimasel tippkohtumisel ei suutnud osalejariigid esitada ühtegi edasiviivat ettepanekut. Ühise strateegia puudumine rahvusvahelisel tasandil on murettekitav, arvestades eelkõige maailma pidevalt kasvavat rahvaarvu, mis peaks aastaks 2050 jõudma üheksa miljardi inimeseni.

Mäletame kõik hästi 2007. aasta toidukriisi, kui pärast põhipõllumajandustoodete hindade järsku tõusu jäid miljonid inimesed maailmas toidupuudusesse. Arvan, et see kriis peaks meid õpetama. Peame lõpetama tegevuse, mille eesmärk on piirata põllumajandustootmist ja mis on viimastel aastatel ELis nii populaarne, nii veider kui see ka ei tundu.

Arvan, et toiduaineturu üleilmseid suundumusi arvestades on igasugune püüd ühist põllumajanduspoliitikat piirata rumal ja see ohustab lähitulevikus meie maailmajao toiduga kindlustatust. Peaksime aitama arengumaadel luua põllumajanduspoliitika, mis võimaldab neil tagada oma kodanike toiduga kindlustatuse.

Karel De Gucht, komisjoni liige. – Lugupeetud juhataja! Ka mina mõistan hukka, et ükski G8 juhtidest ei olnud Roomas, välja arvatud komisjoni president Barroso, ja muidugi aitab see kaasa muljele, et tippkohtumine ei andnud eriti midagi uut. See on minu arvates ilmselge ka siis, kui vaadata lõppdeklaratsiooni. Teisalt pean samuti väga tähtsaks asjaolu, et suudame toiduga kindlustatuse küsimuse hoida poliitilises päevakorras. Paljude 2009. aastal toimunud tippkohtumiste tulemus on kindlasti olnud see, et teema on nüüd rahvusvahelise tegevuskava eesotsas ja alati, kui maailma juhid kokku saavad, näiteks hiljutisel G 20 kohtumisel Pittsburghis, räägitakse arengukoostööst ja arengupoliitikast. Nii et see iseenesest on väga positiivne asi.

Mina käisin Roomas ja pean ütlema, et peale lõppdeklaratsiooni, mis, tuleb tunnistada, valmistab veidi pettumust, toimusid väga head arutelud, osavõtt oli väga hea ja midagi kasulikku võib veel sellest välja tulla. Näiteks räägiti arengumaade viljaka maa müümisest ja riikidest, kus ei ole haritavat maad. Nende ostmise on iseenesest väga huvitav aruteluteema ja arvan, et selles küsimuses suudame ka mingile ühisele arusaamisele jõuda.

Teiseks tahaksin öelda, et ühine põllumajanduspoliitika ei ole muidugi ideaalne, nagu paar parlamendiliiget juba mainisid. Siin maailmas ei ole miski ideaalne, aga kui vaadata ÜPP mõju arengumaadele, võib minu arvates öelda, et see on kaugelt kõige vähem kahjulik suure kauplemissbloki süsteem, kui arvestada moonutatavat mõju arengumaadele. Maailma Kaubandusorganisatsioon on tunnistanud, et enamik meie toetusi, kui mitte kõik, ei moonuta kaubandust, sest need suurendavad põllumajandussissetulekut, mitte põllumajandustoodete hindu.

Samuti olen ma veidi – kuidas nüüd öeldagi – pettunud, et süüdistame kogu aeg endid. Ka Euroopa ei ole ideaalne, aga arvan, et näiteks toidurahastuga astusime suure sammu edasi. See hõlmab miljardit eurot kaheks aastaks. See ei ole mõeldud toidu tarnimise toetamiseks, vaid peamiselt seemnete ja muu andmiseks, mis hoiaks elus arengumaade väikesi põllumajandustootjaid. Arvan, et see on tõepoolest uuenduslik. Seda on selliseks pidanud ka näiteks Maailmapank, kes selle mehhanismi üle võtab. Seega ei peaks me kogu aeg endid süüdistama. Muide, see rahastu oli minu eelkäija idee. On üks asi, milles ma temaga nõus ei ole, ja see puudutab üht härrat, kes on vahepeal ära läinud – Patrick Le Hyarici. Ta ei ole mitte sotsialist, vaid kommunist. Ma mõtlen seda, et peaksite vaatama tema fraktsiooni – ta on kommunist ja see tõenäoliselt selgitab tema mõttekäiku.

Seda öelnud, jätkan, et ka L'Aquila võttis Euroopa Komisjon vastutuse ja lubas anda neli miljardit USA dollarit, mis on umbes 20% toidupaketist ja abipaketist, milles seal kokku lepiti. Sellega oleme kindlalt kõige suurem abistaja, kes L'Aquila lubadusi andis, ja me kavatseme need ka täita. Samuti kavatseme selle summa eraldada ja välja maksta niipea kui võimalik.

Lõpetuseks räägin ELi uuest põllumajandus- ja toiduga kindlustatuse poliitikast, sest komisjoni 2010. aasta töökvaa on plaan esitada nõukogule ja parlamendile teatis Euroopa Liidu uue põllumajandus- ja toiduga kindlustatuse poliitika kohta. Selles vaadatakse läbi praegused põllumajandust ja toiduga kindlustatust puudutavad küsimused, näiteks kliimamuutusest põhjustatud probleemid, suurem tähelepanu toitumisele ja toidukvaliteedile, turvavõrkude ja sotsiaalkaitse poliitika, biokütuste mõju toiduainetootmisele või uue

tehnoloogia ja biotehnoloogia kasutamine ja mõju, järjest suuremad nõuded, et täidetak스 õigustest tulenevaid vajadusi, suuremahuline maa omandamine jms.

Teatise eesmärk on esiteks uuendada ELi lubadust aidata arengumaadel edendada oma põllumajandustootmist. See on tähtis, eriti arvestades maailma suureneva elanikkonna kasvavat nõudlust toidu järele, muutuvaid toitumismalle ning probleeme ja ohte, mida kliimamuutus säästliku põllumajandustootmise jaoks tekitab. Teiseks on eesmärk alutada mõttevahetus, mil viisil saaks EL kõige paremini kasutada oma kogemusi ja oskusteavet selle kohta, kuidas aidata kaasa regionaalpoliitika ning põllumajanduse ja toiduga kindlustatuse strateegiliste raamistike loomisele. Kolmandaks on selle eesmärk olla aluseks terve ELi liikmesriikide olemasolevate poliitikaraamistike ühtlustamisele vastavalt L'Aquila tegevuskavas sätestatud kohustustele. Neljandaks on eesmärk pakkuda välja viise, kuidas EL saaks kiirendada aastatuhande arengueesmärkide, eelkõige neist esimese saavutamise käiku, arvestades aastatuhande arengueesmärkide peatset läbivaatamist 2010. aasta septembris New Yorgis. Viiendaks on eesmärk ELi parem positsioon, arvestades praegusi muutusi üleilmses toidupõllumajanduse juhtimise süsteemis, ning viimasena püütakse tegelda küsimustega, mis on hiljuti toiduga kindlustatuse tegevuskavas tähtsale kohale tõusnud.

Nende teemade üle alustati üldsusega konsulteerimist 16. novembril ja see kestab jaanuari alguseni. Niisiis peame nõu kõikide sidusrühmadega ja koostame siis Euroopa Komisjoni ametliku teatise.

Juhataja. – Mulle on kodukorra artikli 110 lõike 2 alusel esitatud kuus resolutsiooni ettepanekut⁽⁶⁾.

Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub neljapäeval, 26. novembril 2009.

19. Liha sissevedu kolmandatest riikidest (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on komisjoni avaldus liha sisseveo kohta kolmandatest riikidest.

Androulla Vassiliou, komisjoni liige. – (EL) Lugupeetud juhataja! Palun vabandust, et räägin sellest teemast auvääralt parlamendiliikmete huvides veidi liiga pikalt, aga see teema on ülimalt huvipakkuv ja sellel on palju tahke.

komisjoni liige. – Komisjonil on kolmandatest riikidest tuleva liha jaoks kehtestatud kindel kogum ELi loomade heaolu ja rahvatervise nõudeid.

Mitu aastat on ELil olnud väga tulemuslik impordipoliitika, milles arvestatakse teaduse edusamme ja kolmandates riikides hetkel esinevaid haigusi. Eelkõige pööratakse selles hoolikalt tähelepanu eksportivates kolmandates riikides esinevale suu- ja sõrataudile, sest nagu teate, ELis seda tõbe, mis võib tekitada tõsist majanduslikku kahju, ei ole. Suu- ja sõrataudi leviku vältimiseks on Maailma Loomatervishoiu Organisatsiooni tasandil kehtestatud väga üksikasjalikud normid ja nõuded.

Maailma Kaubandusorganisatsiooni sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete rakendamise lepingus tunnistatakse, et kui riigid kasutavad toodete kontrollimiseks eri norme ja meetodeid, ei pruugi see tähendada loomade ja rahva tervisega seotud ohtude suurenemist. EL ei saa kolmandatele riikidele peale suruda oma õiguslike meetmete täpse koopia kasutamist, nagu ka kolmandad riigid, kuhu meie ekspordime, ei saa meile peale suruda oma riiklikke eeskirju. Saame nõuda ainult seda, et nende meetmete mõju oleks meie omadega samaväärne.

Võtame näiteks jälgitavuse. Meil on ELis väga karmid eeskirjad üksikveiste märgistamise ja jälgitavuse kohta. Taudipuhangu korral võimaldavad meie eeskirjad nakatumiskahtlusega loomade liikumist jälgida, et haiguse levikut piirata. Lisaks võimaldavad meie eeskirjad jälgida toidu või sööda liikumist kõikides tootmis- ja turustusetappides põllumajandusettevõttest tarbijani. Teisalt on ELi eksportivatele kolmandatele riikidele kohaldatavate jälgitavuse eeskirjade eesmärk ainult tagada, et sisseveetud lihaga ei kaasne ELi jaoks vastuvõetamatuid riske. Seega on nende eeskirjade kohaldamisala palju piiratum kui ELis kehtivate oma.

Samuti tahaksin rõhutada asjaolu, et ELi veiste jälgitavuse meetmed võeti vastu suuresti vastuseks hullulehmatõve kriisile, mis, nagu te mäletate, vähendas järsult tarbijate usaldust ja kahjustas veiselihakaubandust siseturul.

⁽⁶⁾ Vt protokoll.

Tahaksin nüüd kasutada võimalust ja selgitada täpsemalt seda väga tulemuslikku riski vähendavate meetmete kogumit, mis meil on veiseliha impordi kohta kehtestatud ning mis tagab ELi rahva ja loomade tervise suurima võimaliku kaitse, kuid arvestab samas Maailma Loomatervishoiu Organisatsiooni norme ja on igati kooskõlas sanitaar- ja fütosanitaarmedetite rakendamise lepingu põhimõtetega. Need meetmed võib jagada viiele peamisele kaitsetasandile. Need on nii laiahaardelised, et ainult 12 kolmandat riiki väljaspool Euroopat on suutnud kõiki neid nõudeid täita, mistõttu me veame veiseliha sisse ainult neist vähestest riikidest.

Esiteks on veiseliha sissevedu lubatud vaid neist kolmandatest riikidest või nende teatud osadest, kellele on antud konkreetne luba pärast nende veterinaarasutuste pädevuse ja üldise loomade tervishoiu olukorra kontrolli komisjoni poolt. Teiseks peavad Maailma Loomatervishoiu Organisatsioon ja Euroopa Liit olema veiste päritolupiirkonna tunnistanud suu- ja sõrataudivabaks. Kolmandaks peab veiseliha eksportivatel riikidel olema heakskiidetud järelevalvekava konkreetsete veterinaarravimite, kasvukiirendajate ja tootlikkuse parandajate jääkide jaoks, mille kasutamine toiduks kasvatatavatel loomadel on ELis piiratud või keelatud. Neljandaks peab kogu sisseveetav värske liha tulema heakskiidetud tapamajadest, mis on selleks otstarbeks loa saanud ja registrisse kantud. Viiendaks on meil konkreetsed tingimused liha tootmise ja hoiustamise jaoks.

Veel üks kaitsetasand on see, et konte võib olla vaid Austraaliast, Kanadast, Tšiilist, Uus-Meremaalt ja Ameerika Ühendriikidest toodud lihas. Ülejäänud seitsmest loa saanud riigist võib Euroopa Liitu eksportida ainult konditustatud ja laagerdunud veiseliha ilma rupsita. Selline töötlemine peatab suu- ja sõrataudi viiruse, kui see peaks ikka pärast kõiki eelkirjeldatud meetmeid kuskil olema, ja pakub nii lisakaitset. ELi turule mõeldud lihasaadetised peab sertifitseerima ametlik veterinaar, kes kinnitab, et kõik eelnimetatud tingimused on igati täidetud.

Kui lihasaadeti jõuab ELi, kontrollivad seda piiripunktides liikmesriikide ametlikud veterinaarteenistused. Kogu sisseveetud liha peab ELi piiril läbima kohustusliku veterinaarkontrolli. Piiripunktidel on kohustus teha dokumentide, identiteedi ja füüsilisi kontrole. Kogu imporditud liha peab läbima piiripunktides dokumentide ja identiteedi kontrolli. Lisaks tehakse vähemalt 20 protsendi sisseveetud liha saadetiste füüsiline veterinaarkontroll. Lisaks on veel üks kaitsetasand – kogu ELis kehtiv keeld sööta loomadele toidujäätmeid. Selle meetme mõte on tagada, et ELis kasvatatavad suu- ja sõrataudile altid liigid ei puutuks selle viirusega kokku, kui see peaks eelkirjeldatud meetmetele vaatamata ELi sattuma.

Kõik nimetatud meetmed on täielikult ühtlustatud. Euroopa Toiduohutusamet tunnistas 2006. aastal, et need meetmed on suu- ja sõrataudi ELi sattumise ohu vähendamisel väga tulemuslikud. Oma arvamuses ütles Euroopa Toiduohutusamet, et ELis kehtib seega väga keeruline impordikontrollisüsteem. Need jõupingutused paistavad olevat väga tulemuslikud liha ja lihasaaduste seaduslikus kaubanduses.

See toob mind järgmise teema juurde. Pärast veterinaariaga seotud imporditingimuste ühtlustamist 1970ndatel ei ole meil ELis olnud seaduslikult sisse veetud lihast alguse saanud suu- ja sõrataudipuhangut. Olen kindel, et mul pole vaja teile meelde tuletada, et Ühendkuningriigi 2001. aasta suu- ja sõrataudipuhang sai alguse ebaseaduslikust liha sisseveost – kõige tõenäolisemalt Aasiast – ja ebaseaduslikust toidujäätmetega söötmisest. Sellepärast arvan, et peaksime oma jõupingutused suunama sinna, kus on tegelikud ohud, ja võtma sihikule ebaseadusliku sisseveo või isikliku sisseveo, mitte püüdma seaduslikku importi ülemäära reguleerida. Sellega seoses loodan, et olete kõik näinud ELi lennujaamades ja muudes ELi saabumise kohtades plakateid, kus selgitatakse reisijatele loomse päritoluga toodete sisseveo eeskirju.

Tean, et mõned teist on väljendanud muret Brasiilia veiseliha sisseveo pärast. Tahaksin teile meelde tuletada, et eelmise aasta jaanuaris kehtestati Brasiilia veiseliha impordile lisanõuded. Nende seas on lisaks kõikidele juba kirjeldatud nõuetele ka kohustus, et Brasiilia võimud peavad kõik päritolulalud üle kontrollima ja heaks kiitma. Brasiilia võimud on nüüd kehtestanud ka nõude, et need veised, kelle liha läheb ELi turule, tuleb üksikhaaval märgistada ja andmebaasi kanda. Neid loomi on alla 1,5% kõigist Brasiilia veistest, keda on heakskiidetud ettevõtetes umbes 2,9 miljonit. Selle tagajärjel hindasid Brasiilia võimud uuesti ettevõtteid, kes tahavad toota veiseliha ELi eksportimiseks. 2007. aasta novembris ekspordiõigust omanud enamast kui 10 000 ettevõttest on praegu heakskiidu saanud ainult 1708. Selle tagajärjel on Brasiilia veiseliha sissevedu ELi järsult vähenenud. 2009. aasta alguses tuvastati komisjoni kontrolli käigus mõned puudujäägid ja Brasiilia võimud näitasid üles igakülgse koostöö tahet, et nende puudujääkidega tegelda. Igatahes ei andnud kontrolli üldtulemused alust kehtestada Brasiilia veiseliha sisseveole mingeid lisapiiranguid. Praeguse asjade seisu juures võiks Brasiilia veiseliha sisseveole lisapiirangute kehtestamist tõlgendada protektsionismina ja see võib viia meie meetmete kahtluse alla seadmiseni Maailma Kaubandusorganisatsioonis.

Samuti ei tohi me unustada, et ELil tuleb aeg-ajalt seista silmitsi loomatervishoiu või toiduohutuse probleemidega, ja me nõuame, et kolmandad riigid reageeriks neile asjakohaselt. Seetõttu peaksime andma eeskujuga järgima ise rahvusvahelise kaubanduse reegleid.

Lõpetuseks tahaksin parlamendile kinnitada, et komisjon jätkab tegevust ebaseadusliku sisseveo vastu, sest see on suurim oht meie rangetele normidele. Samuti jätkab komisjon praegust kolmandatest riikidest, sealhulgas Brasiiliast imporditava veiseliha proportsionaalset kohtlemist. See tagab, et ELi rahva ja loomade tervis on jätkuvalt hea ja EL on rahvusvahelisel tasandil lugupeetud.

Esther Herranz García, *fraktsiooni PPE nimel*. – (ES) Lugupeetud juhataja! Euroopa Liit on kehtestanud ühenduse tootjatele toiduohutuse, tervishoiu, loomade heaolu ja keskkonna kohta maailma kõige karmimad normid. Euroopa karjakasvatajad peavad neid norme järgima, kui tahavad saada Euroopa Liidult toetust. Suuremale osale ei korva see toetus suurenenud kulused ja talusid hüljatakse ärevusttekitavalt palju. See jätkub, kui ei võeta piisavaid meetmeid.

Aga vaadelgem probleemi lähemalt. Euroopa tootmise üha suurenev puudujääk kaetakse muidugi impordiga kolmandatest riikidest, peamiselt Brasiiliast. Ühenduse karjakasvatajatele avaldatavat survet arvestades oleks täiesti ebaaus lubada ühenduse turule lihasaadetisi, mis ei vasta miinimumnõuetele, milles Euroopa Liit ja kolmandad riigid on kokku leppinud.

Samuti tahaksin rõhutada asjaolu, et need nõuded on leebemad kui meie oma põllumajandustootjatele kehtestatud nõuded, sest näikse, et täpselt samade normide kehtestamine kolmandate riikide impordile oleks vastuolus Maailma Kaubandusorganisatsiooni eeskirjadega. Arvestades, et Maailma Kaubandusorganisatsioon ei lase meil kohaldada impordi suhtes samu norme, mida kohaldatakse Euroopa karjakasvatajate suhtes, peab komisjon hoolitsema vähemalt selle eest, et kogu liha, mis tuleb üle ühenduse piiride, pärineb piisava kontrolli läbinud põllumajandusettevõtetest. Importi sellistest riikidest nagu Brasiilia ei oleks mõistlik takistada, sest ühenduse nõudlust tuleb rahuldada. See aga ei anna meile õigust silma kinni pigistada või kõrvale vaadata, kui Euroopa Liidu Toidu- ja Veterinaaramet avastab korralise kontrolli käigus mingi eeskirjade eiramise.

Tahaksin teada, miks komisjon tahab nii väga neid eiramisi alatähtsustada, kui arvestada seda, et Toidu- ja Veterinaaramet leidis oma viimasel kontrollkäigul Brasiiliasse, et mõned sertifitseerimisasutused ei vasta nõutavatele kontrollinormidele. Toidu- ja Veterinaaramet leidis ka suuri puudujääke Brasiilia jälgitavussüsteemis ja probleeme paljude saadetistega, mis liikusid Euroopa Liidu poole, aga millel ei olnud vajalikke sertifikaate.

Kuidas saab seda teavet arvestades garanteerida, et need 1 500 Brasiilia põllumajandusettevõtet tõepoolest vastavad kokkulepitud nõuetele?

Alan Kelly, *fraktsiooni S&D nimel*. – Lugupeetud juhataja! Peame siin Euroopas panema paika liha sisseveo põhimõtted, mis moodustavad meie selle valdkonna poliitika, ja meil peab olema tugev, aga õiglane õigusaktide süsteem.

Nende põhimõtete aluseks peavad olema tarbijate ohutus ja usaldus, keskkonnakaitse ja – mis kõige tähtsam – õiglane tegevuskeskkond lihatootjatele. Praegune süsteem on jõhkralt ebaõiglane nii põllumajandustootjate kui ka tarbijate jaoks. Sunnime oma põllumajandustootjaid järgima tervet hulka aeganõudvaid ja kalleid tavasid, et siis lasta väljastpoolt ELi tulevatel lihatoodetel hinnad alla lüüa. Brasiilia on suurepärane näide sellest. Toidu- ja Veterinaarametil on selle kohta tohutult tõendusmaterjali.

Selline olukord ei ole lihtsalt jätkusuutlik. Brasiilias ei vasta põllumajandustootmise tavad paljudel juhtudel lihtsalt Euroopa tarbijatele teadaolevale ja vastuvõetavale normile. Kui me ei ole hoolikad, kaob stiimul toota kvaliteetset ja ohutut liha, sest lubame madalama kvaliteediga toodetel meie hindu alandada ja põllumajandustootjate sissetulekut kärpida. Samuti kaob selle pärast, kuidas toidutootmisahel on lõimunud, sellesse süsteemi sisenenud liha paljudesse eri toodetesse ja muutub jälgitamatuks. Kuidas on see Euroopa tarbijate suhtes õiglane?

Euroopa veiselihatootjaid nõogitakse ja selline olukord ei saa jätkuda ei nende ega ka tarbijate jaoks. Puudub usk, et hiljuti kehtestatud uusi meetmeid tegelikult keegi hindab. On palju näiteid sellest, kuidas väidetakse, et veised on kasvatatud heakskiidetud talus, aga tegelikult need sealt ei pärine.

Lugupeetud volinik, ma ei propageeri mingilgi moel proteksionismi, aga aeg on midagi ette võtta. Me ei saa käed rüpes pealt vaadata, kuidas selline asi jätkub. See on lihtsalt ebaõiglane. See on ebaõiglane Euroopa

tarbijate suhtes ja see on ebaõiglane Euroopa tootjate suhtes, kes peavad tegema asju, mida Brasiilia tootjad ei tee ega nõustu tegema.

George Lyon, fraktsiooni ALDE nimel. – Lugupeetud juhataja! Tahaksin tänada volinikku avalduse eest, kus ta andis ülevaate kaitse- ja muudest meetmetest, millega hoolitsetakse selle eest, et kolmandate riikide import vastaks rangeimatele võimalikele normidele. Tahaksin vaadelda eelkõige Toidu- ja Veterinaarameti aruannet Brasiilia kohta. Sobivad jälgitavussüsteemid ja heakskiidetud põllumajandusettevõtted Brasiilias on nende meetmete tuum, mille kehtestamist EL on nõudnud, et vältida igasugust ohtu, et ELi veetakse sellest riigist sisse saastunud lihatooteid. Neil on ülioluline roll selles, et ELi tarbijatele, põllumajandustootjatele ja maksumaksjatele ei ole mingit ohtu.

Ärgem unustagem, et suu- ja sõrtaud on Brasiilias endiselt tõsine probleem. Komisjoni Toidu- ja Veterinaarameti veebruariaruandes oli aga esile toodud palju probleeme: pooltes kontrollitud põllumajandusettevõtetes, mis tootsid ELi eksportimiseks, oli probleeme. 25 protsendis neist oli tõsisemaid probleeme – puudusid kõrvamärgid, põllumajandusettevõttes oli loomi, keda ei olnud võimalik tuvastada, ja põllumajandustootjatel polnud aimugi, kust nad olid tulnud. Puudusid dokumendid, oli huvide konflikti probleeme, ELi inspektorid leidsid, et üks valitsuse järelevalveametnik oli abielus isikuga, kes vastutas veiste identifitseerimise eest, ja selgus, et neile kuulusid mõned loomad ettevõttest, kus veiste dokumentatsioon oli ebatäpne.

Minu mure, volinik, on see, et Toidu- ja Veterinaarameti aruandes seisis, et kõik kontrollitulemused olid üldiselt rahuldavad. Aga kahjuks ei kinnita aruande sisu sellist järeldust mitte kuidagi ja meie riigid peavad valvel olema. Mul pole vaja parlamendile meelde tuletada, millist mõju võib üks suur haiguspuhang maksumaksjatele, põllumajandustootjatele ja tarbijatele avaldada. Viimase suure haiguspuhangu ajal Ühendkuningriigis, mida te oma sõnavõtus mainisite, levis suu- ja sõrtaud ning me hävitasime miljon looma, mis läks maksumaksjale maksma neli miljardit naelsterlingit. Selline on risk, kui me ei toimi õigesti, nii et peame olema valvel.

Ma ei palu Brasiiliale piiranguid kehtestada, palun täna siin volinikult kinnitust, et sellesse küsimusse suhtutakse tõsiselt ja et komisjon hoolitseb selle eest, et aruandes nimetatud puudujäägid on järgmise aruande ajaks kõrvaldatud. Tervisekaart peab olema puhas, kui tahame kinnitada põllumajandustootjatele, maksumaksjatele ja tarbijatele, et nad on kaitstud ning vaba ja õiglane kaubandus saab Brasiilia ja ELi vahel jätkuda.

Alyn Smith, fraktsiooni Verts/ALE nimel. – Lugupeetud juhataja! Tahaksin samuti tänada volinikku väga põhjaliku sõnavõtu eest, mis on tõenäoliselt üks põhjalikumaid ja olulisemaid sõnavõtte, mida me ühelt volinikult viimasel ajal kuulnud oleme.

Küsimus on seda väärt ja esimese Brasiilia veiseliha lahingu ühe viimase veteranina on mul hea meel näha täna siin istungisaalis nii palju tuttavaid nägusid. Loodan, et see annab märku, et oleme antud teemast huvitatud ja suhtume sellesse tõsiselt. Toetame teie arvamust impordikontrolli ning suu- ja sõrtaudi kohta. Ausalt öeldes ei ole probleem päris selles, ja seepärast on mul nii hea meel, et need, kes tahtsid seda teemat laiendada impordile kolmandatest riikidest, oma tahtmise said.

Asi ei ole ainult Brasiilia veiselihas. Asi on laiemas põhimõttes, mida meie tarbijad, valijad ja põllumajandustootjad nõuavad – et import teistest riikidest vastaks meie normidele, ja see tähendab kõikidele meie normidele.

Sellepärast teeb mulle muret, kui kuulen, et olete nõus sellega, et Brasiilia jälgitavusnormid on meie omadest leebemad, sest Euroopa Liidu territooriumile toomine ehk ei tekita nii suurt haigusohtu. Meie tarbijad ootavad kõikidelt Euroopa Liitu saabuvatelt asjadelt samade normide täitmist. Olen teie seisukohaga nõus, kui jutt on rangest tauditõrjest, aga praegu on jutt võrdsusest ja õiglusest. Meie tarbijad nõuavad, meie põllumajandustootjad nõuavad ja ausalt öeldes ka meie nõuame, et Brasiilias ja kõikides kolmandates riikides kehtiksid täpselt samad jälgitavusnormid. Kui Toidu- ja Veterinaaramet tuleb tagasi ja esitab aruande, et poolte kontrollide tulemus oli vastuvõetamatu või avastati nende käigus probleeme, on see sama, mis visata näljase hundikarja ette veiseliha, nagu te ehk täna olete tähele pannud. Kas te saate meile öelda, millal Toidu- ja Veterinaaramet esitab oma järgmise aruande ning kas te võtate seda küsimust tõesti tõsiselt ja kehtestate keelu kõikidele riikidele, kes ei suuda meie norme täita?

James Nicholson, fraktsiooni ECR nimel. – Lugupeetud juhataja! Kõigepealt tahan täna siin selgeks teha, et asi ei ole kolmandate riikide impordis, vaid Euroopasse tulevas Brasiilia veiselihas. Selles on asi.

Olen kurb, et seisan täna siin ja meil ei ole resolutsiooni. Ma ei tea, miks, aga saan aru, et mõned parlamendi suured fraktsioonid ei ole valmis astuma vastu eelmisel nädalal Brüsselis lobitööd teinud Brasiilia suursaadikule. See käib sotsiaaldemokraatide fraktsiooni kohta ja las liberaalid annavad ise aru, sest minu arusaamist mööda ei teinud nad esimeeste konverentsil midagi, et meil võiks tänasel arutelul resolutsioon olla.

Ma tahan, et see oleks täiesti selge. Brasiilia suursaadik minu peal oma lobitööd ei teinud. Ei tea, võib-olla ta arvas, et minuga pole mõtet kohtuda. Või arvas ehk, et ma olen liiga kõva pähkel, sest – lubage mul täna selgelt välja öelda – ma pean teile ütleva, volinik, et tulevikus ei seo te seal komisjonis enam Euroopa põllumajandustootjatel käsi selja taha nende normidega, mida nad igal nädalapäeval täidavad, ega tule siia pidama meile loengut Maaailma Kaubandusorganisatsioonist ja kõigest muust.

Pea teile ütleva, volinik, et me oleme siin järgmised viis aastat. Ma ei tea, kui kaua teie seal olete, aga kui te seal olete või kes tahes teie asemele tuleb, peate te täitma meie nõudmise, et Euroopasse tulev liha peab igapidi vastama samadele normidele millele meie toodetud liha. Me ei ole enam nõus teisejärgulisega. Te ei hävita meid enam. Loodan, et ütlete selle oma ametnikele edasi, sest ei saa oodata, et meie Euroopa tootjate nimel sellega nõustume.

John Bufton, *fraktsiooni EFD nimel*. – Lugupeetud juhataja! Ka mina tahan väljendada tõsiseid kahtlusi Brasiilia veiseliha ekspordi ohutuse ja sobivuse suhtes. Kohalike põllumajandustootjate arvel imporditakse tuhandete kilomeetrite tagant kontrollimata liha. Selle lihaga kaasneb saasteoht, näiteks suu- ja sõrataudioht, nagu me täna kuulsime.

Rangete eeskirjade puudumine Brasiilias tähendab ka seda, et eksportijatel on ebaõiglane konkurentsieelis Euroopa põllumajandustootjate ees. Silmakirjalikkus seoses välismaise veiseliha ekspordiga on kliimamuutuse arutelusid arvestades veelgi ilmsem. Samas kui meile räägitakse, et peame võtma endale kohustuse järgida kaugaleulatuvat kliimamuutuse tegevuskava, pigistab EL silma kinni selle koha pealt, et Brasiilia veiselihatööstus on süüdi 80% Amazonase vihmametsade hävitamises.

Enne 2007. aastal kehtestatud keeldu eksportis veiseliha Euroopa Liitu 30 000 Brasiilia ettevõtet. Praegu on sellest ekspordist lubatud vaid 12%, aga iga päevaga saab üha enam ettevõtteid ELi eksportimise loa. Selle õiguse saab iga kuu umbes sada põllumajandusettevõtet.

Probleem algas sellega, et Toidu- ja Veterinaaramet teatas märkimisväärseltest põllumajandusettevõtete sertifitseerimise ja loomade jälgitavuse probleemidest Brasiilias. Suurt muret tekitavad identifitseerimata loomad tapamajades. Samuti on laialt teada, et paljudel inspektoritel on tihedad sidemed veiseliha ekspordi loa saanud põllumajandusettevõtetega või on nad koguni nende omanikud.

Euroopa põllumajandustootjad peavad järgima eeskirju, mis on kehtestatud tarbija ohutuse tagamiseks. See, et nende välismaised ametivennad ei tegutse samade eeskirjade kohaselt, annab ülemereeksportijatele ebaõiglase konkurentsieelise. Ühendkuningriigi veiselihatööstusel on tõsised probleemid ELi-väliste tootjate tõttu, kes saavad eksportida hulgi palju madalamate hindadega.

Mõned maailma suurimad jaemüüjad, näiteks Carrefour ja Wal-Mart, on juba keelustanud Brasiilia veiseliha, sest see tööstusharu vastutab metsade hävitamise eest. Igal aastal tehakse Amazonase piirkonnas tulusa veiselihaekspordi tööstuse jaoks lageraieat Belgia-suurusel maa-alal. Veisekasvatus on süüdi hinnanguliselt 80% ebaseadusliku metsade raadamise eest.

Mind hämmastab, kuidas Briti ja Euroopa põllumajandustootjatele on ühed reeglid, kuid Brasiilia omadele teised. Millist põllumajandust EL ja komisjon õigupoolest toetavad?

(Sõnavõtja nõustus vastama sinise kaardi küsimusele kodukorra artikli 149 lõike 8 alusel.)

Alyn Smith (Verts/ALE). – Lugupeetud juhataja! Ma kiidaksin heaks palju John Buftoni öeldust, aga tahaksin vaidlustada ühe ta fraasi ja selle kohta küsimuse esitada. Ta ütles, et ELi imporditakse kontrollimata liha. Härra Bufton, ütlesite seda üsna oma sõnavõtu alguses. Kas te voliniku varemkuuldud 15minutilist sõnavõttu arvestades oleksite nõus tunnistama, et see ei ole kindlasti nii, et teie liialdus õõnestab täna siin meie tõsist arutelu väga tehnilise õigusakti ja eeskirjade üle ja et te mitte ei aita kaasa, vaid takistate seda?

John Bufton (EFD). – Lugupeetud juhataja! Ma vastan sellele. Muidugi, kui vaadata, mis toimub seoses liha tulekuga siia Brasiiliast ja teistest temaatilistest riikidest, kus, nagu me teame, on probleeme, siis see on ju kontrollimata. See on ju lihtne. Kogu probleem on seal, see on täiesti selge. Nii et ma tean, et teie öeldu on tähtis, aga ma ütlen teile nüüd, et neist riikidest tuleb kontrollimata liha.

Mille pagana pärast on meil Euroopa Liidus praegu selline olukord? Meile tuleb liha – kuulsime täna, kuidas seda liha seal – tapamajades ja mujal – ei kontrollita, ja ma ütlesin enne, et Toidu- ja Veterinaaramet teatas neist probleemidest. See on selgelt nii. Oleme selles küsimuses ühel poolel.

Diane Dodds (NI). – Lugupeetud juhataja! Tänan volinikku pika ja põhjaliku sõnavõtu eest. Lugupeetud volinik, nagu paljudes teisteski täna siin istungisaalis, tekitas ka minus veidi hämmastust teie rahulolu sellega, et me ei saa Kolmanda Maailma riikidest liha importimise asjus midagi ette võtta.

Ütlesite enne seda oma sõnavõttus, et nagu kolmandad riigid ei saa ELile norme kehtestada, nii ei saa EL kehtestada norme kolmandatele riikidele. Paljudele meie põllumajandustootjatele tundub see aga ebaõiglane seisukoht ja mina tahaksingi täna öelda, et jah, me saame norme kehtestada seni, kuni oleme kindlad. Ja seni, kuni me pole saanud Toidu- ja Veterinaarameti aruannet, et kõnealuseid eeskirju täidetakse, ei tohiks me neist riikidest veiseliha sisse vedada.

Paljud meie põllumajandustootjad kannatavad tohutu tootmispinge ja ebaõiglustunde all ning arvan, et kuulete täna siin istungisaalis seda viha, mida paljud selle küsimuse pärast tunnevad.

Mairead McGuinness (PPE). – Lugupeetud juhataja! Selle küsimuse ühe kaasesitajana tahaksin toetada Jim Nicholsoni palvet ja avaldada kahetsust, et eelkõige just sotsiaaldemokraadid, kes nüüd populistlikel kaalutlustel selle küsimuse pärast krokodillipisaraid valavad, keeldusid toetamast resolutsiooni sellise tähtsa teema kohta. Muutume mõnikord õhtul hilja pahaseks, aga vahel on see õigustatud.

Tänan teid, volinik, väga pika ja põhjaliku sõnavõtu eest. Ma hindan seda väga, aga tahaksin öelda, et teil jäi olulisim asi tähele panemata. Ütlen otse välja. Te olite sunnitud tegutsema ainult liri põllumajandustootjate ühenduse surve ja tegutsemise tõttu, millest anti teada liri põllumajandustootjate ajakirjas ja mida parlament kuulda võttis. Poliitiline surve tõi teile mõistuse pähe.

Kuulasin teie sõnavõttu hoolega, tegin märkmeid ja loen seda uuesti. Aga tahaksin, et te tunnistaksite, et teid sunniti tegutsema. Tahaksin juhtida teie tähelepanu teie enda esitatud arvudele – täiesti hämmastav, et 2007. aastal oli ekspordiõigus 10 000 põllumajandusettevõttel, aga praegu vaid 1700l. Kas see ütleb meile, et teised ei olekski tohtinud eksportida? Me tõstatame siin parlamendis selle impordi kohta tõsisemaid küsimusi, ja õigusega.

Mul on veel veidi aega, nii et mainiksin veel kaht asja. Mul puudub usk, et praegune komisjon tegeleks selle küsimusega piisavalt ja vastutustundlikult. Ent annan järgmisele volinike kolleegiumile – nii presidendile kui ka liikmetele – teada, et mina ja teised parlamendiliikmed tegeleme sellega lõpuni, sest me peame veenma ja keelitama oma tootjaid karme norme järgima. Nad hakkavad mässama, kui näevad, et kolmandate riikide importijad rikuvad neid norme.

Te ehk ei mõista, kui pahased kohapeal ollakse, aga ma ütlen teile, et viha on olemas. Sama probleem on teravilja sisseveoga – Euroopas kehtivad karmimad pestitsiidieskirjad – ning sama asi juhtub loomade heaolu eeskirjadega, kui me mõne aasta pärast keelame ära puuris peetavate kanade munade ja neist valmistatud munapulbri tootmise.

Volinik, te võite kindel olla, et võib küll hilja olla, aga me oleme ärkvel, ja järgmine komisjon vaadaku ette!

Marc Tarabella (S&D). – (FR) Lugupeetud juhataja ja volinik! Mis eristab Euroopa veiseliha imporditud veiselihas? See ei pruugi olla maitse, samuti mitte ainult hind. See on eelkõige tervishoiunormid, mis on olemas Euroopa Liidus, kuid mida ei pruugi olla kolmandates riikides, kes liha välja veavad.

Näiteks liri põllumajandustootjate ühenduse poolt 2007. aastal Brüsselisse saadetud aruandes mainiti veterinaar- ja tervishoiualaseid puudujääke Brasiilia veiselihatootmises. Belgia rahvatervise teadusinstituutis tehtud katsed näitasid, et ka Argentina veiseliha bakterioloogiline kvaliteet ei ole meie taldrikule jõudes nii hea kui näiteks kohalikul lihal. See ei ole üllatav, kui arvestada, et Argentina veiselihal kulub Euroopasse jõudmiseks umbes kaks kuud. Näiteks Belgias on tarbimistsüklid palju lühemad – toodang süüakse tavaliselt ära kuu jooksul pärast tapmist.

Sellepärast ei pea Euroopa Liidu kehtestatud tervishoiunorme järgima mitte ainult Euroopa riigid, vaid sama tähtis on, et neid järgiksid ka Euroopasse liha eksportivad kolmandad riigid. Kui seda ei tehta, näitab see, et Euroopa Komisjon, kes peab keelustamist ennatlikuks ja põhjendamatuks, ei ole tulnud toime oma kohustusega kaitsta tarbija huvisid ja karistab Euroopa tootjaid.

Lõpetuseks ütlen, et Brasiilia veiseliha sisseveo keelustanud riigid, näiteks Ameerika Ühendriigid, Tšiili ja Jaapan, näitavad Euroopale teed, sest meile on kvaliteet tähtis nõue. Tegutsegem siis vastavalt, et kaitsta oma tootjaid, kes tagavad selle kvaliteedi.

Marian Harkin (ALDE). – Lugupeetud juhataja! Volinik ütles, et me ei saa kehtestada samu norme, aga peame hoolitsema selle eest, et neil oleks samaväärne mõju. Ta rääkis jälgitavusest ELis teel põllumajandusettevõttest lauale, aga samuti rääkis ta, et kolmandates riikides on jälgitavuse eeskirjade kohaldamisala palju piiratum. Kui kohaldamisala on palju piiratum – need on voliniku sõnad – siis kuidas saab sellel olla samaväärne mõju?

Aga minu jaoks on küsimus Toidu- ja Veterinaarameti viimases aruandes Brasiilia veiseliha impordi kohta. Probleem on selles, et nii komisjon kui ka Toidu- ja Veterinaaramet alatähtsustavad järjepidevalt oma leide ja negatiivset teavet. Jah, kehtestati lisanõuded, aga nagu kolleeg McGuinness ütles, toimus see alles pärast põllumajanduskomisjoni ja liri põllumajandustootjate ühenduse järeleandmatut survet.

Olen suurema osa oma elust olnud matemaatikaõpetaja. Kui ma andsin oma õpilastele lahendada 12 ülesannet – nagu need voliniku 12 külaskäiku Brasiilia asutustesse – ja nad lahendasid neist õigesti ainult kuus, ei andnud ma nende eksamitöö eest rahuldavat hinnet. Kui kolmel olid väikesed ja kolmel suured vead, ei pidanud ma seda heaks tulemuseks, eriti kui ma olin kulutanud aastaid, et nendega hinnete paremaks muutmise nimel tööd teha.

ELi põllumajandustootjad tahavad õiglast kaubandust, samuti vaba kaubandust, ja ELi tarbijad väärivad kindlustunnet. Euroopa Komisjoni ning Toidu- ja Veterinaarameti kohus on tagada mõlemad. Kindlasti ei hindaks ma nende tööd A-ga.

Richard Ashworth (ECR). – Lugupeetud juhataja! Mul oli hea meel kuulda, et volinik tahab säilitada ELis toiduga seotud normid, aga on kaks probleemi, mille kohta ma tahan talle märkuse teha.

Esiteks rääkisite te, volinik, plakatitest lennujaamades. Pean teile ütlema, et mina ei ole kunagi näinud ELi lennujaamades mingeid hoiatusi või kontrolle seoses sisseveetud toiduainetega. Soovitan teil seda uurida, sest see ei toimu päris nii, nagu teie arvate.

Teiseks ei veena mind teie väited Brasiilia veiseliha kohta. Käisin ise seal, nägin, kuidas asjad kohapeal on, ja toetan selles eelkõnelejaid.

ELi põllumajandustootjad järgivad maailma kõige karmimaid norme ja see on õige. Need aga tähendavad teatud kulusid, mida me ei saa tarbijatele üle kanda. Sellepärast on väga ebaõiglane mitte kaitsta Euroopa tootjaid ja tarbijaid toote eest, mis lihtsalt ei vasta samadele normidele, mida meilt oodatakse.

Varasemad kogemused on meile näidanud, et selle probleemi lahendamisel ei saa lootma jääda ärihuvidele. Vaja on ELi kindlat toidupoliitikat. See ei ole proteksionism, see on ühine põllumajanduspoliitika, mis teeb täpselt seda, mida ta tegema peab, ehk tagab kindla koguse kindla kvaliteediga toitu. Kaks probleemi, mida ma mainisin, näitavad, et ta ei tule sellega üldse toime.

Albert Deß (PPE). – (DE) Lugupeetud juhataja ja volinik! Aitäh proua Herranz Garcíale, et ta selle teema täna parlamendis tõstatas. See arutelu on toidupoliitika seisukohalt ülimalt tähtis. Ma ei taha häbistada Brasiiliat ega teisi riike. Peamine küsimus on, kas meil on neid karme eeskirju Euroopa põllumajandustootmisele vaja tarbija ohutuse huvides. Kui vastus on „jah”, tähendab see, et tarbijakaitset peetakse ühtseks tervikuks. Kui eeskirju on vaja, peavad samad eeskirjad kehtima nii sisseveo kui ka meie endi põllumajandustootjate kohta. Komisjon ei tohi lubada sissevedu riikidest, mis ei täida neid nõudeid. Euroopa veisekasvatajaid ei tohi karistada, kui ühel lehmäl nende karjas ei ole kõrvamärki, samas kui importida lubatakse karjadest, kus ühelgi loomal pole kõrvamärki. See ei ole vastuvõetav. Kui jälgitavus on tarbijakaitse pärast nii tähtis, peab see kehtima ka impordi kohta. Kui me ei suuda seda tagada, on ebaõiglane nõuda seda meie põllumajandustootjatelt.

Mulle on jäänud mulje, et neil, kes komisjonis impordi eest vastutavad, on kaksikmoraal. Nagu juba öeldud, ei taha ma Euroopat eesriidega eraldada. Tahaksin näha meie põllumajandustootjate jaoks Euroopas õiglast konkurentsi, et pool miljardit inimest oleks ka tulevikus toiduga varustatud. Võin teile kinnitada, lugupeetud volinik, et parlament torgib seda hella kohta edasi. Võite seda oma ametijärglasele edasi öelda. Me ei anna alla enne, kui konkurentsitingimused on võrdsed. Meil on head põhjendused, mida me võime Euroopa tulevase toiduga kindlustatuse tagamiseks korduvalt esitada.

Ricardo Cortés Lastra (S&D). – (ES) Lugupeetud juhataja, volinik, austatud kolleegid! Euroopa Komisjon peab jätkuvalt jälgima, et kolmandate riikide import vastaks Euroopa normidele, sest selline jälgimine on kasulik meile kõigile. See on kasulik meie põllumajandustootjatele ja karjakasvatajatele, kes on näinud palju vaeva, et täita Euroopa norme; see on kasulik meie tarbijatele, kes nõuavad üha rohkem kvaliteetseid põllumajandustooteid ja karja, mis vastab taimekaitse, loomade heaolu ja jälgitavuse eeskirjadele; samuti on see kasulik kolmandatele riikidele, kes tahavad oma tooteid Euroopa Liitu eksportida.

Viimasena tahaksin meelde tuletada, et see probleem ei piirdu ainult ühe tootmisharu või ühe riigiga. Euroopa põllumajanduse konkurentsivõime küsimus on keeruline ja nõuab põhjalikku arutelu.

Julie Girling (ECR). – Lugupeetud juhataja! Minu kodukohta Edela-Inglismaad on õnnistatud erilise kliima ja maastiku kombinatsiooniga, mis on karjatamiseks hea ja annab suurepärase veiseliha. Briti põllumajandustootjad on ühed maailma tõhusamad ning nad töötavad pärast kibedat kogemust rangeimate loomade heaolu ja jälgitavuse normide kohaselt. Kõik need tegurid koos sellega, et maailma rahvaarv kasvab ja üha enam püütakse tagada toiduga kindlustatust, peaksid tähendama, et nad on rõõmus seltskond.

See väide on tõest väga kaugel. Neid rünnatakse mitmel rindel. Just sel nädalal näeme, et Euroopa Parlament võtab kuulda taimetoitlaste lobitööd ja väidab, et lihasööjad ja seetõttu ka põllumajandustootjad on kliimakurjategijad. Aga nad näevad, et EL ei suhtu karmilt riikidesse, kes võtavad veisekasvatuseks maha vihmametsi. Kuidas saab tarbija siin mingit loogikat näha?

Veiselihatootjad ei palu eriprivileege, vaid kõigest võrdseid võimalusi. On äärmiselt tähtis neid toetada – mitte proteksionismiga, vaid hoolitsedes selle eest, et kogu eksport ELi vastaks nende kehtestatud karmidele normidele. Palun teilt, volinik, tungivalt, et te tegutseksite karmilt, ajaksite selja sirgu, loeksite Toidu- ja Veterinaarameti aruande veel kord läbi ja teeksite midagi ära.

Giovanni La Via (PPE). – (IT) Lugupeetud juhataja, volinik, austatud kolleegid! Minu arvates on täna arutlusel olev teema vaid väike osa palju suuremast probleemist. Õiglus seoses sisseveetavate toodete kohtlemise ja meie tootjatele kohaldatavate tingimustega ei puuduta ainult liha ja lihaimporti, vaid ka paljusid teisi tootmisharusid.

Nagu te hästi teate, on Euroopa liha import ekspordist suurem. Oma maailmajaos Euroopas toodame ainult 60% oma vajadusest. See tähendab, et me oleme sunnitud importima. Samas tahame kindlustada head tarbimistingimused ja oma tarbijate tervise. Loodetavasti kuuleme täna öeldut ehk seda, et impordile ei ole võimalik kehtestada samu tingimusi, viimast korda, sest selles suunas me kindlasti liikuma ei peaks.

Kuigi meil on toodete jälgitavuse nõuded, mis aitavad tarbijate huvides liidu sees norme karmistada, arvan, et on vaja säilitada neid norme nii meie tootjate kui ka mujalt tuleva impordi suhtes.

Esther de Lange (PPE). – (NL) Lugupeetud volinik! Püüan ametliku kõnelejate nimekirja viimase kõnelejana selle arutelu kokku võtta. Arvan, et üks võimalus seda teha on kasutada hollandi vanasõna – kõik ühe ordu mungad peavad kandma ühesugust rüüd. Vabandan nende ees, kes peavad nii hilisel tunnil seda tõlkima, aga vaatamata sellele, et meil Hollandis tänapäeval peaaegu üldse enam munki ei ole, kasutame seda vanasõna ikka, kui tahame öelda, et samaväärses olukorras tuleb kasutada samu norme. Seetõttu peavad kõik nõuded, mida kehtestatakse ELi tootjatele, kehtima ka kolmandate riikide tootjatele, kes tahavad meie turule tulla. Vastasel juhul teete konkureerimise meie põllumajandustootjate jaoks võimatuks.

See kehtib veiste identifitseerimise ja registreerimise ning loomataudi ennetamise meetmete kohta Brasiilias. Ent see peaks samamoodi kehtima ka Ameerika Ühendriikidest imporditavate klooriga töödeldud kanade kohta ja veiste kasvuhormooni sisaldava piima kohta, samuti kloonitud loomade ja muu kohta, lugupeetud volinik. Kolleegid kuulates jääb mulle mulje, et Euroopa Parlament hindab uut komisjoni just selle järgi, kas nad kohaldavad samu norme samaväärsetes olukordades. Aga nad ei hinda neid nii nagu meie praegu – viis aastat hiljem –, vaid palju enne komisjoni ametisse asumist.

Lugupeetud volinik, te rääkisite ka suu- ja sõrataudist. Olen teiega nõus, et oleme teinud mõne edusammu. Näiteks on selle taudi vastu võitlemisel pööratud rohkem tähelepanu vaksineerimisele. Jumal tänatud, sest ainuüksi minu kodumaal tuli 26 suu- ja sõrataudijuhtumi pärast hävitada 285 looma. Ent volinik, järgmist komisjoni hinnatakse ka selle järgi, kas me oleme Euroopa Liidus saanud turustada vaksineeritud loomadest valmistatud tooteid.

Peter Jahr (PPE). – (DE) Lugupeetud juhataja, austatud kolleegid! Parlamendi põllumajandusasjatundjad on esitanud väga lihtsa nõude. Nad ei taha ei enam ega vähem kui importijatega samu tootmistingimusi kodus, s.t Euroopa Liidus.

Kuulasin huviga volinikku, kes selgitas meile üle kümne minuti, et sisuliselt ei ole see võimalik. Ta oleks võinud vastata lühemalt. Ta oleks võinud lihtsalt öelda: „Jah, parlamendil on õigus ning ma panen selle maksma ja võtan seda edaspidi arvesse.” Sellel, mida minu fraktsioon ja nüüd parlament palub, ei ole mingit pistmist kaubanduspiirangutega. Vastupidi, see on ülioluline nõue õiglase maailmakaubanduse ja vastastikuse kaubavahetuse jaoks. Me tahame ELi ja välisriikide turumajanduses õiglasi eeskirju, ei rohkem ega vähem. Nõuame seda komisjonilt nüüd ja edaspidi, võite selles kindel olla.

Graham Watson (ALDE). – Lugupeetud juhataja! Eelmine arutelu oli näljast. Need kaks arutelu on omavahel seotud. Volinikul on õigus teha kõik, mida ta saab, et tagada Euroopas tarbijate kaitse, ja kolleegidel siin istungisaalis on õigus nõuda temalt aruandmist ja rangeimate normide kehtestamist.

Kuid veiseliha on tulutoov toode. Seda toodetakse nii odavalt, kui see riikides võimalik on. Kahjuks aga kulub ühe kilo veiseliha tootmiseks sada korda rohkem vett kui kilo soja tootmiseks.

Kui me tunneme muret tarbijakaitse pärast maailmas, siis teeme kaht asja. Esiteks aitame kolmandatel riikidel arendada välja selliseid jälgitavuse süsteeme, nagu neil vaja on, ja teiseks võtame kuulda kolleeg Chris Daviese poolt viimases arutelus antud nõu ja julgustame kõiki oma kodanikke lihasöömist lõpetama.

Elisabeth Köstinger (PPE). – (DE) Lugupeetud juhataja! Meie inimestel on oma toidu ohutuse ja kvaliteedi suhtes suured ootused. See ei puuduta mitte ainult loomade tervist ja toiduohutust, vaid ka keskkonnanorme, tootmist ja loomade heaolu. Jälgitavus ja sellega kaasnev läbipaistvus toiduainete liikumises tootjast tarbijani on tagatud ainult Euroopas. Meie kõigi huvides on hoolitseda selle eest, et tarbijad oleksid kaitstud, et Euroopa põllumajandustooted oleksid konkurentsivõimelised ja seega et ka meie põllumajandus ise oleks konkurentsivõimeline. Sellepärast arvan, et on vaja seda arutelu kiirendada ja kanda hoolt, et oleks loodud vastav poliitiline raamistik, ning meie, Euroopa Parlamendi liikmete kohus on seda teha.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE). – (RO) Lugupeetud juhataja ja volinik! Nagu te väga hästi teate, ei ole Rumeenia õigust müüa Euroopa turule sealihaga ja sealihatooted. Vastutasuks on meile antud õigus alates järgmisest aastast sealihaga teistest liikmesriikidest sisse vedada ja pärast seda töödelduna välja vedada.

Lisaks peame kuni ühe aasta jooksul rakendama selged, karmid ja kulukad tapaeeskirjad. Olen veendunud, et Rumeenia seakasvatajad oleksid väga õnnelikud, kui need eeskirjad asendataks pealiskaudsete ja valikuliste kontrollide süsteemiga või mõne plakatiga lennujaamades. Muidugi teen ma nalja, aga kui eeskirju kohaldada, peavad need olema ühesugused ja kohustuslikud kõigile.

Michel Dantin (PPE). – (FR) Lugupeetud juhataja! Austatud volinik, aitäh sõnavõtu eest, mis näitab minu arvates seda märkimisväärselt tööd, mida te olete oma ametiajal teinud. Euroopa on valinud toidumudeli, mis kaitseb rahvast. Meie kaaskodanikud on nõus maksma igaüks igal aastal sada eurot, kui me tagame nende toidu kvaliteedi.

Saime mõni päev tagasi parlamendikomisjonis teada Toidu- ja Veterinaarameti aruandest. Pean teile ütlema, et uue parlamendiliikmena olin väga mures, nähes, kui ebamugav oli teie töötajatel, kes ilmselgelt ei suutnud või ei tahtnud meie küsimustele vastata.

Volinik Vassiliou, kas me peaksime häbenema, et meil on oma tarbijate kaitsmiseks ranged eeskirjad? Kas me peaksime häbenema, et kehtestame need eeskirjad neile, kes tahavad toita meie tarbijaid? Kas meil on häbi, kui need samad riigid sunnivad meid lennukite või autode müümiseks asutama selle või tolle tehase või kehtestavad meile selle või tolle tingimuse?

Meie turulepääsu tingimused on tähtsad tingimused, sest need mõjutavad toitu ja meie elanike tervist. Meil ei ole midagi häbeneda.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Lugupeetud juhataja! Me tahame eksportida, aga peame ka importima. Kaubandus kiirendab arengut, see toob kaubavahetuses osalejatele kasu, aga kindlasti kehtestatakse siin vajalikud kvaliteedinõuded ja sobivad normid. See on ilmselge ja ma olen kindel, et te olete sellega nõus. Euroopal on palju erinevaid kontrole ja auditeid, mis peaksid kaitsma meie turgu sellise toidu sissevoolu eest, mis ei vasta Euroopa normidele või mis võib ohustada meie tervist. Voliniku jutust sain ma aru, et me ei saa oodata sama auditikorda, mida me oma tootjatele kohaldame. Sain ma sellest õigesti aru? Mida see tähendab, kui te ütlesite selgelt, et ainult nende meetmete mõju peab olema sama? Võrdlusena tahaksin küsida, kas näiteks Venemaa või mõni teine riik võib kehtestada ELi toodete sisseveole sellised nõuded, mida meie ei saa kehtestada näiteks Brasiiliast sisse veetavale lihale? Kas siin on ainult mõju tähtis, nagu on näiteks Brasiiliast importimise puhul?

Androulla Vassiliou, komisjoni liige. – Lugupeetud juhataja! Tuletaksin austatud parlamendiliikmetele meelde, et ma ei öelnud, et me ei saa kolmandatele riikidele eeskirju kehtestada. Mul on kahju, et ka pärast 10–15 minutilist sõnavõttu ei suutnud ma selgitada eeskirju, mida me kehtestame impordile kolmandatest riikidest.

Pean teile meelde tuletama, et samal ajal, kui me liha kolmandatest riikidest sisse veame – praegu veame Brasiiliast sisse ainult 5% veiselihast, mida Euroopa Liit vajab –, oleme ka suured kolmandatesse riikidesse – Venemaale ja mujale – väljavedajad. Praegu ekspordime Venemaale miljardi euro eest aastas, peamiselt Iirimaaalt. Püüame Venemaad veenda, et me ei saa nõustuda samade eeskirjadega, mida kohaldatakse Venemaal. On olemas rahvusvahelise kaubanduse eeskirjad ja me kohaldame samaväärseid, aga mitte täpselt samu eeskirju, juhul kui me oleme kindlad, et need on meie tarbijate kaitsmiseks piisavalt ranged.

Seda me teeme. Põhjus, miks me kohaldasime Brasiilia puhul ohutuseeskirju, on just see, et Toidu- ja Veterinaarameti kontrollid näitasid, et midagi oli valesti. Me kohaldasime väga karme eeskirju. Esitasin teile arvud.

Viimasel kontrollkäigul Brasiiliasse leiti tõepoolest probleeme, aga vaadake Toidu- ja Veterinaarameti kõiki aruandeid ükskõik millise liikmesriigi kohta ja võrrele. Te näete, et ka liikmesriikides on väga tõsiseid puudujääke, mida me palume liikmesriikidel ja nende ametiasutustel kõrvaldada. Seda me palusime ka Brasiiliast.

Brasiilias leiti probleeme. Ühes osariigis, kus oli kolmes ettevõttes märkimisväärsed puudusi, rakendasid Brasiilia võimud parandusmeetmeid, võtsid kõik asjaomased ettevõtted nimekirjast maha ja nende auditeerimise eest vastutavad audiitorid võeti vastutusele.

Samuti avastati probleeme kolmes teises ettevõttes, peamiselt seoses loomade liikumisest teavitamisega viivitamisega või andmebaasides olevate andmete ühtsusega. Toidu- ja Veterinaarameti meeskond pidas neid väikesteks probleemideks. Sellegipoolest võtsid Brasiilia võimud kohustuse andmebaas läbi vaadata, et seal ei oleks valeandmeid.

Toidu- ja Veterinaarametil on see meeles, kui nad lähevad. Nad teavad, et leiavad puudujääke. Meie ülesanne on nii liikmesriikides kui ka kolmandates riikides leitud puudujäägid kõrvaldada, sest meil on kohustused oma tarbijate ees. Tahan teile kinnitada, et saadame ka edaspidi Brasiiliasse ja muudesse kolmandatesse riikidesse kontrolle, et tagada puudujääkide avastamine ja kõrvaldamine. Pean teile ka kinnitama, et meie teod on meie ja kolmandate riikide põllumajandustootjate suhtes õiglased.

Siin mainiti Rumeeniat, kus sarnaselt Bulgaariaga ja varem paljude teiste liikmesriikidega oli probleeme sigade klassikalise katkuga. Oleme Rumeeniast ja Bulgaariast palju kuulnud. Pean paluma teil küsida oma valitsustelt, millist abi me oleme pakkunud, et sellest probleemist lahti saada. Olen kindel, et Rumeenia saab liha välja vedada väga varsti ja seda just selle abi pärast, mida me talle ja Bulgaariale sigade klassikalise katku kaotamiseks pakkunud oleme.

Lõpetuseks tahan teile kinnitada, et meil on kohustus eelkõige oma Euroopa tarbijate ees ning me tahame õiglust ja ausust kõigi jaoks. Samuti võite kindlad olla, et meie Toidu- ja Veterinaarameti kontrollid kolmandates riikides on väga karmid. Oleme endiselt valvel ja kui midagi läheb valesti, püüame selle korda seada. Jääme valvsaks ja karmiks. See, kas nimekirja lisandub rohkem põllumajandusettevõtteid või ei, sõltub täiesti Brasiilia võimudest ja sellest, kas nad on valmis kulutama seda raha, mida on vaja, et nende põllumajandusettevõtted saaksid meie normide kohase heakskiidu ja võiksid eksportida. Kui nad seda ei tee, siis nad ei ekspordi.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 149)

Béla Glattfelder (PPE), kirjalikult. – (HU) Euroopa Liidu toiduohutuse eeskirjad on maailma kõige karmimad ja kõrgetasemelisemad. Nende eeskirjade järgimine aga nõuab Euroopa põllumajandustootjatelt märkimisväärset lisakulu. Euroopa tooteid ei saa panna kolmandatest riikidest pärinevate toodetega võrreldes ebasoodsasse olukorda lihtsalt selle pärast, et viimased on toodetud leebemate toiduainetööstuse eeskirjade kohaselt. Euroopa tarbijate tervist ei tohi ohustada toodetega, mille kvaliteet on ebapiisav või mis ei ole ohutud. Lihatoodetega, mis ei ole toodetud sobivates tingimustes, võib kaasneda eriti palju ohte tervisele. Seepärast peavad komisjon ja liikmesriigid hoolitsema selle eest, et ELis toodetud ja kolmandatest riikidest pärit lihatoodete suhtes kohaldataks täpselt samu nõudeid.

Wojciech Michał Olejniczak (S&D), kirjalikult. – (PL) Kallid kolleegid! Euroopa Komisjon täheldas hiljuti kolmandatest riikidest, eelkõige Argentinast, Brasiiliast ja Uruguayst pärineva veiseliha sisseveo märkimisväärset kasvu. Ükskõik millise toote, sealhulgas veiseliha sissevedamiseks ELi tuleb täita ühenduse rangeid norme, mille Euroopa Komisjon hiljuti veel karmimaks muutis. Ent väga sageli ei vasta kolmandatest riikidest tulevad tooted neile toiduohutuse normidele. Sellele vaatamata muudab nende madalam hind need turul konkurentsivõimeliseks. See on ka põhjus, miks on meie põllumajandustootjate toetamine ning rangetele normidele vastavate, tervislike ja ohutute Euroopa toodete müügi edendamine praegu oluline küsimus. Meie aruteluteemal on veel üks tahk. Peaksime piimaturul valitsevast kriitilisest olukorrast oma järeldused tegema. Vahest peaksime praegu, kui me ei suuda paljudes ELi liikmesriikides piima ületootmisega toime tulla, mõtlema, kuidas veiseliha tootmine ümber korraldada. Täna teid tähelepanu eest.

20. Järgmise istungi päevakord (vt protokoll)

21. Istungi lõpp

(Istung lõppes kell 23.50.)